ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
& ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ
ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ Α.Ε. & ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ Α.Ε.

Ταχ. Δ/νση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 101 81
Πληροφορίες : Ε. Ευαγγελάτου
Τηλέφωνο : 2103893377
TELEFAX : 2103838981

Αθήνα, 27 - 06 - 2019

Αριθμ. Πρωτ. : 1574980

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) και δημοσίευσης στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία **«MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»**.

Την 27 - 06 - 2019 καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»** και αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. **3467301000** (πρώην αρ. Μ.Α.Ε. 16836/06/Β/88/06):

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1775368 οι εγκεκριμένες με την από 30/05/2019 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις, η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών για τη χρήση **01/01/2018 έως 31/12/2018**.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1775369 η από 30/05/2019 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων σύμφωνα με την οποία εκλέχτηκε για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2019 έως 31/12/2019 η Ελεγκτική Εταιρεία «Grant Thornton Α.Ε.» και ειδικότερα ορίσθηκαν ως τακτικός ελεγκτής ο κ. Εμμανουήλ Μιχαλιός, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 25131 και ως αναπληρωματικός ελεγκτής η κα Λίνα Καζά, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 62591, σύμφωνα με την από 07-06-2019 επιστολή της ως άνω ελεγκτικής εταιρείας.

Οι οικονομικές καταστάσεις (ατομικές και ενοποιημένες), η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης

Ιωάννης Αρεταίος

ΚΟΙΝ: MARFIN INVESTMENT GROUP
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
Λεωφ. Θησέως 67
146 71 ΚΗΦΙΣΙΑ

MARFIN
INVESTMENT GROUP

Ετήσια Οικονομική Έκθεση
με βάση το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007
της χρήσης από 1η Ιανουαρίου 2018 έως 31η Δεκεμβρίου 2018

(ποσά σε χιλιάδες € εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά)

MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
Λεωφόρος Θησέως 67, 146 71 Κηφισιά, Ελλάδα
Τηλ. +30 210 6893450
Αριθμός Γ.Ε.ΜΗ. 3467301000 (ΑΡ.Μ.Α.Ε. 16836/06/Β/88/06)

[Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΕΛΙΔΑ ΕΧΕΙ ΑΦΕΘΕΙ ΣΚΟΠΙΜΩΣ ΚΕΝΗ]

Πίνακας Περιεχομένων

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 6

Β. Έκθεση Ανεξάρτητων Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών 7

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ «MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018 15

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 94

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2018 95

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2018 96

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2018 97

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 98

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018 99

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017 100

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018 101

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017 101

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018 (ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ) 102

1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ 104

2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ 105

3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 113

4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ 123

5 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 148

6 ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΥΣΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ 152

7 ΟΜΑΔΕΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΠΕΙΣΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 157

8 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ 162

9 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ 164

10 ΥΠΕΡΑΞΙΑ 167

11 ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 171

12 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ 173

13 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ 174

14 ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 175

15 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ 176

16 ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 177

17 ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 177

18 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ 178

19 ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 179

20 ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 180

21 ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ 180

22 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ 181

23 ΛΟΙΠΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ 181

24 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ 182

25 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ 186

26 ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 186

27 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 191

28 ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ 192

29 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 193

30 ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 193

31 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 194
32 ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΤΕΟΙ 194
33 ΛΟΙΠΕΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 194
34 ΠΩΛΗΣΕΙΣ 195
35 ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ 195
36 ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ 196
37 ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ 197
38 ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 197
39 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ 198
40 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ 198
41 ΚΕΡΔΗ /(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ 199
42 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 199
43 ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ 200
44 ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 201
45 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ 202
46 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 204
47 ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ 212
48 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ 214
49 ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 220
50 ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 222
51 ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 222

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Όπως χρησιμοποιούνται στις Οικονομικές Καταστάσεις εκτός και αν αναφέρεται διαφορετικά:

«Εταιρεία», «Όμιλος», «MIG»	αναφέρεται στην «MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»
«ATHENIAN ENGINEERING»	αναφέρεται στην «ATHENIAN ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ» πρώην «OLYMPIC ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ»
«ATTICA»	αναφέρεται στην «ATTICA Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»
«BLUE STAR»	αναφέρεται στην «BLUE STAR ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.»
«BVI»	αναφέρεται στα BRITISH VIRGIN ISLANDS
«EVEREST»	αναφέρεται στην «EVEREST ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ»
«FORTRESS»	αναφέρεται στην «FORTRESS INVESTMENT GROUP»
«GOODY'S»	αναφέρεται στην «GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ»
«HSW»	αναφέρεται στην «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΙΣ Α.Ν.Ε.»
«MARFIN CAPITAL»	αναφέρεται στην «MARFIN CAPITAL S.A.»
«MIG AVIATION 1»	αναφέρεται στην «MIG AVIATION 1 LTD»
«MIG AVIATION 2»	αναφέρεται στην «MIG AVIATION 2 LTD»
«MIG AVIATION HOLDINGS»	αναφέρεται στην «MIG AVIATION HOLDINGS LTD»
«MIG LEISURE»	αναφέρεται στην «MIG LEISURE LTD»
«MIG LRE CROATIA»	αναφέρεται στην «MIG LEISURE & REAL ESTATE CROATIA B.V.»
«MIG REAL ESTATE»	αναφέρεται στην «MIG REAL ESTATE Α.Ε.Ε.Α.Π.»
«MIG REAL ESTATE SERBIA»	αναφέρεται στην «MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.»
«MIG SHIPPING»	αναφέρεται στην «MIG SHIPPING S.A.»
«OLYMPIC AIR»	αναφέρεται στην «OLYMPIC AIR ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ»
«RKB»	αναφέρεται στην «JSC ROBNE KUCE BEOGRAD»
«SINGULARLOGIC»	αναφέρεται στην «SINGULAR LOGIC Α.Ε.»
«SKYSERV»	αναφέρεται στην «SKYSERV ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΓΕΙΑΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ» πρώην «OLYMPIC HANDLING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΓΕΙΑΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ»
«VIVARTIA»	αναφέρεται στην «VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.»
«ΔΕΛΤΑ»	αναφέρεται στην «ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ»
«ΔΠΧΑ»	αναφέρεται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
«ΚΕΤΑ»	αναφέρεται στην «ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΤΔ.»
«ΚΟΔ»	αναφέρεται στο «Κοινό Ομολογιακό Δάνειο»
«ΜΔΤΡ»	αναφέρεται στις «Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών»
«ΜΕΒΓΑΛ»	αναφέρεται στην «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ-ΜΕΒΓΑΛ-ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»
«ΜΗΤΕΡΑ»	αναφέρεται στην «ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ Α.Ε.»
«ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ»	αναφέρεται στην «ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.»
«ΜΟΔ»	αναφέρεται στο «Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο»
«ΥΓΕΙΑ»	αναφέρεται στο «Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ »

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Στις κατωτέρω δηλώσεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3556/2007, όπως ισχύει σήμερα, προβαίνουν οι ακόλουθοι εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και δη οι ακόλουθοι:

1. Παναγιώτης Θρουβάλας του Κωνσταντίνου, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Αθανάσιος Παπανικολάου του Ευθυμίου, Διευθύνων Σύμβουλος
3. Christophe Vivien του Francois, Μέλος του Δ.Σ.

Οι κάτωθι υπογράφοντες, υπό την ως άνω ιδιότητά μας, ειδικώς προς τούτο ορισθέντες από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ δηλώνουμε και βεβαιώνουμε με την παρούσα ότι εξ' όσων γνωρίζουμε:

(α) Οι συνημμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ για την ετήσια περίοδο 01/01-31/12/2018 οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης της Εταιρείας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και

(β) Η συνημμένη Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Κηφισιά, 24 Απριλίου 2019

Οι δηλούντες

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.	Ο Διευθύνων Σύμβουλος	Το Μέλος του Δ.Σ.
Παναγιώτης Θρουβάλας	Αθανάσιος Παπανικολάου	Christophe Vivien
Α.Δ.Τ. ΑΚ543083	Α.Δ.Τ. ΑΝ612863	Αρ.Διαβ. 14AD07810

Β. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας «MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως και συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 3.1 των οικονομικών καταστάσεων όπου περιγράφεται ότι το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας υπερβαίνουν το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού κατά ποσό € 369,5 εκ. και € 245,4 εκ. αντίστοιχα. Όπως αναφέρεται στην ίδια σημείωση καθώς και στη σημείωση 26 των οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση βρίσκεται σε συζητήσεις για την αναδιάρθρωση δανειακών υποχρεώσεων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου ποσού € 153,2 εκ. Περαιτέρω, σε συνέχεια της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης που έχει συνάψει η Εταιρεία, η οποία προυποθέτει την τήρηση δεσμεύσεων με κύριο στόχο την ουσιώδη μείωση του συνολικού δανεισμού της, η διοίκηση εξετάζει αναφορικά με δανειακές υποχρεώσεις ύψους € 248,8 εκ., την αναδιάρθρωση των εν λόγω υποχρεώσεων ή /και την αποπληρωμή τους μέσω της διάθεσης περιουσιακών στοιχείων.

Οι παραπάνω συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας σχετικής με την απρόσκοπτη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας. Η επιτυχής ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των ανωτέρω αποτελεί βασική προϋπόθεση της επάρκειας του κεφαλαίου κίνησης του Ομίλου και της Εταιρείας. Όπως αναφέρεται στην ίδια σημείωση, η διοίκηση έχει προβεί στον σχεδιασμό δράσεων για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας και την ομαλή συνέχιση των δραστηριοτήτων τους, προϋπόθεση η οποία έχει ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά. Εκτός από το θέμα που περιγράφεται στην παράγραφο της έκθεσης μας "Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση δραστηριότητας", έχουμε διαπιστώσει ότι τα θέματα που περιγράφονται κατωτέρω είναι τα σημαντικότερα θέματα του ελέγχου που πρέπει να γνωστοποιούνται στην έκθεσή μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	**Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας**

Αξιολόγηση απομείωσης μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει υπεραξία ύψους € 233,7 εκ., άυλα στοιχεία του ενεργητικού ύψους € 235,1 εκ. και ενσώματα πάγια ύψους € 1.017,8 εκ.. Επίσης, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει επενδύσεις σε θυγατρικές ύψους € 782,1 εκ.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ, η διοίκηση διενεργεί στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς, ελέγχους απομείωσης για την υπεραξία και τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή, ενώ για τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή, τα ενσώματα πάγια και τις επενδύσεις σε θυγατρικές, διενεργεί ελέγχους απομείωσης μόνον όποτε υφίστανται σχετικές ενδείξεις. Η παραπάνω αξιολόγηση απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης.

Ο έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ) ως το υψηλότερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας μείον τα κόστη διάθεσης και της αξίας λόγω χρήσης. Ο σχετικός προσδιορισμός απαιτεί κρίση από τη διοίκηση σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές των ως άνω μονάδων (σχετίζονται με μεταβλητές όπως ο ρυθμός ανάπτυξης των εσόδων, οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες και οι απαιτήσεις του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία τους) και τα επιτόκια προεξόφλησης που εφαρμόζονται στις προβολές των μελλοντικών ταμειακών ροών.

Με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου απομείωσης, κατά τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018, προέκυψε ζημιά απομείωσης € 3,3 εκ. επί της υπεραξίας, € 13,5 εκ. επί των άυλων στοιχείων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή και € 1 εκ. επί των ενσώματων παγίων στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις καθώς και € 102,8 εκ. επί των επενδύσεων σε θυγατρικές στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις.

Δεδομένης της σημαντικότητας των εν λόγω κονδυλίων και της χρήσης παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης, θεωρούμε την αξιολόγηση απομείωσης των ως άνω μη

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης αναφορικά με το κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης των εν λόγω μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού.
- Για τις ΜΔΤΡ για τις οποίες υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης, αξιολογήσαμε: (i) την καταλληλότητα των ακολουθούμενων μεθόδων για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας και (ii) το εύλογο των βασικών παραδοχών και εκτιμήσεων των μελλοντικών ταμειακών ροών.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης κατά την κατάρτιση των επιχειρηματικών πλάνων, τα οποία και αποτελούν τη βάση για τις αποτιμήσεις, που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού. Μεταξύ άλλων, συγκρίθηκαν και αναλύθηκαν οι προγενέστερες εκτιμήσεις /προβλέψεις της διοίκησης με την πραγματική απόδοση των ΜΔΤΡ.
- Για τις ανωτέρω διαδικασίες και όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, ζητήθηκε η συμβολή ειδικού εμπειρογνώμονα της Grant Thornton.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την λογιστική πολιτική, καθώς και τις παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της απομείωσης των ως άνω στοιχείων του ενεργητικού περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.3, 5.2, 5.3, 5.4, 10, 11 και 12 των οικονομικών καταστάσεων.

Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις από δικαστικές υποθέσεις

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εμπλέκονται υπό την ιδιότητα του εναγόμενου σε πολυάριθμες και σύνθετες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας στα πλαίσια της λειτουργίας τους.

Η αναγνώριση και η επιμέτρηση των προβλέψεων, καθώς και η επιμέτρηση και γνωστοποίηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας, περιλαμβάνει σημαντικές κρίσεις της διοίκησης, οι οποίες λαμβάνουν υπ' όψιν τις εκτιμήσεις των νομικών της συμβούλων και ως εκ τούτου θεωρήσαμε την περιοχή αυτή, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου. Οι εκτιμήσεις αφορούν τόσο στην έκβαση κάθε υπόθεσης όσο και στην πιθανή οικονομική επίπτωση για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με τις προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.16, 5.15 και 46.3 των οικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Αξιολογήσαμε τις διαδικασίες της διοίκησης αναφορικά με τη συλλογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση της έκβασης των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων και των προβλέψεων που αναγνωρίζονται.
- Λάβαμε και εξετάσαμε τις απαντητικές επιστολές της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου και των εξωτερικών νομικών συμβούλων και συζητήσαμε με τη διοίκηση και τους νομικούς συμβούλους, όπου αυτό κρίθηκε σκόπιμο.
- Αξιολογήσαμε τα συμπεράσματα της διοίκησης αναφορικά με την επίδραση των εκκρεμών υποθέσεων στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Επιμέτρηση εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει επενδύσεις σε ακίνητα ποσού € 259,8 εκ. ενώ η ζημιά από την αναπροσαρμογή της αξίας αυτών στη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή ανέρχεται σε € 7,5 εκ.

Τα επενδυτικά ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων συναλλαγής και μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων, ο οποίος έχει ανατεθεί από τη διοίκηση του Ομίλου σε ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών ακινήτων, βασίζεται σε σημαντικές εκτιμήσεις που σχετίζονται μεταξύ άλλων με το εύρος των μισθωμάτων αγοράς, τον παράγοντα αναπροσαρμογής ενοικίων και το προεξοφλητικό επιτόκιο.

Λαμβάνοντας υπόψη τους ανωτέρω παράγοντες σε συνδυασμό με τη σημαντικότητα του ανωτέρω κονδυλίου για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, αξιολογήσαμε την επιμέτρηση της εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα ως ένα εκ των σημαντικότερων

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τις διαδικασίες της διοίκησης αναφορικά με την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα.
- Αξιολογήσαμε την ανεξαρτησία, την αντικειμενικότητα και την εμπειρία και γνώση του εξωτερικού εκτιμητή ακινήτων, στον οποίο ανατέθηκε από τη διοίκηση ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας.
- Εξετάσαμε το εύλογο των παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης, που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων. Παράλληλα, εξετάσαμε την καταλληλότητα των χρησιμοποιούμενων μεθόδων αποτίμησης.
- Εξετάσαμε σε δειγματοληπτική βάση την πληρότητα και ακρίβεια των στοιχείων που

θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τη λογιστική του πολιτική, καθώς και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.8, 5.11 και 15 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

παρασχέθηκαν από τη διοίκηση στον ανεξάρτητο εξωτερικό εκτιμητή ακινήτων, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας με συμβάσεις μίσθωσης και συμβόλαια αγοράς.

- Στις ανωτέρω διαδικασίες, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, χρησιμοποιήσαμε τρίτο ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Ανακτησιμότητα εμπορικών απαιτήσεων

Κατά την 31/12/2018, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει εμπορικές απαιτήσεις ποσού € 288,5 εκ. έναντι του οποίου έχει σχηματισθεί σωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης ύψους € 132,2 εκ.

Η διοίκηση αξιολογεί στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου, προκειμένου αυτές να απεικονίζονται στο ανακτήσιμο ποσό τους. Από την 01/01/2018 ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων, το οποίο επέφερε αλλαγές στις απαιτήσεις απομείωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου.

Ο Όμιλος εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του Προτύπου για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, χρησιμοποιώντας έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον. Η διαδικασία η αυτή οποία περιλαμβάνει σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό και σε συνδυασμό με τη σημαντικότητα του κονδυλίου στις οικονομικές καταστάσεις, αξιολογήσαμε την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τη λογιστική πολιτική, καθώς και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των εμπορικών απαιτήσεων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.2, 4.3.2, 5.7 και 19 των οικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Αξιολογήσαμε τις διαδικασίες της διοίκησης αναφορικά με την παρακολούθηση των εμπορικών απαιτήσεων και την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας τους.
- Εξετάσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης, σχετικά με την ανακτησιμότητα των εμπορικών απαιτήσεων. Στη διαδικασία αυτή αξιολογήθηκαν, μεταξύ άλλων, και οι εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων που χειρίζονται απαιτήσεις για τις οποίες έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα.
- Αξιολογήσαμε την ορθή εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9 κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια ζωής των μέσων.
- Αξιολογήσαμε τα συμπεράσματα της διοίκησης αναφορικά με την αναγνώριση προβλέψεων απομείωσης επί των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα του Ομίλου προέρχονται από διαφοροποιημένους τομείς δραστηριότητας (λειτουργικοί

- Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε, μεταξύ

τομείς: «Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά», «Μεταφορές», «Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες» και «Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων».).

Κάθε λειτουργικός τομέας περιλαμβάνει διαφορετικές πηγές εσόδων, η αναγνώριση των οποίων ενέχει διαφορετικό βαθμό πολυπλοκότητας και κρίσεων και εκτιμήσεων της διοίκησης. Επίσης, η αναγνώριση των εσόδων απαιτεί κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης σε σχέση με την ορθή εφαρμογή των λογιστικών προτύπων και ειδικότερα του ΔΠΧΑ 15 – Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες, το οποίο υιοθετήθηκε από τον Όμιλο την 01/01/2018 με τη μέθοδο τη σωρευτικής επίδρασης. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, καθώς και τη σημαντικότητα του κονδυλίου των εσόδων για τις οικονομικές καταστάσεις, αξιολογήσαμε την αναγνώριση των εσόδων ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές αναγνώρισης των εσόδων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.17 και 34 των οικονομικών καταστάσεων.

άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Κατανοήσαμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που έχουν σχεδιαστεί από τη διοίκηση και σχετίζονται με τις διαδικασίες αναγνώρισης εσόδων από κάθε λειτουργικό τομέα. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, εξετάσαμε ως προς την λειτουργική αποτελεσματικότητά τους, τις βασικές δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις διαδικασίες αναγνώρισης του εσόδου.
- Για κάθε επιμέρους λειτουργικό τομέα, διενεργήσαμε, μεταξύ άλλων, και τις ακόλουθες ουσιαστικές ελεγκτικές διαδικασίες: (i) εξετάσαμε, δειγματοληπτικά, την ορθότητα αναγνώρισης του εσόδου σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων και τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ, (ii) διενεργήσαμε αναλυτικές διαδικασίες επί των εσόδων για τον εντοπισμό τυχόν ασυνήθιστων μεταβολών, και (iii) εξετάσαμε τον επιμερισμό του εσόδου στην ορθή περίοδο.
- Αξιολογήσαμε αν η πολιτική και η μεθοδολογία που εφάρμοσε η Διοίκηση είναι κατάλληλες και συνεπείς με το ΔΠΧΑ 15.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Απόκτηση θυγατρικής

Τον Μάιο του 2018, ο όμιλος ATTICA απέκτησε τον έλεγχο της «Χελλένικ Σήγουεϊς Ανώνυμος Ναυτιλιακή Εταιρεία» (“HSW”) μέσω της εξαγοράς ποσοστού συμμετοχής 50,30%. Τον Ιούνιο του 2018 ο όμιλος ATTICA προχώρησε στην απόκτηση πρόσθετου ποσοστού 48,53%, κατέχοντας συνολικά ποσοστό 98,83%. Η αξία της εν λόγω συναλλαγής ανήλθε συνολικά σε € 142,9 εκ. Κατά το στάδιο της απόκτησης του ελέγχου (50,3%) αναγνωρίστηκε προσωρινή υπεραξία ύψους € 26,3 εκ.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων», ο αποκτών επιμετρά στις οικονομικές του καταστάσεις τα αναγνωρίσιμα αποκτώμενα περιουσιακά στοιχεία και τις αναληφθείσες υποχρεώσεις στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία απόκτησης. Η περίοδος αποτίμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία απόκτησης.

Κατά τη διάρκεια του δ΄ τριμήνου 2018, ολοκληρώθηκε η εκτίμηση της εύλογης αξίας των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού που αναλήφθηκαν από την απόκτηση του ομίλου HSW την 31/05/2018. Με βάση τις αξίες που προέκυψαν από την εκτίμηση, πραγματοποιήθηκε ο καταμερισμός του κόστους αγοράς του ομίλου «Χελλένικ Σήγουεϊς Ανώνυμος Ναυτιλιακή Εταιρεία» στα αντίστοιχα κονδύλια και η ανάλογη μείωση της αρχικά

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τα νομικά έγγραφα της εξαγοράς και αξιολογήσαμε την ορθότητα της λογιστικοποίησης της απόκτησης ως επιχειρηματική συνένωση σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 3 και την ορθότητα της ενσωμάτωσης της αποκτηθείσας εταιρείας στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10.
- Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία και τις βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν (καταμερισμός κόστους αγοράς).
- Κατανοήσαμε και αναλύσαμε τις τεχνικές αποτίμησης για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών και πραγματοποιήσαμε σύγκριση τους με τις γενικά αποδεκτές πρακτικές.
- Αξιολογήσαμε το εύλογο των βασικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των προεξοφλητικών επιτοκίων.

αναγνωρισθείσας προσωρινής υπεραξίας. Η οριστική υπεραξία προσδιορίστηκε σε ποσό € 10,8 εκ.

Οι ανωτέρω επιμετρήσεις απαιτούν τη χρήση σύνθετων τεχνικών αποτίμησης, παραδοχών και εκτιμήσεων.

Εξαιτίας της σημαντικής αξίας της συναλλαγής, καθώς και της σημαντικότητας των παραδοχών /λογιστικών εκτιμήσεων από τη Διοίκηση σχετικά με τον υπολογισμό του καταμερισμού του κόστους αγοράς, η περιοχή αυτή θεωρείται κρίσιμη για τον έλεγχό μας.

Οι γνωστοποιήσεις της Διοίκησης σχετικά με τη λογιστική πολιτική, τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν και την ανάλυση των εν λόγω στοιχείων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 4.1, 5.1 και 6.1 των οικονομικών καταστάσεων.

- Στις ανωτέρω διαδικασίες, όπου κρίθηκε απαραίτητο, χρησιμοποιήσαμε ειδικό εμπειρογνώμονα της εταιρείας μας.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με το θέμα αυτό.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων" και στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να

προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

α. Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.

β. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του

άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.

γ. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «Marfin Investment Group Α.Ε. Συμμετοχών» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 35 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 29/06/2004 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 15 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 24 Απριλίου 2019

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Μανόλης Μιχαλιός

Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 25131

Grant Thornton
An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

© 2019 Grant Thornton Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων | Ζεφύρου 56, 175 64 Π. Φάληρο | Τ: +30 210 7280000 Φ: +30 210 7212222 | www.grant-thornton.

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ «MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018

Η παρούσα Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στην ετήσια περίοδο που έληξε την 31/12/2018. Η έκθεση καταρτίσθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, όπως έχουν αντικατασταθεί, από 1-1-2019, από τα άρθρα 150-154 του Νόμου 4548/2018, του νόμου 3556/2007 (ΦΕΚ τ. Α΄ 91/30.04.2007) και τις επ' αυτού εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται συνοπτικά οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες της χρήσης του 2018, τα σημαντικότερα γεγονότα που έλαβαν χώρα (πριν και μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων) και οι προοπτικές της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (εφεξής «MIG», «Εταιρεία») καθώς και των θυγατρικών εταιρειών της. Επίσης, γίνεται περιγραφή των κυριοτέρων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά το 2019 και παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές που καταρτίσθηκαν μεταξύ του εκδότη και των συνδεδεμένων με αυτόν προσώπων.

1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ 2018

Στις Οικονομικές Καταστάσεις της περιόδου που έληξε την 31/12/2018:

- Ενοποιείται για πρώτη φορά η Κατάσταση Οικονομικής θέσης της HSW μετά την ολοκλήρωση της εξαγοράς της από τον όμιλο ATTICA την 31/05/2018 ενώ τα αποτελέσματά της ενσωματώνονται στα αποτελέσματα του Ομίλου για περίοδο επτά μηνών (01/06-31/12/2018).
- Στα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης του 2017 περιλαμβάνονται τα στοιχεία του ομίλου ΥΓΕΙΑ του οποίου η πώληση ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2018.
- Τα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της ΚΕΤΑ ιδιοκτήτριας του ξενοδοχείου Hilton Cyprus, καθώς και της μητρικής της MIG LEISURE ταξινομήθηκαν στις ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση λόγω της απόφασης της Εταιρείας να προχωρήσει στην πώληση της έμμεσης συμμετοχής της στην ΚΕΤΑ η οποία πώληση ολοκληρώθηκε την 18/04/2019. Τα αποτελέσματα τους, για την περίοδο από 01/01/2018 έως 31/12/2018 καθώς και για τη συγκριτική περίοδο, παρουσιάζονται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες.

1.1 Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Πωλήσεις: Οι πωλήσεις από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν στο ποσό των € 996,2 εκ. καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 13,3% σε σχέση με πωλήσεις ύψους € 879,6 εκ. την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Όλοι οι λειτουργικοί τομείς του Ομίλου κατέγραψαν άνοδο στις πωλήσεις (μη συμπεριλαμβανομένων των διεταιρικών συναλλαγών) και ειδικότερα: τομέας Μεταφορών +34,5%, τομέας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών +9,7%, τομέας Εταιρειών Ιδιωτικών Κεφαλαίων +10,9% και τομέας Τροφίμων και Γαλακτοκομικών +3,9%.

EBITDA από Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες: Τα λειτουργικά αποτελέσματα EBITDA από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε κέρδη € 109,6 εκ. σε σύγκριση με € 90,1 εκ. για την αντίστοιχη περυσινή περίοδο καταγράφοντας βελτίωση 21,6%. Στα λειτουργικά αποτελέσματα του 2018 περιλαμβάνεται κέρδος € 11,7 εκ. από την πώληση πλοίων του ομίλου ATTICA.

Χρηματοοικονομικά έξοδα & έσοδα: Τα χρηματοοικονομικά έξοδα διαμορφώθηκαν σε € (84,2) εκ. σε σχέση με € (88,5) εκ. το 2017 καταγράφοντας βελτίωση 4,9% ως αποτέλεσμα κυρίως της ολοκλήρωσης της αναδιάρθρωσης δανείων του Ομίλου εντός του β' εξαμήνου του 2017 και του α' εξαμήνου του 2018. Τα χρηματοοικονομικά έσοδα διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 0,2 εκ. έναντι € 0,4 εκ. την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα: Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου διαμορφώθηκαν στο ποσό των € (7,7) εκ. έναντι € 1,7 εκ. στην χρήση του 2017. Στο παραπάνω κονδύλι για το 2018 περιλαμβάνονται ζημιές απομείωσης στοιχείων του ενεργητικού ύψους € (17,7) εκ. εκ του οποίου ποσό € (16,8) εκ. οφείλεται στη μείωσης της αξίας λόγω χρήσης (value in use) στοιχείων ενεργητικού του ομίλου VIVARTIA και του ομίλου ATTICA και ποσό € (0,9) εκ αφορά απομείωση ενσώματων παγίων. Επίσης, στο κονδύλι περιλαμβάνονται κέρδη € 11,1 εκ. από πράξεις αντιστάθμισης μέρους του κινδύνου της τιμής των καυσίμων του ομίλου ATTICA. Σημειώνεται ότι η περυσινή χρήση είχε επιβαρυνθεί με ζημίες απομείωσης στοιχείων του ενεργητικού συνολικού ύψους € (4,0) εκ. ενώ περιλάμβανε και κέρδη από αναστροφή απομείωσης αξίας πλοίων του ομίλου ATTICA ποσού € 5,3 εκ.

Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις: Τα αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις διαμορφώθηκαν σε κέρδη € 1,0 εκ. έναντι ζημιών € (6,5) εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Τα εν λόγω αποτελέσματα αφορούν συγγενή εταιρεία του ομίλου ATTICA της οποίας τα αποτελέσματα ανήλθαν σε κέρδη € 0,4 εκ. έναντι ζημιών € (7,5) εκ. κατά την περυσινή περίοδο και συγγενείς εταιρείες του ομίλου VIVARTIA των οποίων τα αποτελέσματα ανήλθαν σε κέρδη € 0,6 εκ. έναντι κερδών € 1,0 εκ. στην χρήση του 2017.

Φόρος Εισοδήματος: Ο φόρος εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθε στο ποσό των € 2,9 εκ. έναντι ποσού € (2,1) εκ. για την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Κέρδη/(Ζημιές) από Συνεχιζόμενες Δραστηριότητες: Οι ενοποιημένες ζημιές μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το 2018 ανήλθαν στο ποσό των € (52,4) εκ. σε σύγκριση με ζημιά ποσού € (74,4) εκ. την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο.

Κέρδη/(Ζημιές) από Διακοπείσες Δραστηριότητες: Τα κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες για το 2018 ανήλθαν στο ποσό των € 105,7 εκ. και αφορούν κυρίως το αποτέλεσμα της πώλησης του ομίλου ΥΓΕΙΑ ποσού € 93,4 εκ.. Επίσης περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα της δραστηριότητας του ομίλου ΥΓΕΙΑ μέχρι την ημερομηνία της πώλησής του, της ΚΕΤΑ και της μητρικής της MIG LEISURE.

Κέρδη/(Ζημιές) από Συνεχιζόμενες και Διακοπείσες Δραστηριότητες: Τα συνολικά κέρδη διαμορφώθηκαν σε ποσό € 53,3 εκ. έναντι ζημιών € (76,0) εκ. το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Τα συνολικά κέρδη κατανεμημένα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής ανήλθαν στο ποσό των € 47,0 εκ. ενώ τα κέρδη κατανεμημένα στις Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 6,4 εκ.

1.2 Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ταμειακά Διαθέσιμα, Ταμειακά Ισοδύναμα & Δεσμευμένες Καταθέσεις και Δανεισμός: Τα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2018 ανήλθαν σε € 121,5 εκ. και αναλύονται ως ακολούθως: Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά € 55,2 εκ. (45,4% του συνόλου), Μεταφορές € 59,9 εκ. (49,3% του συνόλου), Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες € 1,7 εκ. (1,4% του συνόλου), Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων € 1,5 εκ. (1,2% του συνόλου) και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες € 3,2 εκ. (2,6% του συνόλου).

Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2018 ανήλθε σε € 1.455,3 εκ. μειωμένος κατά € 169,0 εκ. σε σχέση με την 31/12/2017. Η μεταβολή οφείλεται κυρίως α) στη μείωση του τραπεζικού

δανεισμού της μητρικής MIG κατά € (153) εκ. εντός της χρήσης του 2018, β) στην αύξηση του τραπεζικού δανεισμού του ομίλου VIVARTIA κατά € 37 εκ. κυρίως λόγω της μεταφοράς βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις στα πλαίσια υλοποίησης της συμφωνίας αναδιάρθρωσης των ΚΟΔ του ομίλου VIVARTIA, γ) στην αύξηση των δανειακών υποχρεώσεων του ομίλου ATTICA κατά € 107 εκ. περίπου κυρίως λόγω της ολικής ενσωμάτωσης της HSW, δ) στη μη ενοποίηση των δανειακών υποχρεώσεων του ομίλου ΥΓΕΙΑ ύψους € (132) εκ. κατά την 31/12/2017 λόγω της πώλησης της εν λόγω συμμετοχής εντός του 2018, και ε) στην ταξινόμηση των δανειακών υποχρεώσεων συνολικού ύψους περίπου € (30) εκ. της MIG LEISURE και της ΚΕΤΑ στις ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση.

Ο δανεισμός του Ομίλου MIG αναλύεται ως ακολούθως: Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά € 430,7 εκ. (29,6% του συνόλου), Μεταφορές € 346,1 εκ. (23,8% του συνόλου), Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες € 57,5 εκ. (3,9% του συνόλου), Ιδιωτικών Κεφαλαίων € 75,0 εκ. (5,2% του συνόλου) και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (αφορά τον δανεισμό της μητρικής MIG) € 546,0 εκ. (37,5% του συνόλου).

Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες: Οι καθαρές λειτουργικές ροές ανήλθαν σε € 40,4 εκ. έναντι € 20,8 εκ. την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες: Οι επενδυτικές ταμειακές ροές ανήλθαν σε € 129,1 εκ. έναντι € 15,0 εκ. την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Η διαφορά κατά κύριο λόγο οφείλεται αφενός στην εισροή από την πώληση του ομίλου ΥΓΕΙΑ και αφετέρου στην εκροή για την εξαγορά της HSW από τον όμιλο ATTICA.

Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες: Οι χρηματοδοτικές ταμειακές ροές ανήλθαν σε € (176,2) εκ. συγκριτικά με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο που είχαν διαμορφωθεί σε € (48,0) εκ. Η διαφορά οφείλεται κυρίως στη μείωση του τραπεζικού δανεισμού του Ομίλου εντός του 2018.

1.3 Οικονομικά Αποτελέσματα ανά Λειτουργικό Τομέα

1.3.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Οι **πωλήσεις** του εν λόγω λειτουργικού τομέα το 2018 ανήλθαν στο ποσό των € 606,6 εκ. (εκ των οποίων € 6,5 εκ. διατομεακά έσοδα) αυξημένα κατά 4,1% σε σύγκριση με το ποσό των € 582,8 εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο (εκ των οποίων διατομεακά € 5,3 εκ.). Οι πωλήσεις του λειτουργικού τομέα αναλύονται ως εξής: Γαλακτοκομικά: € 288,5 εκ., Κατεψυγμένα: € 143,8 εκ. και Εστίαση και Ψυχαγωγία: € 180,2 εκ. (συμπεριλαμβάνονται διεταιρικές πωλήσεις ύψους € 5,9 εκ.).

Το **EBITDA** ανήλθε σε € 59,0 εκ. συγκριτικά με € 56,4 εκ. την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Τα **κέρδη μετά από φόρους** ανήλθαν στο ποσό € 3,0 εκ. σε σύγκριση με τη ζημιά ποσού των € (1,5) εκ. κατά την περυσινή περίοδο.

Ο **καθαρός δανεισμός** κατά την 31/12/2018 ανήλθε στο ποσό των € 377,3 εκ. σε σύγκριση με το ποσό των € 335,7 εκ. κατά την 31/12/2017. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη μεταφορά βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ποσού € 45 εκ. περίπου, στις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της αναδιάρθρωσης των ΚΟΔ του ομίλου VIVARTIA εντός του α' εξαμήνου του 2018.

1.3.2 Μεταφορές

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα των μεταφορών το 2018 ανήλθαν στο ποσό των € 365,4 εκ. (εκ των οποίων € 14,6 εκ. διατομεακά) αυξημένες κατά 34,6% σε σύγκριση με το ποσό των € 271,6 εκ. (εκ των οποίων € 10,7 εκ. διατομεακά) κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Σημειώνεται ότι

από την 01/06/2018 ενοποιείται πλήρως η εξαγορασθείσα από τον όμιλο ATTICA εταιρεία HSW με την ενσωμάτωσή της να επιφέρει αύξηση της τάξης του 26% στον κύκλο εργασιών του ομίλου ATTICA.

Το **EBITDA** (μη συμπεριλαμβανομένου του κέρδους από την πώληση των πλοίων ποσού € 11,7 εκ.) ανήλθε σε € 56,9 εκ. σε σύγκριση με € 59,5 εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο. Τα αποτελέσματα του εν λόγω λειτουργικού τομέα για το 2018 επιβαρύνθηκαν και από την αύξηση του κόστους των καυσίμων όπως επίσης και από αυξημένα έξοδα λόγω της λειτουργικής ενσωμάτωσης της HSW και την οργανωτική αναδιοργάνωση του ομίλου ATTICA.

Τα **κέρδη μετά από φόρους** διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 2,8 εκ. σε σχέση με € 1,9 εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Ο **καθαρός δανεισμός** κατά την 31/12/2018 ανήλθε στο ποσό των € 286,2 εκ. σε σύγκριση με το ποσό των € 194,1 εκ. κατά την 31/12/2017.Ο καθαρός δανεισμός του ομίλου ATTICA διαμορφώθηκε σε € 286,7 εκ. από € 194,6 εκ. κατά την 31/12/2017. Η αύξηση του καθαρού δανεισμού οφείλεται κυρίως στην ολική ενσωμάτωση της HSW συνεπεία της εξαγοράς της από τον όμιλο ATTICA εντός του 2018.

1.3.3 Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα το 2018 ανήλθαν στο ποσό των € 41,4 εκ. (εκ των οποίων € 3,7 εκ. διατομεακά) – μία αύξηση κατά 10,2% σε σύγκριση με το ποσό των € 37,5 εκ. (εκ των οποίων € 3,2 εκ. διατομεακά) κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2017.

Το **EBITDA** διαμορφώθηκε σε κέρδη ποσού € 1,4 εκ. σε σύγκριση με ζημιές € (4,8) εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο.

Οι **ζημιές μετά από φόρους** διαμορφώθηκαν στο ποσό των € (5,2) εκ. σε σύγκριση με ζημιά ποσού € (13,8) εκ. κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Ο **καθαρός δανεισμός** κατά την 31/12/2018 ανήλθε στο ποσό των € 61,0 εκ. σε σύγκριση με το ποσό των € 56,6 εκ. κατά την 31/12/2017.

1.3.4 Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων (Αναψυχή, Real Estate και λοιπές)

Για την χρήση του 2018 ο λειτουργικός τομέας Ιδιωτικών Κεφαλαίων αποτελείται κυρίως από την εταιρεία RKB καθώς οι εταιρείες MIG LEISURE και η θυγατρική της ΚΕΤΑ ταξινομήθηκαν στις ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση λόγω της απόφασης της Εταιρείας να προχωρήσει στην πώληση της έμμεσης συμμετοχής της στην ΚΕΤΑ η οποία πώληση ολοκληρώθηκε την 18/04/2019.

Οι **πωλήσεις** του λειτουργικού τομέα το 2018 διαμορφώθηκαν στο ποσό των € 13,9 εκ. (εκ των οποίων € 6,3 εκ. διατομεακά) σε σύγκριση με το ποσό των € 12,7 εκ. (εκ των οποίων € 5,9 εκ. διατομεακά) κατά την αντίστοιχη περυσινή περίοδο καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 9,1%.

Το **EBITDA** διαμορφώθηκε σε € (3,9) εκ. σε σύγκριση με € (8,1) εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο.

Οι **ζημιές μετά από φόρους** ανήλθαν στο ποσό των € (8,2) εκ. σε σύγκριση με € (12,4) εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο.

Ο **καθαρός δανεισμός** κατά την 31/12/2018 διαμορφώθηκε σε € 299,8 εκ. (εκ των οποίων € 226,3 εκ. διεταιρικά) σε σύγκριση με € 327,4 εκ. (εκ των οποίων € 226,3 εκ. διεταιρικά) την 31/12/2017. Η μείωση του καθαρού δανεισμού οφείλεται στο γεγονός ότι στις οικονομικές καταστάσεις της 31/12/2018 η MIG LEISURE και η θυγατρική της ΚΕΤΑ ταξινομήθηκαν στις ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση.

1.3.5 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (κυρίως μητρική MIG)

Οι **ζημιές μετά από φόρους** για το 2018 ανήλθαν στο ποσό € (44,9) εκ. έναντι ζημιών € (48,7) εκ. κατά την αντίστοιχη συγκριτική περίοδο του 2017. Σημειώνεται ότι στα αποτελέσματα του 2018 συμπεριλαμβάνονται προβλέψεις για αποκατάσταση δικαστικών εξόδων ποσού € 5 εκ. σύμφωνα με την απόφαση του Διαιτητικού Δικαστηρίου.

Ο **καθαρός δανεισμός** κατά την 31/12/2018 ανήλθε στο ποσό των € 543,7 εκ. έναντι ποσού € 690,0 εκ. κατά την 31/12/2017 και αφορά κατά κύριο λόγο τα οικονομικά μεγέθη της μητρικής MIG. Η μείωση οφείλεται κυρίως στην μείωση του καθαρού δανεισμού της μητρικής MIG κατά € 146,2 εκ. εντός του 2018.

2. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

Στο πλαίσιο της εφαρμογής των Κατευθυντήριων Γραμμών «Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης» της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA/2015/1415el) που εφαρμόζονται από την 3η Ιουλίου 2016 στους Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης («ΕΔΜΑ») στα πλαίσια λήψης αποφάσεων σχετικά με τον χρηματοοικονομικό, λειτουργικό και στρατηγικό σχεδιασμό του καθώς και για την αξιολόγηση και την δημοσίευση των επιδόσεών του. Αυτοί οι ΕΔΜΑ εξυπηρετούν στην καλύτερη κατανόηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων του Ομίλου και της χρηματοοικονομικής του θέσης. Οι εναλλακτικοί δείκτες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πάντα σε συνδυασμό με τα οικονομικά αποτελέσματα που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστούν αυτά.

EBITDA (Earnings Before Interest Taxes Depreciation & Amortization) - «Κέρδη προ τόκων, φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων»: Ο δείκτης προσθέτει στα ενοποιημένα λειτουργικά κέρδη προ τόκων και φόρων τις συνολικές αποσβέσεις ενσώματων & άυλων παγίων στοιχείων. Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο πιο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της επιχείρησης.

Περιθώριο EBITDA (%): Το περιθώριο EBITDA (%) υπολογίζεται διαιρώντας το EBITDA με το σύνολο του κύκλου εργασιών.

EBITDA (Earnings Before Interest Taxes Depreciation & Amortization) στο σύνολο των θυγατρικών – Ο δείκτης προσθέτει στα ενοποιημένα λειτουργικά κέρδη προ τόκων και φόρων τις συνολικές αποσβέσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων, εξαιρουμένων των εταιριών συμμετοχών, των προβλέψεων πέραν της συνήθους δραστηριότητας, των κερδών / ζημιών από την πώληση επενδυτικών ακίνητων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού και των αναπροσαρμογών της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων.

Περιθώριο EBITDA (%) στο σύνολο των θυγατρικών : Το περιθώριο EBITDA (%) υπολογίζεται διαιρώντας το EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών με το σύνολο του κύκλου εργασιών.

EBIT (Earnings Before Interest & Taxes) στο σύνολο των θυγατρικών – «Κέρδη προ τόκων και φόρων»: Τα κέρδη προ τόκων και φόρων υπολογίζονται αφαιρώντας από το EBITDA τις αποσβέσεις των θυγατρικών επί των ενσώματων & άυλων παγίων στοιχείων.

Περιθώριο EBIT (%) στο σύνολο των θυγατρικών: Υπολογίζεται διαιρώντας το EBIT στο σύνολο των θυγατρικών με το σύνολο του κύκλου εργασιών.

31/12/2018 *Ποσό σε € εκ.*	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Χρηματ/κες Υπηρεσίες**	**Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες**
Πωλήσεις (α)	600,1	-	37,7	350,8	7,6	**996,2**
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιές) -EBIT	27,0	(15,9)	(0,4)	28,7	(3,9)	**35,4**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	32,0	0,4	1,8	40,0	0,0	**74,2**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων - EBITDA (β)	**59,0**	**(15,5)**	**1,4**	**68,6**	**(3,9)**	**109,6**
Περιθώριο EBITDA (%) [(β)/(α)]	**9,8%**	**-**	**3,7%**	**19,6%**	**-52,0%**	**11,0%**
EBITDA εταιριών Holding	-	15,7	-	-	-	**15,7**
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	(0,1)	-	0,1	(11,7)	-	**(11,6)**
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	7,5	**7,5**
EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (γ)	**58,9**	**0,2**	**1,5**	**57,0**	**3,5**	**121,1**
Περιθώριο EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (%) [(γ)/(α)]	**9,8%**	**-**	**4,0%**	**16,2%**	**46,4%**	**12,2%**
Αποσβέσεις θυγατρικών	(32,0)	-	(1,8)	(40,0)	(0,0)	**(73,8)**
EBIT στο σύνολο των θυγατρικών (δ)	**26,9**	**0,2**	**(0,3)**	**17,0**	**3,5**	**47,3**
Περιθώριο EBIT (%) στο σύνολο των θυγατρικών [(δ)/(α)]	**4,5%**	**-**	**-0,9%**	**4,9%**	**46,3%**	**4,7%**

31/12/2017 *Ποσό σε € εκ.*	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Χρηματ/κες Υπηρεσίες**	**Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες**
Πωλήσεις (α)	577,5	-	34,4	260,9	6,8	**879,6**
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιές) -EBIT	26,4	(13,2)	(8,2)	23,8	(8,1)	**20,6**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	30,0	0,4	3,4	35,6	0,0	**69,5**
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων - EBITDA (β)	**56,4**	**(12,8)**	**(4,8)**	**59,5**	**(8,1)**	**90,1**
Περιθώριο EBITDA (%) [(β)/(α)]	**9,8%**	**-**	**-13,8%**	**22,8%**	**-118,7%**	**10,2%**
EBITDA εταιριών Holding	-	12,7	-	-	-	**12,7**
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	(0,2)	-	0,2	-	0,0	**0,1**
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	10,9	**10,9**
EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (γ)	**56,2**	**(0,1)**	**(4,5)**	**59,5**	**2,8**	**113,9**
Περιθώριο EBITDA στο σύνολο των θυγατρικών (%) [(γ)/(α)]	**9,7%**	**-**	**-13,1%**	**22,8%**	**41,4%**	**12,9%**
Αποσβέσεις θυγατρικών	(30,0)		(3,4)	(35,6)	(0,0)	**(69,1)**
EBIT στο σύνολο των θυγατρικών (δ)	**26,2**	**(0,1)**	**(8,0)**	**23,8**	**2,8**	**44,8**
Περιθώριο EBIT (%) στο σύνολο των θυγατρικών [(δ)/(α)]	**4,5%**	**-**	**-23,1%**	**9,1%**	**41,3%**	**5,1%**

3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 2018

3.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Όμιλος VIVARTIA

- Εντός του Ιουνίου του 2018 ολοκληρώθηκε η αναδιάρθρωση του δανεισμού του ομίλου VIVARTIA με τις τράπεζες ALPHA BANK A.E., EUROBANK ERGASIAS A.E., ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. και ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. Η εν λόγω συμφωνία ενσωματώνει όρους επωφελείς για τον όμιλο δεδομένου ότι προβλέπει ουσιαστική μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους και επέκταση της διάρκειας των ομολογιακών δανείων του ομίλου VIVARTIA μέχρι τον Οκτώβριο του 2024.
- Εντός του α' εξάμηνο του 2018 η ΔΕΛΤΑ απέσπασε Βραβείο «Creative Greece Award 2018», για τη συνεχή ενδυνάμωση της εξαγωγικής δραστηριότητας της εταιρείας, η οποία αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς.
- Τον Ιούλιο του 2018 στην διάρκεια των σελφ σέρβις Excellence Awards η ΔΕΛΤΑ έλαβε 4 GOLD βραβεία για τα προϊόντα και την υπεύθυνη λειτουργία της, στις κατηγορίες «Επαναλανσάρισμα Προϊόντος» και «Νέα Συσκευασία» για το Φρέσκο Γάλα ΔΕΛΤΑ και «Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας» και «Αριστεία στην Εφοδιαστική Αλυσίδα» για τα αντίστοιχα projects της Διασφάλισης Ποιότητας.
- Τον Φεβρουάριο ο όμιλος Εστίασης στα πλαίσια των βραβείων Franchise 2018 έλαβε τις παρακάτω τέσσερις διακρίσεις: α) Το GOODY'S Burger House, απέσπασε βραβείο στην κατηγορία «Best International Expansion», για την επιτυχημένη δραστηριοποίησή του στο εξωτερικό, β) Το FLOCAFE Espresso Room, βραβεύτηκε στην κατηγορία «Best Concept Re-design» για τον πλήρη ανασχεδιασμό του σε επίπεδο καταστημάτων, προϊοντικής γκάμας και εξυπηρέτησης, γ) Το LA PASTERIA, διακρίθηκε στην κατηγορία «Most Innovative Product» για την καινοτομία, τόσο στις συνταγές, όσο και στον τρόπο παρασκευής και σερβιρίσματος των πιάτων του, και δ) Το EVEREST, βραβεύτηκε στην κατηγορία «Best Core Web Strategy» για τη δημιουργία και υλοποίηση της νέας καινοτόμας υπηρεσίας e-ordering, που παρέχει στον πελάτη τη δυνατότητα παραγγελίας από οποιαδήποτε συσκευή είτε για delivery είτε για takeaway.

3.2 Μεταφορές

Όμιλος ATTICA

- Εντός του α' εξαμήνου 2018 ολοκληρώθηκε η απόκτηση ποσοστού 98,83% του μετοχικού κεφαλαίου της HSW. Τον Απρίλιο 2018 η Επιτροπή Ανταγωνισμού ενέκρινε την απόκτηση της HSW από την ATTICA. Εντός του Μαΐου 2018 ο όμιλος ATTICA ολοκλήρωσε τη διαδικασία εξαγοράς πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της HSW στα πλαίσια υλοποίησης της από 11/08/2017 συμφωνίας με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. και έτερο μέτοχο μειοψηφίας της HSW, για την εξαγορά συνολικά 37.789.833 μετοχών της HSW έναντι συνολικού τιμήματος € 69,07 εκ. Μέρος του τιμήματος ανερχόμενο σε € 25,61 εκ. καταβλήθηκε τοις μετρητοίς από ίδια διαθέσιμα της ATTICA, ενώ το υπολειπόμενο οφειλόμενο ποσό προς τους πωλητές ύψους € 43,46 εκ. συμφωνήθηκε να εξοφληθεί με την παράδοση σε αυτούς συνολικά 24.145.523 νέων μετοχών της ATTICA. Με την από 26/06/2018 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ATTICA κατά ποσό € 7.243.656,90 με την έκδοση 24.145.523 κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας € 0,30 και τιμής διάθεσης € 1,80 εκάστη, με κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. και ενός ακόμη μετόχου της μειοψηφίας της HSW. Αποφασίσθηκε επίσης η

κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων. Σε αυτά τα πλαίσια το ποσοστό της MIG επί της ATTICA μειώθηκε σε 79,38% από 89,38% προηγουμένως. Εντός του Ιουνίου 2018, ο όμιλος ATTICA ολοκλήρωσε την απόκτηση πρόσθετου ποσοστού 48,53% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας HSW σε υλοποίηση της από 26/10/2017 συμφωνίας με την εταιρεία ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε. για την εξαγορά συνολικά 37.667.504 μετοχών της HSW έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς € 78,5 εκ. Ο όμιλος ATTICA προέβη στην πώληση του πλοίου SUPERFAST XII σε εταιρεία του ομίλου GRIMALDI έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς € 74,5 εκ. και η HSW στην πώληση του πλοίου HIGHSPEED 7 στην ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε. έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς € 25 εκ.

- Την 28η Μαρτίου 2018 ο όμιλος ATTICA ανακοίνωσε την τριπλή διάκρισή του στα Tourism AWARDS για τα παρακάτω: α) Gold βραβείο στην κατηγορία «Υποστήριξη τοπικών κοινοτήτων / Δράσεις ΕΚΕ» – Συνολική Κοινωνική Προσφορά, β) Silver βραβείο στην κατηγορία «Technology enhanced experience» - Υπηρεσία @sea Infotainment Platform, και γ) Silver βραβείο στην κατηγορία «Προγράμματα Επιβράβευσης» - Πρόγραμμα Επιβράβευσης Πελατών SEASMILES.
- Στις 29 Ιουνίου 2018 η ATTICA ανακοίνωσε την τιμητική διάκρισή της στα Βραβεία Περιβαλλοντικής Ευαισθησίας ΟΙΚΟΠΟΛΙΣ, στην κατηγορία των Βραβείων Επιχειρήσεων, υποκατηγορία «Περιβαλλοντική Πολιτική». Το βραβείο αυτό αποτελεί μία ακόμη αναγνώριση των προσπαθειών του ομίλου ATTICA για τη συστηματική και υπεύθυνη λειτουργία του σε θέματα περιβάλλοντος, βασικό πυλώνα του προγράμματος Εταιρικής Υπευθυνότητας του ομίλου ATTICA.
- Την 31/07/2018 εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση 24.145.523 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές σε υλοποίηση της από 26/06/2018 σχετικής απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της ATTICA. Το μετοχικό κεφάλαιο της ATTICA ανέρχεται σε € 64.741.752,90 διαιρούμενο σε 215.805.843 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας € 0,30 η κάθε μία.
- Την 20/11/2018 η ATTICA ανακοίνωσε τη διάκρισή της στις 20 πιο «Αξιοθαύμαστες επιχειρήσεις της Ελλάδας 2018» («Most Admired Companies 2018»), βάσει της μεγαλύτερης έρευνας εταιρικής φήμης που πραγματοποιείται από το περιοδικό FORTUNE σε συνεργασία με την εταιρεία παροχής ελεγκτικών, φορολογικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών KPMG.
- Την 28/12/2018 στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφασίστηκε η οικειοθελής προπληρωμή του ανταλλάξιμου ομολογιακού δανείου ποσού € 87 εκ. έκδοσης της θυγατρικής BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. κατόπιν εξασκήσεως του δικαιώματος ανταλλαγής από τους ομολογιούχους δανειστές (επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της FORTRESS) και επιπρόσθετα η διοίκηση της εταιρείας αποφάσισε την πρόωρη αποπληρωμή ομολογιακού δανείου ποσού € 18,4 εκ. έκδοσης της θυγατρικής BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. προς τους ομολογιούχους δανειστές (επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της FORTRESS). Η εν λόγω αποπληρωμή των δύο δανείων πραγματοποιήθηκε με τη λήψη νέου μακροπρόθεσμου τραπεζικού δανείου από τραπεζικό ίδρυμα ποσού € 100,4 εκ. διάρκειας 5 ετών.

3.3 Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες

SINGULARLOGIC

- Τον Ιανουάριο του 2018 ολοκληρώθηκε με επιτυχία η πιστοποίηση της SINGULARLOGIC, ως Bronze Reseller & Service Partner από την Tableau. Η πιστοποίηση αφορά στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη προηγμένων λύσεων επιχειρηματικής ευφυίας (B.I.) και ανάλυσης δεδομένων, ώστε να παράγουν κατανοητές πληροφορίες, στην πλατφόρμα Tableau.

- Το Φεβρουάριο του 2018 η SENSE ONE Α.Ε., μέλος του ομίλου SINGULARLOGIC, βραβεύθηκε από τον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Πληροφορικής & Υπηρεσιών Τεχνολογίας WITSA ως μία από τις κορυφαίες εταιρείες διεθνώς στο χώρο του Internet of Things.
- Τον Απρίλιο του 2018 ολοκληρώθηκε με απόλυτη επιτυχία η πιστοποίηση της SINGULARLOGIC, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο ISO 20000-1:2011 για τη Διαχείριση Υπηρεσιών Πληροφορικής.
- Η SINGULARLOGIC απέσπασε δύο χρυσά βραβεία στα BITE AWARDS 2018 στην κατηγορία "Επιχειρησιακές Εφαρμογές" σε συνεργασία με την HELEXPO-ΔΕΘ για την υλοποίηση της ολοκληρωμένης λύσης Galaxy ERP και CRM και στην κατηγορία "Λιανεμπόριο" σε συνεργασία με την OXFORD COMPANY για την υλοποίηση έργου βασισμένου στην πλατφόρμα Galaxy. Επίσης, η πλατφόρμα συναλλαγών του πολίτη με τους ΟΤΑ eLocalGovernments.gr έλαβε ασημένιο βραβείο στην κατηγορία "Εφαρμογές και Λύσεις για την Κεντρική και Αποκεντρωμένη Δημόσια Διοίκηση", ενώ χάλκινο βραβείο έλαβε η εφαρμογή AGRIPHARM που βασίζεται στην πλατφόρμα Galaxy στην κατηγορία "Εξειδικευμένες Εφαρμογές σε Επιχειρηματικούς Κλάδους".

3.4 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

MARFIN INVESTMENT GROUP

- Την 03/01/2018 ο μη εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας κ. Σταύρος Λεκκάκος υπέβαλε την παραίτησή του από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξέλεξε τον μέχρι τότε Εκτελεστικό Αντιπρόεδρο κ. Παναγιώτη Θρουβάλα ως νέο Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου με εκτελεστικές αρμοδιότητες. Κατόπιν τούτου, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ανασυγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

  1. Παναγιώτης Θρουβάλας, Πρόεδρος - Εκτελεστικό Μέλος,
  2. Μανώλης Ξανθάκης, Αντιπρόεδρος – Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  3. Αθανάσιος Παπανικολάου, Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος,
  4. Christophe Vivien, Εκτελεστικό Μέλος,
  5. Γεώργιος Ευστρατιάδης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  6. Φώτιος Καρατζένης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  7. Γεώργιος Λασσαδός, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  8. Στέφανος Καψάσκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
  9. Πέτρος Κατσούλας, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος, και
  10. Ευστράτιος Χατζηγιάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.
- Την 14/03/2018 απεβίωσε ο Ανεξάρτητος μη εκτελεστικός Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Αμοιβών και Προσλήψεων Εμμανουήλ Ξανθάκης.
- Την 28/03/2018 σημειώθηκε μεταβολή σε δικαιώματα ψήφου καθώς το ποσοστό που κατείχε άμεσα ο κ. Jochen Müller μειώθηκε σε 4,54% από 9,6597% αρχικά.
- Την 27/04/2018 η MIG ανακοίνωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίαση της 26/04/2018 εξέλεξε τους κ.κ. Κωνσταντίνο Γαλιάτσο και Αναστάσιο Κυπριανίδη ως νέα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε πλήρωση κενωθεισών θέσεων, σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας και την ισχύουσα νομοθεσία. Κατόπιν τούτου, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει ως εξής:

  1. Παναγιώτης Θρουβάλας, Πρόεδρος - Εκτελεστικό Μέλος,
  2. Αθανάσιος Παπανικολάου, Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος,

3. Christophe Vivien, Εκτελεστικό Μέλος,
4. Γεώργιος Ευστρατιάδης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
5. Φώτιος Καρατζένης, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
6. Κωνσταντίνος Γαλιάτσος, Μη εκτελεστικό Μέλος,
7. Γεώργιος Λασσαδός, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
8. Στέφανος Καψάσκης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
9. Πέτρος Κατσούλας, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
10. Ευστράτιος Χατζηγιάννης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος, και
11. Αναστάσιος Κυπριανίδης, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.

- Την 27/07/2018 η Εταιρεία ανακοίνωσε ότι το Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο απέρριψε την αξίωση αποζημίωσης κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας από την επένδυση της Εταιρείας στην «Cyprus Popular Bank Public Co Ltd».

- Στην μετ' αναβολήν Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας η οποία πραγματοποιήθηκε την 25/08/2018 ελήφθησαν μεταξύ άλλων οι κάτωθι αποφάσεις:

  - Εγκρίθηκε η εκλογή των κ.κ. Ευστράτιου Χατζηγιάννη και Κωνσταντίνου Γαλιάτσου ως νέων Μελών του Δ.Σ. και του κ. Αναστάσιου Κυπριανίδη ως νέου Μέλους του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου σε πλήρωση αντίστοιχων κενωθεισών θέσεων σύμφωνα με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας. Επίσης, ορίσθηκαν α) οι κ.κ. Ευστράτιος Χατζηγιάννης, Αναστάσιος Κυπριανίδης και Κωνσταντίνος Γαλιάτσος ως Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και β) ο κ. Αναστάσιος Κυπριανίδης ως Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου.
  - Εγκρίθηκε η πώληση και μεταβίβαση του συνόλου της (άμεσης και έμμεσης) συμμετοχής της Εταιρείας στο ΥΓΕΙΑ προς την HELLENIC HEALTHCARE S.A.R.L. καθώς και το σύνολο των σχετικών αποφάσεων και ενεργειών του Διοικητικού Συμβουλίου, μεταξύ άλλων για το διορισμό χρηματοοικονομικού συμβούλου, την αξιολόγηση των υποβληθεισών προσφορών και την έγκριση της προσφοράς της HELLENIC HEALTHCARE S.A.R.L. και την υπογραφή σχετικής Συμφωνίας Πώλησης Μετοχών.

- Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας σε συνεδρίαση της 27/09/2018 εξέλεξε τους κ.κ. Ρήγα Τζώρτζη και Λουκά Παπάζογλου ως νέα Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε πλήρωση κενωθεισών θέσεων, σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας και την ισχύουσα νομοθεσία.

- Την 09/11/2018 ολοκληρώθηκε η πώληση του συνόλου της άμεσης και έμμεσης συμμετοχής της Εταιρείας στον όμιλο ΥΓΕΙΑ (ήτοι 215.189.466 μετοχές που αντιστοιχούν σε 70,38% του μετοχικού κεφαλαίου του ΥΓΕΙΑ) στο επενδυτικό σχήμα που ελέγχεται από τα επενδυτικά κεφάλαια της «CVC CAPITAL PARTNERS». Η συνολική αποτίμηση (enterprise value) του ομίλου ΥΓΕΙΑ ανήλθε σε € 420 εκ. Ποσό περίπου € 290 εκ. θα καταβληθεί στους μετόχους, από τα οποία € 204 εκ. ευρώ καταβλήθηκαν στην Εταιρεία. Η συμφωνία της πώλησης είχε υπογραφεί την 05/07/2018 ενώ την 27/09/2018 η Επιτροπή Ανταγωνισμού είχε ανακοινώσει την απόφασή της με την οποία ενέκρινε την εν λόγω συναλλαγή.

4. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

4.1 Μεταφορές

Όμιλος ATTICA

- Την 06/03/2019 η ATTICA ανακοίνωσε τη χρυσή της διάκριση στα GREEK HOSPITALITY AWARDS 2019, που διοργανώθηκαν από την ETHOS MEDIA. Ειδικότερα, η ATTICA group βραβεύτηκε με το Χρυσό βραβείο στην κατηγορία «Καλύτερη Ελληνική Ακτοπλοϊκή Εταιρεία».

4.2 Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες

- Η SINGULARLOGIC ολοκλήρωσε με επιτυχία την πιστοποίησή της ως Oracle Cloud Excellence Implementer (CEI). Η πιστοποίηση της SINGULARLOGIC, Gold Partner της Oracle, αφορά στο Customer Experience Engagement Oracle Cloud για την Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη.

4.3 Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

MARFIN INVESTMENT GROUP

- Την 27/02/2019 η Εταιρεία ανακοίνωσε την υπογραφή συμφωνίας για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει η (κατά 100%) θυγατρική της MIG LEISURE στην εταιρεία ΚΕΤΑ, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου Hilton Cyprus, προς την εταιρεία VIBRANA HOLDINGS LTD συμφερόντων της ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ Α.Ε.Ε.Α.Π. και του ομίλου INVEL. Η πώληση της συμμετοχής της εταιρείας αποτελεί μέρος ευρύτερης συναλλαγής για την πώληση προς την αγοράστρια συνολικά ποσοστού 96,82% στην ΚΕΤΑ ιδιοκτησίας της εταιρείας και της LOUIS PLC έναντι € 54,89 εκ. Την 18/04/2019, κατόπιν λήψης από την αγοράστρια της έγκρισης της αρμόδιας κυπριακής Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού, ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών που κατέχει η (κατά 100%) θυγατρική MIG LEISURE στην εταιρεία ΚΕΤΑ, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου Hilton Cyprus, προς την εταιρεία VIBRANA HOLDINGS LTD συμφερόντων της ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ Α.Ε.Ε.Α.Π. και του ομίλου INVEL έναντι τιμήματος ανερχόμενου σε € 38,64 εκ. που καταβλήθηκε ολοσχερώς. Το τίμημα της συναλλαγής θεωρείται ιδιαιτέρως ικανοποιητικό και συμβάλλει στην περαιτέρω ελάφρυνση των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου. Ως χρηματοοικονομικός σύμβουλος της εταιρείας για τη συναλλαγή ενήργησε η PRICEWATERHOUSECOOPERS BUSINESS SOLUTIONS S.A. (PwC).

5. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ-ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 2019

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, η MIG προχώρησε στην πώληση της συμμετοχής της στον όμιλο ΥΓΕΙΑ. Το τίμημα της συναλλαγής ήταν ικανοποιητικό και ανήλθε στο ποσό των € 204 εκ. Το μεγαλύτερο μέρος από το προϊόν της πώλησης χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας οι οποίες μειώθηκαν από € 700 εκ. κατά την 31/12/2017 σε € 547 εκ. κατά την 31/12/2018. Επιπλέον, εντός της τρέχουσας χρήσης, ολοκληρώθηκε η συμφωνία αναδιάρθρωσης του τραπεζικού δανεισμού του ομίλου VIVARTIA, βελτιώνοντας σημαντικά το χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής και την οικονομική κατάσταση του Ομίλου.
Δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρείας ποσού € 228,8 εκ. είναι συμβατικά πληρωτέες τον Οκτώβριο του 2019. Η Διοίκηση, σχεδιάζει την αναδιάρθρωσή των εν λόγω υποχρεώσεων ή/και την αποπληρωμή τους μέσω της διάθεσης περιουσιακών στοιχείων καθώς κύριος στόχος για την Εταιρεία παραμένει η ουσιώδης μείωση του υψηλού δανεισμού της και η επίτευξη χρηματοοικονομικής ισορροπίας. Στο πλαίσιο αυτό την 18/04/2019 ολοκληρώθηκε η πώληση του

συνόλου των μετοχών που κατέχει η θυγατρική της, MIG LEISURE στην εταιρεία ΚΕΤΑ, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου Hilton Cyprus. Το μεγαλύτερο μέρος από το τίμημα της πώλησης χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου.
Το 2019, συνεχίζεται η προσπάθεια για την ενίσχυση των λειτουργικών αποτελεσμάτων των θυγατρικών και την περαιτέρω ενίσχυση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας του Ομίλου.
Με βάση τις παραπάνω προτεραιότητες, καθένας από τους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου έχει θέσει τους κύριους στόχους για το 2019, όπως αναφέρεται παρακάτω.

5.1 Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά

Όμιλος VIVARTIA

Η στρατηγική του ομίλου VIVARTIA για την χρήση 2019 εξακολουθεί να είναι η ισχυροποίηση των δραστηριοτήτων των εταιριών του ομίλου μέσω της βελτίωσης των οικονομικών τους αποτελεσμάτων και της ανάπτυξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας. Ειδικότερα, ο κλάδος των Γαλακτοκομικών αναγνωρίζει ότι οι προκλήσεις είναι πολλές και σημαντικές, μέσα σε αυτά τα πλαίσια όμως και αξιοποιώντας στοχευμένες ενέργειες ενδυνάμωσης των λειτουργικών του τομέων εισέρχεται δυναμικά στη φάση ανάπτυξης στο βαθμό που το γενικότερο οικονομικό κλίμα το επιτρέψει. Ο κλάδος Γαλακτοκομικών θα συνεχίσει να υλοποιεί τις βασικές στρατηγικές του επιλογές οι οποίες αφορούν προϊόντικές πρωτοβουλίες και καινοτομία, υψηλή ποιότητα προϊόντων, είσοδο σε νέα κανάλια διανομής και περαιτέρω ενδυνάμωση της παρουσίας του στις διεθνείς αγορές. Όσον αφορά τον κλάδο Κατεψυγμένων αναμένεται να εξακολουθήσει να υλοποιεί το επενδυτικό του πλάνο πραγματοποιώντας επενδύσεις σε γραμμές παραγωγής και συσκευασίας λαχανικών και ζυμών, αυτοματοποιημένων ψυκτικών θαλάμων, βιομηχανοστασίου παραγωγής ζυμών, επενδύσεις που θα δώσουν τη δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης. Παράλληλα, στα πλαίσια υλοποίησης του στρατηγικού πλάνου του, θα συνεχίσει τις ενέργειες περαιτέρω ενδυνάμωσης της παρουσίας του στις διεθνείς αγορές, καθώς και διείσδυσης σε νέες αγορές και κανάλια διανομής, επικεντρώνοντας στην αειφόρο ανάπτυξη και επενδύοντας στον πρωτογενή τομέα. Αναφορικά με τον κλάδο Εστίασης η βασική προτεραιότητά του παραμένει η απρόσκοπτη ανάπτυξη και ενδυνάμωση των δικτύων του, δίνοντας έμφαση σε αγορές τουριστικού ενδιαφέροντος εστιάζοντας παράλληλα στη σύναψη στρατηγικών συνεργασιών εντός και εκτός Ελλάδας. Η εν λόγω ανάπτυξη θα επιτευχθεί με ίδιες επενδύσεις αλλά και μέσω συνεργασιών με υφιστάμενους και νέους στρατηγικούς εταίρους. Η ψηφιακή καινοτομία αποτελεί στρατηγικό πυλώνα ανάπτυξης όλων των σημάτων εστίασης του ομίλου για το 2019. Στόχος είναι η συνολική αναβάθμιση της εμπειρίας των καταναλωτών και η αύξηση των επιπέδων πιστότητας τους, μέσω εργαλείων και μέσων που απαντούν στις σύγχρονες καταναλωτικές ανάγκες.

5.2 Μεταφορές

Όμιλος ATTICA

Οι βασικοί παράγοντες που αναμένεται να επηρεάσουν την πορεία και την εξέλιξη του κύκλου εργασιών και των αποτελεσμάτων του ομίλου ATTICA το 2019 είναι μεταξύ άλλων η ένταση του ανταγωνισμού, ο βαθμός επηρεασμού της εγχώριας τουριστικής κίνησης σε σχέση με το διαθέσιμο εισόδημα και κυρίως η εξέλιξη της τιμής των καυσίμων που έχει σημαντική βαρύτητα στο λειτουργικό κόστος του κλάδου και ειδικά τυχόν ακραίων μεταβολών των διεθνών τιμών πετρελαίου και των προϊόντων διύλισης πετρελαίου που ήδη βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα. Η διοίκηση του ομίλου ATTICA αξιολογεί σε συνεχή βάση κάθε νέο στοιχείο που θα μπορούσε να επηρεάσει τους προαναφερόμενους παράγοντες και σχεδιάζει ενέργειες βελτιστοποίησης της απόδοσης του ομίλου στη βάση των δεδομένων που προκύπτουν.

5.3 Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες

SINGULARLOGIC

Σε σχεδόν σταθερό έδαφος αναμένεται να κινηθεί το 2019 η ελληνική αγορά Πληροφορικής, μετά τις αρνητικές επιδόσεις που σημείωσε την τριετία 2015-2017 και την κατά 2,5% διόρθωση το έτος 2018. Βασικοί παράγοντες ανάπτυξης της αγοράς Πληροφορικής θα συνεχίσουν να είναι οι υπηρεσίες και το λογισμικό, ενώ χαμηλότερη επίδοση εκτιμάται ότι θα έχει ο εξοπλισμός. Η εταιρεία συνεχίζει τη διαδικασία επανασχεδιασμού όλων των λειτουργιών της, τόσο σε επίπεδο οργανωτικής δομής όσο και προϊοντικής βάσης, όπως έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια από τις διάφορες εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιρειών του κλάδου. Η δραστηριοποίηση της Εταιρείας στους τομείς των υπηρεσιών πληροφορικής (integrator) και του λογισμικού (software), αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών, προσφέροντας στην Εταιρεία ευκαιρίες ανάπτυξης σε διάφορες αγορές και κλάδους της ελληνικής οικονομίας, αξιοποιώντας όλους τους ανθρώπινους και τεχνολογικούς συντελεστές που διαθέτει σήμερα.

5.4 Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων (Αναψυχή, Real Estate και λοιπές)

RKB

Η RKB επιδιώκει την βελτίωση των οικονομικών της μεγεθών μέσω της αύξησης της πληρότητας των εμπορικών της καταστημάτων και της αύξησης των τιμών ενοικίασης, ενώ παράλληλα προσβλέπει στην προσέλκυση διεθνών μισθωτών υψηλής ποιότητας και επενδυτών οι οποίοι σχεδιάζουν να επεκταθούν στην αγορά της Σερβίας. Στα πλαίσια αυτά η RKB διεξάγει ενεργητική διαχείριση των διαθέσιμων προς ενοικίαση ή και πώληση χώρων της η οποία περιλαμβάνει βελτιωμένες τακτικές χρηματοδοτικής μίσθωσης διαχείριση κενών χώρων, προωθητικές ενέργειες, marketing και νέες αναθεωρημένες διαδικασίες για τη βελτίωση της λειτουργικής της αποτελεσματικότητας. Στόχος είναι η δημιουργία μιας σταθερής και ισχυρής βάσης πελατολογίου, η αύξηση της πληρότητας των εμπορικών καταστημάτων, η αύξηση της αποδοτικότητας, η βελτίωση της χρηματοοικονομικής διάρθρωσης και η διαρκής ανάπτυξη των εργασιών της εταιρείας.

6. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ

6.1 Σκοπός και Πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνου

Οι παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, είναι οι κίνδυνοι χρηματοδότησης και επιτοκίου, αγοράς, τιμών καυσίμων, ρευστότητας, πιστωτικός και συναλλαγματικός. Ο Όμιλος ελέγχει και αξιολογεί σε περιοδική βάση, ξεχωριστά αλλά και συνδυαστικά την έκθεσή του στους ανωτέρω κινδύνους και χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά μέσα, προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεσή του σε συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνων.

Κύριος στόχος είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση όλων των μορφών κινδύνων στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, μέσα από τις επιχειρηματικές και τις επενδυτικές τους δραστηριότητες.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή του σε μεταβολές στις αξίες των επενδύσεων, οι οποίες μπορεί να προκύψουν από διακυμάνσεις της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών στα επικρατούντα επιτόκια και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

6.2 Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε διεθνή κλίμακα, ως εκ τούτου είναι εκτεθειμένος στον συναλλαγματικό κίνδυνο που προέρχεται κυρίως από τις μεταβολές της ισοτιμίας του δολαρίου των ΗΠΑ, της Λίρας Αγγλίας, και λοιπών νομισμάτων χωρών της Ευρώπης στις οποίες δραστηριοποιούνται οι εταιρείες του Ομίλου έναντι του Ευρώ. Ο κίνδυνος αυτός προκύπτει ως επί το πλείστον από τις εμπορικές δραστηριότητες και τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα, καθώς και από επενδύσεις σε αλλοδαπά νομικά πρόσωπα. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων και εξόδων της Εταιρείας και του Ομίλου είναι εκφρασμένο σε Ευρώ. Ομοίως, το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων της Εταιρείας είναι εκφρασμένο σε Ευρώ.

Στις 31/12/2018, από το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου, € 13,9 εκ. και € 7,1 εκ. αντίστοιχα τηρούνταν σε συνάλλαγμα. Μία μεταβολή των ισοτιμιών +/- 10% θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση +/- € 0,2 εκ. προ φόρων στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων, και +/- € 0,2 εκ. στα ίδια κεφάλαια.

6.3 Κίνδυνος Χρηματοδότησης, Επιτοκίου, Αγοράς και Τιμών Καυσίμων

Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος.

Ο τραπεζικός δανεισμός αποτελεί μία από τις πηγές χρηματοδότησης των επενδύσεων του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με κυμαινόμενο επιτόκιο και ως εκ τούτου εξαρτάται άμεσα από το ύψος και τις μεταβολές των επιτοκίων, γεγονός που εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο ταμειακών ροών. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια των χρηματοδοτικών του αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση.

Στις 31/12/2018, στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων ύψους € 121,5 εκ. και € 1.455,3 εκ. αντίστοιχα ήταν εκτεθειμένα στον κίνδυνο των επιτοκίων. Μία μεταβολή των επιτοκίων κατά +/-1% θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση -/+ € 17,7 εκ. στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στα ίδια κεφάλαια.

Ο κίνδυνος του Ομίλου και της Εταιρείας αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ή των λοιπών συνολικών εσόδων προέρχεται από ενδεχόμενες δυσμενείς κινήσεις στις τρέχουσες τιμές των μετοχών και άλλων κινητών αξιών. Στις 31/12/2018, τα στοιχεία του ενεργητικού που ήταν εκτεθειμένα στον κίνδυνο της αγοράς ανέρχονταν σε € 3,0 εκ. για τον Όμιλο και € 0,2 εκ. για την Εταιρεία αντίστοιχα. Μία μεταβολή ύψους +/-30% σε επενδύσεις των οποίων τα κέρδη ή οι ζημίες από αποτίμηση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια, θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,1 εκ. για τον Όμιλο και +/- € 0,05 εκ. για την Εταιρεία.

Το σύνολο των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των μεταφορών, επηρεάζονται σημαντικά από τη διακύμανση της τιμής των καυσίμων, καθώς αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα λειτουργικά τους κόστη. Μία αύξηση ή μείωση στην τιμή των καυσίμων κατά 10% σε ετήσια βάση, θα έχει επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου κατά -/+€ 13,5 εκ. περίπου.

6.4 Πιστωτικός Κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι η πιθανή μη έγκαιρη αποπληρωμή προς τον Όμιλο και την Εταιρεία των υφιστάμενων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων των αντισυμβαλλόμενων.

Με στόχο την ελαχιστοποίηση των πιστωτικών κινδύνων και επισφαλειών ο Όμιλος έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές και έχει θεσπίσει διαδικασίες παρακολούθησης ανά αντισυμβαλλόμενο βάσει της πιστοληπτικής του δυνατότητας.

- Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Στη λήξη της χρήσης 2018, η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων.
- Για την ελαχιστοποίηση του πιστωτικού κινδύνου σε ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα ο Όμιλος συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, επαρκούς πιστοληπτικής διαβάθμισης.

6.5 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα, ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής του ικανότητας.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2018 και 31/12/2017 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

Ο ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε € '000	**31/12/2018**				**31/12/2017**			
	Βραχυπρόθεσμες		**Μακροπρόθεσμες**		**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Εντός 6 μηνών**	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	126.553	290.170	660.034	303.999	98.608	120.976	964.417	13.872
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	614	650	790	-	725	760	2.604	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	127.398	4.685	-	-	165.608	4.540	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	129.327	9.086	4.610	-	164.482	11.117	6.045	400
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	19.385	53.061	-	-	368.144	54.197	-	-
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	10.732	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	**414.009**	**357.652**	**665.434**	**303.999**	**797.567**	**191.590**	**973.066**	**14.272**

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά σε € '000	**31/12/2018**				**31/12/2017**			
	Βραχυπρόθεσμες		**Μακροπρόθεσμες**		**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Εντός 6 μηνών**	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	-	228.750	297.205	-	32.250	26.500	623.950	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	16.501	-	3.638	-	15.634	-	4.955	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	900	20.000	-	-	16.822	-	-	-
Σύνολο	**17.401**	**248.750**	**300.843**	**-**	**64.706**	**26.500**	**628.905**	**-**

Όπως παρουσιάζεται και στον παραπάνω πίνακα ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2018 ανήλθε σε € 1.455.256 χιλ. με ποσό € 964.823 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 490.433 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Αντίστοιχα, ο συνολικός δανεισμός της Εταιρείας κατά την 31/12/2018 ανήλθε σε € 546.855 χιλ. με ποσό € 297.205 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 249.650 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 369.531 χιλ. και € 245.375 χιλ. αντίστοιχα. Το θέμα αυτό θα επιλυθεί με την επιτυχή ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των δανείων των εταιρειών του Ομίλου (βλ. σημειώσεις 3.1 και 26).

6.6 Κίνδυνος Ατυχημάτων

Λόγω της φύσεως των εργασιών τους, οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται στον προαναφερόμενο κίνδυνο που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματα, την πελατεία ή και τη λειτουργία του Ομίλου . Τα πλοία του ομίλου ATTICA καλύπτονται ασφαλιστικά, για ασφάλιση σκάφους και μηχανής, για ασφάλιση αυξημένης αξίας και για ασφάλιση σκάφους κατά πολεμικών κινδύνων. Οι εταιρίες του ομίλου VIVARTIA καλύπτονται από ευρύ φάσμα ασφαλιστηρίων συμβολαίων που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων αστική ευθύνη, περιουσία, μεταφορές, περιβαλλοντική ευθύνη κατά τρόπο που ο όποιος κίνδυνος και ενδεχόμενη ζημία μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και αξιόπιστα. Ομοίως ο όμιλος SINGULARLOGIC καλύπτεται για τη λειτουργία του από τα αναγκαία σχετικά αυστηρά ISO αλλά και από αντίστοιχα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

7. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη γίνονται με βάση την αρχή του πλήρους ανταγωνισμού. Παρακαλούμε δείτε την Σημείωση 45 των Οικονομικών Καταστάσεων για στοιχεία των συναλλαγών αυτών.

8. ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΟΥ Ν.3873/2010

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων, όπως ο Νόμος 3016/2002 περί εταιρικής διακυβέρνησης, που επιβάλλει τη συμμετοχή μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών στα Δ.Σ. των ελληνικών εισηγμένων εταιρειών, τη θέσπιση και τη λειτουργία μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου και την υιοθέτηση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, καθώς και οι διατάξεις της υπ' αριθμ. 5/204/14.11.2000 απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για τους «Κανόνες συμπεριφοράς των εταιρειών που έχουν εισαγάγει τις μετοχές τους στο Χρηματιστήριο Αξιών και των συνδεδεμένων με αυτές προσώπων». Επιπλέον, κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης εισήχθησαν με σειρά νομοθετημάτων, τα οποία μεταξύ άλλων ενσωμάτωσαν στο ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο ρυθμίσεις ευρωπαϊκών οδηγιών, όπως ο Νόμος 4449/2017 «Υποχρεωτικός έλεγχος των ετήσιων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δημόσια εποπτεία επί του ελεγκτικού έργου και λοιπές διατάξεις» (Οδηγίες 2006/43/ΕΚ και 2014/56/ΕΕ, θέσπιση κανόνων για περιπτώσεις δυνατότητας επιλογών του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014).

Τέλος, στην Ελλάδα, ο νέος Ν. 4548/2018 «Αναμόρφωση του δικαίου των ανωνύμων εταιρειών» περιλαμβάνει τους βασικούς κανόνες διακυβέρνησης και λειτουργίας των ανωνύμων εταιρειών εν γένει καθώς και ειδικές ρυθμίσεις για εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά.

8.1 Αρχές εταιρικής διακυβέρνησης

Η Εταιρεία συμμορφούμενη με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο περί εταιρικής διακυβέρνησης έχει θεσπίσει και ακολουθεί Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Εταιρείας www.marfininvestmentgroup.com.

8.2 Πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία πέραν των προβλέψεων του νόμου

Το Δ.Σ. της Εταιρείας απαρτίζεται κατά πλειοψηφία από μη εκτελεστικά μέλη. Συγκεκριμένα, κατά την 31/12/2018, από τα δεκατρία (13) μέλη του Δ.Σ. τα δέκα (10) είχαν την ιδιότητα του μη εκτελεστικού μέλους. Εξ αυτών, τα έξι (6) ήταν ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 του Καταστατικού της Εταιρείας προβλέπεται καταρχήν πενταετής.

8.3 Περιγραφή του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων σε σχέση με τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου

Η εξασφάλιση αποτελεσματικής εταιρικής διακυβέρνησης θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικός στόχος για την Εταιρεία. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου αξιολογείται σε διαρκή βάση με σκοπό να επιβεβαιώνεται η διατήρηση ενός ασφαλούς και αποτελεσματικού περιβάλλοντος ελέγχου.

Η Επιτροπή Ελέγχου επιλαμβάνεται όλων των σοβαρών θεμάτων ελέγχου που εγείρονται τόσο από τη Διοίκηση όσο και από τους εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές και ενημερώνει σχετικά το Δ.Σ. Για όλες τις διαπιστωμένες αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, η Επιτροπή Ελέγχου μεριμνά ώστε η Διοίκηση να λαμβάνει τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Εσωτερικός Έλεγχος

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου αποτελεί ανεξάρτητη υπηρεσιακή μονάδα και τα στελέχη της ορίζονται από το Δ.Σ. της Εταιρείας. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί σύμφωνα με γραπτό κανονισμό λειτουργίας και αναφέρεται στο Δ.Σ. μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, η οποία είναι αρμόδια για την εποπτεία της λειτουργίας του και την αξιολόγηση του.

Σκοπός της Υπηρεσίας είναι ο έλεγχος της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας. Κάθε διαχειριστική χρήση, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλει στην Επιτροπή Ελέγχου, προς έγκριση, το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων. Η κατάρτιση του προγράμματος γίνεται κατόπιν συνεργασίας με τη Διοίκηση της Εταιρείας και αφού προηγηθεί εκτίμηση των πιθανών κινδύνων (risk assessment) και ταξινόμηση αυτών με βάση την κρισιμότητα τους.

Αρμοδιότητες και ευθύνες της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου είναι ενδεικτικά οι ακόλουθες:

- Κατάρτιση της πολιτικής της Εταιρείας σε θέματα εσωτερικού ελέγχου.
- Προγραμματισμός και εκτέλεση του ετήσιου σχεδίου εσωτερικού ελέγχου.
- Έλεγχος της τήρησης των διαδικασιών λειτουργίας της Εταιρείας.
- Έλεγχος τήρησης των εταιρικών κανονισμών καθώς και της συμμόρφωσης με τους νόμους, τους ρυθμιστικούς κανόνες και αρχές, και τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς.
- Έλεγχος των οικονομικών συναλλαγών και τήρησης συμβάσεων.
- Αξιολόγηση του βαθμού εφαρμογής και αποτελεσματικότητας των διαδικασιών που έχουν θεσπιστεί για τη διαχείριση κινδύνων της Εταιρείας.
- Εξέταση των περιπτώσεων συγκρούσεων συμφερόντων κατά τις συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα και υποβολή σχετικών αναφορών στο Δ.Σ.

- Σύνταξη εκθέσεων και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων στη Διοίκηση και την Επιτροπή Ελέγχου.
- Παρακολούθηση της υλοποίησης διορθωτικών αλλαγών.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου ενημερώνει εγγράφως την Επιτροπή Ελέγχου για το έργο της, μέσω αναφορών που καταρτίζει σε τριμηνιαία τουλάχιστον βάση ή οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας βρίσκεται σε τακτική επικοινωνία με τους εξωτερικούς ελεγκτές και τις αντίστοιχες υπηρεσίες των θυγατρικών εταιρειών προκειμένου να υπάρχει άμεση ενημέρωση της Επιτροπής Ελέγχου επί σημαντικών θεμάτων τα οποία άπτονται της λειτουργίας των εταιρειών του Ομίλου.

Οργανωτική Δομή – Εξουσιοδοτήσεις

Η οργανωτική δομή της Εταιρείας αποτυπώνεται σε συγκεκριμένο Οργανόγραμμα, το οποίο είναι ενσωματωμένο στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας. Στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας αναφέρονται οι ρόλοι και τα αντικείμενα δραστηριότητας των επιμέρους υπηρεσιακών μονάδων της Εταιρείας.

Το Δ.Σ. έχει εκχωρήσει συγκεκριμένες αρμοδιότητες και εξουσιοδοτήσεις προς στελέχη και όργανα Διοίκησης, με επαρκή έλεγχο των δραστηριοτήτων τους ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία της Εταιρείας.

Πληροφοριακά Συστήματα

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει Πληροφοριακά Συστήματα τα οποία υποστηρίζουν τη λογιστική αποτύπωση και τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση με αποτελεσματικό τρόπο.

Τα δεδομένα και οι πληροφορίες προστατεύονται με την εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών προστασίας δεδομένων, επαναφοράς και φύλαξης αντιγράφων ασφάλειας, προστασίας ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και πρόληψης κακόβουλων ενεργειών, διασφαλίζοντας την ακεραιότητα και την ομαλή διαχείριση τους.

Η πορεία των οικονομικών μεγεθών των θυγατρικών εταιρειών σε σχέση με τα αντίστοιχα προϋπολογισμένα, παρακολουθείται σε μηνιαία βάση, παρέχοντας τη δυνατότητα αξιολόγησης των επιδόσεων και των αποκλίσεων.

Διαχείριση Κινδύνων

Η Εταιρεία αξιολογεί σε ετήσια βάση τους κινδύνους τους οποίους δύναται να αντιμετωπίσει (risk assessment), ανάλογα με την προέλευση (ενδογενείς – εξωγενείς) και το είδος (στρατηγικοί, χρηματοοικονομικοί, λειτουργικοί κίνδυνοι, κίνδυνοι που σχετίζονται με την κανονιστική συμμόρφωση – compliance, και την χρηματοοικονομική πληροφόρηση – financial reporting). Η εκτίμηση των κινδύνων γίνεται τόσο σε επίπεδο Εταιρείας όσο και σε επίπεδο Ομίλου, και περιλαμβάνει αξιολόγηση της πιθανότητας να συμβεί ο κίνδυνος καθώς και αξιολόγηση της επίπτωσης που μπορεί να έχει ο κάθε κίνδυνος.

Η Εταιρεία έχει δημιουργήσει τους κατάλληλους μηχανισμούς για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της κατάστασης και της αξίας των επενδύσεων-περιουσιακών της στοιχείων, προκειμένου να αξιολογήσει και να διαχειριστεί τους κινδύνους σχετικά με τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, ακολουθούνται συγκεκριμένες διαδικασίες σε μια σειρά λογιστικών και χρηματοοικονομικών εργασιών όπως είναι ο έλεγχος απομείωσης της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, οι συμφωνίες τραπεζικών και ταμειακών λογαριασμών, οι συμφωνίες απαιτήσεων – υποχρεώσεων κτλ.

Επιπλέον, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή του σε παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου στους οποίους εκτίθεται, όπως οι κίνδυνοι χρηματοδότησης και επιτοκίου, αγοράς, τιμών καυσίμων, ρευστότητας και συναλλάγματος.

8.4 Τα πληροφοριακά στοιχεία του άρθρου 152 παρ. 1 στοιχ. δ του Ν. 4548/2018

Τα πληροφοριακά στοιχεία που προβλέπονται από το άρθρο 152 παρ. 1 στοιχ. δ του Ν. 4548/2018, συμπεριλαμβάνονται στην επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007 και ενσωματώνεται στην έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

8.5 Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών της Εταιρείας

Α. Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο της Εταιρείας, το οποίο συγκαλείται από το Δ.Σ. και δικαιούται να λαμβάνει αποφάσεις για κάθε υπόθεση που αφορά την Εταιρεία. Οι νόμιμες αποφάσεις της δεσμεύουν και τους μετόχους που απουσιάζουν ή διαφωνούν. Η Γενική Συνέλευση είναι αρμόδια να αποφασίζει για τα θέματα που ορίζονται στο άρθρο 117 του Ν. 4548/2018.

Σύμφωνα με το άρθρο 119 του Ν. 4548/2018, η γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της Εταιρείας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός της περιφέρειας της έδρας ή άλλου δήμου όμορου της έδρας ή άλλου δήμου στην Ελλάδα προβλεπόμενου στο Καταστατικό, τουλάχιστον μία φορά κάθε εταιρική χρήση, το αργότερο έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να συνέρχεται και στην περιφέρεια του δήμου, όπου βρίσκεται η έδρα του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένοι για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης, και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας ή κατά περίπτωση ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής, οι Πρόεδροι των Επιτροπών του Δ.Σ., καθώς και ο Υπεύθυνος Εσωτερικού Ελέγχου και ο τακτικός ελεγκτής παρίστανται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, προκειμένου να παρέχουν πληροφόρηση και ενημέρωση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, που τίθενται προς συζήτηση, και επί ερωτήσεων ή διευκρινίσεων που ζητούν οι μέτοχοι.

Κατά τις συνεδριάσεις της Γενικής Συνέλευσης, προεδρεύει προσωρινά ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή όταν αυτός κωλύεται ο Αντιπρόεδρος ή όταν και αυτός κωλύεται, ο πρεσβύτερος των παρόντων συμβούλων. Χρέη Γραμματέα εκτελεί προσωρινά αυτός που ορίζεται από τον Πρόεδρο.

Η σύγκληση, συγκρότηση και λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (ιδίως τα άρθρα 116 επ. του Ν. 4548/2018, ως εκάστοτε ισχύουν) και τις προβλέψεις του καταστατικού της Εταιρείας.

Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το Καταστατικό της, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007 και ενσωματώνεται στην έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας των μετόχων ασκούνται ως ορίζει το άρθρο 141 του Ν. 4548/2018, ως ισχύει. Σύμφωνα με το άρθρο 121 παρ. 4 του Ν.4548/2018, στην πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας, συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων και πληροφορίες τουλάχιστον για τα δικαιώματα των μετόχων των παραγράφων 2, 3, 6 και 7 του άρθρου 141, αναφέροντας το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορεί να ασκηθεί κάθε δικαίωμα, ή εναλλακτικά, την καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία μπορούν τα δικαιώματα αυτά να ασκηθούν, υπό τον όρο ότι λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω δικαιώματα και τους όρους άσκησής τους θα είναι διαθέσιμες με ρητή παραπομπή της πρόσκλησης στο διαδικτυακό τόπο της Εταιρείας.

Β. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί και εκπροσωπεί την Εταιρεία και είναι αρμόδιο ν' αποφασίζει για κάθε ζήτημα που αφορά στη διοίκηση της Εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και την εν γένει επιδίωξη του εταιρικού σκοπού, με εξαίρεση εκείνα που σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, η Εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από εννέα (9) κατ' ελάχιστο έως δεκαπέντε (15) μέλη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αμέσως μετά την εκλογή του συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο, έως δύο Αντιπροέδρους και τον Διευθύνοντα ή Διευθύνοντες Συμβούλους και ενδεχομένως, έναν ή περισσότερους Αναπληρωτές Διευθύνοντες Συμβούλους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται σήμερα από δεκατρία (13) μέλη, εκ των οποίων τρία (3) έχουν εκτελεστικές ιδιότητες και δέκα (10) έχουν μη εκτελεστικές ιδιότητες. Έξι (6) εκ των μη εκτελεστικών μελών έχουν ορισθεί ως ανεξάρτητα. Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

1. Παναγιώτης Θρουβάλας – Πρόεδρος Δ.Σ., εκτελεστικό μέλος,
2. Αθανάσιος Παπανικολάου – Δ/νων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος,
3. Christophe Vivien – εκτελεστικό μέλος,
4. Φώτιος Καρατζένης – μη εκτελεστικό μέλος,
5. Γεώργιος Ευστρατιάδης – μη εκτελεστικό μέλος,
6. Ρήγας Τζώρτζης – μη εκτελεστικό μέλος,
7. Λουκάς Παπάζογλου – μη εκτελεστικό μέλος,
8. Κωνσταντίνος Γαλιάτσος – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος,
9. Στέφανος Καψάσκης – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος,
10. Πέτρος Κατσούλας – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος,
11. Γεώργιος Λασσαδός – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος,
12. Ευστράτιος Χατζηγιάννης – ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος,
13. Αναστάσιος Κυπριανίδης – ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος.

Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ορισθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ο κ. Φώτιος Καρατζένης.

Σύμφωνα με το Καταστατικό, τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων για πέντε (5) έτη. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αρχίζει την επόμενη μέρα από την εκλογή του από τη Γενική Συνέλευση, λήγει την αντίστοιχη ημέρα του έτους λήξεως της θητείας τους και παρατείνεται αυτόματα, μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας τους, χωρίς να μπορεί να υπερβεί την εξαετία. Η θητεία του τρέχοντος Διοικητικού Συμβουλίου λήγει την 27/06/2019 και παρατείνεται μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους λήξης της θητείας του. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι πάντοτε επανεκλέξιμα ή

επαναδιοριζόμενα και ελεύθερα ανακλητά. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να διορισθούν και μη μέτοχοι.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρευρίσκονται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το μισό πλέον ενός των Συμβούλων, ποτέ όμως ο αριθμός των Συμβούλων που είναι παρόντες αυτοπροσώπως δεν μπορεί να είναι μικρότερος των τριών (3). Για τον υπολογισμό του αριθμού απαρτίας, παραλείπεται τυχόν προκύπτον κλάσμα.

Σύμβουλος που κωλύεται μπορεί να αντιπροσωπευθεί μόνον από άλλο Σύμβουλο. Κάθε σύμβουλος μπορεί να αντιπροσωπεύει μόνον έναν απόντα Σύμβουλο. Στην περίπτωση αυτή έχει δύο (2) ψήφους.

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των Συμβούλων που είναι παρόντες και εκείνων που αντιπροσωπεύονται με εξαίρεση τις περιπτώσεις του άρθρου 5 παρ. 2 του παρόντος καταστατικού. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Για τις συζητήσεις και αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, τηρούνται πρακτικά που καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο και υπογράφονται από τους Συμβούλους που παρέστησαν κατά την συνεδρίαση. Σύμβουλος που διαφωνεί μπορεί να ζητήσει την καταχώρηση της γνώμης του, σε περίληψη στο σχετικό πρακτικό.

Επιτρέπεται, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων, να συνεδριάζει το Διοικητικό Συμβούλιο με τηλεδιάσκεψη. Στην περίπτωση αυτή η πρόσκληση προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες και τεχνικές οδηγίες για τη συμμετοχή αυτών στη συνεδρίαση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αναθέτει τις εξουσίες της διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας και τον εσωτερικό έλεγχο σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα σύμφωνα με το άρθρο 87 το Ν. 4548/2018.

Με την επιφύλαξη ειδικότερων εξουσιοδοτήσεων για τη διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων, η Εταιρεία εκπροσωπείται σύμφωνα με τις από 11/07/2016 και 26/01/2017 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (οι οποίες έχουν καταχωρηθεί στο Γ.Ε.ΜΗ. με κωδ. αριθμ. καταχώρησης 741294 και 933028 σύμφωνα με τις Ανακοινώσεις Γ.Ε.ΜΗ. με αρ. πρωτ. 502439 της 30/08/2016 και 775863 της 20/2/2017 αντίστοιχα).

Για την αποτελεσματικότερη εποπτεία των λειτουργιών και διοίκηση της Εταιρείας, η Γ.Σ. και το Δ.Σ. έχουν συστήσει επιτροπές, οι οποίες αποτελούνται από μέλη του Δ.Σ. ή και τρίτους, οι αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας των οποίων ρυθμίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας και παρατίθενται συνοπτικά κατωτέρω:

Γ. Εκτελεστική Επιτροπή (Executive Committee)

Ο ρόλος της Εκτελεστικής Επιτροπής συνίσταται στη διαρκή εποπτεία όλων των λειτουργιών της Εταιρείας και του Ομίλου, στον καθορισμό των στόχων, βάσει των οποίων θα συντάσσονται οι προϋπολογισμοί των εταιρειών του Ομίλου για την επίτευξη του στρατηγικού σχεδιασμού, και στην παρακολούθηση της πορείας των οικονομικών μεγεθών και αποτελεσμάτων.

Η Επιτροπή αποτελείται από τέσσερα έως επτά μέλη, τα οποία ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέγεται από τα μέλη της Επιτροπής ή υποδεικνύεται από το Δ.Σ.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά κάθε δίμηνο. Η επιλογή του χρόνου των συνεδριάσεων επηρεάζεται από παράγοντες, όπως η περιοδικότητα των εργασιών της Εταιρείας, οι

ημερομηνίες σύγκλησης του Διοικητικού Συμβουλίου και έκτακτα θέματα που προκύπτουν κατά τη λειτουργία.

Η παρούσα σύνθεση της Επιτροπής είναι η εξής:

1. Παναγιώτης Θρουβάλας, Πρόεδρος
2. Αθανάσιος Παπανικολάου, Μέλος
3. Christophe Vivien, Μέλος
4. Κυριάκος Μάγειρας, Μέλος

Δ. Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee)

Ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου συνίσταται στην παρακολούθηση, μεταξύ άλλων, του υποχρεωτικού ελέγχου των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, της διαδικασίας σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, της ορθής λειτουργίας της μονάδας των εσωτερικών ελεγκτών της ελεγχόμενης οντότητας, της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου καθώς και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων.

Η Επιτροπή αποτελείται από τρία μέλη (δύο ανεξάρτητα μη εκτελεστικά και ένα μη εκτελεστικό μέλος). Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με πλειοψηφία 2/3.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον κάθε τρεις μήνες ή οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο.

Σύμφωνα με τις από 11/07/2016 και 25/08/2018 αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων της Εταιρείας, η σύνθεση της Επιτροπής έχει ως εξής:

1. Γεώργιος Λασσαδός,
2. Γεώργιος Ευστρατιάδης και
3. Αναστάσιος Κυπριανίδης.

Ε. Επιτροπή Αμοιβών και Προσλήψεων (Nomination & Remuneration Committee)

Κύριος σκοπός της Επιτροπής είναι η υποβοήθηση του Διοικητικού Συμβουλίου στην άσκηση των καθηκόντων του, που αφορούν θέματα στελέχωσης, αμοιβών και κινήτρων.

Ο ρόλος της είναι εισηγητικός προς το Διοικητικό Συμβούλιο και συνίσταται:

- Στην εκτίμηση των αναγκών σχετικά με την ποιοτική και ποσοτική σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών, σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής που αναφέρεται κατωτέρω.
- Στον καθορισμό κριτηρίων για την επιλογή νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή ανώτερων διευθυντικών στελεχών.
- Στην κατάρτιση σχεδίου διάδοχης κατάστασης για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών, του Διευθύνοντος Συμβούλου και των ανώτερων διευθυντικών στελεχών.
- Στην υποβολή προς το Δ.Σ. εισηγήσεων περί πολιτικής για θέματα προσλήψεων, αμοιβών και κινήτρων.

Η Επιτροπή αποτελείται από τρία (3) μέλη τα οποία εκλέγονται μεταξύ των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέγεται από τα μέλη της Επιτροπής ή υποδεικνύεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

Σύμφωνα με τις από 11/07/2016 και αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων της Εταιρείας και την από 26/04/2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η σύνθεση της Επιτροπής έχει ως εξής:

1. Αναστάσιος Κυπριανίδης,
2. Φώτιος Καρατζένης και
3. Γεώργιος Λασσαδός.

Νόμιμοι Ελεγκτές

Εταιρεία Ελεγκτών:	GRANT THORNTON Α.Ε.	ΑΜ ΣΟΕΛ 127
Τακτικός Ελεγκτής:	Εμμανουήλ Μιχαλιός	ΑΜ ΣΟΕΛ: 25131

8.6. Πολιτική Πολυμορφίας

Ανεξαρτήτως της δομής των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων, η σύνθεσή τους διαδραματίζει καίριο ρόλο στην επιτυχία μιας εταιρείας ή ενός ομίλου εταιρειών. Με σκοπό την ενίσχυση της ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητάς της, η Εταιρεία θεωρεί την αυξανόμενη πολυμορφία στο Διοικητικό της Συμβούλιο ως βασικό στοιχείο για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Ομίλου MIG, λαμβανομένων ιδίως υπόψιν των διάφορων τομέων δραστηριοποίησης των επιμέρους εταιρειών που τον απαρτίζουν.

Ειδικότερα, η ποικιλομορφία της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εμπειρίας και της προέλευσης μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διευκολύνει την κατανόηση της επιχειρηματικής οργάνωσης και των επιχειρηματικών υποθέσεων και καθιστά αντικειμενική και εποικοδομητική την ανταλλαγή απόψεων για τη λήψη αποφάσεων. Αντίθετα, η ανεπαρκής πολυμορφία θα μπορούσε να οδηγήσει σε περιορισμένη ανταλλαγή απόψεων, λιγότερες ιδέες και προκλήσεις κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων, και ενδεχομένως σε λιγότερο αποτελεσματική εποπτεία του διοικητικού συμβουλίου ή των εκτελεστικών στελεχών.

Η Εταιρεία ενθαρρύνει την ποικιλομορφία όσον αφορά πτυχές, όπως ενδεικτικά η ηλικία, η εθνικότητα, το φύλο, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, το επαγγελματικό ιστορικό ή οι δεξιότητες των υποψηφίων.

Η Εταιρεία υιοθετεί πολιτική, η οποία συνίσταται στο ότι ο διορισμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου βασίζεται στην αξιοκρατία και οι υποψήφιοι εξετάζονται σε σχέση με αντικειμενικά κριτήρια, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τα οφέλη της πολυμορφίας στο Διοικητικό Συμβούλιο. Οι ανωτέρω παράμετροι διαφοροποίησης λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό της καλύτερης δυνατής σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και, εφόσον είναι εφικτό, εξισορροπούνται κατάλληλα.

Μέχρι σήμερα δεν έχει συντρέξει περίπτωση εφαρμογής της ως άνω πολιτικής (ήτοι εκλογή νέου Μέλους Δ.Σ.).

9. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4, ΠΑΡ. 7 & 8 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Η παρούσα Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (στο εξής «η Εταιρεία») υποβάλλεται προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων αυτής και ενσωματώνεται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 και 8 του Ν. 3556/2007.

9.1 Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Την 31/12/2018 το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανερχόταν στο ποσό των € 281.853.224,40 ολοσχερώς καταβεβλημένο διαιρούμενο σε 939.510.748 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής € 0,30. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην «Κύρια Αγορά» του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το Καταστατικό της, μεταξύ των οποίων:

- το δικαίωμα απόληψης των κερδών και του προϊόντος της εκκαθάρισης της Εταιρείας (άρθρο 37 παρ. 3 Ν. 4548/2018),
- το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που δεν γίνεται με εισφορά σε είδος ή έκδοσης ομολογιών με δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές (άρθρο 26 Ν. 4548/2018),
- το δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση, στην οποία κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου (άρθρα 124 και 37 παρ. 3 Ν. 4548/2018).
- το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας 10 ημέρες πριν από την τακτική Γενική Συνέλευση (άρθρο 123 παρ. 1 Ν. 4548/2018),

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι η Β΄ Επαναληπτική Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 10/07/2017 αποφάσισε την έκδοση νέου Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου («ΜΟΔ») της Εταιρείας ποσού έως ευρώ € 460.302.000 με την έκδοση έως 1.534.340.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές.

Η κάλυψη και καταβολή από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. του ποσού της Α΄ Σειράς ύψους € 425.200.000,20 διαιρούμενης σε 1.417.333.334 ομολογίες ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμες σε μετοχές της Εταιρείας ολοκληρώθηκε την 31/07/2017 και πιστοποιήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο αυθημερόν. Ως ημερομηνία έκδοσης ορίσθηκε η 31/07/2017.

Σύμφωνα με τους όρους του ΜΟΔ, την 31/07/2018 εξεδόθησαν 28.740.370 νέες ομολογίες της Β΄ Σειράς του ΜΟΔ (PIK Bonds) ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 και συνολικής ονομαστικής αξίας € 8.622.111, το οποίο καταβλήθηκε με συμψηφισμό ισόποσων κεφαλαιοποιούμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας προς εξόφληση τόκων του ΜΟΔ.

Κατόπιν πρόωρης αποπληρωμής μέρους του κεφαλαίου του ΜΟΔ, το συνολικό τρέχον υπόλοιπο του ΜΟΔ την 31/12/2018 ανερχόταν σε € 297.204.694,20 διαιρούμενο σε 990.682.314 ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30.

Σύμφωνα με τους όρους του ΜΟΔ, οι ομολογίες του δεν έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

9.2 Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για άυλες μετοχές εισηγμένες στην Ε.Χ.Α.Ε.

9.3 Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Σύμφωνα με την ενημέρωση που έχει λάβει η Εταιρεία από μετόχους-κατόχους δικαιωμάτων ψήφου σύμφωνα με το Ν. 3556/2007, οι μέτοχοι που κατείχαν την 31/12/2018, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας είναι οι εξής:

Μέτοχος	Ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου με βάση την τελευταία γνωστοποίηση του μετόχου ως 31/12/2018	Τρέχον ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.	28,4986%	31,19%

9.4 Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Καταστατικού της Εταιρείας, παρέχεται το δικαίωμα στους α) Θεόδωρο Αντωνίου Καλούδη και β) Αθανάσιο Θεοδώρου Παναγούλια και στον καθένα ξεχωριστά, εφόσον κάθε ένας τους τυγχάνει κύριος μετοχών της Εταιρείας που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 5% του όλου μετοχικού κεφαλαίου, όπως, σύμφωνα με τις (προϊσχύσασες) διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 5 του άρθρου 18 του Κ.Ν. 2190/1920 (και ήδη το άρθρο 79 του Ν. 4548/2018), διορίζει από 1 μέλος του Δ.Σ. της Εταιρείας. Οι Θεόδωρος Καλούδης και Αθανάσιος Παναγούλιας μπορούν να διορίζουν ακόμη και τον εαυτόν τους. Σε περίπτωση ασκήσεως του δικαιώματος αυτού από οποιονδήποτε από τους παραπάνω αναφερόμενους μετόχους, η Γενική Συνέλευση περιορίζεται στην εκλογή των υπολοίπων Συμβούλων. Το συγκεκριμένο άρθρο έχει επιβιώσει από το καταστατικό της COMM GROUP ως απορροφώσας εταιρείας. Σχετικώς σημειώνεται ότι την 31/12/2018 κανένα από τα ανωτέρω αναφερόμενα πρόσωπα δεν κατείχε ποσοστό ίσο ή ανώτερο του 5% του μετοχικού κεφαλαίου.

9.5 Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται στο καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί ή προθεσμίες άσκησης του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

9.6 Συμφωνίες μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

9.7 Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού

Πέραν των αναφερομένων στο σχετικό σημείο της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης, για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και την τροποποίηση των διατάξεων του καταστατικού ισχύουν τα προβλεπόμενα στον Ν. 4548/2018.

9.8 Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Α) Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει νέες μετοχές σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 και ιδίως τα άρθρα 24 (Έκτακτη αύξηση κεφαλαίου) και 71 παρ.4 (Ομολογιακό δάνειο με μετατρέψιμες ομολογίες). Με απόφαση της Β΄ Επαναληπτικής Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 23/07/2015 η εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανανεώθηκε για χρονικό διάστημα μίας πενταετίας, ήτοι έως την 23/07/2020.

Β) Κατά την τρέχουσα περίοδο δεν υφίσταται εν ισχύ πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών.

9.9 Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

9.10 Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Σημειώνεται σχετικώς ότι με αποφάσεις των από 15/06/2017 και 25/08/2018 Τακτικών Γενικών Συνελεύσεων των Μετόχων της Εταιρείας εγκρίθηκε το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στελεχών της Εταιρείας με σκοπό την επιβράβευση της πίστης και αφοσίωσής τους στην Εταιρεία καθώς και τη διασφάλιση της συνέχισης της απρόσκοπτης προσφοράς τους σε αυτήν, με ελάχιστη διάρκεια 10 ετών και συνολικό κόστος που δεν θα υπερβαίνει το ποσό των € 660 χιλ. ανά έτος, κατά μέσο όρο, αναλόγως του αριθμού των δικαιούχων.

10. ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Στη συνέχεια παρατίθενται στοιχεία μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που εισήχθησαν με τον ν. 4403/7.7.2016, ο οποίος αντικαθιστά το άρθρο 43α του κ.ν. 2190/1920 και τα οποία αφορούν στα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που υλοποιούνται από την MIG και τις θυγατρικές της. Η διαφορετικότητα που υφίσταται στις δραστηριότητες των θυγατρικών εταιρειών της MIG σηματοδοτεί το πλαίσιο στο οποίο χαράσσουν τις δράσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας.

Κατά το 2018 υλοποιήθηκαν ανά όμιλο ή εταιρεία τα ακόλουθα:

10.1 Όμιλος VIVARTIA

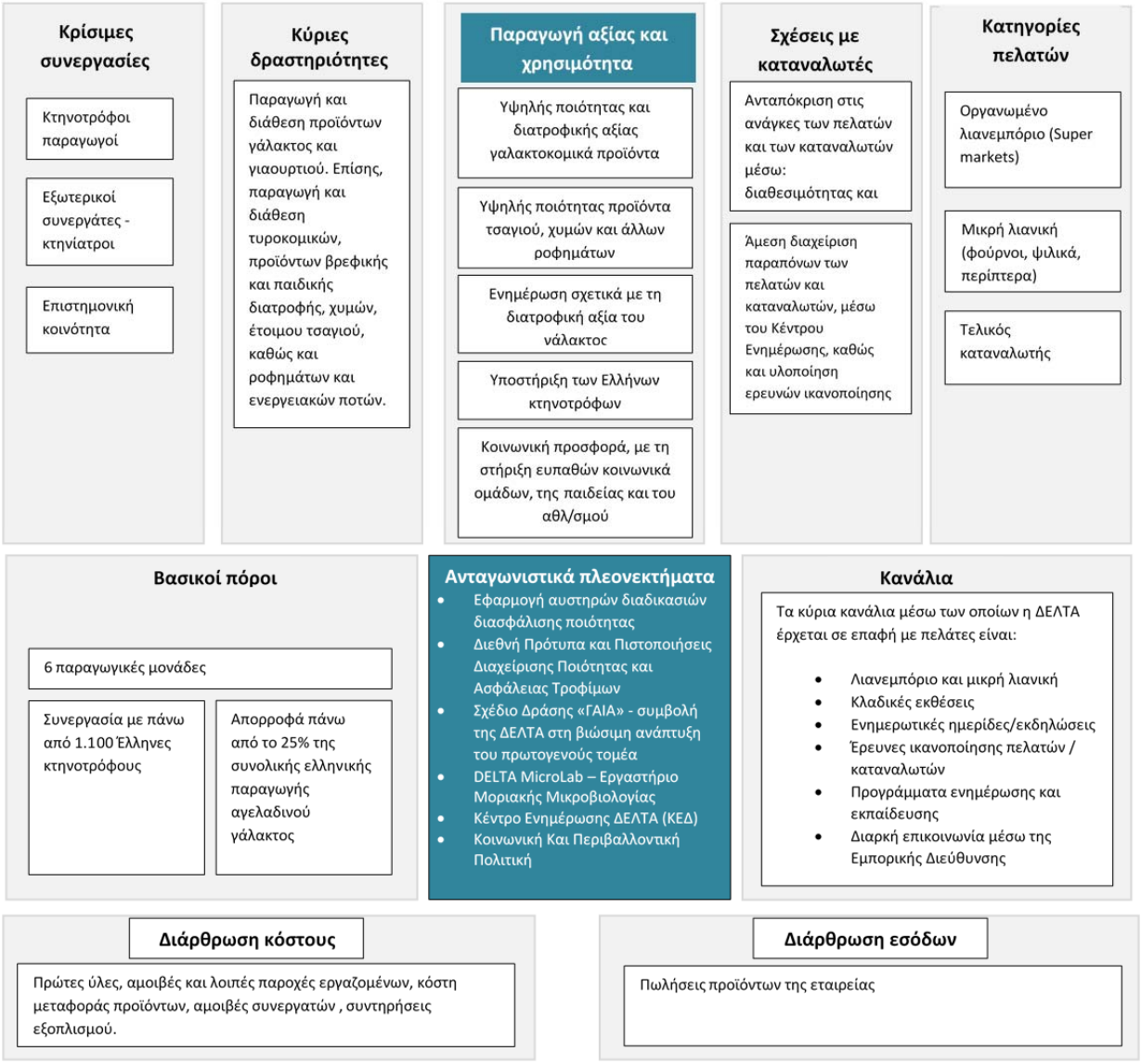
Καθώς το μεγαλύτερο φάσμα των δραστηριοτήτων του ομίλου VIVARTIA σχετίζεται με τον ευαίσθητο και πολύ σημαντικό τομέα της διατροφής, έχει θέσει πολύ υψηλά πρότυπα και η τήρηση των θεσμικών κανόνων αποτελεί την αδιαπραγμάτευτη βάση της λειτουργίας όλων εταιρειών του ομίλου VIVARTIA. Η Εταιρική Υπευθυνότητα είναι στην κουλτούρα του ομίλου VIVARTIA και αποτελεί βασικό συστατικό του τρόπου λειτουργίας και ανάπτυξής του.

Ειδικότερα ανά κύρια δραστηριότητα του ομίλου VIVARTIA (ΔΕΛΤΑ, Υπηρεσιών Εστίασης και Ψυχαγωγίας GOODY'S | EVEREST και Καταψυγμένων Τροφίμων της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ) υλοποιήθηκαν κατά το έτος 2018 τα ακόλουθα:

10.1.1 ΔΕΛΤΑ

Η ΔΕΛΤΑ από την ίδρυσή της έχει θέσει πολύ υψηλά πρότυπα σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της, καθώς αναγνωρίζει το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει στον τομέα της διατροφής. Η τήρηση των θεσμικών κανόνων αποτελεί την αδιαπραγμάτευτη βάση της λειτουργίας της, επάνω στην οποία βασίζεται όλη η υπεύθυνη διαχείριση της εταιρείας. Το επιχειρηματικό μοντέλο της εταιρείας περιγράφει συνοπτικά τον τρόπο με τον οποίο η εταιρεία λειτουργεί και αναπτύσσεται.

Το επιχειρηματικό μοντέλο της ΔΕΛΤΑ

Η ΔΕΛΤΑ αναπτύσσει τη στρατηγική της και υλοποιεί το εκάστοτε πλάνο δράσεών της βασιζόμενη σε έξι (6) άξονες στρατηγικών προτεραιοτήτων:

1. Υψηλή ποιότητα και διατροφική αξία προϊόντων
2. Στήριξη πρωτογενούς τομέα
3. Φροντίδα και προστασία του περιβάλλοντος
4. Δημιουργικό εργασιακό περιβάλλον
5. Χρηστή εταιρική διακυβέρνηση και οικονομική ευρωστία
6. Στήριξη της κοινωνίας (με έμφαση στις τοπικές κοινωνίες), της εκπαίδευσης και του αθλητισμού.

Εταιρική Διακυβέρνηση και οργάνωση

Η ΔΕΛΤΑ αντιλαμβάνεται ότι η υιοθέτηση πρακτικών και αρχών χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα της εσωτερικής οργάνωσης, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στη μεγιστοποίηση της αξίας της προς όφελος των συμμετοχών της. Στόχος

της ΔΕΛΤΑ, μέσω της εφαρμογής των πρακτικών και των αρχών αυτών, είναι η ύπαρξη διαφάνειας στη Διοίκηση, αλλά και ανεξαρτησίας στους τρόπους Διοίκησης και ελέγχου. Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία έχει αναπτύξει σαφή οργανωτική δομή, καθώς και ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης εσωτερικού ελέγχου και κινδύνου.

Διαχείριση θεμάτων διαφάνειας και διαφθοράς

Η ΔΕΛΤΑ ως θυγατρική του ομίλου VIVARTIA τηρεί τον «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA». Σύμφωνα με αυτόν οι συναλλαγές, οφείλουν να διενεργούνται με τρόπο νόμιμο και δεοντολογικό, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία. Αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς, υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες και αρχές για τη λήψη επιχειρηματικών δώρων και την αποφυγή δωροδοκίας και χρηματισμού από το σύνολο των εργαζομένων.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο των προληπτικών δράσεων που λαμβάνει η ίδια η ΔΕΛΤΑ, υφίστανται συγκεκριμένα όρια ευθύνης για κάθε στέλεχός της, ενώ πραγματοποιούνται σχετικοί έλεγχοι για την αξιολόγηση της τήρησής τους. Επιπρόσθετα, στην εταιρεία έχει θεσπιστεί «Κώδικας Δεοντολογίας που διέπει τη διενέργεια προμηθειών ειδών και υπηρεσιών», σύμφωνα με τον οποίο υφίστανται συγκεκριμένα πρότυπα και αρχές που καθορίζουν τη σχέση εργαζομένων και προμηθευτών αναφορικά με την προσφορά ή λήψη δώρων.

Εσωτερικός έλεγχος και διαχείριση κινδύνων

Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει τη λειτουργία των δικλείδων ασφαλείας που έχουν θεσπιστεί ως απάντηση στα σχετικά επιχειρηματικά ρίσκα. Στο πλαίσιο αυτό, το Τμήμα διενεργεί πολυάριθμους ελέγχους ετησίως και, ανάμεσα στα άλλα, εξετάζει τον τρόπο εφαρμογής θεμάτων που άπτονται της Εταιρικής Υπευθυνότητας της ΔΕΛΤΑ. Τα αποτελέσματα των ελέγχων συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται, ανά τρίμηνο, στην Επιτροπή Ελέγχου του ομίλου VIVARTIA.

Επίσης, εφαρμόζοντας την αρχή της πρόληψης, η ΔΕΛΤΑ τηρεί σε επίπεδο Διοίκησης, αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων. Ως εκ τούτου, αναγνωρίζει, αξιολογεί, ιεραρχεί, ενδεχόμενους επιχειρηματικούς κινδύνους και χρησιμοποιεί διάφορα μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή της σε αυτούς.

Αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων

Με γνώμονα την αρχή της πρόληψης, η ΔΕΛΤΑ τηρεί τον «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA», μέσω του οποίου θεσπίζονται ειδικά μέτρα και πρακτικές ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων. Η εταιρεία έχει ως βασική της αρχή ότι οι εργαζόμενοί της θα πρέπει να είναι ελεύθεροι από θέματα σύγκρουσης συμφερόντων, τα οποία μπορεί να επηρεάσουν την κρίση, την αντικειμενικότητα ή την πίστη τους προς την εταιρεία. Ανάμεσα σε αυτά, συγκαταλέγονται θέματα άσκησης παράλληλων δραστηριοτήτων, κανόνες και κωλύματα αναφορικά με την πρόσληψη και απασχόληση συγγενών, η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών, καθώς και το πλαίσιο διαχείρισης εμπιστευτικών πληροφοριών.

Βραβεύσεις – Διακρίσεις 2018

Η ΔΕΛΤΑ κατά το 2018 απέσπασε τα ακόλουθα 18 Βραβεία και τιμητικές διακρίσεις:

- Βραβείο «Creative Greece Award 2018» για τις εξαγωγές της, στο πλαίσιο του ετήσιου Forum Επιχειρηματικής Αριστείας για την Ελλάδα της εξωστρέφειας
- 4 χρυσά βραβεία στα «σελφ σέρβις Excellence Awards 2018» για το Επιτυχημένο Επαναλανσάρισμα του Φρέσκου Γάλακτος ΔΕΛΤΑ, τη Νέα Διαδραστική Συσκευασία του

Φρέσκου Γάλακτος ΔΕΛΤΑ, το Σύστημα Ποιότητας Food Fraud και το πρόγραμμα Ασφάλεια και Υγιεινή Τροφίμων στο Δίκτυο Διανομών
- 2 βραβεία μελών στα «IAB MIX AWARDS 2018» για τη νέα ταινία του MILKO της ΔΕΛΤΑ με τίτλο «Giannis Needs Milko»
- 3 βραβεία στα «Ermis Awards 2017» για την ταινία "Θα σου πω τι είναι μπάσκετ», με πρωταγωνιστή το Γιάννη Αντετοκούνμπο
- 2 βραβεία στα «Social Media Awards 2018» για την καινοτόμα χρήση της εφαρμογής του Shazam στην ανανεωμένη συσκευασία του Φρέσκου Γάλακτος ΔΕΛΤΑ και την καμπάνια του Φρέσκου Γάλακτος ΔΕΛΤΑ «Ένα ποτήρι γεμάτο αγάπη»
- Βραβείο στα «Supply Chain Awards 2018» για τις πρωτοπόρες λύσεις πωλήσεων επί φορτηγού (ExVan Sales) που εφαρμόζει
- 2 βραβεία στο «18ο Συνέδριο Marketing και Πωλήσεων» για το λανσάρισμα του Διπλοστραγγιστού Γιαουρτιού και των Φυτικών Ροφημάτων ΔΕΛΤΑ
- Τιμητική διάκριση από την Ένωση «Μαζί για το Παιδί»
- 2 βραβεία για την «Ομάδα Άθλησης ΔΕΛΤΑ» στο φιλανθρωπικό αγώνα δρόμου «No Finish Line της Αθήνας ή NFL» καθώς κατέκτησε την 1η θέση στην κατηγορία του «ομαδικού 15-29 συμμετοχών» και τη 2η θέση στο σύνολο όλων των ομάδων.

Υπεύθυνη λειτουργία ΔΕΛΤΑ – Ποιότητα και Καινοτομία

Διαχρονικός στόχος της ΔΕΛΤΑ, διατυπωμένος με σαφήνεια στο όραμα της εταιρείας, αποτελεί η δημιουργία καινοτόμων προϊόντων υψηλής ποιότητας και υψηλής διατροφικής αξίας για την κάλυψη των ποικίλων αναγκών των καταναλωτών της. Η ΔΕΛΤΑ φροντίζει ανελλιπώς για την επίτευξη αυτού του στόχου μέσω των αυστηρών διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας που ακολουθεί, από τα αρχικά στάδια σχεδιασμού και ανάπτυξης των προϊόντων της μέχρι και την διάθεσή τους στα σημεία πώλησης.

Έρευνα και Ανάπτυξη: σχεδιασμός προϊόντων υψηλής ποιότητας και υψηλής διατροφικής αξίας

Η ΔΕΛΤΑ επενδύει συστηματικά στην Έρευνα και Ανάπτυξη, καθώς ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '90 έχει δημιουργήσει και στηρίζει έκτοτε αδιάλειπτα τη λειτουργία της Διεύθυνσης Έρευνας και Ανάπτυξης, επενδύοντας στις πρώτες πιλοτικές και εργαστηριακές εγκαταστάσεις της εταιρείας με έδρα την παραγωγική μονάδα του Αγίου Στεφάνου. Από τότε μέχρι και σήμερα η ΔΕΛΤΑ επενδύει σε ερευνητικό δυναμικό, σε προηγμένες τεχνολογίες και εξοπλισμό αιχμής, καθώς και σε διαδικασίες ανάπτυξης νέων προϊόντων, αποτελώντας μία από τις λίγες εταιρείες στην Ελλάδα που ξεχωρίζει για το γεγονός ότι καινοτομεί, αναπτύσσοντας αυτόνομα τα προϊόντα της στηριζόμενη στο υψηλής εξειδίκευσης επιστημονικό προσωπικό της.

Εφαρμογή διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας

Η φιλοσοφία της ΔΕΛΤΑ σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων εναρμονίζεται πλήρως με τα αυστηρότερα διεθνή πρότυπα. Όλες οι παραγωγικές μονάδες της εταιρείας ακολουθούν πιστά τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων διαχείρισης της ποιότητας και ασφάλειας των τροφίμων. Ειδικότερα, η ΔΕΛΤΑ τηρεί, εφαρμόζει και πιστοποιείται σύμφωνα με τα ακόλουθα συστήματα:

- AIB FOOD SAFETY
- FSSC 22000
- BRC
- IFS
- ΔΗΩ

- ISO 9001
- RESPONSIBLE SOURCING PROGRAM
- ISO 14001
- OHSAS 18001
- HALAL

Η εταιρεία πραγματοποιεί τους απαραίτητους ελέγχους ποιότητας σε κάθε στάδιο της παραγωγικής της διαδικασίας. Από το σημείο της ανάκτησης της πρώτης ύλης μέχρι την τελική διάθεση των προϊόντων στα σημεία πώλησης, η ΔΕΛΤΑ φροντίζει για τη διασφάλιση της ποιότητας και της φρεσκάδας, καθώς και για τη διατήρηση της διατροφικής τους αξίας.

Προκειμένου η εταιρεία να διασφαλίσει τη συνεχή εξέλιξη και ανάπτυξή της με βάση τις απαιτήσεις των υψηλών ποιοτικών προτύπων που εφαρμόζει, έχει θεσπίσει για το σύνολο των δραστηριοτήτων της, εσωτερικούς δείκτες ποιότητας (KPIs), τους όποιους παρακολουθεί ανελλιπώς. Επίσης, η ΔΕΛΤΑ διαθέτει εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, το οποίο διασφαλίζει ότι η εταιρεία εναρμονίζεται πλήρως με τις Ευρωπαϊκές και Εθνικές νομικές και άλλες απαιτήσεις.

Κέντρο Ενημέρωσης ΔΕΛΤΑ

Το Κέντρο Ενημέρωσης ΔΕΛΤΑ δημιουργήθηκε το 2001 και στελεχώνεται από επιστημονικό προσωπικό στον τομέα των τροφίμων. Στόχος του είναι η αμφίδρομη επικοινωνία των καταναλωτών και της αγοράς με τη ΔΕΛΤΑ. Από το 2008 αποτελεί τμήμα της λειτουργίας της Διασφάλισης Ποιότητας, έχοντας στρατηγική σημασία για την εταιρεία, καθώς είναι το ουσιαστικό Κέντρο Διαλόγου, για την έγκαιρη λήψη των μηνυμάτων της αγοράς και την έγκυρη ενημέρωση του κοινού από τη ΔΕΛΤΑ. Είναι branded, έχει το δικό του logo που απεικονίζεται σε όλες τις συσκευασίες των προϊόντων ΔΕΛΤΑ. Υλοποιεί εκπαιδευτικές δράσεις όπως και ξεναγήσεις στα εργοστάσια της εταιρείας που αναφέρονται κατωτέρω στα θέματα Εκπαίδευσης (παρ.8 ii).

Υπευθυνότητα για τους Ανθρώπους της ΔΕΛΤΑ

Οι άνθρωποι της ΔΕΛΤΑ αποτελούν τον πολυτιμότερο πυλώνα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της εταιρείας. Για το λόγο αυτό η ΔΕΛΤΑ φροντίζει καθημερινά για τη διατήρηση ενός ασφαλούς, δίκαιου και αξιοκρατικού εργασιακού περιβάλλοντος, μέσω του οποίου προσφέρονται συνεχώς δυνατότητες περεταίρω ανάπτυξης, για όλους τους εργαζόμενους.

Η ΔΕΛΤΑ έχει δεσμευτεί και εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για την ανάπτυξη των εργαζομένων της, παρέχει προγράμματα συνεχούς και συστηματικής εκπαίδευσης και εφαρμόζει σύγχρονα συστήματα αξιολόγησης και ανταμοιβής, ώστε να εξασφαλίζει στους εργαζόμενους τη δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη και ανάδειξη των ικανοτήτων τους, αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά τους.

Συνολικό ανθρώπινο δυναμικό ΔΕΛΤΑ ανά φύλο	2017		2018	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Εργαζόμενοι ΔΕΛΤΑ	988	213	971	208
Σύνολα	***1.201***		***1.179***	

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού	2017			2018		
	<30	30-50	51+	<30	30-50	51+
Άνδρες	27	714	247	22	671	278
Γυναίκες	9	152	52	4	150	54
ΣΥΝΟΛΑ	***1.201***			***1.179***		

Συνεχής εκπαίδευση

Η ΔΕΛΤΑ υλοποιεί ποικίλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, στις οποίες περιλαμβάνονται σεμινάρια, συμμετοχές σε συνέδρια, πιστοποιήσεις, ακόμη και επιδοτήσεις μεταπτυχιακών προγραμμάτων, καθώς διαχρονικό στόχο της αποτελεί η προσφορά κατάλληλης εκπαίδευσης και τεχνογνωσίας στους εργαζομένους της, προκειμένου να εξελίσσονται και να εμπλουτίζουν συνεχώς τις γνώσεις τους.

Μέσω των εκπαιδεύσεων που υλοποιούνται, η εταιρεία προσφέρει στους εργαζομένους της τα κατάλληλα εφόδια, ώστε να βρίσκουν άμεσες λύσεις στις καθημερινές προκλήσεις και ταυτόχρονα να βελτιώνεται η παραγωγικότητά τους. Συνολικά, το 2018 αφιερώθηκαν 4.872 ώρες για εκπαιδεύσεις, ενώ πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια ποικίλης θεματολογίας.

Σύνολο ωρών εκπαίδευσης ανά κατηγορία ιεραρχίας	2017			2018		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Διευθυντές	47	37	84	27	13	40
Ανώτερα Στελέχη	519	190	709	352	144	496
Υπάλληλοι	752	946,5	1.699	783	723	1.506
Εργοδηγοί και εργατικό προσωπικό	2.172	314	2.486	2.529	301	2.830
Σύνολο	**3.490**	**1.488**	**4.978**	**3.691**	**1.181**	**4.872**

Σύστημα ανάπτυξης και απόδοσης εργαζομένων

Στη ΔΕΛΤΑ εφαρμόζεται σύστημα στοχοθέτησης και αξιολόγησης της απόδοσης των εργαζομένων. Πρόκειται για ένα σύγχρονο σύστημα ανάπτυξης, το οποίο δίνει έμφαση τόσο στην απόδοση, όσο στη συμπεριφορά και στις δεξιότητες του κάθε εργαζόμενου.

Έμφαση δίνεται και στη διαβάθμιση των δεξιοτήτων, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε θέσης. Μέσω των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, εντοπίζονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία κάθε τμήματος και λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με την εξέλιξη κάθε εργαζόμενου.

Ανθρώπινα Δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες

Η εργασιακή κουλτούρα της ΔΕΛΤΑ, βασίζεται μεταξύ άλλων στην ενθάρρυνση της διαφορετικότητας. Η εταιρεία αναγνωρίζει πως το ανθρώπινο δυναμικό στελεχώνεται από διαφορετικούς ανθρώπους με τη δική τους προσωπικότητα, τρόπο ζωής και στόχους. Όλοι οι εργαζόμενοι στο σύνολό τους, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου, υποστηρίζονται ενεργά από την εταιρεία, ώστε να τους δίνονται ίσες ευκαιρίες εξέλιξης και ανάπτυξης.

Από τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου εταιρειών VIVARTIA

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΕΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ:

• Σεβόμαστε την αξιοπρέπεια και την τιμή όλων των ανθρώπων, ακολουθώντας αξιοκρατική προσέγγιση σε θέματα επιλογής και ανάπτυξης προσωπικού και συνεργατών.
• Ενθαρρύνουμε πρωτοβουλίες και καινοτομίες σε ένα περιβάλλον ευελιξίας, συνεργασίας και εμπιστοσύνης.
• Δημιουργούμε και διατηρούμε ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον εργασίας.

Υγεία και ασφάλεια εργαζομένων

Η διασφάλιση της Υγείας και της Ασφάλειας των εργαζομένων αποτελεί καθημερινή φροντίδα για τη ΔΕΛΤΑ. Η δέσμευση όλων στην εταιρεία, στα θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία, εκφράζεται μέσω της Πολιτικής που έχει αναπτύξει και η οποία έχει ισχύ σε όλες τις παραγωγικές μονάδες και εγκαταστάσεις.

Απόσπασμα από την Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας

Η ΔΕΛΤΑ δεσμεύεται και στοχεύει:

- *Στην ανάπτυξη, εφαρμογή, συντήρηση και συνεχή βελτίωση ενός Συστήματος Διαχείρισης της Υγείας & της Ασφάλειας στην Εργασία*
- *Στην πλήρη συμμόρφωση με τη σχετική εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία*
- *Στην πρόληψη και διαρκή μείωση των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών και στη συνεχή βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος*
- *Στην προστασία εργαζομένων και τρίτων από τους εργασιακούς κινδύνους*
- *Στην πρόληψη και εξάλειψη του εργασιακού κινδύνου στην πηγή του*
- *Στην καλλιέργεια και ανάπτυξη υπευθυνότητας για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι εργαζόμενοι για την προστασία, τη δική τους και των συναδέλφων τους και στην εμπέδωση ασφαλούς εργασιακής συμπεριφοράς*
- *Στη δέσμευση των εξωτερικών συνεργατών για τη λήψη παρόμοιων μέτρων.*

Τα προγράμματα Υγείας και Ασφάλειας που υλοποιούνται, διαμορφώνονται σε ετήσια βάση σύμφωνα με τις προβλέψεις της κάθε παραγωγικής εγκατάστασης, αλλά και ανάλογα με τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δεικτών υγείας και ασφάλειας.

Επενδύσεις για την Υγεία και την Ασφάλεια

Οι επενδύσεις τις οποίες πραγματοποιεί η ΔΕΛΤΑ στον τομέα της Υγείας και της Ασφάλειας, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της δέσμευσής της απέναντι στους εργαζομένους της. Οι ετήσιες ανάγκες κάθε παραγωγικής εγκατάστασης, καθώς και των κεντρικών γραφείων σχετικά με την Υγεία και την Ασφάλεια, αξιολογούνται προσεκτικά, ιεραρχούνται και ακολούθως υλοποιούνται σχετικές ενέργειες από την εταιρεία.

Επιπρόσθετα, η ΔΕΛΤΑ παρακολουθεί διεξοδικά τους δείκτες των θεμάτων υγείας και ασφάλειας με στόχο τη συνεχή βελτίωσή της σε αυτό τον τομέα.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	2017	2018
Δείκτης Τραυματισμών (IR)	3,9	7,4
Δείκτης απολεσθεισών ημερών (LDR)	134,84	112,9
Δείκτης Απουσιών (AR)	0,13	0,15

Φροντίδα για το Περιβάλλον

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί προτεραιότητα για τη ΔΕΛΤΑ και, ως δέσμευση της Διοίκησης, υλοποιείται μέσω ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης, πάντοτε με τη συμβολή όλων των εργαζομένων. Η εταιρεία έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει Περιβαλλοντική Πολιτική, στο πλαίσιο της οποίας αναπτύσσει και υλοποιεί δράσεις, με γνώμονα το σεβασμό του φυσικού περιβάλλοντος, βασιζόμενη πάντα στην αρχή της πρόληψης.

Απόσπασμα από την περιβαλλοντική πολιτική

Η ΔΕΛΤΑ τηρεί στο σύνολο των δραστηριοτήτων της, τους αυστηρότερους κανόνες και προδιαγραφές που σχετίζονται με το σεβασμό και την προστασία του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις επιστημονικές εξελίξεις, αξιολογώντας και ελέγχοντας όλα τα δεδομένα και εφαρμόζοντας, στο μέτρο του δυνατού, τις καταλληλότερες προληπτικές και διορθωτικές ενέργειες.

Η πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων της εταιρείας, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες όλων των εμπλεκόμενων στον κύκλο ζωής των προϊόντων.

Πρωτοβουλίες και δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος

Η ΔΕΛΤΑ αναλαμβάνει σημαντικές πρωτοβουλίες με σκοπό την αποδοτική χρήση της ενέργειας και του νερού, την ορθή διαχείριση των χημικών ουσιών, καθώς και τη μείωση των επιδράσεων των προϊόντων της.
Με αυτόν τον τρόπο, όχι μόνο αποδεικνύει έμπρακτα τη δέσμευσή της για τη φροντίδα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και παραμένει πιστή στο στόχο της για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.
Οι προτεραιότητες περιβαλλοντικής προστασίας της ΔΕΛΤΑ είναι η κατανάλωση ενέργειας, η χρήση νερού, οι συσκευασίες προϊόντων, τα απόβλητα και οι μεταφορές.

Περιβαλλοντικοί δείκτες επίδοσης

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2018 έναντι 2017	Αγ.Στέφανος		Ταύρος		Σίνδος		Πλατύ		Λαμία		Βίγλα		Ζώνη Γάλακτος		ΣΥΝΟΛΑ	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε MWh	15141	14248	17706	17513	11131	10548	4256	4212	4018	4008	2931	2561	882	811	56065	53901
Ειδική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (KWh/tn προϊόντος)	1050	943	313	304	146	146	429	424	211	238	1109	1187				
Κατανάλωση θερμικής ενέργειας σε MWh	20881	20937	15983	16527	25286	23585	21286	20940	6095	5760	3900	2727	1433	1154	94864	91630
Ειδική κατανάλωση θερμικής ενέργειας (KWh/tn προϊόντος)	1448	1386	266	287	329	327	2146	2109	290	341	1476	1264				
Άμεσες εμπομπές CO2 (σε tn)	3800	3807	3228	2617	5230	4717	4227	4188	1610	1252	767	618	392	348	19254	17547
Ειδικές άμεσες εκπομπές CO2 (tn/tn προϊόντος)	0,263	0,252	0,054	0,045	0,069	0,065	0,430	0,422	0,071	0,074	0,290	0,286				
Άμεσες εμπομπές NOx (σε kg)	2700	2709	814	856	3547	3310	2980	2939	1340	1040	833	726	507	450	12721	12030
Ειδικές άμεσες εκπομπές NOx (kg/tn προϊόντος)	0,187	0,179	0,014	0,014	0,046	0,046	0,300	0,296	0,059	0,061	0,380	0,330				
Άμεσες εμπομπές VOCs (σε kg)	200	201	45	48	195	182	164	162	47	45	259	226	91	81	1001	944
Ειδικές άμεσες εκπομπές VOCs (kg/tn προϊόντος)	0,014	0,013	0,001	0,001	0,003	0,003	0,020	0,016	0,002	0,003	0,110	0,100				
Συνολική κατανάλωση νερού	338.640	386.587	176.985	187.732	352.241	356.542	265.000	280.000	125.028	103.211	54.700	53.562	41.377	43.794	1.353.971	1.411.428

Η παραγωγική μονάδα της ΔΕΛΤΑ στο Πλατύ Ημαθίας είναι πιστοποιημένη σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης ISO 14001.

Προμηθευτική αλυσίδα και πρωτογενής παραγωγή

Η ΔΕΛΤΑ στηρίζει την ελληνική πρωτογενή παραγωγή, παραμένοντας ο μεγαλύτερος αγοραστής αγελαδινού γάλακτος και απορροφώντας πάνω από το 25% της συνολικής παραγωγής γάλακτος από τους Έλληνες κτηνοτρόφους.

Η συνεργασία της με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ για τη Συμβολαιακή Κτηνοτροφία στον τομέα του γάλακτος συνεχίστηκε και το 2018, εξασφαλίζοντας στον κτηνοτρόφο την απαιτούμενη ρευστότητα με ικανοποιητικούς όρους, κατά τη χρονική περίοδο που τη χρειάζεται, με στόχο την άμεση και ενεργό υποστήριξη και ανάπτυξη της γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας.
Επιπρόσθετα, η εταιρεία συνέχισε και το 2018 την εφαρμογή του ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΑΙΑ, που είναι η πρωτοβουλία της ΔΕΛΤΑ για α) τη βιώσιμη ανάπτυξη και ειδικότερα τη στήριξη της ελληνικής γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας με δράσεις έρευνας, εκπαίδευσης και τεχνικής υποστήριξης, καθώς και β) την αξιοποίηση ελληνικών καλλιεργειών για την παραγωγή ζωοτροφών.
Σχετικά με την εκπαίδευση των κτηνοτρόφων, οργανώθηκε από τη Ζώνη Γάλακτος ΔΕΛΤΑ εκπαιδευτική ημερίδα στην Ηλεία, με στόχο την εκπαίδευση των αγελαδοτρόφων σε θέματα ιδιαίτερα κρίσιμα για την βιωσιμότητα και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας μιας κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, όπως είναι η καλή υγεία των ζώων, η κατάρτιση ορθολογικών σιτηρεσίων και η αναπαραγωγή.
Την εκδήλωση παρακολούθησε με ενδιαφέρον πλήθος παραγωγών της Ηλείας και Αχαΐας, εκπρόσωποι των τοπικών κτηνιατρικών και γεωτεχνικών υπηρεσιών, του τοπικού τύπου και των μέσων ενημέρωσης.
Επίσης, με επιτυχία και μεγάλη ανταπόκριση από τους συνεργάτες παραγωγούς, ολοκληρώθηκε το «Πρόγραμμα ελέγχου των αμελκτηρίων των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων της Δυτικής Πελοποννήσου», μια δραστηριότητα της ΔΕΛΤΑ για την έμπρακτη υποστήριξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα της γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας, που πραγματοποιήθηκε σε 34 συνεργαζόμενες με τη ΔΕΛΤΑ αγελαδοτροφικές μονάδες των νομών Ηλείας και Αχαΐας.
Το πρόγραμμα της Συμβουλευτικής Φάρμας σε θέματα διατροφής και διαχείρισης συνεχίστηκε και το 2018, σε συνεργασία με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
Το πρόγραμμα υλοποιείται από το 2016 και σταδιακά απολαμβάνουν τα οφέλη του όλο και περισσότεροι κτηνοτρόφοι που εντάσσονται σε αυτό.
Τέλος, η ΔΕΛΤΑ προσέφερε για δεύτερη συνεχή χρονιά, στο πλαίσιο του ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΑΙΑ, υποτροφίες για εκπαίδευση σε νέους κτηνοτρόφους στην Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης.
Οι 25 υπότροφοι νέοι κτηνοτρόφοι παρακολούθησαν εκπαιδευτικά προγράμματα διάρκειας τεσσάρων μηνών, σχετικά με τεχνικές εκπαίδευσης στη διαχείριση της κτηνοτροφικής μονάδας.

Αναλυτικές πληροφορίες στο site: http://gaiaproject.vivartia.com

Υπευθυνότητα για την Κοινωνία

Για την ελληνική εταιρεία ΔΕΛΤΑ, την οποία εμπιστεύονται καθημερινά δεκάδες χιλιάδες οικογένειες, η υπεύθυνη λειτουργία σε συνδυασμό με τη στήριξη της κοινωνίας και ειδικότερα των παιδιών και της οικογένειας, αποτελεί κεντρικό συστατικό της στρατηγικής της και βασική της αποστολή.

Παράλληλα η εταιρεία υλοποιεί πλήθος δράσεων που αφορούν την εκπαίδευση και τον αθλητισμό. Αποδεικνύοντας την κοινωνική ευαισθησία της με πράξεις, η ΔΕΛΤΑ αναλαμβάνει δράσεις στους παρακάτω κοινωνικούς άξονες:

I. Στήριξη των ευπαθών κοινωνικά Ομάδων

Η ΔΕΛΤΑ κατά το 2018 διέθεσε περίπου 900.000 μερίδες προϊόντων στους συνανθρώπους μας που τα χρειάζονται.

- Συνεργάζεται πάντα με αξιόπιστους φορείς και ιδρύματα, όπως το Μαζί για το Παιδί, το Χαμόγελο του Παιδιού, τη Κιβωτό του Κόσμου, τα Παιδικά Χωριά SOS, τους Γιατρούς του Κόσμου, τον ΚΥΑΔΑ, την UNESCO, το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων και πολλούς φορείς ακόμη.
  Η εταιρεία προσφέρει επίσης προϊόντα μέσω της Τράπεζας Τροφίμων, αλλά και των Κοινωνικών Δομών πολλών Δήμων, δίνοντας προτεραιότητα σε όλες τις περιοχές όπου βρίσκονται οι εγκαταστάσεις της σε όλη την Ελλάδα.
- Το 2018 ξεκίνησε τη συστηματική στήριξη του έργου των Παιδικών Χωριών SOS και των Μητέρων SOS. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Γάλακτος, προσέφερε 12.000 ποτήρια γάλα στα παιδιά των Παιδικών Χωριών SOS και συνέχισε την συστηματική προσφορά της, καλύπτοντας τις ανάγκες των παιδιών που διαμένουν στις δομές των Παιδικών Χωριών SOS στην Αττική σε γάλα και γιαούρτι για όλη τη χρονιά. Με την ευκαιρία του νέου σχολικού έτους, υλοποίησε την εθελοντική δράση ΣΧΟΛΙΚΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ, με πρωταγωνιστές τα ίδια τα παιδιά των εργαζόμενων. Από τη δράση συγκεντρώθηκαν 3.000 τεμάχια σχολικών ειδών. Με την επιθυμία κάθε παιδί να επιστρέψει φέτος στο σχολείο με χαρά, αισιοδοξία και πολλά χαμόγελα, η ΔΕΛΤΑ και οι εργαζόμενοί της προσέφεραν σε κάθε ένα παιδί των Παιδικών Χωριών SOS στην Αττική, όλων των ηλικιών, τη νέα του σχολική τσάντα, γεμάτη με τη κασετίνα, τα μολύβια, τους μαρκαδόρους και ό,τι ακόμη χρειάζεται για να επιστρέψει στο σχολείο του με αισιοδοξία και πολλά χαμόγελα.
- Η ΔΕΛΤΑ προσέφερε φρέσκο γάλα στους πυροσβέστες που επιχειρούσαν στο Μάτι, αλλά και προϊόντα μακράς διάρκειας στους πυρόπληκτους συνανθρώπους μας.
- Κάλυψε επίσης τις ανάγκες σε φρέσκο γάλα των Παιδικών Σταθμών του Δήμου Ταύρου για 3 μήνες (Οκτώβριο έως Δεκέμβριο 2018), ώστε να μην στερηθούν τα παιδιά το βασικό για την ανάπτυξή τους διατροφικό αγαθό.
- Στηρίζει με προϊόντα της πολλά Σχολεία όλων των βαθμίδων, από Νηπιαγωγεία έως Πανεπιστήμια, είτε συστηματικά είτε στηρίζοντας εκδηλώσεις, συνέδρια και τελετές, δίνοντας προτεραιότητα στα Ειδικά Σχολεία.

II. Εκπαίδευση και Αθλητισμός

- Η εταιρεία, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης για τη σωστή και ισορροπημένη διατροφή, υλοποίησε και το 2018 το Πρόγραμμα «Ταξίδι στη ΠΡΩΙΝΟΧΩΡΑ», με στόχο την εκπαίδευση παιδιών προσχολικής ηλικίας σχετικά με την αξία ενός υγιεινού και ισορροπημένου πρωινού.
  Επίσης, ανέπτυξε και παρουσίασε στο 2018 και μια νέα ιστορία με θέμα τη Σπατάλη των Τροφίμων, το «Ταξίδι στην ΤΡΟΦΟΥΠΟΛΗ», με στόχο την ανάδειξη αξιών όπως η οικονομία τροφίμων, η ανακύκλωση και η προστασία του περιβάλλοντος. Το 2018 υλοποιήθηκαν 55 παρουσιάσεις των Προγραμμάτων ΠΡΩΙΝΟΧΩΡΑ και ΤΡΟΦΟΥΠΟΛΗ με τη συμμετοχή 1.276 παιδιών.
- Παράλληλα συνέχισε και τη διοργάνωση επισκέψεων σχολείων και πανεπιστημιακών ιδρυμάτων στις εγκαταστάσεις της. Συγκεκριμένα, το 2018 πραγματοποιήθηκαν 95 επισκέψεις σχολείων και σχολών για ξενάγηση στα εργοστάσια του Ταύρου, Αγ. Στεφάνου, Σίνδου, Πλατέως και Λαμίας, ενώ ο συνολικός αριθμός των μαθητών/σπουδαστών που ξεναγήθηκαν στα πέντε εργοστάσια ανήλθε σε 3.603.
- Η ΔΕΛΤΑ ανταποκρίνεται σε πρωτοβουλίες που έχουν στόχο των επαγγελματικό προσανατολισμό των μαθητών λυκείου, αλλά και τη σύνδεση της ακαδημαϊκής γνώσης με την αγορά εργασίας για τελειόφοιτους και απόφοιτους ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.
  Στο πλαίσιο στήριξης των νέων επιστημόνων, φροντίζει να παρέχει τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης σε τελειόφοιτους φοιτητές.

- Η ΔΕΛΤΑ στήριξε και το 2018, για τρίτη χρονιά, το MILKO ΤΟΥΡΝΟΥΑ 3Χ3, που διοργανώνεται από την Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης (Ε.Ο.Κ.) και απευθύνεται σε παιδιά και νέους, σε 30 πόλεις, σε όλη την Ελλάδα, με τις συμμετοχές για το 2018 να ξεπερνούν τα 22.000 παιδιά. Τα παιδιά που συμμετέχουν, αγόρια και κορίτσια 8 έως 18 ετών, αθλούνται και κερδίζουν δώρα από το MILKO.
- Η ΔΕΛΤΑ ήταν ο χρυσός χορηγός των αγώνων ορεινού τρεξίματος SKYRUNNER GREECE SERIES, που οργανώθηκαν το 2018 σε όλη την Ελλάδα, σε μονοπάτια και δασικούς δρόμους, με κύριο χαρακτηριστικό την υπέρβαση των 1.500μ υψόμετρο, αλλά και τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών όπου πραγματοποιήθηκαν. Η εταιρεία ήταν χορηγός σε αρκετούς ακόμη αγώνες δρόμου, στηρίζοντας το δρομικό κίνημα και τις αξίες του.

III. Εθελοντισμός εργαζομένων

Οι εργαζόμενοι της ΔΕΛΤΑ συμμετέχουν και υποστηρίζουν εθελοντικά τις δράσεις κοινωνικής στήριξης της εταιρείας, ώστε ακόμη περισσότερα προϊόντα να φτάνουν καθημερινά όπου υπάρχει ανάγκη. Επιπλέον, στο πλαίσιο εθελοντικών δράσεων, το Πάσχα 2018 οργανώθηκε Πασχαλινή Δράση (εργαστήρι και συγκέντρωση τροφίμων) από την οποία συγκεντρώθηκαν περίπου 200 συσκευασίες τροφίμων. Επίσης οι εργαζόμενοι προσέφεραν 100 σακούλες με ρούχα και παιχνίδια μέσω της εταιρείας σε κοινωνικές δομές.

Η Ομάδα Άθλησης ΔΕΛΤΑ συνέχισε και το 2018, τόσο τις προπονήσεις της, όσο και τις δράσεις της. Η Ομάδα συμμετείχε στον Μαραθώνιο και στον Ημιμαραθώνιο της Αθήνας, σε πολλούς ακόμη αγώνες δρόμου, καθώς και σε άλλες εθελοντικές δράσεις κοινωνικού περιεχομένου, όπως ο φιλανθρωπικός αγώνας No-Finish Line, όπου η ομάδα ΔΕΛΤΑ διακρίθηκε με 2 βραβεία, ως η καλύτερη ομάδα στην κατηγορία της και στη 2^{η} θέση όλων των κατηγοριών, προσφέροντας στα παιδιά της Ένωσης «Μαζί για το Παιδί».

Αναλυτικότερα στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με τις πολιτικές, διαδικασίες και δράσεις καθώς και το σύνολο των αποτελεσμάτων των ενεργειών της εταιρείας σε θέματα Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, παρουσιάζονται στον ετήσιο Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας της ΔΕΛΤΑ ο οποίος αναρτάται στην εταιρική ιστοσελίδα: https://www.delta.gr/eke/

10.1.2 ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ

Η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δραστηριοποιείται στον κλάδο λιανικής πώλησης τροφίμων, πρωτοπορώντας στην αγορά καταψυγμένων λαχανικών και ζυμών στην Ελλάδα, προσφέροντας στους καταναλωτές της άριστης ποιότητας προϊόντα, που φέρουν τη σφραγίδα των επιτυχημένων εμπορικών σημάτων «ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ» και «ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ». Βασικοί πυλώνες της λειτουργίας της εταιρείας είναι η **υψηλή ποιότητα και η μέγιστη ασφάλεια, η επένδυση στην ελληνική επιχειρηματικότητα, η καινοτομία, η έρευνα/ανάπτυξη και η εξωστρέφεια**, με σαφή στόχο την καθημερινή προσφορά στους καταναλωτές **ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας**, πάντα με βασικό μοχλό δύναμης το ανθρώπινο δυναμικό.

Η εταιρική υπευθυνότητα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της κουλτούρας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ και καθορίζει τις επιχειρηματικές επιλογές και δράσεις της, στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Το πλάνο δράσεων εταιρικής υπευθυνότητας της εταιρείας αφορά σε πέντε βασικούς άξονες:

- Οικονομική ανάπτυξη και Εταιρική Διακυβέρνηση
- Ποιότητα και Καινοτομία
- Ανθρώπινο Κεφάλαιο
- Περιβαλλοντική Υπευθυνότητα
- Κοινωνία

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ προχώρησε εντός του 2018 στην έκδοση του 2ου Απολογισμού Εταιρικής Υπευθυνότητας στις ενότητες του οποίου αναλύονται οι δράσεις που υλοποιεί η εταιρεία ανά άξονα εταιρικής υπευθυνότητας, στην προσπάθειά της να ανταποκρίνεται με συνέπεια και αμεσότητα στις ανάγκες των ενδιαφερομένων μερών της. Ο ετήσιος Απολογισμός Εταιρικής Υπευθυνότητας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αναπτύσσεται με βάση τα διεθνή πρότυπα GRI Standards.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ
Όραμα μας είναι να προσφέρουμε στους καταναλωτές ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα προστιθέμενης αξίας, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση διατροφικών προτύπων με έμπνευση από την ελληνική διατροφική σοφία, προτάσσοντας παράλληλα έναν υγιεινό τρόπο ζωής.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ χαράσσει την επιχειρηματική της στρατηγική με βάση το όραμα, την αποστολή και τις αξίες της, στοχεύοντας στη βελτίωση τόσο των εταιρικών επιδόσεων, όσο και την υλοποίηση σημαντικών δράσεων εταιρικής υπευθυνότητας. Στο πλαίσιο της επιχειρηματικής της στρατηγικής, η εταιρεία φροντίζει για τη συνεχή ανάπτυξη των εργαζομένων της, εξελίσσεται μέσω νέων επενδύσεων και κάνει αποδοτική χρήση των πόρων και των κεφαλαίων της.

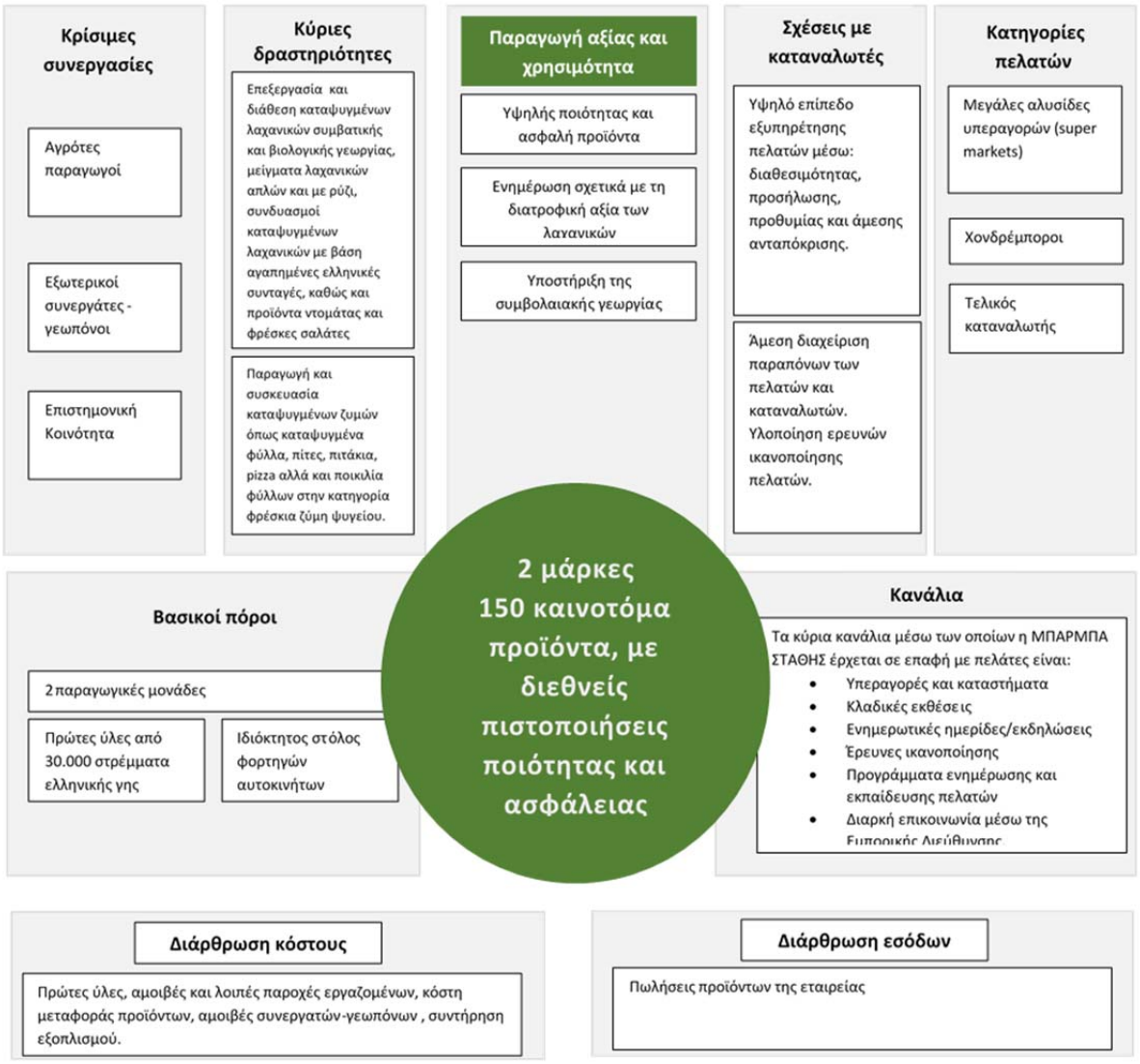
Η Εταιρική Υπευθυνότητα της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, καθώς και η μεγιστοποίηση της κοινωνικής δέσμευσής της, είναι συνώνυμη με την ανάπτυξη διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η εταιρεία έχει αναγνωρίσει ότι ο συστηματικός διάλογος συμβάλλει στην πληρέστερη καταγραφή των επιδράσεων της δραστηριότητάς της, καθώς και στην καταγραφή των θεμάτων που απασχολούν κάθε ομάδα ενδιαφερομένων μερών. Η εταιρεία έχει αναγνωρίσει ως ενδιαφερόμενα μέρη τις ομάδες αυτές οι οποίες επηρεάζονται, άμεσα ή έμμεσα, από τις δραστηριότητές της και φυσικά όλες εκείνες τις ομάδες, οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν με οποιοδήποτε τρόπο και σε οποιοδήποτε χρόνο, τη λειτουργία της.

Οι ομάδες ενδιαφερομένων μερών, τις οποίες η εταιρεία έχει αναγνωρίσει και με τις οποίες επικοινωνεί συστηματικά είναι οι ακόλουθες:

- Μέτοχοι
- Εργαζόμενοι
- Προμηθευτές
- Κράτος και ρυθμιστικές αρχές
- Μ.Κ.Ο. & ευπαθείς κοινωνικά ομάδες
- Καταναλωτές
- Πελάτες
- Αγρότες-παραγωγοί
- Μ.Μ.Ε.
- Τοπικές κοινωνίες

Επιχειρηματικό μοντέλο

Η εταιρεία έχει αναπτύξει το επιχειρηματικό της μοντέλο, ενσωματώνοντας σε αυτό σημαντικά στοιχεία, όπως την ανταπόκριση στις ανάγκες των καταναλωτών και της αγοράς, την απρόσκοπτη συνεργασία με τους αγρότες παραγωγούς και την προμηθευτική αλυσίδα στο σύνολο της, καθώς και την υιοθέτηση τεχνολογικών καινοτομιών για την ποιότητα και την ασφάλεια των πρώτων υλών και των τελικών προϊόντων.

Εταιρική Διακυβέρνηση και οργάνωση

Η εταιρεία δίνει ιδιαίτερη σημασία στην εφαρμογή σαφών κανόνων λειτουργίας και αρχών χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης, τόσο στο εσωτερικό της, όσο και σε όλες τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις του ομίλου, με στόχο τη διαφάνεια στη διοίκηση και την ανεξαρτησία στους τρόπους άσκησης διοίκησης και ελέγχου. Η οργανωτική δομή της εταιρείας, με το σύστημα διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου, συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Εσωτερικός έλεγχος και διαχείριση κινδύνων

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί με βάση τα πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου και τον Κώδικα Ηθικής όπως εκδίδεται από το Ινστιτούτο των Εσωτερικών Ελεγκτών, συμπεριλαμβανομένων και άλλων ελεγκτικών προτύπων, όπου αυτά είναι εφαρμόσιμα. Η Διεύθυνση διενεργεί πολυάριθμους ελέγχους ετησίως και, ανάμεσα στα άλλα, εξετάζει τον τρόπο εφαρμογής θεμάτων που άπτονται της Εταιρικής Υπευθυνότητας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ. Τα αποτελέσματα των ελέγχων συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται, ανά τρίμηνο, στην Επιτροπή Ελέγχου του ομίλου VIVARTIA. Επίσης, εφαρμόζοντας την αρχή της πρόληψης, εταιρεία τηρεί σε επίπεδο Διοίκησης, αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων.

Ως εκ τούτου, αναγνωρίζει, αξιολογεί, προτεραιοποιεί ενδεχόμενους επιχειρηματικούς κινδύνους και χρησιμοποιεί διάφορα μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή της σε αυτούς. Το εύρος της δραστηριότητας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου αφορά στο να προσδιορίσει εάν η διαχείριση του ρίσκου, οι δικλείδες ασφαλείας και οι διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης της εταιρείας, όπως έχουν σχεδιαστεί και εφαρμόζονται από τα διοικητικά στελέχη, λειτουργούν με τρόπο ώστε να διασφαλίζουν ότι:

- Οι περιοχές ρίσκου της επιχειρηματικής δραστηριότητας αναγνωρίζονται και διαχειρίζονται επαρκώς.
- Σημαντική οικονομική, διοικητική και λειτουργική πληροφόρηση είναι ακριβής, αξιόπιστη και έγκαιρη.
- Η δραστηριότητα των εργαζομένων ευθυγραμμίζεται με τις ισχύουσες πολιτικές και διαδικασίες.
- Οι αναγκαίοι για την δραστηριότητα πόροι αποκτώνται βάσει συγκεκριμένων οικονομικών κριτηρίων, χρησιμοποιούνται αποδοτικά και προστατεύονται επαρκώς.
- Σημαντικά νομικά ή ρυθμιστικού χαρακτήρα θέματα αναγνωρίζονται και αντιμετωπίζονται κατάλληλα.

Διαχείριση θεμάτων διαφάνειας και διαφθοράς

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ως θυγατρική του ομίλου VIVARTIA τηρεί τον «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA». Σύμφωνα με αυτόν οι συναλλαγές, οφείλουν να διενεργούνται με τρόπο νόμιμο και δεοντολογικό, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία. Αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς, υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες και αρχές για τη λήψη επιχειρηματικών δώρων και την αποφυγή δωροδοκίας και χρηματισμού από το σύνολο των εργαζομένων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο των προληπτικών δράσεων που λαμβάνει η ίδια η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, υφίστανται συγκεκριμένα όρια ευθύνης για κάθε στέλεχός της, ενώ πραγματοποιούνται σχετικοί έλεγχοι για την αξιολόγηση της τήρησής τους. Παράλληλα, στην εταιρεία έχει θεσπιστεί «Κώδικας Δεοντολογίας που διέπει τη διενέργεια προμηθειών ειδών & υπηρεσιών», σύμφωνα με τον οποίο υφίστανται συγκεκριμένα πρότυπα και αρχές που καθορίζουν τη σχέση εργαζομένων και προμηθευτών αναφορικά με την προσφορά ή λήψη δώρων.

Επιπλέον, και οι ίδιοι οι προμηθευτές, οφείλουν να σέβονται και να τηρούν το σχετικό «Κώδικα Δεοντολογίας Προμηθευτών / Συνεργατών» που έχει αναπτυχθεί και να συναλλάσσονται με την εταιρεία μέσα στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Στόχος της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ είναι να συναλλάσσεται με τους συμμετόχους της με τρόπο έντιμο και ορθό, δημιουργώντας προστιθέμενη αξία.

Υγιής ανταγωνισμός

Η εταιρεία ακολουθεί τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού, εφαρμόζει τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου VIVARTIA και σέβεται πλήρως τις σχετικές διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας.

Απόσπασμα από τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας ομίλου VIVARTIA
Η εταιρεία προάγει τον υγιή και δίκαιο ανταγωνισμό και δεν εμπλέκεται σε αθέμιτες συζητήσεις και συμφωνίες ή σε πράξεις που αντιβαίνουν τα χρηστά ήθη και τους νόμους. Η εταιρεία δεν υπεισέρχεται σε αθέμιτες συμφωνίες για διαμόρφωση τιμών, προσυμφωνημένους διαγωνισμούς, απόκτηση πελατών, κατανομή αγορών. Η εταιρεία ακολουθώντας τους κανόνες υγιούς ανταγωνισμού, αποφεύγει των προώθηση των προϊόντων της μέσω της αθέμιτης διαφήμισης, σεβόμενη τις σχετικές διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας.

Οι άνθρωποι της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ

Για την εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, οι άνθρωποί της αποτελούν τον πολυτιμότερο πυλώνα ανάπτυξης της. Η εταιρεία προσφέρει ένα εργασιακό περιβάλλον όπου παρέχεται η δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη και ανάδειξη των ικανοτήτων τους, αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά τους.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ φροντίζει καθημερινά για τη διατήρηση ενός ασφαλούς, δίκαιου και αξιοκρατικού εργασιακού περιβάλλοντος, μέσω του οποίου να προσφέρονται συνεχώς δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης, για όλους τους εργαζόμενους. Στην εταιρεία υιοθετείται και εφαρμόζεται ο Κώδικας Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου VIVARTIA.

Βασικές αρχές και αξίες του Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας:

Σεβόμαστε την αξιοπρέπεια και την τιμή όλων των ανθρώπων, ακολουθώντας αξιοκρατική προσέγγιση σε θέματα επιλογής και ανάπτυξης προσωπικού και συνεργατών. Ενθαρρύνουμε πρωτοβουλίες και καινοτομίες σε ένα περιβάλλον ευελιξίας, συνεργασίας και εμπιστοσύνης. Δημιουργούμε και διατηρούμε ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον εργασίας.

Η εργασιακή κουλτούρα της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, βασίζεται μεταξύ άλλων στην ενθάρρυνση της διαφορετικότητας. Η εταιρεία αναγνωρίζει πως το ανθρώπινο δυναμικό στελεχώνεται από διαφορετικούς ανθρώπους με τη δική τους προσωπικότητα, τρόπο ζωής και στόχους. Όλοι οι εργαζόμενοι στο σύνολό τους, ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου, υποστηρίζονται ενεργά από την εταιρεία, ώστε να τους δίνονται ίσες ευκαιρίες εξέλιξης και ανάπτυξης. Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δεν κάνει καμία διάκριση μεταξύ των δύο φύλων.

Ανθρώπινο δυναμικό*	2017	2018
Άνδρες	347	402
Γυναίκες	124	217
Σύνολο	**471**	**619**

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού 2018*	<30	30-50	51+
Άνδρες	37	255	110
Γυναίκες	28	121	68
Σύνολο	**65**	**376**	**178**

*Συμπεριλαμβάνονται και οι εποχικοί εργαζόμενοι

Ανάπτυξη εργαζομένων

Η συνεχής εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί διαχρονικό στόχο για τη ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, καθώς με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη των εργαζομένων της. Σε αυτό το πλαίσιο, διοργανώνονται συνεχώς εκπαιδευτικές δραστηριότητες, είτε εσωτερικές, όπως σεμινάρια και ενδοεταιρική εκπαίδευση, είτε εξωτερικές, όπως συμμετοχές σε συνέδρια, πιστοποιήσεις και επιδοτήσεις μεταπτυχιακών προγραμμάτων.

Μέσω των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που η εταιρεία σχεδιάζει και υλοποιεί, προσφέρονται στους εργαζομένους ποικίλες ευκαιρίες για ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, ενημέρωση σε θέματα του κλάδου, καθώς και απόκτηση τεχνογνωσίας. Τα δομημένα εκπαιδευτικά προγράμματα αφορούν στον εμπλουτισμό των γνώσεων, καθώς και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των εργαζομένων και στην πλειοψηφία τους υλοποιούνται από τις ακαδημίες μάθησης Sales και VIVARTIA Academy.

Sales Academy

Η υλοποίηση προγραμμάτων μέσω Sales Academy αφορά κυρίως στη Διεύθυνση Πωλήσεων, αλλά και περιπτώσεις άλλων συναδέλφων των οποίων οι εκπαιδευτικές ανάγκες ταυτίζονται με τη σχετική θεματολογία που καλύπτεται στο πλαίσιο του. Οι εισηγητές του Sales Academy είναι πιστοποιημένοι εκπαιδευτές της Διεύθυνσης Πωλήσεων.

VIVARTIA Academy

Η «Ακαδημία Μάθησης» της VIVARTIA έχει ως στόχο την εκπαίδευση των εργαζομένων στις εταιρείες του ομίλου, καθώς και επιλεγμένων συνεργατών τους. Οι εκπαιδεύσεις υλοποιούνται εθελοντικά από έμπειρους εργαζόμενους του ομίλου, οι οποίοι είναι είτε πιστοποιημένοι εκπαιδευτές, είτε είναι ειδικοί στο αντικείμενο της κάθε εκπαίδευσης. Η θεματολογία σχετίζεται με διάφορες ειδικότητες ή ειδικές δεξιότητες (soft skills). Ειδικότερα για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ κατά την τελευταία διετία, η ανάλυση των εκπαιδευτικών στοιχείων ανά φύλο και ιεραρχική βαθμίδα, περιλαμβάνει:

Αριθμός εργαζομένων που εκπαιδεύτηκαν	***2017***			***2018***		
	Άνδρες	***Γυναίκες***	***Σύνολο***	***Άνδρες***	***Γυναίκες***	***Σύνολο***
Διευθυντές	7	1	8	16	6	22
Προϊστάμενοι τμημάτων	20	2	22	23	5	28
Υπάλληλοι	82	29	111	73	42	115
Εργοδηγοί και εργατικό προσωπικό	94	46	140	106	38	144
Σύνολο	**203**	**78**	**281**	**218**	**91**	**309**

Απασχόληση εργαζομένων από την τοπική κοινωνία

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, απασχολεί την πλειοψηφία του προσωπικού της (524 άτομα) από την ευρύτερη περιοχή της περιφέρειας Θεσσαλονίκης, ενώ 84 άτομα απασχολούνται στα γραφεία της Αθήνας. Επίσης, στις εγκαταστάσεις logistics της εταιρείας στη Λάρισα, απασχολούνται 11 εργαζόμενοι.

Αξιολόγηση και επιβράβευση

Στην εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ εφαρμόζεται σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης και ανάπτυξης εργαζομένων, το οποίο δίνει έμφαση τόσο στην απόδοση όσο στη συμπεριφορά και στις δεξιότητες των εργαζομένων. Μέσω της αξιολόγησης, εντοπίζονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία κάθε εργαζόμενου, καθώς και του Τμήματος στο οποίο απασχολείται, ενώ λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με την εξέλιξη και την ανταμοιβή του, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και του βαθμού επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί.

Στην εταιρεία εφαρμόζεται καθέτως σύστημα αξιολόγησης των εργαζομένων. Βάσει αυτού, αξιολογείται ετησίως το 100% του μόνιμου προσωπικού.

Στο πλαίσιο της αναγνώρισης των εργαζομένων και της επιβράβευσής τους, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, κάθε χρόνο, προσφέρει στους εργαζόμενους τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν στην Ανώτερη Διοίκηση (Management Team) μια ιδέα που έχουν αναπτύξει και εφαρμόσει μέσα στο έτος και έχει ως τελικό (έμμεσο ή άμεσο) αποτέλεσμα τη βελτίωση της κερδοφορίας της εταιρείας. Η ιδέα που έχει αναπτυχθεί – ατομικά ή ομαδικά – θα πρέπει να ανήκει σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες:

- Καινοτομία
- Απλοποίηση
- Αποτελεσματικότητα – Excellence in Execution

Ανθρώπινα και Εργασιακά Δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες

Βασικό συστατικό της κουλτούρας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ είναι η δέσμευσή της για τα ανθρώπινα και τα εργασιακά δικαιώματα. Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο χώρο εργασίας είναι θεμελιώδους σημασίας και εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της εταιρείας. Στην ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δεν γίνεται αποδεκτή οποιασδήποτε μορφής διάκριση ή παραβίαση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, καθώς τα διεθνώς αναγνωρισμένα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες, που επιτρέπουν σε όλους τους εργαζόμενους να αναπτύσσονται και να εξελίσσονται πλήρως, αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της κουλτούρας της εταιρείας.

Επιπλέον, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ επιλέγει συνεργάτες, οι οποίοι με τη σειρά τους σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, δεν θίγουν με οποιοδήποτε τρόπο την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και φυσικά αντιτίθενται στην παιδική και καταναγκαστική εργασία.

Απόσπασμα από τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου εταιρειών VIVARTIA

Η εταιρεία σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και βοηθάει την τοπική, εθνική και παγκόσμια κοινωνία, ανάλογα με το αντικείμενο και την γεωγραφική της εξάπλωση. Σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αντιτίθεται στην παιδική εργασία, δίνει ίσα δικαιώματα σε άνδρες και γυναίκες, στις εθνικές, θρησκευτικές και φυλετικές μειονότητες. Επιλέγει συνεργάτες που αποδέχονται τις ίδιες ηθικές αξίες.

Παροχές και υποστήριξη εργαζομένων

Πέραν των αμοιβών οι οποίες καθορίζονται από το νόμο, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ενδυναμώνει την υποστήριξη των ανθρώπων της προσφέροντάς μία σειρά επιπρόσθετων παροχών. Ενδεικτικά ακολούθως παρατίθενται κάποιες από τις παροχές αυτές:

- Μεταφορά εργαζομένων με μισθωμένα λεωφορεία
- Καθημερινή παρουσία νοσηλεύτριας
- Αμοιβή υπερωριών και νυκτερινής εργασίας με ποσοστό ανώτερο των νομοθετημένων
- Επιπρόσθετες ημέρες άδειας
- Ευέλικτο ωράριο στις νέες μητέρες
- Δυνατότητα πρόωρης συνταξιοδότησης
- Πρόσθετη ιατροφαρμακευτική & νοσοκομειακή κάλυψη
- Συνέχιση της καταβολής μισθού σε μακροχρόνιες ασθένειες (πέρα από τα οριζόμενα βάσει νόμου)
- Έκτακτη οικονομική υποστήριξη για προσωπικά ζητήματα ως άτοκο δάνειο
- Χριστουγεννιάτικές δωροεπιταγές για το μόνιμο και εποχικό προσωπικό
- Δώρα γάμου
- Επιβραβεύσεις στα παιδιά των εργαζομένων για την εισαγωγή τους σε ΑΕΙ/ΤΕΙ
- Διάθεση μηνιαίων κουπονιών σίτισης
- Δωρεάν διάθεση προϊόντων κατά περίπτωση και έκπτωση στην αγορά προϊόντων της εταιρείας και του ομίλου
- Χρηματοδότηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων υπαλλήλων
- Επιβράβευση πολύχρονης υπηρεσίας 30 ετών
- Επιδότηση ετήσιας εκδρομής εργαζομένων

Πρακτική άσκηση φοιτητών

Με βασικό πυλώνα τη στήριξη της ελληνικής γεωργίας μέσα από την στήριξη νέων Ελλήνων επιστημόνων, η εταιρεία, σε συνεργασία με το Τμήμα Γεωπονίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου

Θεσσαλονίκης, έδωσε την ευκαιρία κατά το 2018 σε έναν ακόμη απόφοιτο να εκπαιδευτεί σε εφαρμοσμένες καλλιεργητικές πρακτικές.

Με αυτήν την πρωτοβουλία, η εταιρεία φέρνει τους νέους γεωπόνους σε επαφή με την έρευνα και την τεχνολογία αιχμής που εφαρμόζεται καθημερινά από την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ και συμβάλλει στην ενίσχυση των εργασιακών τους δεξιοτήτων.

Βράβευση των παιδιών των εργαζομένων

Κατά το 2018 η εταιρεία βράβευσε τα παιδιά των εργαζομένων που πέτυχαν στις εισαγωγικές εξετάσεις στα Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά ιδρύματα.

Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία

Για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, αποτελεί πρωταρχικό στόχο η διασφάλιση της Υγείας και της Ασφάλειας του συνόλου των εργαζομένων της. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω:

- υιοθέτησης διαδικασιών συνεχούς βελτίωσης,
- ενσωμάτωσης της αξίας της ασφαλούς εργασίας σε όλες τις πτυχές δραστηριοτήτων της εταιρείας,
- προώθησης της υγείας και ευημερίας των εργαζομένων, προλαμβάνοντας κάθε περίπτωση ατυχήματος,
- μείωσης της έκθεσης των εργαζομένων σε επικίνδυνους παράγοντες στο χώρο εργασίας.

Η εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων της, Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, μέσω της οποίας δεσμεύεται, μεταξύ άλλων, για τα παρακάτω:

- Εντοπισμό και αναγνώριση όλων των πιθανών κινδύνων και θέσπιση δεικτών επικινδυνότητας.
- Διατήρηση των επιπέδων εκτέλεσης των εργασιών στο βέλτιστο επίπεδο ποιότητας, με μηδενικά ατυχήματα, χωρίς τραυματισμούς και καταστροφές ή βλάβες στον εξοπλισμό.
- Υλοποίηση συχνών εκπαιδεύσεων και εφαρμογή προγραμμάτων Υγείας και Ασφάλειας κατά την εργασία, με στόχο την ευαισθητοποίηση και διαρκή ενημέρωση των εργαζομένων σε θέματα ασφαλούς εργασίας.
- Εξασφάλιση όλων των απαραίτητων πόρων που στοχεύουν στη βελτίωση των τεχνολογιών και των διαδικασιών ελέγχου των εργασιακών κινδύνων, με στόχο την συνεχή παρακολούθηση και καταγραφή τους.
- Εστίαση στην πρόληψη, με τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων αρχικά για την ελαχιστοποίηση και ακολούθως την εξάλειψη όλων των πιθανών κινδύνων.
- Συνεχή επιθεώρηση των χώρων και των συνθηκών εργασίας από τους τεχνικούς ασφαλείας, καλύπτοντας όλο το φάσμα δραστηριότητας της εταιρείας.
- Πλήρη κάλυψη των νομοθετικών απαιτήσεων.

Οι στόχοι των προγραμμάτων, των διαδικασιών και των οδηγιών για τη θέσπιση, αναθεώρηση και επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών Υγείας και Ασφάλειας, τους οποίους θέτει και παρακολουθεί η εταιρεία, τεκμηριώνονται με την ανάπτυξη συστήματος Υγείας και Ασφάλειας, όπως αυτά προβλέπονται στο ανάλογο πιστοποιητικό, το οποίο προς το παρόν είναι ενταγμένο ως μία ξεχωριστή θεματική ενότητα στο ενιαίο πρότυπο ποιότητας και ασφάλειας EN ISO 9001/2015 & EN ISO 14001/2015.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ φροντίζοντας πάντα για τη διατήρηση ασφαλών συνθηκών εργασίας, αναγνωρίζει τις ευθύνες της απέναντι στους εργαζομένους της και εφαρμόζει την αρχή της πρόληψης στα θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Αξίζει να σημειωθεί πως οι δραστηριότητες της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ χαρακτηρίζονται ως χαμηλής επικινδυνότητας, παρ' όλα αυτά, η εταιρεία έχει συντάξει πλήρως αναθεωρημένη Μελέτη Εκτίμησης Επαγγελματικού

Κινδύνου (ΜΕΕΚ). Στην εταιρεία πολύ σπάνια σημειώνονται ατυχήματα, καθώς πρόκειται για χαμηλού ρίσκου δραστηριότητα.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ καταγράφει και παρακολουθεί τις ημέρες απουσίας από την εργασία εξαιτίας οποιασδήποτε αδυναμίας των εργαζομένων. Ειδικότερα, παρουσιάζεται ο δείκτης απουσιών (AR) των εργαζομένων της εταιρείας, για τα έτη 2017 και 2018 ο οποίος έχει παραμείνει στα ίδια χαμηλά επίπεδα.

AR= (αριθμός ημερών απουσίας από την εργασία εξαιτίας οποιασδήποτε αδυναμίας/αριθμός πραγματοποιθεισών ημερών εργασίας του εκάστοτε έτους).

Αξεπέραστη ποιότητα και Μέγιστη ασφάλεια

Η υπευθυνότητα της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αποτυπώνεται καθημερινά στα υψηλής ποιότητας προϊόντα που παράγει, καθώς και στις σχέσεις εμπιστοσύνης και ειλικρίνειας που αναπτύσσει με τους καταναλωτές, τους πελάτες και με τους συνεργαζόμενους Έλληνες παραγωγούς. Στόχος της εταιρείας είναι να καταστεί το όνομα «ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ» συνώνυμο της υψηλής ποιότητας και της μέγιστης ασφάλειας, καθώς και σημείο αναφοράς για την ευζωία των καταναλωτών. Θέτοντας ως προτεραιότητα την υπεύθυνη λειτουργία απέναντι σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη της, η στρατηγική της εταιρείας βασίζεται στους παρακάτω άξονες:

- Υψηλής ποιότητας και μέγιστης ασφάλειας καινοτόμα προϊόντα
- Άριστες συνεργασίες με Έλληνες παραγωγούς
- Σχέσεις εμπιστοσύνης με τους καταναλωτές
- Υπευθυνότητα στις σχέσεις με τους πελάτες
- Συνεργασία με τους προμηθευτές.

Συμβολαιακή γεωργία

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ είναι η πρώτη εταιρεία στην Ελλάδα, που συνέβαλε και συνεχίζει να συμβάλλει στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας για τους παραγωγούς, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζει τη σταθερή ποιότητα και τα χαρακτηριστικά των ποικιλιών στα αγροτικά προϊόντα, εισάγοντας στη δραστηριότητά της τους όρους «συμβολαιακή γεωργία» και «ομάδες παραγωγών». Για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ η συμβολαιακή γεωργία αποτελεί μια σύγχρονη δυναμική προσέγγιση στην αγροτική διαχείριση, με στόχο την αειφορία και την υποστήριξη της πρωτογενούς παραγωγής. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία προσφέρει τη δυνατότητα σε επιλεγμένους παραγωγούς που πληρούν τα κριτήρια που έχει θέσει, να καλλιεργήσουν άριστες, παραδοσιακές ποικιλίες, υποστηρίζοντάς τους μέσω διαρκούς εκπαίδευσης, ενσυναίσθησης και μεταφοράς τεχνογνωσίας, με την καθοδήγηση, την επίβλεψη και τις καθημερινές επισκέψεις των γεωπόνων της εταιρείας στα αγροτεμάχιά τους. Παράλληλα, η εφαρμογή της συμβολαιακής γεωργίας ανταποκρίνεται αφενός στην ανάγκη των παραγωγών να διασφαλίζουν ένα εγγυημένο εισόδημα, και αφετέρου στην επιθυμία της εταιρείας να έχει εγγυημένη πρόσβαση σε προϊόντα διασφαλισμένης ποιότητας και ποσότητας.

Σε όλη τη διάρκεια της παραγωγικής διαδικασίας, η εταιρεία ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ διασφαλίζει και τεκμηριώνει την Ποιότητα και την Ασφάλεια των προϊόντων της, μέσω της εφαρμογής ενός

οριζόντιου συστήματος που πιστοποιείται με βάση τα διεθνή πρότυπα: EN ISO 9001, EN ISO 22000, I.F.S. Food και B.R.C.

Άμεση επικοινωνία και εξυπηρέτηση πελατών

Αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αποτελεί η δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης με τους καταναλωτές. Έχοντας στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων της την ικανοποίηση των καταναλωτών της, η εταιρεία καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησής τους σε θέματα σωστής και υγιεινής διατροφής, μέσω των καινοτόμων, υγιεινών και υψηλής ποιότητας προϊόντων που αναπτύσσει και παράγει. Παράλληλα, η εταιρεία πραγματοποιεί ανά διετία έρευνα ικανοποίησης καταναλωτών, χρησιμοποιώντας την ως μέσο ανάδρασης μαζί τους.

Η επικοινωνία με τον καταναλωτή, έχει πρωτεύουσα σημασία για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ και τεκμηριώνεται με ξεχωριστή διαδικασία μέσα στο σύστημα διαχείρισης ποιότητας: EN ISO 9001/2008.

Βραβεύσεις

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, εδώ και μισό αιώνα, βρίσκεται στο πλευρό των Ελλήνων καταναλωτών προσφέροντάς τους ποιοτικά, ασφαλή, θρεπτικά και νόστιμα προϊόντα που παράγονται από την ελληνική γη. Η καινοτομία, η τεχνογνωσία και οι υψηλές προδιαγραφές ασφάλειας τροφίμων σε κάθε προϊόν της, ανταμείβονται και αποσπούν σημαντικές διακρίσεις.

Ειδικότερα κατά το 2018, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ αναδείχθηκε ανάμεσα στις «Κορυφαίες Εταιρικές Επωνυμίες στην Ελλάδα» στη διοργάνωση Corporate Superbrands 2018-2019. Επιπλέον, η εταιρεία διακρίθηκε ως "Best Workplace 2018" στην έρευνα που διεξάγει κάθε χρόνο το Great Place to Work για την ανάδειξη των εταιρειών με το καλύτερο εργασιακό περιβάλλον στην Ελλάδα.

Τέλος, σημαντική προϊοντική διάκριση συνιστά το Χρυσό Βραβείο Καμπάνιας Λανσαρίσματος στα Σελφ Σέρβις Excellence Awards 2018, στο πλαίσιο των οποίων η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ βραβεύθηκε για τη Χρυσή Ζύμη και συγκεκριμένα για την καμπάνια της Μπατζίνα.

Συνεργασία με τους προμηθευτές

Η εταιρεία θεωρεί τους προμηθευτές της πολύτιμους συνεργάτες και αναπόσπαστο κομμάτι της επιχειρησιακής της λειτουργίας και επιδιώκει την ανάπτυξη μακροχρόνιων σχέσεων συνεργασίας βασισμένες σε αμοιβαία οφέλη και αντίληψη κοινού σκοπού. Η διαφάνεια και συνέπεια αποτελούν βασικά συστατικά του τρόπου συνεργασίας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ με τους προμηθευτές της, οι οποίοι προσδίδουν συγκριτικό πλεονέκτημα σε αρκετά tailor made προϊόντα της εταιρείας. Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ έχει επιτύχει μακροχρόνιες συνεργασίες και σχέσεις εμπιστοσύνης με υπεύθυνους και καταξιωμένους προμηθευτές.

Τα κριτήρια και οι διαδικασίες επιλογής των προμηθευτών είναι κοινά για όλους τους προμηθευτές και τεκμηριώνονται από το πρότυπο ISO 9001 και τις σχετικές εσωτερικές διαδικασίες. Η εταιρεία διαθέτει Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας, στον οποίο ορίζονται οι βασικές αξίες και αρχές της εταιρείας. Επιπρόσθετα, ισχύει ο Κώδικας Δεοντολογίας Προμηθειών, ο οποίος αποτελεί παράρτημα της Διαδικασίας των Προμηθειών, στον οποίο ορίζεται το πλαίσιο συνεργασίας με τους προμηθευτές, καθώς και οι σχετικές διαδικασίες συναλλαγής και συμπεριφοράς των προμηθευτών.

Απόσπασμα από τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας:

Όλοι οι προμηθευτές θα πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης, όσον αφορά στη δυνατότητα παρουσίασης των προϊόντων και υπηρεσιών τους στην εταιρεία και θα πρέπει να τους παρέχονται αμερόληπτες και ισότιμες ευκαιρίες.

Ο συνολικός αριθμός των προμηθευτών της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ που είχαν έστω μία συναλλαγή κατά το 2018 ανέρχεται στους 1.996, εκ των οποίων το 94% (ήτοι 1.871), αποτελείται από προμηθευτές του εσωτερικού.

Με σεβασμό στο περιβάλλον

Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος αποτελεί για την εταιρεία υψίστης σημασίας προτεραιότητα. Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, μέσω των πρακτικών και των δράσεων που υλοποιεί, στοχεύει να συμβάλει ενεργά στην εξοικονόμηση ενέργειας και ελαχιστοποίησης των ρύπων, στην αύξηση των δράσεων ανακύκλωσης, στην προστασία της βιοποικιλότητας του οικοσυστήματος, καθώς και στην προώθηση της ορθής χρήσης του νερού. Η δέσμευση της υπεύθυνης περιβαλλοντικής συμπεριφοράς αποτυπώνεται στην περιβαλλοντική πολιτική που έχει υιοθετήσει η εταιρεία, αλλά και στο πιστοποιημένο κατά ISO 14001 σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης, το οποίο εφαρμόζει.

Απόσπασμα από την περιβαλλοντική πολιτική της εταιρείας

Πρωταρχική θέση στην επιχειρηματική της στρατηγική κατέχει η προστασία του περιβάλλοντος από τις επιπτώσεις που επιφέρουν ή ενδέχεται να επιφέρουν οι (ανωτέρω) δραστηριότητες.

Με την εφαρμογή του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, η εταιρεία εκφράζει τη δέσμευσή της:

- Στην πλήρη κάλυψη των απαιτήσεων του ISO 14001/2015
- Στη συμμόρφωση με τις περιβαλλοντικές νομοθετικές απαιτήσεις
- Στην αποφυγή της ρύπανσης λόγω των δραστηριοτήτων της
- Στη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης, μέσω της επίτευξης σκοπών και στόχων που θέτει, με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα.

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, διασφαλίζει τη διατήρηση της περιβαλλοντικής της πολιτικής σε όλα τα οργανωτικά επίπεδα, μέσω:

- Της εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του προσωπικού
- Της χρησιμοποίησης όσο το δυνατό φιλικότερης τεχνολογίας προς το περιβάλλον
- Της συμμόρφωσης του προσωπικού στις απαιτήσεις της τεκμηρίωσης του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που εφαρμόζεται στην εταιρεία, συμβάλλει στην έμπρακτη βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσής της μέσω της επίτευξης συγκεκριμένων στόχων. Στο πλαίσιο αυτό, έχει οριστεί υπεύθυνος περιβάλλοντος ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την τήρηση της περιβαλλοντικής πολιτικής, καθώς και την υλοποίηση και τεκμηρίωση των περιβαλλοντικών στόχων της εταιρείας. Επιπλέον, η εταιρεία εφαρμόζει προγράμματα που στόχο έχουν την ορθολογική χρήση μέσων θρέψης (μείωση της χρήσης μέσων θρέψης λόγω φυσικής λίπανσης, η οποία προκύπτει από την ενσωμάτωση των φυτικών υπολειμμάτων στον αγρό) και μείωση των δράσεων φυτοπροστασίας.

Δείκτες περιβαλλοντικής επίδοσης της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ

I. Κατανάλωση ρεύματος (ειδική κατανάλωση ανά τόνο προϊόντος)

Κατανάλωση ρεύματος	2017	2018
Ειδική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (ανά τόνο προϊόντος) (KWh/tone)	428	426
Ειδική κατανάλωση θερμικής ενέργειας (ανά τόνο προϊόντος) (KWh/tone)	173	193

Σημειώνεται πως, η ειδική κατανάλωση θερμικής ενέργειας κατά το έτος 2018 παρουσιάζει αύξηση στο 11,5% λόγω διαφοροποίησης του μίγματος της παραγωγής σε σχέση με την παραγωγή του 2017.

II. Κατανάλωση νερού (ειδική κατανάλωση ανά τόνο προϊόντος)

Κατανάλωση Νερού σε m3	2017	2018
Ειδική κατανάλωση νερού ανά τόνο προϊόντος (m3/ tone)	14,70	14,05

Διαχείριση αποβλήτων

Όπως η περιβαλλοντική πολιτική της εταιρείας ορίζει, η ορθή συλλογή και αξιοποίηση των αποβλήτων που προκύπτουν από την παραγωγική διαδικασία, αποτελούν αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα για την ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ. Προς αυτήν την κατεύθυνση, η εταιρεία εφαρμόζει πρακτικές ορθής διαχείρισης και διάθεσης και αναλαμβάνει επιπλέον πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων, σχετικά με τις πρακτικές αυτές.

Από τις παραγωγικές δραστηριότητες της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ δεν προκύπτουν επικίνδυνα απόβλητα.

Από τις παραγωγικές διαδικασίες της εταιρείας, προκύπτουν απόβλητα υγρής και στερεάς μορφής, τα οποία διαχωρίζονται και παραλαμβάνονται από κατάλληλα αδειοδοτημένους συνεργάτες, για τη συνολική τους διαχείριση. Και για το έτος 2018, το σύνολο (100%) των αποβλήτων της εταιρείας, δόθηκε σε αδειοδοτημένους συνεργάτες.

Με ευαισθησία για την Κοινωνία

Η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ χαράσσει τη στρατηγική της για την Κοινωνική Υπευθυνότητα στους ίδιους θεμελιώδεις άξονες που βασίζει και την επιχειρησιακή της στρατηγική. Με έντονο το αίσθημα ευθύνης και με συναίσθηση των υφιστάμενων συνθηκών, η εταιρεία εφαρμόζει ένα ευρύ πρόγραμμα δράσεων Κοινωνικής Υπευθυνότητας, με σεβασμό στην κοινωνία και προτεραιότητα στα παιδιά.

Κατά τη διάρκεια του 2018, η εταιρεία διέθεσε περισσότερους από 30 τόνους προϊόντων συνολικά υποστηρίζοντας το έργο φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, συλλόγων, κοινωνικών παντοπωλείων και τοπικών φορέων με 155.000 μερίδες σαλατών και καταψυγμένων λαχανικών και ζυμών. Ανάμεσα στις συγκεκριμένες δράσεις προσφοράς, ξεχώρισε η ενέργεια «Τρέχουμε με την Καρδιά μας», στο πλαίσιο της οποίας η Χρυσή Ζύμη προσέφερε στην Ένωση «Μαζί για το παιδί» έναν τόνο προϊόντων.

Επιπλέον, η ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ στο πλαίσιο διάδοσης της αξίας της ισορροπημένης διατροφής και του μηνύματος ότι άσκηση και υγιεινή διατροφή συμβαδίζουν, στήριξε έμπρακτα τον Παιδικό Αγώνα Δρόμου 1.000 μέτρων για μαθητές Δημοτικού Σχολείου στον 13ο Διεθνή Μαραθώνιο «Μέγας Αλέξανδρος».

Εθελοντισμός εργαζομένων

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν και κατά τη διάρκεια του 2018 η εθελοντική συνεισφορά των εργαζομένων της εταιρείας οι οποίοι συγκέντρωσαν χρήματα για την υποστήριξη φιλανθρωπικών ιδρυμάτων που στηρίζουν παιδιά, ενώ επίσης προσέφεραν τρόφιμα και είδη υγιεινής για την ανακούφιση των πυρόπληκτων στο Μάτι Αττικής.

Αναλυτικότερα στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με τις πολιτικές, διαδικασίες και δράσεις καθώς και το σύνολο των αποτελεσμάτων των ενεργειών της εταιρείας σε θέματα Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, παρουσιάζονται στον ετήσιο Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ο οποίος αναρτάται στην εταιρική ιστοσελίδα: https://www.barbastathis.com

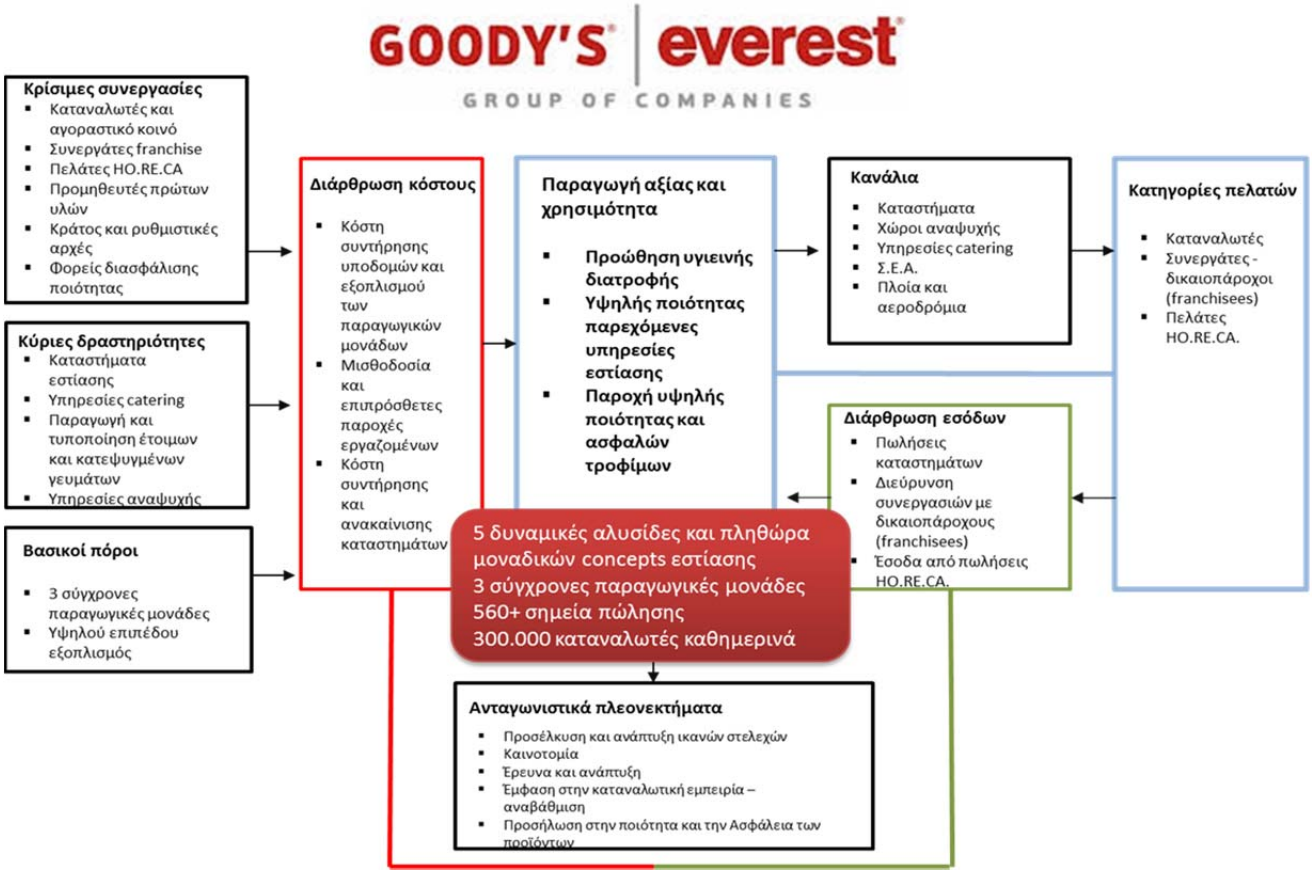
10.1.3 GOODY'S | EVEREST

Το Επιχειρηματικό μοντέλο

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST αποτελούν τον αδιαμφισβήτητο ηγέτη στην ελληνική αγορά υπηρεσιών εστίασης και καφέ. Διαχρονικός στόχος των εταιρειών είναι η παραγωγή και παροχή υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών στους καταναλωτές, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Για τις εταιρείες GOODY'S | EVEREST η βιώσιμη ανάπτυξη και η Εταιρική Υπευθυνότητα είναι συνυφασμένη με τη συνεχή βελτίωση και την υψηλή ποιότητα σε όλους τους τομείς της λειτουργίας μας. Προτεραιότητα των εταιρειών GOODY'S | EVEREST αποτελεί η επένδυση στην ελληνική επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, με στόχο τη συνεχή εξέλιξη, ανάπτυξη και αναβάθμιση των σημάτων.

Στο παραπάνω πλαίσιο, οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST έχουν αναπτύξει το επιχειρηματικό τους μοντέλο, ενσωματώνοντας σε αυτό σημαντικά στοιχεία, όπως τις κρίσιμες συνεργασίες, τους βασικούς τους πόρους, τα κανάλια διανομής των προϊόντων και των υπηρεσιών τους, καθώς και τις κατηγορίες πελατών. Όλα τα παραπάνω, σε συνδυασμό με τη διάρθρωση του κόστους και των εσόδων, αποτελούν την πηγή των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των εταιρειών GOODY'S | EVEREST και συνθέτουν τον τρόπο με τον οποίο δημιουργείται αξία, μέσω του συνόλου των δραστηριοτήτων τους.

Δημιουργία αξίας για συνεργάτες και καταναλωτές

Στόχος των εταιρειών GOODY'S | EVEREST είναι να ξεπερνά πάντα τις προσδοκίες των συνεργατών τους και των καταναλωτών που επιλέγουν τα σήματα και τα προϊόντα τους, ενισχύοντας διαρκώς την αξία των σημάτων τους.

Η καινοτομία είναι αναπόσπαστο μέρος της φιλοσοφίας των εταιρειών και επεκτείνεται σε όλο το εύρος της δραστηριότητάς τους αποτελώντας όχι μόνο βασικό μοχλό ανάπτυξης των αλυσίδων και των παραγωγικών τους μονάδων, αλλά και μέρος της καθημερινότητας μεγάλου αριθμού εργαζόμενων των εταιρειών, οι οποίοι εμπλέκονται στη διαδικασία ανάπτυξης νέων προϊόντων αλλά και νέων πρωτοπόρων σημάτων (concepts).

Καινοτομία σε σήματα

Το 2018 οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST προχώρησαν στο λανσάρισμα τριών καινοτόμων concepts:

- «It's All Greek»: το σύγχρονο ψητοπωλείο με βάση το κοντοσούβλι
- «Bistro Dei Cavalieri»: ιταλικό μπιστρό με χειροποίητη pizza & Panini
- «Streat Food Masters»: street food concept ειδικά σχεδιασμένο για κλειστές αγορές όπως πχ τα αεροδρόμια

Επιπλέον, προχώρησαν στην εξαγορά και το επαναλανσάρισμα του forky, της πλατφόρμας που προσφέρει ποιοτικό, καθημερινό φαγητό σε προσιτές τιμές που έρχεται στο σπίτι ή στο γραφείο σου με τρία κλικ.

Τέλος, προχώρησαν στον επανασχεδιασμό του concept του σήματος EVEREST με έμφαση στο φαγητό, μια πρόταση που εμφανίστηκε πιλοτικά στο κατάστημα του Πασαλιμανίου, της οποίας η εφαρμογή στην υπόλοιπη αλυσίδα αναμένεται εντός του 2019. Με στόχο την ακόμα πιο ενεργή παρουσία του EVEREST στα σημεία που συγκεντρώνονται οι καταναλωτές του, οι εταιρείες προχώρησαν στη δημιουργία κινητής καντίνας EVEREST (truck) η οποία εμφανίστηκε για πρώτη φορά στις μεγάλες συναυλίες του καλοκαιριού όπως το "Ejekt" και το "Release festival".

Καινοτομία σε προϊόντα

Κατά τη διάρκεια του 2018 οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST ανέπτυξαν και εισήγαγαν στο σύνολο των σημάτων τους 283 νέα προϊόντα, σε μια διαδικασία κατά την οποία εξετάστηκαν περισσότερα από 1000 διαφορετικά προϊόντα.

Ενδεικτικά, το 2018 εισήχθηκαν στο GOODY'S Burger House τα καινοτόμα "Pulled Burgers", ενώ στο LA PASTERIA τοποθετήθηκε το πρωτότυπο "Tapas Carello", ένα καλαίσθητο καροτσάκι με γευστικά ιταλικά ορεκτικά.

Βραβεύσεις εταιρειών GOODY'S | EVEREST

Εντός του 2018 τα σήματα των εταιρειών απέσπασαν πληθώρα βραβεύσεων και τιμητικών διακρίσεων σε σημαντικές διοργανώσεις. Πιο συγκεκριμένα:

Βραβεία Franchise 2018

- Τα **GOODY'S Burger House** απέσπασαν βραβείο στην κατηγορία «Best International Expansion», για την επιτυχημένη δραστηριοποίησή του στο εξωτερικό.
- Το **FLOCAFE Espresso Room,** βραβεύτηκε στην κατηγορία «Best Concept Re-design» για τον πλήρη ανασχεδιασμό του σε επίπεδο καταστημάτων, προϊοντικής γκάμας και εξυπηρέτησης.
- Το **LA PASTERIA,** διακρίθηκε στην κατηγορία «Most Innovative Product» για την

καινοτομία, τόσο στις συνταγές, όσο και στον τρόπο παρασκευής και σερβιρίσματος των πιάτων του.

- Το **EVEREST,** βραβεύτηκε στην κατηγορία «Best Core Web Strategy» για τη δημιουργία και υλοποίηση της νέας καινοτόμας υπηρεσίας e-ordering (www.everest.gr), που παρέχει στον πελάτη τη δυνατότητα παραγγελίας από οποιαδήποτε συσκευή είτε για delivery είτε για takeaway.

Loyalty Awards 2018

Το πρόγραμμα επιβράβευσης πελατών **«All Star Club»** των GOODY'S Burger House (www.goodysallstarclub.gr) διακρίθηκε για την **καινοτομία** και την **αποτελεσματικότητα** του εγχειρήματος αλλά και για επιμέρους χαρακτηριστικά, που αφορούν στο σχεδιασμό, όπως η χρήση της **mobile τεχνολογίας** και το **«gamification»,** που αποτελεί ένα ιδιαίτερο στοιχείο του προγράμματος.

Βραβεία ESTIA 2019

Έξι από τα σήματα των εταιρειών GOODY'S | EVEREST διακρίθηκαν σε 8 σημαντικές κατηγορίες, επιβεβαιώνοντας για μια ακόμη φορά την ισχυρή παρουσία τους στην ιδιαίτερα απαιτητική αγορά της εστίασης. Αναλυτικά:

- Τα **Goody's Burger House,** απέσπασαν 2 βραβεία, στην κατηγορία Strategic Growth για την επιτυχημένη δραστηριοποίησή τους στο εξωτερικό καθώς και στην κατηγορία Best New Taste για τα νέα πρωτοποριακά προϊόντα "Pulled Burgers".
- Το νέο concept **It's All Greek**, απέσπασε το χρυσό βραβείο στην κατηγορία Food & Drink Concepts ως το πιο δυναμικό νεοεισερχόμενο concept στο χώρο της εστίασης, ενώ βραβεύτηκε και στην κατηγορία Grill/Best new taste ειδικά για το μενού του.
- Το εμβληματικό **εστιατόριο Kuzina** απέσπασε τη μεγαλύτερη διάκριση στην κατηγορία «Μοντέρνα Κουζίνα».
- Το **EVEREST,** βραβεύτηκε στην κατηγορία «Online Delivery & Special Deals» για τη δημιουργία και υλοποίηση της νέας καινοτόμας υπηρεσίας e-ordering (www.everest.gr), που παρέχει στον πελάτη τη δυνατότητα παραγγελίας από οποιαδήποτε συσκευή είτε για delivery είτε για takeaway.
- Το **FLOCAFE Espresso Room,** βραβεύτηκε στην κατηγορία Strategic Growth για την επιτυχημένη δραστηριοποίησή του στο εξωτερικό
- Το **LA PASTERIA,** διακρίθηκε στην κατηγορία «Junior γεύματα» για το παιδικό του μενού, σχεδιασμένο ειδικά για τους μικρούς λάτρεις της Ιταλικής κουζίνας.

Mobile Excellence Awards 2018

Η νέα εφαρμογή **everest app** απέσπασε δύο σημαντικά βραβεία στην κατηγορία «Mobile Εφαρμογές για Λιανεμπόριο και Καταναλωτές». Η επιτροπή των βραβείων επιβράβευσε την καινοτομία και τη λειτουργικότητα του everest app, απονέμοντας του το Χρυσό βραβείο στην κατηγορία "Mobile Service for Consumers" και το Χάλκινο βραβείο στην κατηγορία "Mobile Commerce".

Estiatoria.gr Premium Awards 2018

Το εστιατόριο **Kuzina** διακρίθηκε με Gold Award of Quality and Taste. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του 1st International Hellenic Gastronomy Conference με θέμα την ανάπτυξη και εξωστρέφεια του Ελληνικού τουριστικού γαστρονομικού προϊόντος.

Hellenic Responsible Business Awards 2018

Το **ArGOODaki των GOODY'S Burger House** ο πλέον καταξιωμένος θεσμός κοινωνικής

προσφοράς, διακρίθηκε στην κατηγορία Κοινωνία / Μεγάλη Επιχείρηση για το σημαντικό έργο που έχει διατελέσει τα τελευταία 16 χρόνια.

Ποιότητα που ξεχωρίζει

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST είναι οι μεγαλύτερες στον τομέα εστίασης & ψυχαγωγίας στην Ελλάδα, και από τις μεγαλύτερες στην Ευρώπη.

Διαθέτουν και διαχειρίζονται μερικές από τις μεγαλύτερες μάρκες στο χώρο της Εστίασης στην Ελλάδα όπως: GOODY'S Burger House, EVEREST, FLOCAFE Espresso Room, LA PASTERIA, PAPAGALLINO, OLYMPUS PLAZA και το βραβευμένο εστιατόριο KUZINA.

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST διαθέτουν τρεις υπερσύγχρονες παραγωγικές μονάδες στην Αττική και τη Θεσσαλονίκη, συνολικής έκτασης 47.800 τ.μ., οι οποίες συνολικά έχουν δυνατότητα παραγωγής 70 τόνων προϊόντων ημερησίως. Στις μονάδες αυτές παράγονται έτοιμα γεύματα (chilled & κατεψυγμένα), προϊόντα κρέατος, σαλάτες & dressings & προϊόντα αρτοζαχαροπλαστικής για τα σήματα των εταιρειών αλλά και για το σύνολο της αγοράς εστίασης. Πρόκειται για πρωτοπόρες εταιρείες στον τομέα του βιομηχανικού catering, που επενδύουν συνεχώς στην έρευνα και ανάπτυξη καινοτόμων και υψηλής ασφάλειας προϊόντων, καθώς και σε πρακτικές σχετικές με την ποιότητα, την υγεία, την ασφάλεια και την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι παραγωγικές μονάδες των εταιρειών, διαθέτουν πιστοποιημένα Συστήματα Διαχείρισης σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, όπως:

- Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001
- Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001
- Σύστημα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας OHSAS 18001
- Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων ISO 22000
- Διεθνές Σύστημα Ασφάλειας Τροφίμων IFS (higher level score)
- Halal Certificate: Πιστοποίηση ποιότητας βάση θρησκευτικών απαιτήσεων του Ισλαμικού νόμου.

Με περισσότερα από 560 σημεία στην Ελλάδα και το εξωτερικό, οι εταιρείες εξυπηρετούν καθημερινά περισσότερους από 300.000 πελάτες. Τα βασικότερα χαρακτηριστικά των εταιρειών είναι το πάθος για καινοτομία και η προσήλωση στην ποιότητα των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, πάντα με επίκεντρο την ικανοποίηση του πελάτη. Στρατηγικός στόχος των εταιρειών είναι η απόλυτη ικανοποίηση των πελατών της μέσω της παραγωγής ασφαλών τροφίμων και παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών εστίασης, γευμάτων και προϊόντων, υψηλού επιπέδου ασφάλειας και ποιότητας.

Τα βασικά σημεία σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων είναι:

1. <u>Εφαρμογή και πιστοποίηση διεθνών προτύπων συστημάτων ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων</u>

Οι εταιρείες εφαρμόζουν Συστήματα Διαχείρισης για τα οποία ελέγχονται και πιστοποιούνται από ανεξάρτητους φορείς πιστοποίησης. Ειδικότερα, διαθέτουν τις παρακάτω πιστοποιήσεις και συνολικά αριθμούν **324 πιστοποιητικά για το 2018 σε όλο το Δίκτυό τους**.

2. <u>Σταθερές προδιαγραφές ποιότητας</u>

Οι προδιαγραφές των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται παραμένουν αμετάβλητα υψηλές και σε συμμόρφωση με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία. Επίσης, οι προδιαγραφές των τελικών προϊόντων προς διάθεση στους καταναλωτές παραμένουν σταθερές, μέσω των αυστηρών διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας σε όλα τα στάδια, από την αποθήκευση ως την τελική διάθεση.

3. Συστηματικοί έλεγχοι

Καθημερινοί έλεγχοι διενεργούνται σε όλα τα καταστήματα των εταιρειών GOODY'S | EVEREST, σε κάθε κρίσιμο σημείο ελέγχου (CCPs/ OPRPs) και σε όλα τα στάδια, από την παραλαβή των προϊόντων μέχρι και τη διάθεσή τους. Τους ελέγχους πραγματοποιεί κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό, σε κάθε βάρδια, διασφαλίζοντας το υψηλό επίπεδο ποιότητας, με στόχο την προστασία της υγείας και ασφάλειας του τελικού καταναλωτή. Όλοι οι έλεγχοι καταγράφονται, ενώ επίσης τηρούνται και τα απαιτούμενα έντυπα του συστήματος ασφάλειας τροφίμων.

4. Τελευταίας τεχνολογίας εξοπλισμός και σύγχρονες υποδομές εγκαταστάσεων

Οι παραγωγικές μονάδες του ομίλου διαθέτουν σύγχρονες υποδομές και τον πλέον καινοτόμο εξοπλισμό και είναι πλήρως αυτοματοποιημένες, εξασφαλίζοντας στο μέγιστο βαθμό την ασφάλεια και ποιότητα των προϊόντων. Επίσης, όλα τα καταστήματα των σημάτων των εταιρειών GOODY'S | EVEREST έχουν σχεδιαστεί με τις νέες τάσεις της αρχιτεκτονικής στην εστίαση, ώστε να διασφαλίζουν ένα ευχάριστο και φιλικό περιβάλλον στον καταναλωτή και σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας τροφίμων.

5. Εσωτερικές επιθεωρήσεις από εξειδικευμένο και επιστημονικό προσωπικό

Διενεργούνται περισσότερες από 1.000 εσωτερικές επιθεωρήσεις, ετησίως. Εσωτερικοί έλεγχοι και επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται στα καταστήματα με καθορισμένη συχνότητα. Ομάδα έμπειρων και εξειδικευμένων επιστημονικών στελεχών, διενεργεί ελέγχους τόσο στα σημεία πώλησης των εταιρειών όσο και στις παραγωγικές μονάδες. Στόχος είναι η επιβεβαίωση τήρησης των διαδικασιών και η επαλήθευση των συστημάτων Διαχείρισης Ασφάλειας Τροφίμων και Ποιότητας και της αποτελεσματικότητάς τους. Διενεργούνται εργαστηριακές αναλύσεις και δειγματοληψίες, σε χημικές και μικροβιολογικές παραμέτρους, τόσο από εσωτερικά πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια, όσο και από συνεργαζόμενα εξωτερικά διαπιστευμένα εργαστήρια.

6. Αξιολόγηση και προσεκτική επιλογή των προμηθευτών και των πρώτων υλών των προϊόντων

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST συνεργάζονται με τους μεγαλύτερους και πιο αξιόπιστους παραγωγούς σε Ευρώπη και Ελλάδα, διατηρώντας μακροχρόνιες σχέσεις εμπιστοσύνης. Οι προμηθευτές, με τους οποίους συνεργάζονται οι εταιρείες, παρέχουν πρώτες και βοηθητικές ύλες, υλικά συσκευασίας, εμπορεύματα, ανταλλακτικά και διάφορα αναλώσιμα.

Οι εταιρείες διατηρούν αρχείο εγκεκριμένων προμηθευτών, το οποίο αναφέρει τον προμηθευτή, το προσφερόμενο προϊόν ή την παρεχόμενη υπηρεσία, το ιστορικό συνεργασίας, καθώς και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του προμηθευτή.

7. Αυστηροί εργαστηριακοί έλεγχοι σε κάθε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας

Ετησίως διενεργούνται πάνω από 55.000 εργαστηριακοί έλεγχοι σε τρόφιμα, για την επαλήθευση κανόνων ατομικής υγιεινής και για θέματα καθαριότητας.

8. Συνεχής εκπαίδευση προσωπικού

Μια ομάδα έμπειρων, ειδικευμένων επιστημονικών στελεχών εκπαιδεύει κάθε χρόνο πλήθος εργαζόμενων σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας τροφίμων, στις οδηγίες εργασίας και στο σύστημα HACCP. Μετά τις εκπαιδεύσεις, διεξάγονται εξετάσεις με συγκεκριμένα κριτήρια επιτυχίας.

9. Αποτελεσματική διαχείριση επικοινωνίας με τους καταναλωτές και πελάτες

Η γνώμη των καταναλωτών και των πελατών μας είναι πολύ σημαντική για τις εταιρείες. Σε αυτό το πλαίσιο, διατηρείται ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας, ώστε να υπάρχει άμεση διαχείριση τυχόν παραπόνων με παρεμβάσεις και διορθωτικές ενέργειες, σε όλα τα πεδία δραστηριοτήτων.

10. Διαρκής βελτίωση συστημάτων, μέσω της ετήσιας ανασκόπησης.

Τα Συστήματα Διαχείρισης Ποιότητας που εφαρμόζονται στις εταιρείες, παρέχουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο ανταλλάσσεται και μεταφέρεται τεχνογνωσία, χρησιμοποιούνται μετρήσιμοι δείκτες αποδοτικότητας και παράλληλα διαχέεται σε όλους η πελατοκεντρική αντίληψη και κουλτούρα των εταιρειών.

Σε ετήσια βάση διενεργείται ανασκόπηση όλων των δεικτών ποιότητας και ορίζονται τα νέα δεδομένα και στάδια βελτίωσης σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα τμήματα.

Υπευθυνότητα για τους εργαζόμενους

Για τις εταιρείες GOODY'S | EVEREST οι εργαζόμενοι αποτελούν πολύτιμο συνεργάτη στην ανάπτυξή τους και την επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Στο πλαίσιο αυτό, οι εταιρείες φροντίζουν για ένα εργασιακό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται από ίσες ευκαιρίες, συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση, αξιοκρατική αξιολόγηση και επιπλέον παροχές. Επίσης, αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά τους, παρέχουν στους ανθρώπους τους τη δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη μέσω της ανάδειξης των ικανοτήτων τους.

Στατιστικά Στοιχεία ανθρώπινου Δυναμικού:

Ανθρώπινο δυναμικό GOODY'S | EVEREST		
	2017	**2018**
Άνδρες	1.209	1.307
Γυναίκες	1.242	1.408
Σύνολο	**2.451**	**2.715**

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού 2018			
	<30	**30-50**	**51+**
Άνδρες	424	761	122
Γυναίκες	351	901	156
Σύνολο	**775**	**1.662**	**278**

Κώδικας Δεοντολογίας εργαζομένων

Οι εταιρείες GOODY'S και EVEREST, ως θυγατρικές του ομίλου VIVARTIA τηρούν τον κώδικα «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA». Σύμφωνα με αυτόν οι συναλλαγές, οφείλουν να διενεργούνται με τρόπο νόμιμο και δεοντολογικό, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία. Αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς, υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες και αρχές για τη λήψη επιχειρηματικών δώρων και την αποφυγή δωροδοκίας και χρηματισμού από το σύνολο των εργαζομένων. Ο Κώδικας Επιχειρηματικής Δεοντολογίας αναφέρεται στις βασικές αρχές και στους κανόνες που διέπουν το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των εταιρειών GOODY'S | EVEREST. Βασίζεται τόσο σε βέλτιστες πρακτικές, όσο και σε υφιστάμενες νομικές και κανονιστικές υποχρεώσεις. **Οι Αξίες και οι Αρχές του Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας αποτελούν τη βάση των Πολιτικών και Διαδικασιών των εταιρειών.**

Εκπαίδευση και κατάρτιση

Η διαδικασία εκπαίδευσης μεριμνά για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των εργαζομένων των εταιρειών GOODY'S | EVEREST αλλά και των συνεργαζόμενων καταστημάτων (franchise) σε ετήσια βάση. Τα δομημένα εκπαιδευτικά προγράμματα αφορούν στον εμπλουτισμό των γνώσεων,

καθώς και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι των εταιρειών GOODY'S | EVEREST εκπαιδεύονται και μέσω του VIVARTIA Academy που έχει ως στόχο την εκπαίδευση των εργαζομένων στις εταιρείες του ομίλου VIVARTIA, καθώς και επιλεγμένων συνεργατών τους. Η θεματολογία σχετίζεται με διάφορες ειδικότητες ή ειδικές δεξιότητες (soft skills). Ακολουθούν τα στοιχεία σχετικά με την εκπαίδευση των εργαζόμενων κατά τα έτη 2017 και 2018:

Αριθμός εργαζομένων που εκπαιδεύτηκαν	***2017***			***2018***		
	Άνδρες	***Γυναίκες***	***Σύνολο***	***Άνδρες***	***Γυναίκες***	***Σύνολο***
Διευθυντές	135	101	236	138	117	255
Προϊστάμενοι τμημάτων	213	142	355	240	146	386
Υπάλληλοι	603	892	1.495	721	893	1.614
Εργοδηγοί και εργατικό προσωπικό	54	95	149	93	85	178
Σύνολο	**1.005**	**1.230**	**2.235**	**1.192**	**1.241**	**2.433**

	ΑΝΘΡΩΠΟΩΡΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ					
	Σύνολο Ωρών Εκπαίδευσης	**Σύνολο Συμμετεχόντων**	**Ώρες Εξωτερικής Εκπαίδευσης**	**Συμμετοχές Εξωτερικής**	**Ώρες Εσωτερικής Εκπαίδευσης**	**Συμμετοχές Εσωτερικής**
2017	30.248	4.772	6.828	925	23.600	3.847
2018	24.173	8.350	4.412	686	19.761	7.664

	ΑΝΘΡΩΠΟΩΡΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ / ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ							
	Managerial & Self Development		**Finance / QA / Operations**		**Production / Procurement / Technical Maintenance**		**Marketing / Sales / Customer Service**	
	Ώρες	*Συμμ/ντες*	*Ώρες*	*Συμμ/ντες*	*Ώρες*	*Συμμ/ντες*	*Ώρες*	*Συμμ/ντες*
2017	1.543	214	21.765	3.540	1.002	201	6.118	817
2018	1.507	167	16.096	5.587	1.293	692	5.277	1.904

Σύστημα Αξιολόγησης Απόδοσης Εργαζομένων

Από τις βασικότερες προτεραιότητες των εταιρειών GOODY'S | EVEREST, είναι η επένδυση στην ανάπτυξη των ανθρώπων τους. Μέσα από ξεκάθαρη στοχοθέτηση, συνεχή αναβάθμιση δεξιοτήτων μέσα από εκπαίδευση και ευθυγραμμισμένη πορεία προς την επίτευξη των προσωπικών και εταιρικών στόχων. Στο πλαίσιο αυτό, οι εταιρείες εφαρμόζουν ένα Σύστημα Απόδοσης και Ανάπτυξης των εργαζομένων, το οποίο έχει ως βασικό σκοπό:

- Τη δημιουργία ατομικών στόχων, την προτεραιοποίηση και ευθυγράμμιση αυτών με τους συνολικούς στόχους της κάθε εταιρείας των GOODY'S | EVEREST
- Την αξιολόγηση επίτευξης των στόχων και ανάπτυξης των δεξιοτήτων κάθε εργαζόμενου, με τρόπο αντικειμενικό και αξιοκρατικό
- Την ανάπτυξη και ανταμοιβή με βάση τα αποτελέσματα αυτών των αξιολογήσεων
- Τη συνεχή βελτίωση δεξιοτήτων μέσα από την εκπαίδευση

Πλέον της ετήσιας αξιολόγησης, κάθε δυο χρόνια εφαρμόζεται αξιολόγηση 360°, σε συνεργασία με εξωτερικό συνεργάτη. Στόχος των GOODY'S | EVEREST, μέσω του συστήματος αξιολόγησης, είναι –πέραν της αμοιβής- να εντοπίζονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία κάθε εργαζόμενου και να λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με την εξέλιξη και την απασχόλησή του στο κατάλληλο τμήμα και θέση.

Ίσες Ευκαιρίες και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Οι GOODY'S | EVEREST υιοθετούν και εφαρμόζουν τον Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας του ομίλου VIVARTIA, του οποίου η τελευταία αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε το 2015.
Μερικές βασικές αρχές και αξίες του Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας:

- Σεβόμαστε την αξιοπρέπεια και την τιμή όλων των ανθρώπων, ακολουθώντας αξιοκρατική προσέγγιση σε θέματα επιλογής και ανάπτυξης προσωπικού και συνεργατών.
- Ενθαρρύνουμε πρωτοβουλίες και καινοτομίες σε ένα περιβάλλον ευελιξίας, συνεργασίας και εμπιστοσύνης.
- Δημιουργούμε και διατηρούμε ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον εργασίας.

Με βάση τον Κώδικα Δεοντολογίας, οι εταιρείες έχουν αναπτύξει ισχυρή εργασιακή κουλτούρα, κύριο συστατικό της οποίας είναι ο σεβασμός των ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST ενθαρρύνουν την προάσπιση της διαφορετικότητας, αναγνωρίζοντας πως το ανθρώπινο δυναμικό στελεχώνεται από διαφορετικούς ανθρώπους με ξεχωριστή προσωπικότητα και στόχους.

Υγεία & Ασφάλεια εργαζομένων

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST, έχουν θέσει σε υψηλή προτεραιότητα την προάσπιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, σε όλες τις πτυχές των δραστηριοτήτων τους. Σε αυτό το πλαίσιο, εφαρμόζουν Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, πιστοποιημένο βάσει του διεθνούς προτύπου OHSAS 18001. Μέσω της συνεχούς παρακολούθησης και βελτίωσης του Συστήματος αυτού, εντοπίζουν, αξιολογούν και ελέγχουν όλα τα σχετικά θέματα με την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, καθώς και τα θέματα που σχετίζονται με επαγγελματικούς κινδύνους σε όλες τις παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητές τους. Σε αυτά περιλαμβάνεται και οποιαδήποτε εργασία αντικατάστασης παραγωγικού, ελεγκτικού, υποστηρικτικού και μεταφορικού εξοπλισμού, καθώς και κατασκευαστικά ή επισκευαστικά έργα και εργασίες.

Απόσπασμα από την Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST έχουν ως μόνιμους σκοπούς και δεσμεύονται:
- αφενός για τη συνεχή βελτίωση των συνθηκών υγείας & ασφάλειας της εργασίας με συστηματικό τρόπο και
- αφετέρου για την πρόληψη για ελαχιστοποίηση των ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, που επιτυγχάνονται μέσω:

- της εγκατάστασης κατάλληλων προστατευτικών διατάξεων,
- της χρήσης κατάλληλων Μέσων Ατομικής Προστασίας από το προσωπικό,
- της οργάνωσης εργασίας και της παροχής κατάλληλων υποδομών & περιβάλλοντος εργασίας,
- της συνεχούς εκπαίδευσης και ενημέρωσης σε όλα τα διοικητικά επίπεδα,
- της αναλυτικής καταγραφής ατυχημάτων & των παραλίγο ατυχημάτων, του προσδιορισμού και της
- αξιολόγησης σχετικών παραμέτρων και της λήψης απαραίτητων διορθωτικών / προληπτικών μέτρων.

Σημ. Οι δείκτες παρακολούθησης υγείας και ασφάλειας παρουσιάζονται αναλυτικά στον ετήσιο Απολογισμό Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Ι. Δράσεις και παροχές Ανθρωπίνου Δυναμικού:

- ✓ **Παιδική εκδήλωση 24/12/2018 για τα παιδιά των εργαζομένων.**
  Η παιδική χριστουγεννιάτικη εκδήλωση περιλάμβανε μασκότ, εργαστήρια κατασκευών, face painting, ανιματέρ, jugglers, ξυλοπόδαρο, επιδαπέδια παιχνίδια και δώρα για τα παιδιά. Η

εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις της κεντρικής διοίκησης και συμμετείχαν πάνω από 70 παιδιά των εργαζομένων.

- ✓ **Γιορτή γυναίκας 8/3/2018:** Χορήγηση ενός συμβολικού δώρου σε όλες τις γυναίκες των εγκαταστάσεων της κεντρικής διοίκησης.
- ✓ **Διάθεση** δωρεάν εισιτηρίων προς το προσωπικό για θεατρικές παραστάσεις σε κεντρικά θέατρα της Αθήνας
- ✓ **Έκδοση κάρτας προνομίων** για τους εργαζομένους των εταιρειών GOODY'S | EVEREST με προνομιακές εκπτώσεις σε όλα τα brands των εταιρειών GOODY'S | EVEREST

II. Εθελοντισμός εργαζομένων

- ✓ **Αιμοδοσία**

Το **2018** πραγματοποιήθηκαν τρεις (3) συνολικά αιμοδοσίες σε συνεργασία με το Νοσοκομείο Νίκαιας, στις οποίες η συνολική **συμμετοχή** έφτασε τα **110 άτομα** και βοηθήσαμε πάνω από **30** συνανθρώπους μας που είχαν ανάγκη για αίμα. Οι αιμοληψίες πραγματοποιήθηκαν στο κεντρικό κτήριο της Διοίκησης στον Δ.Α.Α. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ, με συμμετοχή των εργαζομένων της κεντρικής Διοίκησης του ομίλου VIVARTIA.

Υπευθυνότητα για την Κοινωνία

I. Στήριξη παιδιών σε ανάγκη

- ❖ **GOODY'S Burger House/ArGOODaki**

Στα GOODY'S Burger House η εταιρική υπευθυνότητα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της φιλοσοφίας και της κουλτούρας τους. Οι ενέργειες που υλοποιεί η εταιρεία διακρίνονται για τη διαχρονικότητα, την ευαισθησία και την καινοτομία τους. Η εταιρεία παραμένει πιστή στο στόχο της να στηρίζει τους συνανθρώπους μας που αντιμετωπίζουν προβλήματα δημιουργώντας συμμαχίες με φορείς / οργανισμούς και ενεργοποιώντας το σύνολο της αλυσίδας των συνεργατών, του δικτύου καταστημάτων και των πελατών της.

Το 2018, το ArGOODaki, ο πλέον αναγνωρισμένος θεσμός κοινωνικής προσφοράς και αγάπης, ολοκλήρωσε το έργο του για 17η χρονιά, καλύπτοντας εκπαιδευτικές ανάγκες 800 παιδιών με διαταραχές αυτιστικού φάσματος σε συνεργασία με την Ένωση «Μαζί για το Παιδί». Σε αυτό το πλαίσιο, παρέδωσε εκπαιδευτικό εξοπλισμό σε 4 Ιδρύματα, μέλη της Ένωσης, στην Αθήνα, το Αγρίνιο, τη Χίο και το Βόλο.

- ❖ **LA PASTERIA/Make a wish**

Για 10η συνεχή χρονιά, το LA PASTERIA υποστήριξε το Make A Wish Ελλάδας, πραγματοποιώντας τις ευχές των παιδιών και φιλοξενώντας τα μαζί με τις οικογένειές τους στα εστιατόρια LA PASTERIA. Το Make A Wish είναι μία ΜΚΟ η οποία στηρίζεται αποκλειστικά σε χορηγίες και δωρεές ιδιωτών και εταιρειών, χωρίς να λαμβάνει κρατική επιχορήγηση. Το 2018 στη LA PASTERIA πραγματοποιήθηκαν 18 ευχές.

II. Υποστήριξη Κοινωνικών δράσεων από καταστήματα του ομίλου

Πέραν των προγραμμάτων που υποστηρίζονται κεντρικά από τις μάρκες του ομίλου μας, τα ίδια τα καταστήματά μας συμμετέχουν σε δράσεις που διοργανώνονται σε τοπικό επίπεδο:

- Υποστήριξη της δράσης καθαρισμού της παραλίας στην περιοχή ΣΕΦ, καθώς και των δράσεων αναδιαμόρφωσης χώρων πρασίνου σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη συνεργασία με τη ΜΚΟ Ethelon
- Υποστήριξη δράσεων της ΜΚΟ Ethelon για την Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντισμού.

- Υποστήριξη δράσεων δενδροφύτευσης και βαψίματος των κοινωνικών δομών «Άρσις» στην Αθήνα και «Φάρος του Κόσμου» στη Θεσσαλονίκη» σε συνεργασία με τη ΜΚΟ Ethelon.

III. Χορηγία εκδηλώσεων με θέμα την εκπαίδευση και την νεανική επιχειρηματικότητα

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST συνεργάζονται με φορείς και άλλες εταιρείες για την υποστήριξη εκδηλώσεων και ημερίδων με στόχο την εκπαίδευση και την ενίσχυση των νέων. Ενδεικτικά το 2018 οι εταιρείες έχουν υποστηρίξει τις παρακάτω διοργανώσεις:

- TEDxPiraeus
- TEDxPanteion,
- Εκδήλωση EESTEC International σε συνεργασία με το Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Πολυτεχνείου
- Coding School, **εκπαίδευση** και **εξειδίκευση** νέων σε νέες τεχνολογίες και δικτύωση με την **αγορά εργασίας που διοργανώνεται από το kariera.gr, το Athens Tech College & τη Microsoft Hellas**
- Εκδηλώσεις του Kariera.gr όπως το «Developers Day» (ημέρα καριέρας για IT developers), οι «Ημέρες Καριέρας» , το «Angular Seminar» και τα «Voxxedays».

IV. Ενίσχυση κοινωνικά ευάλωτων ομάδων

- Ανταποκρινόμενες στην ιδιαίτερα δύσκολη κατάσταση που δημιουργήθηκε στο πυρόπληκτο Μάτι, οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST προχώρησαν άμεσα στην αποστολή τροφίμων προσπαθώντας σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές να καλύψουν τις ανάγκες που προέκυψαν.

  Πιο συγκεκριμένα παραδόθηκαν τα παρακάτω:

  - 3.700 μερίδες φαγητού
  - 3 παλέτες νερό
  - 1000τμχ κριτσίνια
  - 2.300 τμχ. σάντουιτς
  - 10 κιλά καφέ

  Επιπρόσθετα ανέλαβαν την παροχή προϊόντων στην κεντρική αιμοδοσία που διοργανώθηκε προσφέροντας κριτσίνια, νερά και χυμούς.

  Επιπλέον, σε μια κίνηση αλληλεγγύης και ευαισθησίας, οι συνεργάτες franchisees των σημάτων των εταιρειών που βρίσκονται στην περιοχή, προσέφεραν δωρεάν φαγητό και νερό στους πυρόπληκτους τις πρώτες δύσκολες ώρες μετά την πυρκαγιά.

- Έκπτωση σε ανέργους: Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST στηρίζουν έμπρακτα τους ανέργους για 7η συνεχή χρονιά προσφέροντάς τους έκπτωση 10% σε κάθε επίσκεψή τους σε όλα τα καταστήματα. Η ειδική αυτή οικονομική προσφορά εντάσσεται στην πρωτοβουλία του ΟΑΕΔ για παροχή ειδικών τιμών στους κατόχους κάρτας ανεργίας.

- Mentoring από εργαζόμενους των εταιρειών GOODY'S | EVEREST στους εργαζομένους του κοινωνικού καφέ «Myrtillo», στο οποίο εργάζονται σχεδόν αποκλειστικά άτομα από ευπαθείς ομάδες, σε θέματα οργάνωσης και λειτουργίας.

- Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST είναι μέλη του «Μπορούμε» στο δίκτυο «Διάσωσης & Προσφοράς Τροφίμων» και υποστηρίζουν έμπρακτα το μήνυμα «Καμία μερίδα φαγητού χαμένη». Το 2018 συνεισφέραμε στο έργο του «Μπορούμε» προσφέροντας **1.570** μερίδες φαγητού.

- Προσφορά **1.175** κιλών τροφίμων στην Τράπεζα Τροφίμων για την κάλυψη αναγκών σίτισης ευπαθών ομάδων.

Περιβαλλοντική Υπευθυνότητα

Για τις εταιρείες GOODY'S | EVEREST η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί προτεραιότητα, καθώς είναι συνυφασμένες με την υπεύθυνη λειτουργία τους. Οι εταιρείες αναλαμβάνουν δράσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων τους, έχοντας αφουγκραστεί και τις περιβαλλοντικές ανησυχίες των ενδιαφερομένων μερών τους.

Απόσπασμα Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της «αειφόρου ανάπτυξης», εφαρμόζουν και βελτιώνουν σε μόνιμη βάση Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης μέσω του οποίου θέτουν συγκεκριμένους σκοπούς και στόχους για :

- τη μείωση της κατανάλωσης φυσικών πόρων και ενέργειας,
- την πρόληψη της ρύπανσης του περιβάλλοντος μέσω σχεδιασμού των λειτουργιών τους, με κριτήρια ελαχιστοποίησης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των υλικών παραγωγής και αναλωσίμων,
- την ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση καθώς και την ασφαλή αποθήκευση, μεταφορά & διάθεση των στερεών αποβλήτων / παραπροϊόντων,
- την ελεγχόμενη διαχείριση των αέριων εκπομπών και των παραγόμενων υγρών αποβλήτων.

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST, έχουν καθιερώσει συγκεκριμένες διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων τους, σχετικά με:

- τα παραγόμενα στερεά απόβλητα,
- την ποιότητα των υγρών αποβλήτων,
- τις αέριες εκπομπές,
- το θόρυβο που προκαλείται από τη λειτουργία των παραγωγικών μονάδων και
- την κατανάλωση ενέργειας, των καυσίμων και του νερού.

Τα στοιχεία που προκύπτουν από τις μετρήσεις των παραπάνω διαδικασιών, αξιολογούνται από τον Υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και σε συνεργασία με τα αρμόδια στελέχη, ανάλογα πάντα με τα εκάστοτε συμπεράσματα, υλοποιούνται οι απαραίτητες προληπτικές ή/διορθωτικές ενέργειες.

Καθώς η κλιματική αλλαγή αποτελεί ένα παγκόσμιο φαινόμενο με σημαντικές συνέπειες οι εταιρείες καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματός τους. Στο πλαίσιο αυτό, παρακολουθούνται συγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί δείκτες, με στόχο την αποτελεσματική καταγραφή των περιβαλλοντικών επιδόσεων τόσο των παραγωγικών μονάδων (OLYMPIC CATERING και HELLENIC CATERING), όσο και των καταστημάτων εστίασης που διαχειρίζονται αποκλειστικά.

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας

Κατανάλωση ρεύματος	2017				2018			
	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	ΚΑΤ/ΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΙΛΟΥ	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	ΚΑΤ/ΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΙΛΟΥ
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (σε MWh)	2.795,81	12.598,84	33.424,46	48.819,11	2.399,19	12.403,00	32.761,00	47.563,19

Αέριοι ρύποι

Στις εταιρείες GOODY'S | EVEREST ακολουθείται συγκεκριμένη διαδικασία παρακολούθησης των αερίων εκπομπών, οι οποίες προκαλούνται από τη λειτουργία:

- Των καυστήρων πετρελαίου.
- Των ψυκτικών συγκροτημάτων.

Κατανάλωση νερού

Η παρακολούθηση της κατανάλωσης νερού πραγματοποιείται με συγκεκριμένο τρόπο και μέσω της αξιολόγησης του συνόλου των σχετικών στοιχείων, σε μηνιαία βάση.

Κατανάλωση Νερού σε m^3	2017				2018			
	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	ΚΑΤ/ΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΙΛΟΥ	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	ΚΑΤ/ΤΑ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΙΛΟΥ
Δίκτυο Ύδρευσης	12.596	93.608	186.170	292.374	7.535	93.120	193.931	294.586

Στις παραγωγικές εγκαταστάσεις της HELLENIC CATERING σε Σίνδο και Παλλήνη, το ποσοστό της ποσότητας νερού που απορρίφθηκε στον βιολογικό καθαρισμό, ήταν περίπου 49% το 2017 και περίπου 54% το 2018, της συνολικής ποσότητας νερού που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγική διαδικασία.

Διαχείριση αποβλήτων

Βασική επιδίωξη των εταιρειών, αποτελεί η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων, τα οποία προκύπτουν από την παραγωγική διαδικασία. Προς την κατεύθυνση αυτή, κάθε δυνατή προσπάθεια καταβάλλεται, ώστε το μεγαλύτερο ποσοστό των αποβλήτων να ανακυκλώνεται. Όλα τα απόβλητα, ανάλογα με το είδος τους, συλλέγονται σε κατάλληλους κάδους ή σε συγκεκριμένους χώρους από όπου παραλαμβάνονται από αδειοδοτημένους υπεργολάβους διαχείρισης αποβλήτων. Τα στερεά απόβλητα συλλέγονται σε κατάλληλους περιέκτες, ανά κατηγορία στερεού αποβλήτου. Η αποκομιδή τους γίνεται με ελεγχόμενο τρόπο ανάλογα πάντα με τις επιμέρους προκαθορισμένες εναλλακτικές λύσεις, οι οποίες κατηγοριοποιούνται στις παρακάτω μεθόδους:

- Επιστροφή στον προμηθευτή
- Επαναχρησιμοποίηση (από τις εταιρείες του ομίλου)
- Διάθεση προς ανακύκλωση
- Αποκομιδή (ως απορρίμματα)

Πιο συγκεκριμένα, αναφορικά με τα απόβλητα της OLYMPIC CATERING, το 46% των παραγόμενων αποβλήτων του 2017 και το 48% των αποβλήτων του 2018, δόθηκαν στις κατάλληλες δομές του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών (ΑΙΑ) προς ανακύκλωση και αφορούν τις κατηγορίες πλαστικό, χαρτί, μέταλλο, ξύλο και γυαλί.

Μέθοδος διαχείρισης αποβλήτων Ποσότητες (%)	2017		2017	
	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING	OLYMPIC CATERING	HELLENIC CATERING
Ανακύκλωση	46%	19%	48%	25%
ΧΥΤΑ	54%	81%	52%	75%

Οι παραγωγικές μονάδες της HELLENIC CATERING συνεργάζονται επίσης με αδειοδοτημένες εταιρείες για την ανακύκλωση των παραγόμενων αποβλήτων τους.

Στα καταστήματα των εταιρειών, η ανακύκλωση πραγματοποιείται σε συνάρτηση με τις υποδομές του εκάστοτε δήμου, στα διοικητικά όρια του οποίου λειτουργεί το κατάστημα. Οι εργαζόμενοι και

κυρίως οι πελάτες ενθαρρύνονται να τοποθετούν τα απορρίμματα στους ειδικούς κάδους ανακύκλωσης, οι οποίοι στη συνέχεια μεταφέρονται στους αντίστοιχους κάδους του εκάστοτε δήμου. Σημειώνεται επίσης, ότι στα καταστήματα ανακυκλώνεται το σύνολο των ποσοτήτων των μαγειρικών ελαίων. Πιο συγκεκριμένα, το 2017 δόθηκαν προς ανακύκλωση 161 τόνοι, ενώ το 2018 179 τόνοι μαγειρικών ελαίων.

Εσωτερικός έλεγχος και διαχείριση κινδύνων

Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει τη λειτουργία των δικλείδων ασφαλείας που έχουν θεσπιστεί, ως απάντηση στα σχετικά επιχειρηματικά ρίσκα. Το Τμήμα διενεργεί πολυάριθμους ελέγχους ετησίως, τα αποτελέσματα των όποιων συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται, ανά τρίμηνο, στην Επιτροπή Ελέγχου του ομίλου VIVARTIA.

Επίσης, εφαρμόζοντας την αρχή της πρόληψης, οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST, σε επίπεδο Διοίκησης, τηρούν αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων, καθώς έχουν αναγνωρίσει, αξιολογούν συνεχώς και προτεραιοποιούν ενδεχόμενους επιχειρηματικούς κινδύνους, χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα ή εφαρμόζοντας εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσουν την έκθεση σε αυτούς.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους παρατίθενται στην Οικονομική Έκθεση 2018 τόσο της εταιρείας GOODY'S, όσο και στην Οικονομική Έκθεση 2018 της εταιρείας EVEREST.

Τέλος, οι εταιρείες στο πλαίσιο εφαρμογής του Νέου Γενικού Κανονισμού Προσωπικών Δεδομένων (25/05/2018), προέβησαν σε όλες εκείνες τις ενδεδειγμένες ενέργειες προκειμένου να υιοθετήσουν τις κατάλληλες πρακτικές, οδηγίες, πολιτικές και κατευθύνσεις προκειμένου να είναι σύννομες, σε όλα τα επίπεδα δραστηριοτήτων τους, με τις απαιτήσεις του Κανονισμού. Βάσει αυτού του γεγονότος, διαμορφώθηκε συγκεκριμένη Επιτροπή Συμμόρφωσης η οποία έχει ως αντικείμενο τον συντονισμό και την εποπτεία όλων των δράσεων που αναλαμβάνονται από τις εταιρείες για τη συμμόρφωσή τους με τα προβλεπόμενα του Νέου Κανονισμού.

Η Επιτροπή Συμμόρφωσης απαρτίζεται από εξειδικευμένα για το σκοπό αυτό στελέχη των εταιρειών, διαθέτει ορισμένο Κανονισμό Λειτουργίας και υπάγεται οργανωτικά στα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών.

Διαχείριση θεμάτων διαφάνειας και διαφθοράς

Οι εταιρείες GOODY'S | EVEREST τηρούν τον «Κώδικα Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA», σύμφωνα με τον οποίο, οι συναλλαγές οφείλουν να διενεργούνται με τρόπο νόμιμο και δεοντολογικό, βάσει της ισχύουσας εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας. Αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς, υφίστανται συγκεκριμένοι κανόνες και αρχές για τη λήψη επιχειρηματικών δώρων, καθώς και την αποφυγή δωροδοκίας και χρηματισμού, από το σύνολο των εργαζομένων. Παράλληλα, έχει θεσπιστεί «Κώδικας Δεοντολογίας που διέπει τη διενέργεια προμηθειών ειδών & υπηρεσιών», σύμφωνα με τον οποίο υφίστανται συγκεκριμένα πρότυπα και αρχές που καθορίζουν τη σχέση εργαζομένων και προμηθευτών, αναφορικά με την προσφορά ή λήψη δώρων. Επιπλέον, και οι ίδιοι οι προμηθευτές οφείλουν να σέβονται και να τηρούν το σχετικό «Κώδικα Δεοντολογίας Προμηθευτών / Συνεργατών» που έχει αναπτυχθεί και να συναλλάσσονται με την εταιρεία μέσα στο συγκεκριμένο πλαίσιο.

Στόχος των εταιρειών GOODY'S | EVEREST είναι να συναλλάσσονται με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με τρόπο έντιμο και ορθό, δημιουργώντας προστιθέμενη αξία.

Αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων

Με γνώμονα την αρχή της πρόληψης, στις εταιρείες τηρείται ο «Κώδικας Επιχειρηματικής Δεοντολογίας VIVARTIA», μέσω του οποίου θεσπίζονται ειδικά μέτρα και πρακτικές, ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων. Βασική αρχή των εταιρειών είναι πως οι εργαζόμενοι θα πρέπει να είναι ελεύθεροι από θέματα σύγκρουσης συμφερόντων, τα οποία μπορεί να επηρεάσουν την κρίση, την αντικειμενικότητα ή την πίστη τους προς τις εταιρείες. Ανάμεσα σε αυτά, συγκαταλέγονται θέματα άσκησης παράλληλων δραστηριοτήτων, κανόνες και κωλύματα αναφορικά με την πρόσληψη και απασχόληση συγγενών, η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών, καθώς και το Πλαίσιο Διαχείρισης Εμπιστευτικών Πληροφοριών.

Αναλυτικότερα το πλαίσιο δράσεων των εταιρειών GOODY'S | EVEREST περιγράφεται στον Ετήσιο Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας 2018 ο οποίος συντάσσεται με βάση τα διεθνή πρότυπα GRI-Standards

10.2 Όμιλος ATTICA

Πολιτικές που εφαρμόζει ο όμιλος ATTICA και αποτελέσματα αυτών

Εταιρική Υπευθυνότητα και Διοίκηση

Ο όμιλος ATTICA δίνει μεγάλη έμφαση σε θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας. Ειδικότερα:

- Υιοθετούμε υπεύθυνες πολιτικές και πρακτικές σε όλο το εύρος της επιχειρηματικής μας λειτουργίας.
- Επιδιώκουμε την επιχειρηματική μας ανάπτυξη παράλληλα με την ανάπτυξη των συνεργατών μας και την στήριξη των τοπικών κοινωνιών.
- Καλλιεργούμε ένα εργασιακό περιβάλλον με κλίμα σεβασμού, ισότητας, ασφάλειας και αξιοκρατίας και προσφέρουμε ευκαιρίες εκπαίδευσης στους εργαζομένους μας.
- Προστατεύουμε την ασφάλεια και υγεία των επιβατών μας και προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή ταξιδιωτική εμπειρία.
- Ενσωματώνουμε αρχές βιώσιμης ανάπτυξης στις διαδικασίες μας και εφαρμόζουμε περιβαλλοντικά ορθές επιχειρηματικές πρακτικές.

Ο όμιλος ATTICA υπήρξε η 1η εταιρεία στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας παγκοσμίως που εξέδωσε και συνεχίζει να εκδίδει Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες GRI Standards του Global Reporting Initiative. Εργαζόμαστε καθημερινά για την εμπέδωση της Υπευθυνότητας στον όμιλο ATTICA πραγματοποιώντας σειρά ενεργειών, από τις οποίες ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Την πραγματοποίηση της Ετήσιας Συνάντησής μας για την Εταιρική Υπευθυνότητα, για 4η συνεχόμενη χρονιά με συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή εργαζομένων.
- Τη διενέργεια ηλεκτρονικού σεμιναρίου (e-learning) δίνοντας την ευκαιρία σε όλους τους εργαζομένους μας στη ξηρά να εξοικειωθούν με τις αρχές και πρακτικές Εταιρικής Υπευθυνότητας.
- Την ανάπτυξη και υλοποίηση Στρατηγικής & Σχεδίου Δράσης Εταιρικής Υπευθυνότητας για την τριετία 2018 – 2020, η οποία προέκυψε μετά από μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης σε 7 Περιοχές (Διοίκηση, Μέτοχοι, Εργαζόμενοι, Προμηθευτές, Πελάτες, Κοινωνία και Περιβάλλον) με τη βοήθεια εξωτερικού Συμβούλου και τη δημιουργία ομάδων εργασίας από τους εργαζομένους μας, στις οποίες καθορίστηκαν συγκεκριμένες δράσεις για κάθε Περιοχή και ορίστηκαν ονομαστικά υπεύθυνοι για κάθε δράση.

Οι εργαζόμενοί μας

Η επιχειρηματική μας επιτυχία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τους εργαζόμενους μας και ως εκ τούτου πολιτική μας είναι η καλλιέργεια ενός εργασιακού περιβάλλοντος που διασφαλίζει κλίμα σεβασμού, ισότητας, ασφάλειας και αξιοκρατίας.

Ο όμιλος ATTICA στις 31/12/2018 απασχολούσε 1.586 εργαζομένους.

Το 100% των εργαζομένων μας εργάζονται με συμβάσεις πλήρους απασχόλησης, ενώ το 86,7% των εργαζομένων μας έχουν συμβάσεις αορίστου χρόνου. Ο μέσος όρος παραμονής των εργαζομένων στην ξηρά και στα πλοία υπερβαίνει τα 14 και 9 έτη αντίστοιχα.

Κύρια δέσμευσή μας αποτελεί η ισότιμη αντιμετώπιση των εργαζόμενών μας και η εξάρτηση της επαγγελματικής τους ανάπτυξης αποκλειστικά από την απόδοση και τις ικανότητές τους. Στο πλαίσιο αυτό, αξιολογήσαμε το 100% των εργαζομένων μας στα πλοία ενώ είμαστε στο στάδιο αναθεώρησης του συστήματος αξιολόγησης για τους εργαζόμενους των γραφείων μας.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην ισότιμη αντιμετώπιση των γυναικών καθώς το συνολικό ποσοστό των γυναικών στα γραφεία και στα πλοία είναι 54,2% και 8,3% αντίστοιχα. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέσα στο 2018, δεν υπήρξε κανένα παράπονο ή καταγγελία για πρακτικές εργασίας και κανένα περιστατικό διακριτικής μεταχείρισης.

Βασική μας προτεραιότητα είναι η δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας στα πλοία και στα γραφεία μας. Για το λόγο αυτό πραγματοποιούμε συνεχείς εκπαιδεύσεις σε θέματα Υγείας & Ασφάλειας. Δεν υπάρχει υψηλή πιθανότητα ασθενειών σχετιζόμενη με την εργασία τους στους εργαζομένους μας, ενώ δεν υπήρξε οποιαδήποτε επαγγελματική ασθένεια στους εργαζομένους μας. Το 2018 δεν υπήρξε κανένα θανατηφόρο ατύχημα, ενώ σημειώθηκαν 32 ελαφροί τραυματισμοί σε μέλη του πληρώματός μας.

Παράλληλα επενδύουμε στους ανθρώπους μας, δίνοντας ουσιαστικές δυνατότητες εκπαίδευσης και ανάπτυξης έτσι ώστε να παρέχονται οι καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας και εξέλιξης. Το 2018 πραγματοποιήσαμε συνολικά πάνω από 55 εκπαιδευτικά προγράμματα, η συνολική διάρκεια των οποίων ξεπέρασε τις 7.700 ώρες εκπαίδευσης με μέσο όρο ωρών εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο στην ξηρά και στη θάλασσα 23,62 και 0,10 αντίστοιχα.

Στα πλαίσια της καλλιέργειας της εθελοντικής προσφοράς στους εργαζόμενους μας,

- υλοποιήσαμε για 10η συνεχή χρονιά το Πρόγραμμα Εθελοντικής Αιμοδοσίας «Δεσμοί Αίματος» συγκεντρώνοντας 113 μονάδες αίματος από εθελοντές αιμοδότες εργαζομένους μας στα γραφεία και στα πλοία.
- Συμμετείχαμε στον 2ο φιλανθρωπικό αγώνα No Finish Line καλύπτοντας συνολικά 1.306 χιλιόμετρα και κατακτώντας την 4η θέση στην κατηγορία μας από 13 εταιρίες και τη 15η θέση στη γενική κατάταξη από 83 εταιρίες.

Για την Κοινωνία

Επιδιώκουμε να συνεισφέρουμε ουσιαστικά και έμπρακτα στην υποστήριξη της κοινωνίας και στη στήριξη των τοπικών κοινωνιών που επηρεάζονται από τις δραστηριότητές μας, ώστε να συμβάλλουμε στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της ευημερίας της κοινωνίας.

Στο πλαίσιο αυτό, εντός του 2018:

- Υποστηρίξαμε κοινωνικές δράσεις στο 100% των νησιών που δραστηριοποιούμαστε.
- Εκδώσαμε εκπτωτικά εισιτήρια για περιβαλλοντικές, κοινωνικές, αθλητικές και δράσεις υγείας.
- Προβήκαμε σε χορηγίες και δωρεές σε κοινωνικούς εταίρους και φιλανθρωπικούς οργανισμούς.

- Υποστηρίξαμε την ισότιμη πρόσβαση των κατοίκων σε νησιά στην εκπαίδευση και στα πολιτιστικά δρώμενα, μέσω σχετικών δράσεων όπως το πρόγραμμα «Άγονη Γραμμή Γόνιμη», τη δράση Science on Board σε συνεργασία με το ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» και την εκπαιδευτική εκδρομή μαθητών της Ε΄ & ΣΤ΄ τάξης των Δημοτικών σχολείων Αμοργού.
- Πραγματοποιήσαμε για πρώτη φορά τη δράση «Ελληνικές Κοινότητες Ιταλίας», μια πρωτοβουλία για τη διάδοση της Ελληνικής γλώσσας και του Ελληνικού πολιτισμού. Ένα ταξίδι στη γλώσσα, τον πολιτισμό, τις παραδόσεις, τους χορούς και την ψυχή της πατρίδας μας με αφετηρία τις Ελληνικές Κοινότητες της Ιταλίας, εκεί όπου ακόμα και σήμερα χτυπά ολοζώντανη η καρδιά μιας άλλης Ελλάδας.
- Παρείχαμε ειδικές εκπτώσεις για 3η χρονιά στους επισκέπτες των νησιών που δέχθηκαν έντονες προσφυγικές ροές τα τελευταία χρόνια, με στόχο την τόνωση της τουριστικής τους κίνησης.
- Συνεχίσαμε τη στήριξη των προγραμμάτων της Εθελοντικής Διασωστικής Ομάδας Κρίσεων (ΕΔΟΚ) Αμοργού. Η ΕΔΟΚ Αμοργού προήλθε από το 1ο πρόγραμμα Α΄ Βοηθειών που υλοποίησε η BLUE STAR FERRIES το 2015 και έκτοτε προσφέρει σημαντικό διασωστικό έργο, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της προσφυγικής κρίσης. Στη συνέχεια αυτού του προγράμματος υλοποιήσαμε το Δεκέμβριο του 2018 διήμερο σεμινάριο με το ίδιο αντικείμενο, αυτή τη φορά στο νησί της Νάξου με αποδέκτες τα Σώματα Ασφαλείας όπου εκπαιδεύτηκαν 114 άτομα.

Στο πλαίσιο της Κοινωνίας δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στις συνεργασίες μας με τους προμηθευτές. Ο όμιλός μας επιλέγει τους προμηθευτές με υπευθυνότητα και δίνει προτεραιότητα σε τοπικούς και εγχώριους προμηθευτές καθώς και στις μακροχρόνιες συνεργασίες που έχουν αναπτυχθεί.

Ο όμιλός μας αναγνωρίζει ότι έχουμε την ηθική υποχρέωση να επηρεάζουμε θετικά την εφοδιαστική αλυσίδα μας και να προωθούμε τις αρχές της Εταιρικής Υπευθυνότητας στους προμηθευτές μας, καθώς επηρεάζουν σημαντικά την υπεύθυνη λειτουργία μας.

Για τους Επιβάτες μας

Δεσμευόμαστε να τους προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή ταξιδιωτική εμπειρία και να ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες και προσδοκίες τους κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους.

Στο πλαίσιο αυτό εντός του 2018:

- Ενημερώσαμε τους επιβάτες μας και συμβάλαμε στην ευαισθητοποίησή τους σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον, τον εθελοντισμό και την υγεία με την προβολή σχετικών μηνυμάτων μέσω των digital monitors που διαθέτει το σύνολο των πλοίων του στόλου μας.
- Αναπτύξαμε Κώδικα Υπεύθυνου Marketing και Επικοινωνίας για τις εμπορικές δραστηριότητές μας, ο οποίος πρόκειται να ενσωματωθεί στις μελλοντικές συμβάσεις μας, και συνεχίσαμε να επικοινωνούμε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας με υπευθυνότητα, με αποτέλεσμα τη μη ύπαρξη περιστατικού μη συμμόρφωσης με κανονισμούς και προαιρετικούς κώδικες marketing, διαφήμισης, προώθησης, πληροφόρησης και σήμανσης προϊόντων και υπηρεσιών.
- Πραγματοποιήσαμε ποιοτική έρευνα αγοράς αναφορικά με την ικανοποίηση των πελατών μας, προκειμένου να αφουγκραστούμε τις ανάγκες τους και να βελτιώσουμε ακόμα περισσότερο το επίπεδο εξυπηρέτησής τους.
- Δεν υπήρξε κανένα περιστατικό μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς αναφορικά με τη χρήση των προϊόντων και υπηρεσιών μας ή τις επιπτώσεις τους στην υγεία και ασφάλεια.
- Δεχτήκαμε 33 επιθεωρήσεις στα πλοία μας από τοπικές αρχές, για υγιεινή και ασφάλεια τροφίμων, χωρίς να καταγραφεί περιστατικό μη συμμόρφωσης.
- Ο όμιλός μας, τον Δεκέμβριο του 2018 πιστοποιήθηκε κατά το πρότυπο PCI-DSS SAQ D v3.2.1. Το διεθνές πρότυπο PCI-DSS (Payment Card Industry - Data Security Standard) έχει δημιουργηθεί από τους Διεθνείς Οργανισμούς Πληρωμών (Visa, MasterCard, Amex κ.ά.) και ορίζει συγκεκριμένες και υψηλές προδιαγραφές ασφαλείας με τις οποίες πρέπει να

συμμορφώνονται οι εμπορικές επιχειρήσεις που δέχονται, επεξεργάζονται, αποθηκεύουν ή μεταδίδουν δεδομένα καρτών πληρωμής. Η πιστοποίηση, προσδίδει επιπλέον επίπεδα διασφάλισης και εμπιστοσύνης προς τους πελάτες, τους μετόχους και τους συνεργάτες του ομίλου μας.
- Ολοκληρώθηκε η μετάβαση / πιστοποίηση του ομίλου μας σύμφωνα με τα αναθεωρημένα πρότυπα ISO 9001:2015 (Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας) και ISO 14001:2015 (Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης).
- Δεχτήκαμε πάνω από 824.500 κλήσεις σε όλες τις εταιρικές τηλεφωνικές γραμμές εξυπηρέτησης πελατών (συμπεριλαμβανομένων και των μη απαντημένων κλήσεων), ανταποκρινόμενοι στο 89,3% των εισερχόμενων κλήσεων.

Για το Περιβάλλον

Βασική μας δέσμευση είναι να λειτουργούμε υπεύθυνα προς το περιβάλλον και να διεξάγουμε τις δραστηριότητές μας με τρόπο που περιορίζει τον *περιβαλλοντικό* μας *αντίκτυπο*, ο οποίος αναπόφευκτα προκύπτει από τη λειτουργία μας.

1. Ποιότητα Αέρα και Ενέργεια

Ο όμιλος ATTICA λειτουργεί και διεξάγει τις δραστηριότητες του με τρόπο υπεύθυνο. Στο πλαίσιο αυτό:

- Καταγράφουμε τις περιβαλλοντικές μας επιδόσεις.
- Έχουμε εφοδιάσει όλα τα πλοία μας με πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης.
- Έχουμε ορίσει αξιωματικούς υπεύθυνους για τις περιβαλλοντικές πρακτικές σε όλα μας τα πλοία μας.
- Συζητούμε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια συναντήσεων της επιτροπής Ασφάλειας κάθε πλοίου.

Επίσης, ο όμιλός μας διαχειρίζεται το κλιματικό του αποτύπωμα, επιχειρεί να μειώσει την επίδραση στη στοιβάδα του όζοντος και στην ατμόσφαιρα καθώς και να ελέγξει τα επίπεδα θορύβου.

Ειδικότερα:

- Προκειμένου να αναγνωρίσουμε τις πηγές από τις οποίες μπορεί να μειωθεί η περιβαλλοντική μας επίδραση, υπολογίζουμε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ανά πηγή ενέργειας που χρησιμοποιούμε, οι οποίες περιλαμβάνουν το πετρέλαιο (για την κίνηση και ηλεκτροδότηση των πλοίων) και την ηλεκτρική ενέργεια (για τη λειτουργία των γραφείων).
- Κατά τη συντήρηση των γραφείων και των πλοίων απαιτούμε οι προμηθευτές μας να μη χρησιμοποιούν ως ψυκτικό μέσο υλικά με σημαντικά επίδραση στη στιβάδα του όζοντος.
- Προβαίνουμε σε ενέργειες που μειώνουν την επίδρασή μας σε αέριους ρύπους προερχόμενους κυρίως από τη λειτουργία των μηχανών των πλοίων.
- Καταβάλλουμε προσπάθειες να περιορίσουμε την ηχητική όχληση των πλοίων μας.

2. Πρώτες Ύλες και Στερεά Απορρίμματα

Ο όμιλός μας:

- Αναγνωρίζει ότι οι πρώτες ύλες δεν είναι ανεξάντλητες και εφαρμόζει προγράμματα διαχείρισης υλικών.
- Στο πλαίσιο των προσπαθειών για ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων, υλοποιεί ενέργειες για τη μείωση των χρησιμοποιούμενων υλικών.
- Μεριμνά για την επαναχρησιμοποίηση αναλωσίμων, όπου αυτό είναι δυνατό.
- Ανακυκλώνει υλικά (χαρτί, μπαταρίες, toners, μαγειρικά έλαια, λιπαντικά, κ.λ.π.) όπου είναι εφικτό.

- Διαχειρίζεται ορθολογικά τα στερεά απόβλητα.

3. Νερό και Υγρά Απόβλητα

- Ελέγχουμε την κατανάλωση νερού, καθώς χρησιμοποιούμε, μεταξύ άλλων, εκτεταμένα θαλασσινό νερό έπειτα από κατάλληλη επεξεργασία, πραγματοποιούμε μόνο τους απαραίτητους εξωτερικούς καθαρισμούς σε περιπτώσεις βροχόπτωσης ή κακοκαιρίας και έχουμε τοποθετήσει ειδικές σημάνσεις υπενθύμισης των επιβατών και των εργαζομένων για την υπεύθυνη χρήση του νερού στους χώρους διαμονής, υγιεινής και εστίασης των πλοίων μας.
- Διαχειριζόμαστε ορθολογικά τα υγρά απόβλητα, καθώς παρακολουθούμε τακτικά τη λειτουργία του συστήματος επεξεργασίας λυμάτων, παραδίδουμε τα υγρά απόβλητα από τα πλοία μας σε αδειοδοτημένους παρόχους στα λιμάνια και συμμορφωνόμαστε με τους σχετικούς κανονισμούς διαχείρισης σεντινόνερων και θαλάσσιου έρματος.
- Αναγνωρίζουμε τη σημασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και την ευθύνη μας για τη μείωση του κινδύνου διατάραξής της και προβαίνουμε σε ενέργειες για την προστασία της, όπως η κατασκευή και δωρεάν διανομή τασακιών ακτής σε επιβάτες και πολίτες.

Το 2018 πραγματοποιήσαμε σειρά ενεργειών για την καλύτερη διαχείριση και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, όπως ενδεικτικά αναφέρουμε παρακάτω:

- Εκπαιδεύσαμε το 100% των εργαζομένων στα πλοία μας σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, όπως διαχείριση απορριμμάτων και υπεύθυνη χρήση νερού.
- Ξεκινήσαμε να υπολογίζουμε εκτενέστερα τον περιβαλλοντικό μας αντίκτυπο από τα εταιρικά αυτοκίνητα που χρησιμοποιούμε για τις δραστηριότητές μας.
- Συνεχίσαμε την προμήθεια εξοπλισμού γραφείου (όπως υπολογιστές και οθόνες) με προδιαγραφές εξοικονόμησης ενέργειας, καθώς και την προμήθεια ανακατασκευασμένου (refurbished) ηλεκτρονικού εξοπλισμού για τα γραφεία και τα πλοία μας.
- Συνεχίσαμε τη λειτουργία της φωτοβολταϊκής μονάδας που έχουμε εγκαταστήσει σε ένα πλοίο μας, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό τη χρήση ορυκτών καυσίμων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και τις εκπομπές αέριων ρύπων.
- Χρησιμοποιήσαμε αποκλειστικά ψυκτικά υγρά χωρίς επίδραση στη στιβάδα του όζοντος.
- Συνεχίσαμε τη δράση για τη μείωση της κατανάλωσης πλαστικής σακούλας στα δοχεία απορριμμάτων των γραφείων μας.

Ανθρώπινα δικαιώματα / Καταπολέμηση διαφθοράς / Δεοντολογία

Σεβόμαστε τις Διεθνείς Αρχές Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, στη Διεθνή Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στις δέκα αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ, το οποίο έχουμε προσυπογράψει, καθώς και στη Ναυτική Σύμβαση Εργασίας (MLC), με την οποία έχουμε πιστοποιηθεί και ελεγχόμαστε.

Σημειώνεται ότι το 2018 δεν υπήρξε κανένα παράπονο ή καταγγελία για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Έχουμε προσυπογράψει το Ευρωπαϊκό Επιχειρηματικό Μανιφέστο 2020 (European Enterprise Manifesto 2020), μέρος της κοινής πρωτοβουλίας «Επιχείρηση 2020» του Δικτύου CSR Hellas, του Ευρωπαϊκού Δικτύου CSR Europe και 42 ακόμη Δικτύων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σε όλη την Ευρώπη, το οποίο προωθεί τη συνεργασία και ανάληψη πρωτοβουλιών σε τρεις στρατηγικούς τομείς:

- Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της κοινωνικής ένταξης.
- Προώθηση νέων βιώσιμων τρόπων παραγωγής, κατανάλωσης και διαβίωσης
- Ενίσχυση της διαφάνειας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Συμβάλλουμε στην καταπολέμηση της διαφθοράς:

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την καταπολέμηση και εξάλειψη της διαφθοράς:

- Έχουμε αποδεχτεί και συνυπογράψει την πρωτοβουλία 'Call for Action' του Οικουμενικού Συμφώνου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, για την εφαρμογή πολιτικών και πρακτικών ουσιαστικής αντιμετώπισης της διαφθοράς.
- Καταθέτουμε τις προτάσεις μας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο μέσω των οργανισμών INTERFERRY (Διεθνής Σύνδεσμος Εταιρειών Επιβατηγών Πλοίων) και Σ.Ε.Ε.Ν. (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας) για τη διαφανή διατύπωση των θέσεών μας αναφορικά με θέματα δημοσίου διαλόγου.
- Συντάξαμε Κανονισμό Αντιμετώπισης της Διαφθοράς με τις βασικές πρακτικές επαγγελματικής ακεραιότητας και επιχειρηματικής ηθικής.

Εφαρμόζουμε Αρχές & Κώδικα Δεοντολογίας:

Προκειμένου να διαφυλάξουμε την επιχειρησιακή μας ηθική και κουλτούρα, έχουμε επικοινωνήσει τον Κανονισμό Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας σε όλους τους εργαζόμενους στην ξηρά, ενώ συμπεριλαμβάνεται και στο πακέτο γνωριμίας που δίνουμε στους νεοπροσληφθέντες εργαζόμενους. Ο Κώδικας περιέχει τις κατευθυντήριες αρχές και κανόνες που διέπουν τις επιχειρηματικές μας δραστηριότητες και είναι δεσμευτικός για όλους τους εργαζόμενους, ενώ τυχόν μη τήρησή του μπορεί να οδηγήσει σε διακοπή της σχέσης εργασίας ή ακόμα και σε ποινικές κυρώσεις.

Επιπλέον, έχουμε επικοινωνήσει το Εγχειρίδιο Προσωπικού σε όλους τους εργαζομένους στα πλοία μας, το οποίο περιέχει τους βασικούς κανόνες επαγγελματικής συμπεριφοράς προς συναδέλφους και πελάτες, με στόχο να διατηρούμε ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας και επαγγελματισμού.

10.3 SINGULARLOGIC

Η SINGULARLOGIC αποτελεί μια ιστορική εταιρεία στην ελληνική αγορά πληροφορικής με παράλληλη πολυετή παρουσία σε επιλεγμένες διεθνής αγορές. Κατά την διάρκεια του πλήθους των ετών λειτουργία της έχει επιτύχει σημαντικές διακρίσεις και έχει αποκτήσει μια διευρυμένη πελατειακή βάση, επιτυγχάνοντας σταθερές και πιστές συνεργασίες. Τα προϊόντα και τις λύσεις έχουν εμπιστευτεί διακεκριμένες επιχειρήσεις στην ελληνική αγορά σε διαφόρους κλάδους της οικονομίας.

Όραμα μας

είναι η Επιχειρηματική αξία από Ανθρώπους για Ανθρώπους.

Αποστολή μας

Να βοηθούμε ανθρώπους και επιχειρήσεις να απελευθερώσουν τη δυναμική τους, απλοποιώντας την πολυπλοκότητα που αντιμετωπίζουν, μέσω της ψηφιακής καινοτομίας και βέλτιστων επιχειρηματικών πρακτικών.

Οι αξίες μας

√ *Ταπεινότητα*
√ *Αφοσίωση στο αποτέλεσμα*
√ *Πάθος για βελτίωση*
√ *Ενθουσιασμός*
√ *Ευφυής Συνεργατικότητα*

Οι στρατηγικής σημασίας προτεραιότητες της SINGULARLOGIC είναι:

- Η εφαρμογή πολιτικών και διαδικασιών που συμβάλλουν στην επίτευξη χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης
- Η εφαρμογή συστήματος διαχείρισης της ποιότητας των υπηρεσιών της πιστοποιημένο κατά ISO 20001 (Σύστημα για τη Διαχείριση Παροχής Υπηρεσιών Πληροφορικής)
- Η εφαρμογή συστήματος Διαχείρισης της Ασφάλειας των Πληροφοριών πιστοποιημένο κατά ISO 27001
- Η ανάληψη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη των εργαζομένων της καθώς και για την υποστήριξη της κοινωνίας με προτεραιότητα τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Το συνεχώς μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό και τεχνολογικό περιβάλλον απαιτεί ευελιξία, και οι επιχειρηματικές εφαρμογές θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις. Η SINGULARLOGIC διαθέτει ευρύ πορτφόλιο προϊόντων και καινοτόμων υπηρεσιών πληροφορικής.

Στο ανθρώπινο δυναμικό της εταιρείας, που αριθμεί συνολικά τα 489 άτομα, συγκαταλέγονται έμπειρα στελέχη με υψηλή εξειδίκευση και πελατοκεντρική φιλοσοφία.

Η SINGULARLOGIC διαθέτει προϊόντα όπως:	**Παρέχει ολοκληρωμένες υπηρεσίες:**	**Αναπτύσσει λύσεις για τα:**
• Galaxy Enterprise Suite • Galaxy Commercial • Galaxy CRM • Galaxy Retail • Galaxy Hospitality • Galaxy Payroll • Station Manager • Accountant • moRE • Λύσεις για ΟΤΑ	• Επιχειρηματικές Εφαρμογές • Ολοκλήρωση Συστημάτων • Διοίκηση Έργων • Ανάπτυξη Λογισμικού • Υποστήριξη IT • Business Process Outsourcing • Business Service Provisioning • SingularLogic Data Center	• Διαχείριση Επιχειρησιακών Πόρων • Διαχείριση Σχέσεων Πελατών • Επιχειρηματική Ευφυία • Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού • Portals / Content Management • Διαχείριση Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών

SINGULARLOGIC Επιχειρηματικό Μοντέλο

Η συνοπτική και περιεκτική αποτύπωση του επιχειρηματικού μοντέλου της SINGULARLOGIC περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Κρίσιμες συνεργασίες	Κύριες δραστηριότητες	Αξία/ χρησιμότητα	Τμήματα αγοράς που απευθύνεται η εταιρεία
Συνεργασία με καταξιωμένους διεθνείς οίκους πληροφορικής (ERP, CRM και Retail). **Διάρθρωση κόστους** ➢ Αμοιβές και Παροχές εργαζομένων ➢ Ειδικές συμβάσεις με Οίκους τους εξωτερικού για αγορά πνευματικών δικαιωμάτων για μεταπώληση/διάθεση αδειών χρήσεως επί προϊόντων λογισμικού) ➢ Αγορά HW και εξοπλισμού υποστήριξης λογισμικών ➢ Αμοιβές εξωτερικών συνεργατών. ➢ Αγορές λογισμικού	I. Μελέτη, σχεδίαση και υλοποίηση ολοκληρωμένων λύσεων πληροφορικής II. Ανάπτυξη και διάθεση προϊόντων επιχειρηματικού λογισμικού. III. Ανάπτυξη και διάθεση εφαρμογών για λειτουργία και χρήση μέσω έξυπνων κινητών συσκευών τηλεφώνων, καθώς και λύσεων λογισμικού ως συνδρομητική υπηρεσία. IV. Διάθεση και υποστήριξη προϊόντων καταξιωμένων διεθνών οίκων πληροφορικής. V. Υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, σε Τηλεπικοινωνιακούς Οργανισμούς, Οργανισμούς Υγείας, εταιρίες Τροφίμων και Ποτών και Οργανισμούς του Δημόσιου Τομέα. **Διάρθρωση εσόδων** Τα έσοδα της SINGULARLOGIC προέρχονται από την παροχή των παραπάνω υπηρεσιών και την πώληση HW εξοπλισμού.	Ανάπτυξη και διάθεση καινοτόμων προϊόντων επιχειρηματικού λογισμικού, μελέτη, σχεδίαση και υλοποίηση ολοκληρωμένων έργων πληροφορικής για τον Ιδιωτικό και Δημόσιο τομέα, καθώς και διάθεση και υποστήριξη προϊόντων καταξιωμένων διεθνών οίκων πληροφορικής. **Βασικές ανάγκες των πελατών που ικανοποιεί η SINGULARLOGIC είναι:** Η SINGULARLOGIC μέσω των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας που παρέχει, είναι σε θέση να καλύπτει κάθε ανάγκη που μπορεί να προκύψει για προϊόντα επιχειρηματικού λογισμικού.	Η εταιρεία προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις στον Ιδιωτικό και Δημόσιο τομέα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. **ΚΑΝΑΛΙΑ** Τα κύρια κανάλια μέσω των οποίων η SINGULARLOGIC έρχεται σε επαφή με υποψήφιους πελάτες είναι: - Διαγωνισμοί έργων του Δημοσίου - Εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού - Συστάσεις από το υπάρχον πελατολόγιο - Μέσω της συμμετοχής της σε μεγάλα ευρωπαϊκά έργα. - Μέσω των συνεργατών της - Μέσω του εταιρικού της ιστότοπου.

(αποτύπωση βάσει μοντέλου των Yves Pigneur και Alexander Osterwalder)

Διακρίσεις και βραβεύσεις

Μέσω των διακρίσεων και βραβεύσεων που έλαβε η εταιρεία κατά τη διάρκεια του 2018, αναγνωρίζεται τόσο η συμβολή της στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, όσο και η άριστη εξυπηρέτηση που προσφέρει στους πελάτες της. Οι σημαντικότερες διακρίσεις και βραβεύσεις για το έτος 2018, αφορούν:

- **Δύο χρυσά βραβεία** στα **BITE AWARDS 2018** στην κατηγορία **«Επιχειρησιακές Εφαρμογές»** σε συνεργασία με την **HELEXPO-ΔΕΘ** για την υλοποίηση της ολοκληρωμένης λύσης Galaxy ERP και CRM και στην κατηγορία «Λιανεμπόριο» σε συνεργασία με την OXFORD COMPANY για την υλοποίηση έργου βασισμένου στην πλατφόρμα Galaxy.
- **Ασημένιο βραβείο** στα **BITE AWARDS 2018** στην κατηγορία **«Εφαρμογές και Λύσεις για την Κεντρική και Αποκεντρωμένη Δημόσια Διοίκηση»**, έλαβε η πλατφόρμα συναλλαγών του πολίτη με τους ΟΤΑ eLocalGovernments.gr, της SINGULARLOGIC.
- **Χάλκινο βραβείο** στα **BITE AWARDS 2018** στην κατηγορία **«Εξειδικευμένες Εφαρμογές σε Επιχειρηματικούς Κλάδους»**, έλαβε η εφαρμογή AGRIPHARM που βασίζεται στην πλατφόρμα Galaxy.
- Βράβευση από την **Alliance For Digital Employability** (AFDEmp) για την συνεισφορά της εταιρείας στην καταπολέμηση της ανεργίας και την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων

στον κλάδο της Πληροφορικής, μέσω της συμμετοχής της στα προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας Coding Bootcamps.

- Βράβευση από την Oracle με το **«Customer Advocacy Βραβείο»** στο «Oracle Partner Day CEE», που πραγματοποιήθηκε στις 21/3/2018 στο Βουκουρέστι. Η SINGULARLOGIC αναγνωρίστηκε για τις ποιοτικές υλοποιήσεις των Cloud λύσεων της Oracle στην εταιρεία Forthnet/Nova, οι οποίες προσέφεραν στην εταιρεία άμεσα οφέλη, με αποτέλεσμα να επεκτείνει τη χρήση επιπλέον Cloud λύσεων της Oracle (Marketing, Sales, CPQ), σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα.
- Η θυγατρική **SENSE ONE A.E.** βραβεύτηκε από τον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Πληροφορικής & Υπηρεσιών Τεχνολογίας **WITSA** ως μία από τις κορυφαίες εταιρείες διεθνώς στο χώρο του **Internet of Things.**

Η SINGULARLOGIC μέσω των δραστηριοτήτων της δημιουργεί αξία για την οικονομία και την κοινωνία. Η προστιθέμενη αξία που παράγεται από τις δραστηριότητές της επιστρέφει σε μεγάλο βαθμό στους εργαζόμενους, στους συνεργάτες της και στην ευρύτερη κοινωνία. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία φροντίζει ώστε να αναπτύσσεται αμφίδρομη επικοινωνία με τους εργαζόμενους, πελάτες, μετόχους και όλες τις ομάδες συμμέτοχων, προκειμένου να υπάρχει συνεχής καταγραφή και ανταπόκριση στις ανάγκες τους.

Επικοινωνία με τους συμμετόχους και ουσιαστικά θέματα

Η SINGULARLOGIC έχει αναγνωρίσει ως συμμετόχους/ενδιαφερόμενα μέρη τα πρόσωπα ή οργανισμούς/εταιρείες που μπορεί να επηρεάζει ή/και, να επηρεάζεται από, ή/και να θεωρούν ότι επηρεάζονται από τις δραστηριότητες της εταιρείας. Οι ομάδες ενδιαφερομένων μερών είναι:

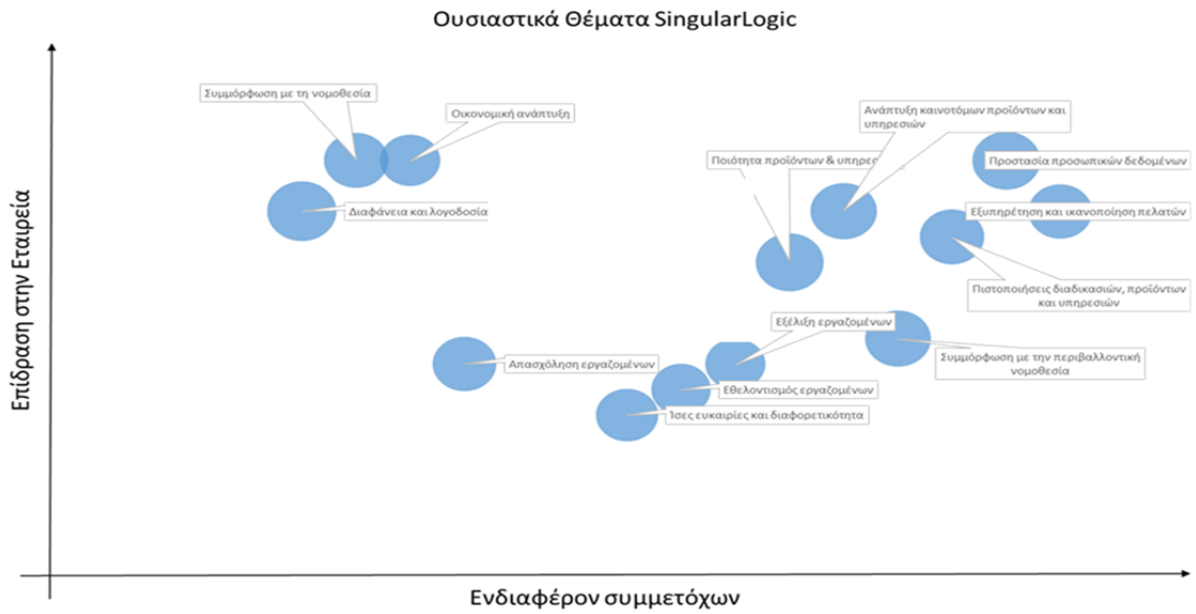
- μέτοχοι
- εργαζόμενοι
- πελάτες
- προμηθευτές
- συνεργάτες
- κράτος και ρυθμιστικές αρχές
- χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- επιστημονική κοινότητα
- δίκτυο πωλήσεων (μεταπωλητές)
- ευρύτερο δημόσιο
- κοινωνία
- Μ.Μ.Ε.

Η υπεύθυνη, ειλικρινής και διαφανής επικοινωνία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και η πλήρης συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία και το θεσμικό πλαίσιο περί θεμιτού ανταγωνισμού αποτελεί δέσμευση για τη SINGULARLOGIC και τους εργαζομένους της, προκειμένου να δημιουργούνται και να διατηρούνται σχέσεις εμπιστοσύνης με την κοινωνία και το ευρύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον.
απόσπασμα από την Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς

Οι προβληματισμοί, οι προσδοκίες και τα θέματα που απασχολούν τους συμμετόχους της εταιρείας σε σχέση με τις δραστηριότητες της, απασχολούν τη διοίκηση του οργανισμού που επιδιώκει με την αμφίδρομη επικοινωνία και το διάλογο μαζί τους να βελτιώνεται στα σημεία που διαπιστώνει αδυναμία ικανοποίησής τους.

Για την ανάπτυξη της παρούσας Έκθεσης Μη Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης πραγματοποιήθηκε από τη διοικητική ομάδα της εταιρείας μια πρωταρχική ανάλυση των ουσιαστικών θεμάτων της SINGULARLOGIC.

Τα αποτελέσματα απεικονίζονται ως εξής:

Ο κάθετος άξονας αφορά στην επίδραση των ουσιαστικών θεμάτων στη λειτουργία της Εταιρείας.

Ο οριζόντιος άξονας αφορά στην πίεση που ασκούν οι συμμέτοχοι στην Εταιρεία αναφορικά με τα θέματα αυτά.

Ουσιαστικά θέματα

Οικονομική ανάπτυξη	Απασχόληση εργαζομένων	Ποιότητα προϊόντων & υπηρεσιών
Συμμόρφωση με τη νομοθεσία	Διάλογος μεταξύ διοίκησης και εργαζομένων	Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών
Διαφάνεια και λογοδοσία	Ίσες ευκαιρίες και διαφορετικότητα	Εξυπηρέτηση και ικανοποίηση πελατών
Προστασία προσωπικών δεδομένων	Εξέλιξη εργαζομένων	Πιστοποιήσεις διαδικασιών, προϊόντων και υπηρεσιών
	Συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία	

Για την υλοποίηση της αποστολής της, η εταιρεία αναπτύσσει και παρέχει αξιόπιστες και κοινωνικά υπεύθυνες υπηρεσίες και προϊόντα εφαρμόζοντας βέλτιστες πρακτικές στη διαχείριση Ποιότητας, Περιβάλλοντος, Ασφάλειας Πληροφοριών και Υπηρεσιών Πληροφορικής, όπως επιβεβαιώνεται από τις σχετικές πιστοποιήσεις κατά ISO 9001, ISO14001, ISO 27001 και ISO 20000.

Για τη SINGULARLOGIC η υπεύθυνη επιχειρηματικότητα αποτελεί επιλογή στρατηγικής σημασίας για την επίτευξη των επιχειρηματικών της στόχων. Οι δράσεις που αναλαμβάνει αφορούν τέσσερις κύριους άξονες:

Εταιρική Διακυβέρνηση

Η SINGULARLOGIC επιδιώκοντας τη μεγιστοποίηση της αξίας της προς όφελος των μετόχων της, όσων συμβάλλουν στην ανάπτυξή της αλλά και της κοινωνίας γενικότερα, έχει αναπτύξει ένα πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης το οποίο περιλαμβάνει:

- όργανα διοίκησης με σαφείς ρόλους, αρμοδιότητες και υποχρεώσεις,
- κατάλληλη οργανωτική δομή και εταιρικές διαδικασίες,
- αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου και
- οργανωμένο σύστημα επικοινωνίας τόσο με το εξωτερικό, όσο και με το εσωτερικό της περιβάλλον.

Βασικό στοιχείο του πλαισίου Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζεται στην εταιρεία αποτελεί η Επιτροπή Ελέγχου, η οποία υποστηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στην άσκηση των εποπτικών καθηκόντων του, στην εξασφάλιση της διαφάνειας στις εταιρικές δραστηριότητες, και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων και ευθυνών του έναντι των μετόχων.

Η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου επιπρόσθετα πραγματοποιεί αξιολόγηση και ανασκόπηση των δραστηριοτήτων της εταιρείας, στοχεύοντας στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης.

Αρχής της Πρόληψης και διαχείριση κινδύνων

Η SINGULARLOGIC έχει αναγνωρίσει και περιγράψει με σαφήνεια τις περιοχές κινδύνων και εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες οι οποίες έχουν αναπτυχθεί με βάση την **Αρχή της Πρόληψης**.

Με στόχο τη μείωση της πιθανότητας, αλλά και της σημαντικότητας επέλευσης των κινδύνων, η εταιρεία λαμβάνει προληπτικές δράσεις και ενέργειες. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία:

- Υλοποιεί συστηματικά συγκεκριμένο πρόγραμμα διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων.
- Εφαρμόζει κριτήρια λειτουργίας και ασφάλειας στην εργασία που βρίσκονται σε συμφωνία με την Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως αναλυτικά περιγράφονται στην Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία.

- Έχει πραγματοποιήσει Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Πλευρών, σύμφωνα με τις διαδικασίες του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που εφαρμόζει.
- Υλοποιεί συστηματικά αξιολόγηση πόρων και κινδύνων για την ασφάλεια των πληροφοριών στο πλαίσιο του Διεθνούς πρότυπου ISO27001 που εφαρμόζει.

Διαφάνεια και καταπολέμηση της διαφθοράς

Στην εταιρεία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην υλοποίηση προληπτικών ενεργειών αναφορικά με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς με στόχο την ανταπόκριση στις ανάγκες των συμμετόχων. Σε αυτό το πλαίσιο, η εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς, μέσω της οποίας παρέχονται σαφείς κατευθύνσεις για την τήρηση των κανόνων ηθικής εντός και εκτός της εταιρείας, ενδεικτικά στις σχέσεις με τους προμηθευτές και τους άλλους συμμετόχους.

Ο κανονισμός εργασίας της εταιρείας περιγράφει με σαφήνεια τις περιοχές κινδύνων και περιλαμβάνει συγκεκριμένες διαδικασίες για τη διασφάλιση της διαφάνειας, οι οποίες έχουν αναπτυχθεί με βάση την **Αρχή της Πρόληψης**.

Η SINGULARLOGIC εφαρμόζει σύστημα Εταιρικής Διακυβέρνησης το οποίο προάγει τη διαφάνεια σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της εταιρείας και στοχεύει στην ενίσχυση των δικλείδων ασφαλείας ενάντια σε κάθε είδους παραβατική συμπεριφορά.

Προστασία προσωπικών δεδομένων

Τα προσωπικά δεδομένα που διαχειρίζεται η εταιρεία χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πελατών της, καθώς και για εσωτερικές αναλύσεις και σχετικές αναφορές, λαμβάνοντας υπόψη τα προβλεπόμενα στον νέο κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2016/679 (GDPR). Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων πραγματοποιείται μέσω ασφαλών εφαρμογών που είτε ανήκουν στην εταιρεία, είτε έχουν αναπτυχθεί από τη SINGULARLOGIC. Ειδικότερα κατά τη διάρκεια του 2018, ξεκίνησε η ενσωμάτωση του GDPR στα συστήματα Διαχείρισης.

Επιπλέον, οι εφαρμογές της SINGULARLOGIC, από τον σχεδιασμό τους διαθέτουν ενσωματωμένα χαρακτηριστικά που παρέχουν υψηλά επίπεδα ασφάλειας, δυνατότητες ελέγχου και διαβαθμισμένης πρόσβασης στα δεδομένα. Καθώς τα πληροφοριακά συστήματα αποτελούν ένα σημαντικό μέρος της προσαρμογής των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις του GDPR, η SINGULARLOGIC ενισχύει περαιτέρω τις εφαρμογές της που αφορούν στα συστήματα ERP, CRM, Retail, Hospitality, Εμπορικές και Λογιστικές εφαρμογές και εφαρμογές Ανθρώπινου Δυναμικού με το υποσύστημα Advanced Security. Το υποσύστημα βοηθά τις χιλιάδες επιχειρήσεις πελάτες της, να επιτύχουν αξιόπιστη διαχείριση και έλεγχο των δεδομένων τους, καθώς και να διαμορφώσουν τις διαδικασίες τους ευκολότερα, σύμφωνα με τις αλλαγές που έχει επιφέρει ο Κανονισμός GDPR.

Υπεύθυνη διαχείριση της προμηθευτικής αλυσίδας

Η SINGULARLOGIC επιλέγει, διαχειρίζεται και αξιολογεί τους προμηθευτές της με υπευθυνότητα. Οι προμηθευτές είναι σημαντικοί συνεργάτες σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων που αναπτύσσει η εταιρεία.

Αναφορικά με τα ποσοτικά στοιχεία των προμηθευτών, οι κατηγορίες των προμηθευτών ανέρχονται σε πέντε. Ο συνολικός αριθμός προμηθευτών κατά το 2018 ανήλθαν στους 600. Οι προμηθευτές εσωτερικού είναι το 90,2 % και εξωτερικού το 9,8%.

Αξιολόγηση προμηθευτών και υπεργολάβων

Η αξιολόγηση των προμηθευτών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προσπάθειάς της εταιρείας για διαρκή βελτίωση των προϊόντων και των υπηρεσιών της. Πραγματοποιείται ετησίως αξιολόγηση

στους προμηθευτές λαμβάνοντας υπόψη ειδικά κριτήρια. Ειδικότερα, προμηθευτές με περιβαλλοντική επίπτωση αξιολογούνται σε ετήσια βάση ακολουθώντας την εταιρική διαδικασία.

Επιπλέον, για τους προμηθευτές που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των διαχειριστικών συστήματα ISO 27001 και 20001 η εταιρεία έχει υιοθετήσει εξιδεικευμένα κριτήρια για την αξιολόγηση των προμηθευτών των πληροφοριακών συστημάτων και υπηρεσιών.

Τεχνολογική υπεροχή & καινοτομία

Η SINGULARLOGIC επενδύει στρατηγικά στην Ποιότητα, προκειμένου να διατηρήσει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και την πρωτοποριακή θέση της στην αγορά, μέσω της συνεχούς βελτίωσης της επιχειρηματικής της λειτουργίας και της αποτελεσματικής ικανοποίησης των πελατών της. Σε αυτό το πλαίσιο εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου για την Ποιότητα ISO 9001:2015 το οποίο καλύπτει τις κύριες δραστηριότητες της. Οι στρατηγικοί άξονες του συστήματος Ποιότητας της SINGULARLOGIC συνοψίζονται ως εξής:

- Δουλεύουμε συστηματικά και αποτελεσματικά,
- Στοχεύουμε στην ικανοποίηση των αναγκών και των προσδοκιών των πελατών μας και του ευρύτερου επιχειρησιακού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργούμε,
- Τηρούμε την κείμενη νομοθεσία, τους κανονισμούς και τα πρότυπα που αφορούν τις δραστηριότητές μας
- Βελτιώνουμε συνεχώς το σύστημα ποιότητας και την επιχειρηματική μας λειτουργία.

Η τεκμηριωμένη και εγκεκριμένη Πολιτική για την Ποιότητα που υιοθετεί η εταιρεία, εκφράζει την βούληση και την δέσμευση της Ανώτατης Διοίκησης της εταιρείας ως προς την Ποιότητα και την εξυπηρέτηση του πελάτη.

Επιπλέον, η SINGULARLOGIC εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΣΔΥΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 20000:2011 και καλύπτει κάποιες από τις κύριες δραστηριότητες της. Με απόλυτη προτεραιότητα την παροχή υπηρεσιών πληροφορικής υψηλής ποιότητας, η εταιρεία μέσω της εφαρμογής τους συστήματος αυτού επιδιώκει:

- Στην επίτευξη των προδιαγραφών, στόχων εξυπηρέτησης και συμβατικών υποχρεώσεων απέναντι στους πελάτες,
- Στην παροχή υψηλών επιπέδων διαθεσιμότητας και αξιοπιστίας των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- Στην ταχεία ανταπόκριση στα αιτήματα πελατών εντός των προβλεπόμενων χρόνων.

Από τον Νοέμβριο του 2018 τέθηκε σε λειτουργία σύστημα ITSMS (IT Service Management System) για την υποστήριξη του ISO 20001 και επιπλέον έχει επικαιροποιηθεί η τεκμηρίωση του ISO 20001 σύμφωνα με το ITSMS.

Ασφάλεια των πληροφοριών

Η Ασφάλεια των Πληροφοριών αποτελεί πρωταρχική προτεραιότητα της SINGULARLOGIC προκειμένου να διασφαλίσει την συνεχή και αποτελεσματική λειτουργία της, προστατεύοντας τις πληροφορίες και τα πληροφοριακά συστήματα από κάθε απειλή, εσωτερική ή εξωτερική, σκόπιμη ή τυχαία.

Η SINGULARLOGIC εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών (ΣΔΑΠ) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 27001:2013 και καλύπτει κάποιες από τις κύριες δραστηριότητες της. Η Ασφάλεια των Πληροφοριών είναι ευθύνη όλων στη SINGULARLOGIC.

Οι στρατηγικοί άξονες της Πολιτικής Ασφάλειας των Πληροφοριών της SINGULARLOGIC συνοψίζονται ως εξής:

- Η εμπιστευτικότητα της πληροφορίας έχει εξασφαλιστεί προστατεύοντας την από μη εγκεκριμένη πρόσβαση
- Η ακεραιότητα των πληροφοριών διατηρείται συστημικά και αποτελεσματικά,
- Οι επιχειρησιακές απαιτήσεις για τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών και των συστημάτων καθώς και την ανάκτηση κρίσιμων πληροφοριών και συστημάτων έχουν αναγνωριστεί και ικανοποιούνται.

Η SINGULARLOGIC με την εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών, στοχεύει στα ακόλουθα:

- Προστασία των υπολογιστικών πόρων και της διακινούμενης πληροφορίας στις υπηρεσίες της SINGULARLOGIC από κάθε απειλή, εσωτερική ή εξωτερική, σκόπιμη ή τυχαία,
- Συστηματική αποτίμηση και αξιολόγηση των κινδύνων που αφορούν στη διασφάλιση πληροφοριών, προσβλέποντας στην ορθή και έγκαιρη διαχείρισή τους,
- Αρχειοθέτηση δεδομένων, αποφυγή ιών και εξωτερικών εισβολών, έλεγχο πρόσβασης στα συστήματα, καταγραφή όλων των περιστατικών ασφαλείας και διαχείριση απρόσμενων εξελίξεων,
- Διαρκή ενημέρωση της διοίκησης και του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας πληροφοριών και την διεξαγωγή εκπαιδευτικών σεμιναρίων για το προσωπικό,
- Δέσμευση της Διοίκησης της εταιρείας στην πιστή εφαρμογή και στη συνεχή βελτίωση του ΣΔΑΠ, το οποίο συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του προτύπου ISO 27001.

Το 2018 αποτέλεσε μία χρονιά δυναμικών βελτιώσεων στα συστήματα διαχείρισης της SINGULARLOGIC καθώς συνεχίστηκε η ενοποίηση των Διαχειριστικών Συστημάτων, ολοκληρώθηκε η χαρτογράφηση του συνόλου των διαδικασιών της εταιρείας και υλοποιήθηκαν καθ'όλη τη διάρκεια της χρονιάς συνεχείς επικαιροποιήσεις, συνεχείς εσωτερικές επιθεωρήσεις και βελτιώσεις διαδικασιών.

Επιπρόσθετα, δημιουργήθηκε νέο intranet στο οποίο αναρτήθηκαν το σύνολο των πολιτικών, οδηγιών διαδικασιών του ενοποιημένου Συστήματός Διαχείρισης, με διαβαθμισμένη πρόσβαση και Διάρθρωση βάση Χρηστικότητας και όχι των επιμέρους συστημάτων διαχείρισης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να κάνει το Σύστημα Διαχείρισης ποιο φιλικό σε κάθε εργαζόμενο.

Στοχοθεσία 2019-2020

Οι στόχοι μας για τα επόμενα έτη στον τομέα της επιχειρησιακής βελτίωσης είναι:

- Συνέχιση της ενοποίησης των Συστημάτων Διαχείρισης της Ποιότητας
- Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του ISO 27001.
- Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του ISO 2000.
- Ανάπτυξη Συστήματος Διαχείρισης της Επιχειρησιακής Συνέχειας της εταιρείας (Business Continuity) και στη συνέχεια η πιστοποίησή του με βάση το ISO 22301 B.V.

Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνία

Η SINGULARLOGIC απασχολεί εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό προκειμένου να παρέχει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στους πελάτες και συνεργάτες της. Η διατήρηση και συνεχής ανάπτυξη και εκπαίδευση των εργαζομένων της αποτελεί αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα.

Η SINGULARLOGIC ως εργοδότης δεσμεύεται στη διαμόρφωση ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, το οποίο παρέχει δίκαιη ανταμοιβή και διασφαλίζει ισότιμες ευκαιρίες για όλους τους εργαζόμενους, ανεξαρτήτως φύλου, εθνικής καταγωγής, πολιτικών πεποιθήσεων, θρησκείας,

γενετήσιου προσανατολισμού ή άλλου χαρακτηριστικού στοιχείου ή ιδιότητας, η οποία προστατεύεται από την εθνική και διεθνή νομοθεσία για τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα.

Η εταιρεία δεν ανέχεται κανενός είδους παρενόχληση, εξαναγκασμό ή εκβιασμό προς και από τους εργαζομένους της και δεσμεύεται στο σεβασμό των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην ελευθερία, την ασφάλεια και την εργασία, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα του συνέρχεστε και συνεταιρίζεσθε. Επιπλέον η SINGULARLOGIC δεν θα ανεχθεί σε καμία περίπτωση την τυχόν καταναγκαστική εργασία ή την μη νόμιμη απασχόληση παιδιών από οποιονδήποτε συνεργάτη της.
απόσπασμα από την Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς

Στην εταιρεία έχει αναπτυχθεί και εφαρμόζεται Κανονισμός Εργασίας. Τον Κανονισμό Εργασίας πλαισιώνουν οι εξής πολιτικές:

- Πολιτική Επαγγελματικής Συμπεριφοράς
- Πολιτική Απασχόλησης Συγγενικών Προσώπων
- Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία

Η εταιρεία έχει καθορίσει το πλαίσιο ορθής επιχειρηματικής και συμπεριφοράς και με βάση αυτό οφείλουν όλοι οι εργαζόμενοι να λειτουργούν και καλύπτει πλήρως τις προβλέψεις του κώδικα Electronic Industry Coalition v4.0 (www.eicc.info) και του συμφώνου Global Compact των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις (http://www.unglobalcompact.org). Η απασχόληση της SINGULARLOGIC κατά τα δυο τελευταία έτη περιλάμβανε τα ακόλουθα στοιχεία:

Ανθρώπινο Δυναμικό ανά φύλο	2017			2018		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Συνολικό προσωπικό ανά φύλο	**353**	**166**	**519**	**329**	**160**	**489**
Μόνιμοι εργαζόμενοι	348	164	512	324	158	482
Εποχικοί εργαζόμενοι	5	2	7	5	2	7

Ηλικιακή κατανομή ανθρώπινου δυναμικού 2018			
	<30	30-50	51+
Άνδρες	33	215	81
Γυναίκες	15	120	25
Υπο-σύνολα	**48**	**335**	**106**

Το 100% των εργαζομένων καλύπτεται από συμβάσεις εργασίας με το 98,5% να έχει σύμβαση πλήρους απασχόλησης και το 1,5% σύμβαση μερικής απασχόλησης.

Σύμβαση εργασίας	2017			2018		
	Αττική	Υπόλοιπη Ελλάδα	Σύνολο	Αττική	Υπόλοιπη Ελλάδα	Σύνολο
Σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου	464	48	**512**	441	41	**482**
Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου	6	1	**7**	6	1	**7**
Σύνολο	**470**	**49**	**519**	**447**	**42**	**489**

Συνολικές προσλήψεις ανά ηλικιακή κατανομή & γεωγραφική τοποθεσία 2018			
	<30	**30-50**	**51+**
Αττική	19	46	9
Υπόλοιπη Ελλάδα	1	3	0
Υπο-σύνολα	**20**	**49**	**9**

Προσλήψεις / Αποχωρήσεις	2017	2018
Προσλήψεις	114	78
Αποχωρήσεις (πχ. σύνταξη, λήξη σύμβασης)	157	108

Η πολιτική αμοιβών και παροχών έχει αναπτυχθεί στη SINGULARLOGIC με σκοπό την προσέλκυση, απασχόληση και διατήρηση υψηλού επιπέδου με τεχνολογική εξειδίκευση ανθρωπίνου δυναμικού. Η αμοιβή κάθε εργαζόμενου αντανακλά το μορφωτικό υπόβαθρο, την εμπειρία, την ευθύνη, αλλά και την αξία / βαρύτητα της θέσης στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, ανάλογα με την ιεραρχική βαθμίδα, την προϋπηρεσία του εργαζομένου, και τις αντικειμενικές δυσκολίες που ενδεχομένως αντιμετωπίζει (όπως για παράδειγμα ανάγκη απομακρυσμένης εργασίας), η εταιρεία προσφέρει επιπρόσθετες παροχές όπως: εταιρικό αυτοκίνητο, χιλιομετρική αποζημίωση, κινητό τηλέφωνο, φορητός Η/Υ κατά περίπτωση και άλλες.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο ανταμοιβής και διατήρησης σε υψηλό επίπεδο του βαθμού ικανοποίησης των ανθρώπων της, η εταιρεία προσφέρει μία σειρά από πρόσθετες παροχές τόσο για τον ίδιο τον εργαζόμενο, όσο και για την οικογένειά του, όπως:

- Ομαδικό Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο Νοσηλείας και Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης
- Δώρο γέννησης τέκνου
- Ελαστικό ωράριο προσέλευσης στην εργασία
- Επιδότηση μεταπτυχιακού προγράμματος
- Υποστήριξη εταιρικής ομάδας μπάσκετ
- Τράπεζα αίματος
- Εκπτώσεις σε επιλεγμένες παροχές ή προϊόντα των εταιρειών του Ομίλου MIG (π.χ. εκπτώσεις ομίλου VIVARTIA: LA PASTERIA, GOODY'S, προνομιακές τιμές σε εξετάσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ κ.λπ.)
- Επιδότηση προϊόντων του καταστήματος EVEREST, που στεγάζεται στις εγκαταστάσεις της εταιρείας.

Επιπρόσθετα, για τη πρόσβαση στην εταιρεία, παρέχεται λεωφορείο μεταφοράς προσωπικού από και προς τις εγκαταστάσεις της εταιρείας από επιλεγμένους σταθμούς μετρό και προαστιακού.

Εθελοντισμός εργαζομένων

Στο πλαίσιο των δράσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας που διοργανώνει η εταιρεία, η συμμετοχή των εργαζομένων της είναι καθοριστική για την επιτυχία τους. Ειδικότερα κατά τη διάρκεια του 2018 πραγματοποιήθηκαν δράσεις ενίσχυσης διαφόρων ΜΚΟ όπως:

- Πρωινό μπουφέ Αγάπης: Βραβευμένη ενέργεια στα πλαίσια των HR Awards κατά την οποία οι εργαζόμενοι της SINGULARLOGIC ετοιμάζουν και διαθέτουν γλυκά και αλμυρά εδέσματα τα οποία προσφέρουν στους συναδέλφους σε συμβολικές τιμές. Τα έσοδα της δράσης αυτής δίδονται σε ΜΚΟ τις οποίες προτείνουν και επιλέγουν οι ίδιοι εργαζόμενοι
- Bazaar: Φιλοξενία διαφόρων ΜΚΟ στο πλαίσιο της καθιερωμένης ετήσιας διοργάνωσης «Εβδομάδα Αγάπης» κατά τη περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων και του Πάσχα, αφιερώνοντας μια ολόκληρη εβδομάδα σε bazaar με σημαντικό κοινωνικό σκοπό.

- Συγκέντρωση πλαστικών καπακιών και παράδοση στον Πανελλήνιο Σύλλογο Πρόληψης Τροχαίων Ατυχημάτων & Στήριξης ΑΜΕΑ ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΖΩΗ για την αγορά αναπηρικών αμαξιδίων.

Κατά τη διάρκεια του 2018 ενεργοποιήθηκαν δύο ομάδες που απαρτίζονται από τους εργαζόμενους της εταιρείας, η Ομάδα Μπάσκετ της SINGULARLOGIC και η Ομάδα Θεάτρου. Η εταιρεία υποστηρίζει ένθερμα τις εθελοντικές αυτές ομάδες των ανθρώπων της και έχει αναλάβει όλα τα έξοδα λειτουργίας τους (χώροι προπόνησης /πρόβας, στολές / εμφανίσεις).

Κοινωνικές δράσεις

- Δωρεάν διάθεση λογισμικού για εκπαιδευτικούς σκοπούς σε εκπαιδευτικά ιδρύματα (17) με σκοπό να ενισχυθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης των σπουδαστών σε πραγματικές συνθήκες.
- Προσφορά σε σχολεία με ιδιαίτερες ανάγκες:
- Οικονομική ενίσχυση προς τους μαθητές του Γυμνασίου Παρακαλάμου του ακριτικού χωριού Πωγωνίου Νομού Ιωαννίνων, για την πραγματοποίηση Εκπαιδευτικής Εκδρομής.
- Διάθεση Η/Υ για τις ανάγκες του 9ου Δημοτικού Σχολείου Κορυδαλλού, το οποίο λειτουργεί 2 τμήματα ένταξης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ώστε να μπορούν να πραγματοποιηθούν τα εξατομικευμένα και ομαδικά προγράμματα Ειδικής Αγωγής των μαθητών.

Και επιπλέον, η εταιρική ευχετήρια κάρτα Χριστουγέννων, όπως κάθε χρόνο, αντιστοιχεί σε ποσό που διατίθεται σε ΜΚΟ. Το 2018, όπως και το 2017 η SINGULARLOGIC επέλεξε το ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ.

Στοχοθεσία 2019-2020

Οι στόχοι μας που αφορούν στο Ανθρώπινο Δυναμικό, για τα επόμενα έτη περιλαμβάνουν:

- Ενίσχυση των καναλιών εσωτερικής επικοινωνίας και διαλόγου μεταξύ της διοίκησης και των εργαζομένων
- Υποστήριξη εταιρικής ομάδας Θεάτρου
- Υποστήριξη και κάλυψη του κόστους συμμετοχής στον Μαραθώνιο της Αθήνας για όλους τους εργαζόμενους που επιθυμούν να λάβουν μέρος.
- Παροχή δωρεάν ιατρικών εξετάσεων σε όλες της γυναίκες της εταιρείας με αφορμή την ημέρα της Γυναίκας.

Περιβάλλον

Η SINGULARLOGIC, ως εταιρεία παροχής υπηρεσιών, δεν προκαλεί ιδιαίτερα σημαντική επιβάρυνση στο περιβάλλον με τις λειτουργίες της. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα που έχει για όλους τους συμμετόχους της η προστασία του περιβάλλοντος, εντείνει τις προσπάθειές της στην καταγραφή και βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών της. Σε αυτό το πλαίσιο έχει προχωρήσει στην αναγνώριση και καταγραφή των σημαντικότερων περιβαλλοντικών επιπτώσεων και εφαρμόζει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης το οποίο έχει πιστοποιηθεί με βάση τα κριτήρια του διεθνούς προτύπου ISO 14001.

Ο σκοπός του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης είναι η αποτελεσματική διαχείριση τυχών σημαντικών περιβαλλοντικών πλευρών και επιπτώσεων που προκύπτουν από τη λειτουργία της εταιρείας προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα πρόκλησης ρύπανσης. Επιπλέον, το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης διασφαλίζει την έγκαιρη εναρμόνιση της λειτουργίας της εταιρείας με τη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία και τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής της επίδοσης.

«Η διοίκηση της SINGULARLOGIC αναγνωρίζει ότι η προστασία του Περιβάλλοντος και η εξοικονόμηση των φυσικών πόρων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος κάθε υπεύθυνης και αειφόρου επιχειρηματικής ανάπτυξης. Σε αυτό το πλαίσιο η εταιρεία δεσμεύεται να:

Βελτιώνει συνεχώς το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης με σκοπό την βελτίωση της Περιβαλλοντικής της επίδοσης, εφαρμόζοντας κατάλληλες διαδικασίες και προγράμματα, με συγκεκριμένους σκοπούς και στόχους, οι οποίοι ανασκοπούνται και εγκρίνονται από τη Διοίκηση,

Ακολουθεί, μαζί με τους κύριους συνεργάτες της, ορθές Περιβαλλοντικές πρακτικές προκειμένου να συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης ρύπανσης,

Παρακολουθεί και συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας, των υποχρεώσεων συμμόρφωσης, καθώς και τις απαιτήσεις και προσδοκίες του ευρύτερου επιχειρησιακού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί.»

απόσπασμα από την Περιβαλλοντική Πολιτική

Οι κύριες περιβαλλοντικές δράσεις της εταιρείας για το 2018 αφορούσαν:

- Πραγματοποιήθηκε ανακύκλωση των μπαταριών μολύβδου Ups (συνολικού βάρους 1.493kg).
- Η εταιρεία προμηθεύτηκε ειδικούς κάδους ασφαλούς καταστροφής / ανακύκλωσης χαρτιού αλλά και ασφαλούς καταστροφής / ανακύκλωσης ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης.
- Εντατικοποιήθηκαν οι έλεγχοι στο πλαίσιο της προληπτικής συντήρησης των κτηρίων.
- Πραγματοποιήθηκαν ενέργειες ευαισθητοποίησης εργαζομένων για την ανακύκλωση και το περιβάλλον.
- Ξεκίνησε η 24ωρη παρακολούθηση και υποστήριξη των κτηριακών εγκαταστάσεων της εταιρείας, μειώνοντας δραστικά τον κίνδυνο τυχόν διαρροών ή βλαβών, τις ώρες και ημέρες εκτός λειτουργίας.

Δείκτες περιβαλλοντικής επίδοσης της SINGULARLOGIC

I. Κατανάλωση ρεύματος (συνολική και ειδική κατανάλωση ανά ημέρα)

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (σε KWh)	2017	2018	%	Ειδική Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (σε KWh/ ημέρα)	2017	2018	%
Κτήριο Α	994.541	972.413	-2%	Κτήριο Α	2.725	2.664	-2%
Κτήριο Β	130.560	124.123	-5%	Κτήριο Β	358	340	-5%
ΣΥΝΟΛΟ	**1.125.101**	**1.096.536**	**-3%**	**ΣΥΝΟΛΟ**	**3.125**	**3.004**	**-4%**

II. Κατανάλωση νερού* (συνολική και ειδική κατανάλωση ανά ημέρα)

Κατανάλωση Νερού σε m^3	2017	2018
Κατανάλωση νερού (σε lt)	1.448	2.302
Ειδική Κατανάλωση νερού (lt/ημέρα)	4	6

**οι ποσότητες κατανάλωσης νερού για το 2018 είναι αυξημένες καθώς καταργήθηκε η λειτουργία του τρίτου κτηρίου και οι εργαζόμενοι ενσωματώθηκαν στο κτήριο Α και Β.*

III. Διαχείριση αποβλήτων

Απόβλητα σε κιλά (kg)	2017	2018	Τρόπος διαχείρισης
Χαρτί/χαρτόνι	185	890	Ανακύκλωση
Toner/μελάνια	-	204	Επαναχρησιμοποίηση
Μπαταρίες	75	113	Ανακύκλωση (ΑΦΗΣ)
Ηλεκτρονικός & ηλεκτρικός εξοπλισμός	75	109	Ανακύκλωση (μέσω αδειοδοτημένων συνεργατών)
Ασφαλής καταστροφή χαρτιού	-	66	Ανακύκλωση

Οι ποσότητες των υλικών προς ανακύκλωση είναι αισθητά αυξημένες κατά το 2018 λόγω της εντατικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζόμενων που πραγματοποιήθηκε.

Στοχοθεσία 2019-2020

Η εταιρεία επιδιώκει συνεχώς τη βελτίωση και θέτει αντίστοιχα στόχους σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας. Ειδικότερα για τα επόμενα έτη στοχεύει να υλοποιήσει τα ακόλουθα:

- Έναρξη της ανακύκλωσης πλαστικού στα κτήριά της.
- Προγραμματίζεται η προσθήκη ανακύκλωσης αλουμινίου.
- Υλοποίησης βελτιωτικών ενεργειών στις κτηριακές υποδομές για την περαιτέρω μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.
- Ενέργειες ευαισθητοποίησης εργαζομένων για την ανακύκλωση και το περιβάλλον.
- Συνέχιση της Βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Στόχος της εταιρείας είναι να μειώνει το περιβαλλοντικό αποτύπωμά της, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες και προσδοκίες των συμμετόχων της και του ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί.

Κηφισιά, 24 Απριλίου 2019

Εκ μέρους του Δ.Σ.

Αθανάσιος Παπανικολάου

Διευθύνων Σύμβουλος

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΔΠΧΑ), ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι συνημμένες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ την 24/04/2019 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.marfininvestmentgroup.com καθώς και στον διαδικτυακό χώρο του Χ.Α.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιρειών, που προβλέπονται από την απόφαση 8/754/14.4.2016 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, αναρτώνται στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.marfininvestmentgroup.com.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2018

		Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Πωλήσεις	**34**	996.164	879.581
Κόστος πωληθέντων	**35**	(731.062)	(636.022)
Μικτό κέρδος		**265.102**	**243.559**
Έξοδα διοίκησης	**35**	(90.737)	(77.179)
Έξοδα διάθεσης	**35**	(168.768)	(164.263)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	**36**	39.842	32.499
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	**37**	(10.043)	(13.978)
Λειτουργικό κέρδος/(ζημιά)		**35.396**	**20.638**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	**38**	(7.739)	1.708
Χρηματοοικονομικά έξοδα	**39**	(84.167)	(88.501)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**40**	158	358
Έσοδα από μερίσματα		7	-
Κέρδη/(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	**41**	1.001	(6.507)
Ζημιές προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(55.344)**	**(72.304)**
Φόρος εισοδήματος	**42**	2.940	(2.069)
Ζημιές χρήσης μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(52.404)**	**(74.373)**
Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης μετά από φόρους από διακοπείσες δραστηριότητες	**7.6**	105.718	(1.599)
Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης μετά φόρων		**53.314**	**(75.972)**
Κατανεμημένα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		**46.963**	**(74.817)**
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(54.792)	(73.493)
- από διακοπείσες δραστηριότητες		101.755	(1.324)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		**6.351**	**(1.155)**
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		2.388	(880)
- από διακοπείσες δραστηριότητες		3.963	(275)
Κέρδη/(Ζημιές) ανά μετοχή (€ / μετοχή) :			
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	**43**	**0,0500**	**(0,0796)**
- Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(0,0583)	(0,0782)
- Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες		0,1083	(0,0014)
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή	**43**	**0,0113**	**(0,0169)**
- Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(0,0071)	(0,0165)
- Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες		0,0184	(0,0004)

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Σημειώσεις:

- Τα κονδύλια της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017 έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να περιληφθούν μόνο οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Τα αποτελέσματα των διακοπεισών δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται διακριτά και αναλύονται σε ξεχωριστή σημείωση (βλ. σημείωση 7), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες».

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2018

		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Έσοδα/(Έξοδα) από συμμετοχές και λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	**38**	(118.801)	(43.456)
Έσοδα/(Έξοδα) χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**38**	(228)	218
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης		65	93
Σύνολο λειτουργικών εσόδων/(εξόδων)		**(118.964)**	**(43.145)**
Παροχές & προμήθειες τρίτων	**35**	(7.826)	(4.789)
Παροχές προσωπικού	**35**	(5.363)	(4.803)
Αποσβέσεις		(372)	(380)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	**35**	(2.363)	(2.892)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων		**(15.924)**	**(12.864)**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**40**	257	148
Χρηματοοικονομικά έξοδα	**39**	(28.993)	(36.149)
Ζημιές χρήσης προ φόρων		**(163.624)**	**(92.010)**
Φόρος εισοδήματος	**42**	-	-
Ζημιές χρήσης μετά φόρων		**(163.624)**	**(92.010)**
Κέρδη/(Ζημιές) ανά μετοχή (€ / μετοχή) :			
- Βασικά	**43**	(0,1742)	(0,0979)
- Μειωμένα	**43**	(0,0268)	(0,0223)

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ 2018

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**Σημ.**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης μετά από φόρους (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)		**53.314**	**(75.972)**	**(163.624)**	**(92.010)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες χρήσεις					
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		(1.097)	(1.029)	(10)	(23)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού		336	255	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή		(20)	-	-	-
		(781)	**(774)**	**(10)**	**(23)**
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες χρήσεις					
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών :					
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		(11.136)	1.156	-	-
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		(4.871)	(952)	-	-
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού :					
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	7	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού		-	146	-	-
Συναλλαγματικά κέρδη /(ζημιές) διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναταξινομήθηκαν στα αποτελέσματα χρήσης		-	2.368	-	-
		(16.007)	**2.725**	**-**	**-**
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων	**44**	**(16.788)**	**1.951**	**(10)**	**(23)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**36.526**	**(74.021)**	**(163.634)**	**(92.033)**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		33.959	(73.567)		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		2.567	(454)		

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Ποσά σε € '000	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2018	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017 (Αναμορφωμένη)	Ο ΟΜΙΛΟΣ 01/01/2017 (Αναμορφωμένη)	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2018	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ 31/12/2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού						
Ενσώματα πάγια	**9**	1.017.807	1.071.855	1.144.718	203	560
Υπεραξία επιχείρησης	**10**	233.655	240.738	237.773	-	-
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	**11**	235.146	425.231	434.206	9	2
Επενδύσεις σε θυγατρικές	**12**	-	-	-	782.092	1.096.579
Επενδύσεις σε συγγενείς	**13**	22.552	17.119	59.342	-	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	**14**	304	5.353	471	-	-
Επενδύσεις σε ακίνητα	**15**	259.786	265.878	275.225	-	-
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	**16**	5.975	14.365	15.318	174.572	181.301
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	**17**	18.491	37.625	40.024	-	-
Σύνολο		**1.793.716**	**2.078.164**	**2.207.077**	**956.876**	**1.278.442**
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού						
Αποθέματα	**18**	70.474	75.882	67.572	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	**19**	156.335	220.412	228.423	-	-
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	**20**	51.486	62.556	60.724	17.512	6.019
Λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**14**	177	437	2.867	150	367
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	**28**	2.738	4.433	5.877	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις	**21**	121.462	130.507	142.900	3.114	9.554
Σύνολο		**402.672**	**494.227**	**508.363**	**20.776**	**15.940**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	**7**	61.709	27.359	-	-	-
Σύνολο Ενεργητικού		**2.258.097**	**2.599.750**	**2.715.440**	**977.652**	**1.294.382**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Ίδια Κεφάλαια						
Μετοχικό κεφάλαιο	**22**	281.853	281.853	281.853	281.853	281.853
Υπέρ το άρτιο	**22**	3.874.689	3.874.689	3.874.689	3.874.689	3.874.689
Αποθεματικά εύλογης αξίας	**23**	(10.034)	2.273	2.085	-	-
Λοιπά αποθεματικά	**23**	32.956	32.752	33.781	32.948	32.948
Αποτελέσματα εις νέον		(3.950.646)	(3.952.499)	(3.879.448)	(3.779.062)	(3.615.428)
Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής		**228.818**	**239.068**	**312.960**	**410.428**	**574.062**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		118.992	111.099	116.050	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**347.810**	**350.167**	**429.010**	**410.428**	**574.062**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις						
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	**17**	96.644	189.182	195.810	-	-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	**24**	21.269	35.765	34.635	230	209
Επιχορηγήσεις	**25**	7.715	6.946	7.721	-	-
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	**26**	964.823	980.893	855.987	297.205	623.950
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	**29**	3.255	13.361	16.520	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	**30**	4.610	6.445	11.759	3.638	4.955
Σύνολο		**1.098.316**	**1.232.592**	**1.122.432**	**301.073**	**629.114**
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις						
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	**31**	132.083	170.148	180.608	-	-
Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	**32**	892	1.479	2.331	-	-
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	**26**	490.433	643.410	818.495	249.650	75.572
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	**28**	10.732	-	-	-	-
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	**29**	542	475	443	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	**33**	137.521	174.120	162.121	16.501	15.634
Σύνολο		**772.203**	**989.632**	**1.163.998**	**266.151**	**91.206**
Υποχρεώσεις άμεσα συνδεδεμένες με μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	**7**	39.768	27.359	-	-	-
Σύνολο Υποχρεώσεων		**1.910.287**	**2.249.583**	**2.286.430**	**567.224**	**720.320**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		**2.258.097**	**2.599.750**	**2.715.440**	**977.652**	**1.294.382**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Σημείωση:

Τα κονδύλια των προηγούμενα παρουσιαζόμενων περιόδων έχουν αναπροσαρμοσθεί προκειμένου να παρουσιασθούν οι επιδράσεις από την αλλαγή λογιστικής πολιτικής του Ομίλου όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στη σημείωση 49.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Αποθ/κά Εύλογης Αξίας	Λοιπά Αποθ/κά	Αποτελέσματα εις νέον	Ίδ. Κεφάλαια Αποδιδ. στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμ/χές	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2018		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**2.273**	**32.752**	**(3.952.499)**	**239.068**	**111.099**	**350.167**
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15	**3.5.3**	-	-	-	12	-	(3.479)	(3.467)	(737)	(4.204)
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο την 01/01/2018		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**2.285**	**32.752**	**(3.955.978)**	**235.601**	**110.362**	**345.963**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου		-	-	-	-	-	-	-	71	71
Αύξηση/(μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών σε θυγατρικές		-	-	-	-	-	(40.946)	(40.946)	48.386	7.440
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμ/χές θυγατρικών εταιρειών		-	-	-	-	-	-	-	(1.923)	(1.923)
Μείωση μη ελεγχουσών συμμετοχών από πώληση ποσοστού θυγατρικών		-	-	-	-	204	-	204	(39.953)	(39.749)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή μετρητών σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		-	-	-	-	-	-	-	(518)	(518)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**-**	**-**	**-**	**-**	**204**	**(40.946)**	**(40.742)**	**6.063**	**(34.679)**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**46.963**	**46.963**	**6.351**	**53.314**
Λοιπά συνολικά έσοδα:										
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	(9.151)	-	-	(9.151)	(1.985)	(11.136)
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	(3.168)	-	-	(3.168)	(1.703)	(4.871)
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	-	(960)	(960)	(137)	(1.097)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	**44**	-	-	-	-	-	297	297	39	336
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή	**44**	-	-	-	-	-	(22)	(22)	2	(20)
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**44**	**-**	**-**	**-**	**(12.319)**	**-**	**(685)**	**(13.004)**	**(3.784)**	**(16.788)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**(12.319)**	**-**	**46.278**	**33.959**	**2.567**	**36.526**
Υπόλοιπο την 31/12/2018		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**(10.034)**	**32.956**	**(3.950.646)**	**228.818**	**118.992**	**347.810**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Αποθ/κά Εύλογης Αξίας	Λοιπά Αποθ/κά	Αποτελέσματα εις νέον	Ίδ. Κεφάλαια Αποδιδ. στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμ/χές	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2017		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**2.085**	**33.781**	**(3.879.448)**	**312.960**	**116.050**	**429.010**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου		-	-	-	-	-	-	-	160	160
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		-	-	-	-	(2.783)	2.783	-	-	-
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από την αρχική απόκτηση θυγατρικών		-	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Αύξηση/(μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών σε θυγατρικές		-	-	-	-	-	(325)	(325)	(2.208)	(2.533)
Μερίσματα σε ιδιοκτήτες μη ελεγχουσών συμμ/χών θυγατρικών εταιρειών		-	-	-	-	-	-	-	(2.447)	(2.447)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**-**	**-**	**-**	**-**	**(2.783)**	**2.458**	**(325)**	**(4.497)**	**(4.822)**
Αποτέλεσμα χρήσης		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(74.817)**	**(74.817)**	**(1.155)**	**(75.972)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:										
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	1.033	-	-	1.033	123	1.156
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα χρήσης		-	-	-	(851)	-	-	(851)	(101)	(952)
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού										
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας χρήσης		-	-	-	6	-	-	6	1	7
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού		-	-	-	-	102	-	102	44	146
Συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της χρήσης		-	-	-	-	1.652	-	1.652	716	2.368
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	-	(920)	(920)	(109)	(1.029)
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	**44**	-	-	-	-	-	228	228	27	255
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**44**	**-**	**-**	**-**	**188**	**1.754**	**(692)**	**1.250**	**701**	**1.951**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		**-**	**-**	**-**	**188**	**1.754**	**(75.509)**	**(73.567)**	**(454)**	**(74.021)**
Υπόλοιπο την 31/12/2017		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**2.273**	**32.752**	**(3.952.499)**	**239.068**	**111.099**	**350.167**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Λοιπά Αποθ/κά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2018		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**32.948**	**(3.615.428)**	**574.062**
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		-	-	-	-	-	-
Αποτέλεσμα χρήσης		-	-	-	-	**(163.624)**	**(163.624)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	(10)	(10)
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**44**	-	-	-	-	**(10)**	**(10)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		-	-	-	-	**(163.634)**	**(163.634)**
Υπόλοιπο την 31/12/2018		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**32.948**	**(3.779.062)**	**410.428**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΣΤΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2017

Ποσά σε € '000	Σημ.	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ Το Άρτιο	Λοιπά Αποθ/κά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδ. Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 01/01/2017		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**35.731**	**(3.526.178)**	**666.095**
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου		-	-	-	(2.783)	2.783	-
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		-	-	-	**(2.783)**	**2.783**	-
Αποτέλεσμα χρήσης		-	-	-	-	**(92.010)**	**(92.010)**
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-	-	-	-	(23)	(23)
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης μετά από φόρους	**44**	-	-	-	-	**(23)**	**(23)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης μετά φόρων		-	-	-	-	**(92.033)**	**(92.033)**
Υπόλοιπο την 31/12/2017		**939.510.748**	**281.853**	**3.874.689**	**32.948**	**(3.615.428)**	**574.062**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018 (ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ)

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2018	01/01-31/12/2017 (Αναμορφωμένη)	01/01-31/12/2018	01/01-31/12/2017
Ζημιές χρήσης προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(55.344)**	**(72.304)**	**(163.624)**	**(92.010)**
Προσαρμογές στα κέρδη	159.429	169.398	147.863	79.807
Ταμ. Ροές από λειτ/κές δραστ/τες πριν τις μεταβολές του κεφ. κίνησης	**104.085**	**97.094**	**(15.761)**	**(12.203)**
Μεταβολές κεφαλαίου κίνησης				
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	1.475	(8.871)	-	-
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων	27.296	(3.061)	(596)	(515)
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων	171	(7.204)	526	(2.513)
(Αύξηση)/μείωση χρημ/κών στοιχείων ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	-	217	446
	28.942	***(19.136)***	***147***	***(2.582)***
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	**133.027**	**77.958**	**(15.614)**	**(14.785)**
Καταβληθέντες τόκοι	(110.924)	(61.622)	(22.644)	(33.572)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	(4.620)	(7.276)	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**17.483**	**9.060**	**(38.258)**	**(48.357)**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες από διακοπείσες δραστηριότητες	**22.923**	**11.765**	**-**	**-**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	**40.406**	**20.825**	**(38.258)**	**(48.357)**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
Αγορές ενσώματων παγίων	(33.336)	(28.852)	(13)	(7)
Αγορές ασώματων παγίων	(5.460)	(3.774)	(9)	-
Αγορές επενδύσεων σε ακίνητα	(1.535)	(1.696)	-	-
Πωλήσεις ενσώματων, άυλων παγίων και επενδυτικών ακινήτων	99.802	2.513	-	51
Επενδύσεις χρημ/κών στοιχείων ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	2.659	-	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς	76.310	54.432	203.768	56.920
Επενδύσεις σε λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	(16)	(3.872)	-	-
Τόκοι που εισπράχθηκαν	418	382	116	125
Δάνεια χορηγηθέντα σε συνδεδεμένα μέρη	-	-	(10.750)	(1.500)
Εισπράξεις επιχορηγήσεων	2.012	68	-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**138.195**	**21.860**	**193.112**	**55.589**
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες από διακοπείσες δραστηριότητες	**(9.055)**	**(6.880)**	**-**	**-**
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	**129.140**	**14.980**	**193.112**	**55.589**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Έκδοση κοινών μετοχών θυγατρικής	71	160	-	-
Δάνεια αναληφθέντα	266.039	476.758	40.000	469.900
Δάνεια πληρωθέντα	(433.521)	(512.999)	(207.289)	(477.770)
Εισροές/(εκροές) από μεταβολές ποσοστών σε υφιστάμενες θυγατρικές	(558)	(2.024)	-	-
Πληρωμές για μείωση μετοχικού κεφαλαίου σε μη ελέγχουσες συμμετοχές θυγατρικών	(518)	-	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(3.409)	(1.616)	-	-
Δάνεια αναληφθέντα από συνδεδεμένα μέρη	-	-	6.000	-
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(1.168)	(1.080)	-	-
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(173.064)**	**(40.801)**	**(161.289)**	**(7.870)**
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες από διακοπείσες δραστηριότητες	**(3.175)**	**(7.217)**	**-**	**-**
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	**(176.239)**	**(48.018)**	**(161.289)**	**(7.870)**
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	**(6.693)**	**(12.213)**	**(6.435)**	**(638)**
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στην αρχή της χρήσης	130.576	142.900	9.554	10.197
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(140)	(31)	(5)	(5)
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις από διακοπείσες δραστηριότητες	(154)	(80)	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στο τέλος της χρήσης	**123.589**	**130.576**	**3.114**	**9.554**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι προσαρμογές στα κέρδη αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01/01-31/12/2018	01/01-31/12/2017 (Αναμορφωμένη)	01/01-31/12/2018	01/01-31/12/2017
Προσαρμογές για:				
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	74.177	69.469	372	379
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού	1.138	1.161	23	26
Προβλέψεις	2.845	3.077	-	-
Απομείωση στοιχείων ενεργητικού	17.724	4.041	109.491	43.146
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	-	(5.326)	-	-
(Κέρδη)/ζημιές εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	7.460	10.942	-	-
Μη πραγματοποιηθέντα (κέρδη)/ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	144	147	11	8
(Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση ενσώματων, άυλων παγίων και επενδυτικών ακινήτων	(11.629)	26	-	(42)
(Κέρδη)/ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρημ/κών στοιχείων μέσω αποτελεσμάτων	370	(1.509)	-	-
Μερίδιο καθαρών (κερδών) / ζημιών από συγγενείς που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	(1.001)	6.507	-	-
(Κέρδη)/ζημιές από πώληση χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(11.136)	931	-	-
(Κέρδη)/ζημιές από πώληση μεριδίου θυγατρικών/συγγενών	-	8	9.310	310
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	(158)	(358)	(257)	(148)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	83.793	88.152	28.989	36.146
Έσοδα από μερίσματα	(7)	-	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(1.138)	(808)	-	-
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλέψεων προηγούμενων χρήσεων	(3.182)	(5.154)	(65)	-
Μη ταμειακά (έσοδα)/έξοδα	29	(1.908)	(11)	(18)
Σύνολο	**159.429**	**169.398**	**147.863**	**79.807**

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Ετήσιων Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Σημειώσεις:

- Τα κονδύλια της ενοποιημένης Κατάστασης των Ταμειακών Ροών της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017 αναπροσαρμόστηκαν προκειμένου να περιληφθούν μόνο οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες των διακοπεισών δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται διακριτά και αναλύονται σε ξεχωριστή σημείωση (βλ. σημείωση 7), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5.
- Τα κονδύλια της ενοποιημένης Κατάστασης των Ταμειακών Ροών της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017 έχουν αναπροσαρμοσθεί προκειμένου να παρουσιασθούν οι επιδράσεις από την αλλαγή λογιστικής πολιτικής του Ομίλου όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στη σημείωση 49.

Η συμφωνία των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων της Κατάστασης των Ταμειακών Ροών σε σχέση με τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000	01/01-31/12/2018				01/01-31/12/2017			
	Υπηρεσίες Υγείας	Μεταφορές	Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων	Σύνολο	Υπηρεσίες Υγείας	Μεταφορές	Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων	Σύνολο
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	22.489	(24)	458	**22.923**	9.276	(16)	2.505	**11.765**
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(8.533)	3	(525)	**(9.055)**	(6.472)	3	(411)	**(6.880)**
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(2.470)	-	(705)	**(3.175)**	(6.401)	-	(816)	**(7.217)**
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	(154)	-	-	**(154)**	(80)	-	-	**(80)**
Συνολικές καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	**11.332**	**(21)**	**(772)**	**10.539**	**(3.677)**	**(13)**	**1.278**	**(2.412)**

1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Εταιρεία «MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» με διακριτικό τίτλο MARFIN INVESTMENT GROUP (MIG), εδρεύει στην Ελλάδα στον δήμο Κηφισιάς Αττικής. Η διάρκεια της Εταιρείας είναι 100 χρόνια από τη σύστασή της και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Η MIG λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρεία συμμετοχών σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και ειδικότερα τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών, ως αυτός ισχύει. Οι Οικονομικές Καταστάσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα www.marfininvestmentgroup.com. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η μετοχή της Εταιρείας συμμετέχει στον Γενικό Δείκτη του Χ.Α. (Bloomberg Ticker: MIG GA, Reuters ticker: MIGr.AT, σύμβολο ΟΑΣΗΣ: ΜΙΓ).

Βασικό αντικείμενο δραστηριότητας του Ομίλου είναι η επικέντρωση σε εξαγορές εταιρειών, μετοχικές συμμετοχές και επενδύσεις στην Ελλάδα, στην Κύπρο και στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η δραστηριότητα του Ομίλου επικεντρώνεται σε 5 λειτουργικούς τομείς:

- Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά,
- Μεταφορές,
- Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες,
- Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες, και
- Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων.

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 το σύνολο του προσωπικού του Ομίλου ήταν 11.157 άτομα (εκ των οποίων 3.415 αντιστοιχούσαν στις διακοπείσες δραστηριότητες), ενώ την 31η Δεκεμβρίου 2017 ήταν 10.308 άτομα (εκ των οποίων 3.440 αντιστοιχούσαν στις διακοπείσες δραστηριότητες). Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 ο αριθμός προσωπικού της Εταιρείας ήταν 34 εργαζόμενοι, ενώ την 31η Δεκεμβρίου 2017 ήταν 38 εργαζόμενοι.

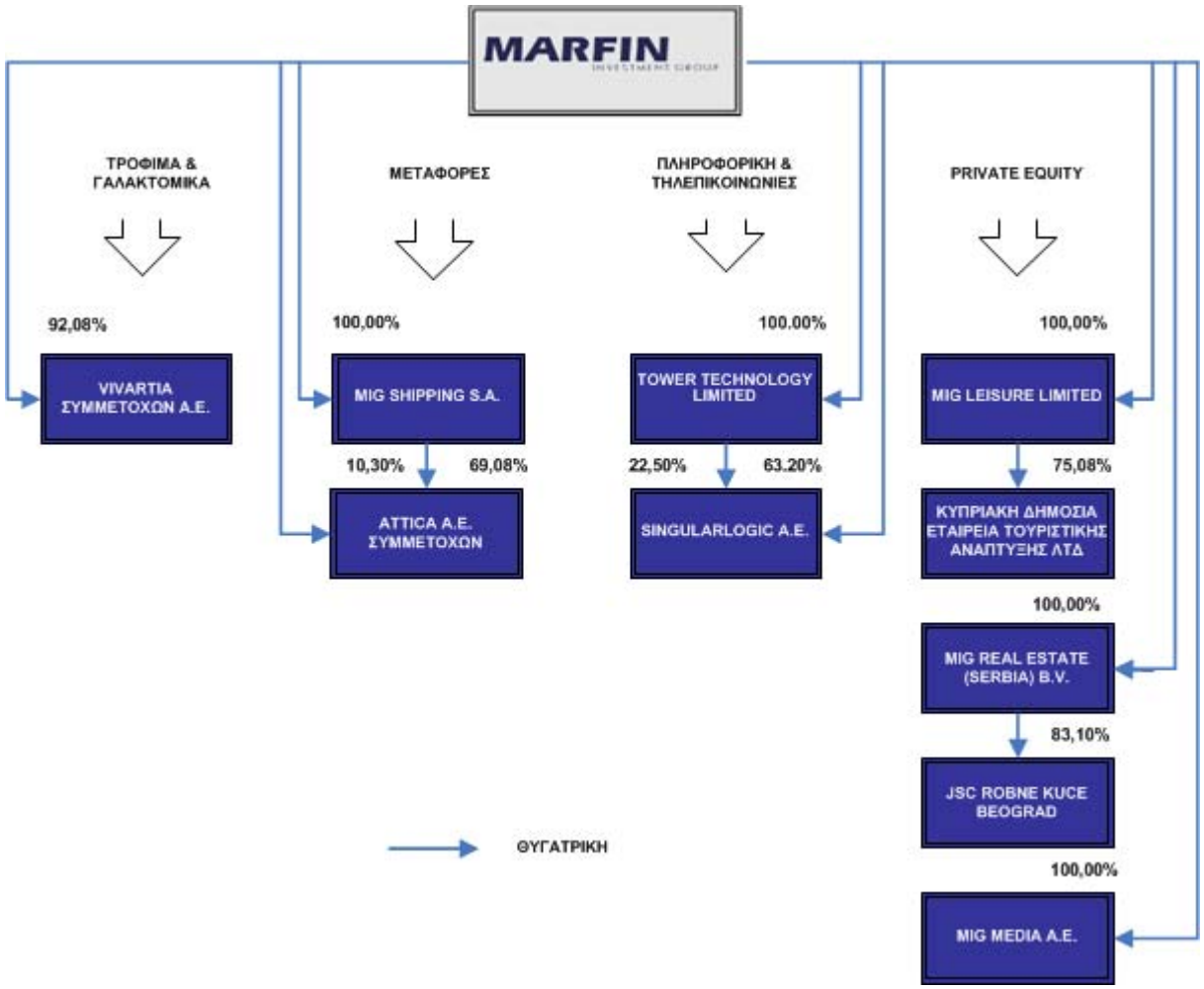
Οι εταιρείες της MIG που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, καθώς και οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις τους παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 2 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 24 Απριλίου 2019 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, είναι δε διαθέσιμες στο επενδυτικό κοινό στα γραφεία της Εταιρείας (Λεωφόρος Θησέως 67, 146 71, Κηφισιά) και την ιστοσελίδα της Εταιρείας στο διαδίκτυο.

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου MIG ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις Οικονομικές Καταστάσεις της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., η οποία είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα και της οποίας το ποσοστό συμμετοχής στην Εταιρεία την 31/12/2018 ανέρχεται σε 31,19%.

2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Η δομή του Ομίλου την 31/12/2018 έχει ως εξής:

2.1 Πίνακας ενοποιούμενων εταιρειών κατά την 31/12/2018

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ενοποιούμενες εταιρείες της MIG κατά την 31/12/2018, τις έδρες τους, το αντικείμενο δραστηριότητάς τους, τις άμεσες και έμμεσες συμμετοχές της Εταιρείας επί των μετοχικών τους κεφαλαίων, τη μέθοδο ενοποίησης, καθώς και τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις.

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις (4)
MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	**Ελλάδα**	**Εταιρεία συμμετοχών**			**Μητρική Εταιρεία**		**2012-2018**
Θυγατρικές της MIG							
MARFIN CAPITAL S.A.	BVI [3]	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	- [1]
VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	92,08%	-	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2018
MIG LEISURE LTD	Κύπρος	Διαχείριση επενδύσεων	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG SHIPPING S.A.	BVI [3]	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	- [1]
MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.	Ολλανδία	Διαχείριση επενδύσεων	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
SINGULARLOGIC Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία πληροφοριακών συστημάτων & εφαρμογών πληροφορικής	63,20%	22,50%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
ATHENIAN ENGINEERING ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συντήρησης & επισκευής αερ/φών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2018
MIG AVIATION HOLDINGS LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
TOWER TECHNOLOGY LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG ENVIRONMENT Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (Υπό Εκκαθάριση)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2018
MIG MEDIA Α.Ε. ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαφήμισης	100,00%	-	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2018
Θυγατρική της MIG LEISURE LTD							
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΤΔ	Κύπρος	Διαχείριση ξενοδοχειακής μονάδας	-	75,08%	**75,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρική της MIG SHIPPING S.A.							
ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	10,30%	69,08%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2018
Θυγατρική της MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.							
JSC ROBNE KUCE BEOGRAD (RKB)	Σερβία	Διαχείριση ακινήτων	-	83,10%	**83,10%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρικές της MIG AVIATION HOLDINGS LTD							
MIG AVIATION 1 LTD	Κύπρος	Εκμετάλλευση ελικοπτέρου	-	100,00%	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
MIG AVIATION 2 LTD	Κύπρος	Αδρανής	-	100,00%	**100,00%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA							
Θυγατρικές της VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.							
ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ (πρώην ΔΕΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.)	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (πρώην INVESTAL ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	91,56%	**91,56%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε. (πρώην ΚΑΦΕ ΑΛΚΥΟΝΗ Α.Ε.)	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία κατεψυγμένων προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
EVEREST Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις (4)
Θυγατρικές της ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ							
ΕΥΡΩΤΡΟΦΕΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορεία ζωοτροφών	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
UNITED MILK HOLDINGS LTD	Κύπρος	Παραγωγή & εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
UNITED MILK COMPANY AD	Βουλγαρία	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (πρώην INVESTAL ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	0,45%	**0,45%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
Θυγατρικές της GOODY'S Α.Ε.							
BALKAN RESTAURANTS S.A.	Βουλγαρία	Καφεζαχαροπλαστείο	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
HELLENIC CATERING Α.Ε.	Ελλάδα	Βιομηχανία φαγητών & τροφίμων - εμπορία	-	90,26%	**90,26%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
HELLENIC FOOD INVESTMENTS Α.Ε.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	56,46%	**56,46%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	55,25%	**55,25%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ. ΤΕΜΠΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	56,40%	**56,40%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΒΑΛΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΑΛΙΑΚΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΒΕΡΟΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	89,61%	**89,61%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
WHITE MOUNTAIN Α.Ε. (πρώην ΝΑΥΠΛΙΟΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	41,59%	**41,59%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΑΡΜΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	47,42%	**47,42%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
W ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	91,29%	**91,29%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2018
ΕΖΕΕ ΑΛΜΥΡΟΥ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	52,57%	**52,57%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	91,76%	**91,76%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
PELASGIANS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2016-2018
Θυγατρικές της HELLENIC FOOD INVESTMENTS Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ HOLLYWOOD Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	56,33%	**56,33%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΖΕΥΞΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	54,84%	**54,84%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΖΕΕ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	39,52%	**39,52%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	56,46%	**56,46%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
Θυγατρικές της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ Α.Β.Ε.Ε.							
UNCLE STATHIS EOD	Βουλγαρία	Παραγωγή & εμπορία κατεψυγμένων λαχανικών & τροφίμων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΑΛΕΣΙΣ Α.Ε.Β.Ε	Ελλάδα	Χονδρικό εμπόριο τυποποιημένων ζαχαρωδών προϊόντων	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΜΙΧ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	Ελλάδα	Εργ.παραγωγής τυροπιτών, ζύμης αρτοποιΐας & ζαχαροπλαστικής	-	45,12%	**45,12%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
GOODY'S Α.Ε. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (πρώην INVESTAL ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	0,07%	**0,07%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις (4)
Θυγατρικές της EVEREST Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ							
OLYMPIC CATERING Α.Ε.	Ελλάδα	Τροφοδοσία αεροσκαφών & κυλικεία - εστιατόρια	-	91,12%	**91,12%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	91,57%	**91,57%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΤΡΟΦΗ Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	73,66%	**73,66%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2018
ΚΟΡΥΦΗ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
ΔΕΚΑΕΞΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	56,17%	**56,17%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΥΜΗΤΤΟΥ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΚΑΛΛΙΘΕΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΠΑΤΗΣΙΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	64,46%	**64,46%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
ΠΛΑΤΕΙΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	60,77%	**60,77%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
EVERCAT Α.Ε. ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ	Ελλάδα	Εταιρεία παροχής τεχνογνωσίας & εκπαίδευσης	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΒΑΡΕΛΑΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2007-2018
EVERFOOD Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2007-2018
EVERHOLD LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΜΑΡΟΥΣΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2018
OLYMPUS PLAZA CATERING Α.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
MAGIC FOOD Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
FOOD CENTER Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	62,78%	**62,78%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
ΑΧΑΡΝΩΝ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	36,83%	**36,83%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
OLYMPUS PLAZA Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Σνακ καφέ & Μίνι μάρκετ	-	78,34%	**78,34%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΧΟΛΑΡΓΟΣ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	61,69%	**61,69%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
Π. ΦΟΡΤΟΤΗΡΑΣ - Ε. ΚΛΑΓΚΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	23,02%	**23,02%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΒΟΥΛΙΠΑ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
ΓΑΛΑΤΣΙ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
EVERSTORY Α.Ε.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΚΟΜΒΟΣ ΓΕΥΣΕΩΝ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2018
ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΩΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ ΑΕ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2018
PLAZA Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Σνακ καφέ & Μίνι μάρκετ	-	88,96%	**88,96%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
Θυγατρικές της ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ							
ΧΩΡΟΣ ΚΟΛΩΝΑΚΙΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	91,50%	**91,50%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΝΤΕΛΙ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	90,66%	**90,66%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΑΛΥΣΙΣ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	50,37%	**50,37%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
PANACOTTA Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	21,98%	**21,98%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2018
ΠΟΥΛΙΟΥ Α.Ε.Β.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	46,70%	**46,70%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
CAPRESE Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	91,57%	**91,57%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
FOOD CENTER Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	29,14%	**29,14%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις (4)
Θυγατρική της HELLENIC CATERING A.E.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	0,23%	**0,23%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
HELLENIC FOOD SERVICE ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Χονδρικό εμπόριο	-	90,26%	**90,26%**	Ολική Ενοποίηση	2008-2018
WHITE MOUNTAIN A.E. (πρώην ΝΑΥΠΛΙΟΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	5,26%	**5,26%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	0,78%	**0,78%**	Ολική Ενοποίηση	2009-2018
Θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΑΛΙΑΚΟΥ Α.Ε.							
ΕΖΕΕ ΑΛΜΥΡΟΥ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	8,74%	**8,74%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2018
Θυγατρική της FOOD CENTER A.E. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ							
PANACOTTA A.E. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Ελλάδα	Εστιατόριο - Αναψ/ριο	-	46,88%	**46,88%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2018
Θυγατρική της ΑΛΕΣΙΣ ΑΕΒΕ							
BULZYMCO LTD	Κύπρος	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρική της BULZYMCO LTD							
ALESIS BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	Παραγωγή τυροπιτών, Ζύμης αρτοποιΐας & ζαχαροπλαστικής	-	46,96%	**46,96%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΖΕΥΞΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	1,35%	**1,35%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
Θυγατρική της UNITED MILK COMPANY AD							
DELTA GREEK FOODS USA INC (πρώην VIVARTIA USA INC)	Αμερική	Εμπορική εταιρεία	-	92,08%	**92,08%**	Ολική Ενοποίηση	-
Θυγατρικές της MAGIC FOOD A.E. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ							
E.K.T.E.K. A.E.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων	-	20,72%	**20,72%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
GS COFFEE N ICE E.E.	Ελλάδα	Αναψ/ριο - Φαστ φουντ	-	73,66%	**73,66%**	Ολική Ενοποίηση	2013-2018
Θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε.							
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΕΥΣΙΠΛΟΪΑ Α.Ε. (πρώην ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΚΑΦΕΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ Α.Ε.)	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	0,08%	**0,08%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡ. ΕΠΙΧΕΙΡ. ΤΕΜΠΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Καφεζαχαροπλαστεία	-	35,67%	**35,67%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Καφεζαχαροπλαστείο	-	92,06%	**92,06%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
Συγγενής της ΜΙΧ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ Α.Β.Ε.Ε.							
ΙΟΝΙΚΗ ΣΦΟΛΙΑΤΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης & σφολιάτας	-	15,34%	**15,34%**	Καθαρή Θέση	2010-2018
Συγγενείς της EVEREST A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ							
ΟΛΥΜΠΟΥΣ ΠΛΑΖΑ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	Εστιατόρια - Σνακ καφέ & Μίνι μάρκετ	-	40,52%	**40,52%**	Καθαρή Θέση	2008-2018
Συγγενείς της ΔΕΛΤΑ Α.Β.Ε.Ε. ΤΡΟΦΙΜΩΝ							
EXEED VIVARTIA INVESTMENT (EVI)	ΗΑΕ (5)	Εταιρεία συμμετοχών & επενδύσεων	-	45,12%	**45,12%**	Καθαρή Θέση	-
ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.	Ελλάδα	Παραγωγή & εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	2011-2018
Θυγατρικές της EXEED VIVARTIA INVESTMENT (EVI)							
EXEED VIVARTIA GENERAL TRADING (EVGT)	ΗΑΕ (5)	Εμπορική εταιρεία	-	44,67%	**44,67%**	Καθαρή Θέση	-
EXEED VIVARTIA COMMERCIAL BROKERAGE (EVGB)	ΗΑΕ (5)	Εμπορική εταιρεία	-	44,67%	**44,67%**	Καθαρή Θέση	-
Θυγατρικές της ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.							
ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΜΟΝ. ΕΠΕ	Ελλάδα	Αδρανής	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	2011-2018
ΕΒΡΟΓΑΛ ΑΕΒΕ	Ελλάδα	Αδρανής	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	2011-2018
MEVGAL USA INC	Αμερική	Αδρανής	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	-

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις (4)
MEVGAL ENTERPRISES LIMITED	Κύπρος	Αδρανής	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	-
MEVGAL BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	Υπό εκκαθάριση	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	-
MEVGAL UK LIMITED	Αγγλία	Διαχείριση εμπορικών σημάτων	-	39,78%	**39,78%**	Καθαρή Θέση	-
Συγγενής της ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε.							
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	7,96%	**7,96%**	Καθαρή Θέση	2011-2018
ΟΜΙΛΟΣ ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ							
Θυγατρικές της ATTICA Α.Ε.							
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΠΤΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΟΚΤΩ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΝΝΕΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΔΕΚΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες μεταφορές	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
MAPIN Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ATTICA CHALLENGE LTD	Μάλτα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
ATTICA SHIELD LTD	Μάλτα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΔΩΔΕΚΑ (ΕΛΛΑΣ) ΙΝΚ & ΣΙΑ	Ελλάδα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Υπό εν. Διεύ/ση(2)	2009-2018
SUPERFAST FERRIES S.A.	Λιβερία	Υπηρεσίες διαχ/σης ποντοπόρων πλοίων	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
SUPERFAST PENTE INC	Λιβερία	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
SUPERFAST EXI INC	Λιβερία	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
SUPERFAST ENDEKA INC	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
SUPERFAST DODEKA INC	Λιβερία	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ BLUE STAR FERRIES	Ελλάδα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Υπό εν. Διεύ/ση(2)	2009-2018
BLUE STAR FERRIES S.A.	Λιβερία	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2014
WATERFRONT NAVIGATION COMPANY	Λιβερία	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
THELMO MARINE S.A.	Λιβερία	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
BLUE ISLAND SHIPPING INC	Παναμάς	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
STRINTZIS LINES SHIPPING LTD	Κύπρος	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	-
SUPERFAST ONE INC	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
SUPERFAST TWO INC	Λιβερία	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ΑΤΤΙΚΑ ΦΕΡΡΙΣ Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
Κ/ΞΙΑ BLUE STAR FERRIS ΝΑΕ & ΣΙΑ	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	79,38%	**79,38%**	Υπό εν. Διεύ/ση(2)	2009-2018
BLUE STAR N.E.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
BLUE STAR FERRIES N.E.	Ελλάδα	Αδρανής	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
ATTICA FERRIS ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	79,38%	**79,38%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2018
ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΙΣ Α.Ν.Ε.	Ελλάδα	Θαλάσσιες & ακτοπλοϊκές μεταφορές	-	78,45%	**78,45%**	Ολική Ενοποίηση	2012-2018
ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΙΣ ΚΑΡΓΚΟ Ν.Ε.	Ελλάδα	Αδρανής	-	78,45%	**78,45%**	Ολική Ενοποίηση	2013-2018

Επωνυμία Εταιρείας	Έδρα	Αντικείμενο δραστηριότητας	% Άμεσης Συμ/χής	% Έμμεσης Συμ/χής	% Συν/κής Συμ/χής	Μέθοδος Ενοποίησης	Ανέλεγκτες Φορ/κές Χρήσεις (4)
HELLENIC SEAWAYS MANAGEMENT S.A.	Λιβερία	Αδρανής	-	78,45%	**78,45%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
WORLD CRUISES HOLDINGS LTD	Λιβερία	Αδρανής	-	78,45%	**78,45%**	Ολική Ενοποίηση	-
HELCAT LINES S.A.	Νήσοι Marshall	Αδρανής	-	78,45%	**78,45%**	Ολική Ενοποίηση	-
Συγγενής της ATTICA A.E.							
AFRICA MOROCCO LINKS	Μαρόκο	Θαλάσσιες μεταφορές	-	38,90%	**38,90%**	Καθαρή Θέση	-
ΟΜΙΛΟΣ SINGULARLOGIC							
Θυγατρικές της SINGULARLOGIC A.E.							
PROFESSIONAL COMPUTER SERVICES S.A.	Ελλάδα	Ανάπτυξη εφαρμογών Η/Υ	-	43,28%	**43,28%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
SINGULAR BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
SINGULAR ROMANIA SRL	Ρουμανία	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
METASOFT A.E.	Ελλάδα	Εμπόριο Η/Υ	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
SYSTEM SOFT A.E.	Ελλάδα	Υπηρεσίες παροχής συμβουλών μηχανογράφησης	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
SINGULARLOGIC CYPRUS LTD	Κύπρος	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	84,67%	**84,67%**	Ολική Ενοποίηση	-
G.I.T. HOLDINGS A.E.	Ελλάδα	Εταιρεία συμμετοχών	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	2010-2018
G.I.T. CYPRUS	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
SENSE ONE TECHNOLOGIES A.E.	Ελλάδα	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	43,70%	**43,70%**	Ολική Ενοποίηση	2011-2018
SINGULARLOGIC MARITIME SERVICES LTD	Κύπρος	Παροχή υπηρεσιών στους τομείς των επικοινωνιών & τηλεπικοινωνιων	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
SINGULARLOGIC B.V.	Ολλανδία	Παροχή υπηρεσιών στους τομείς των επικοινωνιών & τηλεπικοινωνιων	-	85,70%	**85,70%**	Ολική Ενοποίηση	-
Συγγενείς της SINGULARLOGIC A.E.							
INFOSUPPORT A.E.	Ελλάδα	Παροχή μηχανογράφησης & εμπορία	-	29,14%	**29,14%**	Καθαρή Θέση	2010-2018
INFO A.E.	Ελλάδα	Εμπόριο Η/Υ	-	30,00%	**30,00%**	Καθαρή Θέση	2010-2018
LOGODATA A.E.	Ελλάδα	Μηχανογραφικές εφαρμογές	-	20,47%	**20,47%**	Καθαρή Θέση	2005-2018

Σημειώσεις

(1) Οι εταιρείες MARFIN CAPITAL S.A. και MIG SHIPPING S.A. είναι υπεράκτιες και δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος. Για τις εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκατεστημένες εταιρείες του Ομίλου, οι οποίες δεν έχουν υποκατάστημα στην Ελλάδα, δεν υπάρχει υποχρέωση φορολογικού ελέγχου.

(2) Υπό εν. Διεύ/ση = Υπό ενιαία Διεύθυνση

(3) BVI = British Virgin Islands

(4) Για τις εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα, οι οποίες πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έχει ολοκληρωθεί για τις χρήσεις 2011 έως 2013 φορολογικός έλεγχος βάσει της παρ.5 του αρ.82 του Ν.2238/1994, και για τις χρήσεις 2014 έως 2017 βάσει των διατάξεων του Ν.4174/2013 άρθρο 65Α παρ.1. Σημειώνεται ότι ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2018 βρίσκεται σε εξέλιξη. Περαιτέρω ανάλυση παρατίθεται στη σημείωση 46.6.

(5) ΗΑΕ = Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

2.2 Μεταβολές στη δομή του Ομίλου

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 και σε σχέση με την αντίστοιχη ετήσια συγκριτική περίοδο του 2017 περιλαμβάνονται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης οι εταιρείες: i) HSW η οποία αποτελεί νέα απόκτηση του ομίλου ATTICA και ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την 01/06/2018, ii) ΠΛΑΖΑ Α.Ε η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την 13/12/2017, ως απόρροια αύξησης του μετοχικού της κεφαλαίου χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας (έως εκείνη τη χρονική στιγμή, ήτοι 13/12/2017, η παραπάνω εταιρεία ενοποποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης), και iii) SINGULARLOGIC B.V. η οποία αποτελεί νεοϊδρυθείσα εταιρεία του ομίλου SINGULARLOGIC και ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης από την ημερομηνία της σύστασής της, ήτοι την 15/05/2018.

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 και σε σχέση με την αντίστοιχη ετήσια συγκριτική περίοδο του 2017 δεν περιλαμβάνονται (α) με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης οι εταιρείες: i) ο όμιλος ΥΓΕΙΑ και οι θυγατρικές του λόγω εκποίησης την 09/11/2018, ii) ΓΕΥΣΗ Ε.Β.Α.Ε. λόγω ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς εταιρείας εντός του δ΄ τριμήνου 2017, iii) ΑΤΤΙΚΑ ΠΡΙΜΙΟΥΜ Α.Ε. λόγω εκκαθάρισης της εταιρείας εντός του β’ εξαμήνου του 2017, iv) ΚΑΜΑΡΑ Α.Ε. λόγω ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκκαθάρισης της αδρανούς εταιρείας εντός του α’ εξαμήνου 2018, και v) MIG LRE CROATIA λόγω ολοκλήρωσης της διαδικασίας εκκαθάρισης της εταιρείας εντός του β’ εξαμήνου 2018.

Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 στο κονδύλι «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση» περιλαμβάνεται η εταιρεία ΚΕΤΑ και η εταιρεία MIG LEISURE (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.2). Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ετήσιας συγκριτικής περιόδου που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 στο κονδύλι «Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση» περιλαμβάνεται η εταιρεία HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.3).

Αναφέρεται, τέλος, ότι τα στοιχεία των αποτελεσμάτων της ATHENIAN ENGINEERING για τις παρουσιαζόμενες περιόδους παρουσιάζονται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες του Ομίλου (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.4).

3 ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

3.1 Δήλωση συμμόρφωσης

Οι ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας της 31ης Δεκεμβρίου 2018 που καλύπτουν την ετήσια περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018 είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διερμηνειών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018. Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη σημείωση 4, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Οι εν λόγω Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτιστεί βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern), η οποία προϋποθέτει ότι η Εταιρεία και οι θυγατρικές της θα έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις λειτουργίες τους ως δρώσες οικονομικές οντότητες στο προβλεπόμενο μέλλον. Η χρήση αυτής της λογιστικής βάσης λαμβάνει υπόψη την τρέχουσα και την προβλεπόμενη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, αφού ληφθούν υπόψη και οι κάτωθι συνθήκες και δράσεις που έχει σχεδιάσει και υλοποιεί η Διοίκηση.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 369.531 χιλ. και € 245.375 χιλ. αντίστοιχα, με το σημαντικότερο μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων να αφορά σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό. Αναφορικά με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης των δανειακών υποχρεώσεων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, κατά την ημερομηνία έγκρισης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση βρίσκεται σε συζητήσεις για την αναδιάρθρωση λοιπών τραπεζικών υποχρεώσεων ποσού € 153.202 χιλ.

Παράλληλα, για δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρείας ποσού € 248.750 χιλ. πληρωτέες εντός του 2019, η Διοίκηση σχεδιάζει την αναδιάρθρωση των εν λόγω υποχρεώσεων ή/και την αποπληρωμή τους μέσω της διάθεσης περιουσιακών στοιχείων.

Σημειώνεται ότι εντός της τρέχουσας χρήσης ο Όμιλος ολοκλήρωσε επιτυχώς την αναδιάρθρωση κεφαλαίου και τόκων των κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων του ομίλου VIVARTIA συνολικού ποσού € 365.208 χιλ. Παράλληλα, εγκρίθηκε από την πιστώτρια τράπεζα εντός του 2018 η διευθέτηση λοιπών δανειακών υποχρεώσεων πλέον τόκων του ομίλου εστίασης συνολικού ποσού € 12.391 χιλ., η οποία είναι σε φάση υλοποίησης και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου 2019.

Η Διοίκηση εκτιμά ότι τα ανωτέρω θέματα θα επιλυθούν με την επιτυχή ολοκλήρωση των παρακάτω δράσεων.

(α) Υλοποίηση Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης της MARFIN INVESTMENT GROUP αναφορικά με τις δανειακές υποχρεώσεις ύψους € 403,5 εκ. κατά την ημερομηνία αναφοράς

Την 27/04/2017, η Διοίκηση κατέληξε σε Συμφωνία Αναδιάρθρωσης ("Restructuring Agreement") δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας συνολικού ποσού € 554,1 εκ. Την 25/04/2018, τροποποιήθηκε η εν λόγω Συμφωνία Αναδιάρθρωσης η οποία περιλαμβάνει δανειακές υποχρεώσεις συνολικού ποσού € 403,5 εκ. κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης των όρων της ως άνω Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης, εντός της χρήσης 2018 και μέχρι και την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων, έχουν πραγματοποιηθεί τα κάτωθι:

(i) Ολοκλήρωση της πώλησης του ΥΓΕΙΑ

Η Διοίκηση της Εταιρείας ανακοίνωσε την 05/07/2018 την υπογραφή της συμφωνίας πώλησης των μετοχών του ΥΓΕΙΑ προς την εταιρεία HELLENIC HEALTHCARE S.A.R.L. (η οποία ελέγχεται από τα επενδυτικά κεφάλαια της CVC CAPITAL PARTNERS). Η εν λόγω πώληση εγκρίθηκε την 25/08/2018 από τη Γενική Συνέλευση της MIG και την 27/09/2018 από την Επιτροπή Ανταγωνισμού (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.1). Το προσφερθέν τίμημα ανήλθε στο ποσό των € 0,95 ανά μετοχή και κατά συνέπεια το συνολικό τίμημα της συναλλαγής ανήλθε σε € 204 εκ. εκ του οποίου, ποσό ύψους € 201,9 εκ. χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας.

(ii) Ολοκλήρωση της πώλησης της ΚΕΤΑ

Την 27/02/2019, η Διοίκηση της Εταιρείας ανακοίνωσε την υπογραφή συμφωνίας πώλησης του συνόλου των μετοχών που κατέχει η θυγατρική της MIG LEISURE στην εταιρεία ΚΕΤΑ, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου Hilton Cyprus, προς την εταιρεία VIBRANA HOLDINGS LTD συμφερόντων της ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ Α.Ε.Ε.Α.Π. και του ομίλου INVEL. Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε € 38,64 εκ. και αποτελεί μέρος ευρύτερης συναλλαγής για την πώληση προς την αγοράστρια συνολικά ποσοστού 96,82% στην ΚΕΤΑ ιδιοκτησίας της Εταιρείας και της LOUIS PLC έναντι € 54,89 εκ. Την 27/03/2019 η συναλλαγή εγκρίθηκε από την αρμόδια κυπριακή Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού, ενώ την 18/04/2019 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση των ως άνω μετοχών. Από το τίμημα της πώλησης εξοφλήθηκε τραπεζικός δανεισμός ποσού € 27,5 εκ. της MIG LEISURE, ενώ μέρος του υπολειπόμενου τιμήματος χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας.

Η Διοίκηση βρίσκεται στη διαδικασία υλοποίησης και των λοιπών όρων και προϋποθέσεων της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης, που αφορούν την τήρηση δεσμεύσεων σε σχέση με χρηματοοικονομικούς δείκτες, καθώς και τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου κατόπιν λήψης κατά περίπτωσιν των απαιτούμενων συναινέσεων από λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη, με στόχο την ουσιώδη μείωση του συνολικού δανεισμού της Εταιρείας.

Η τυχόν αδυναμία εκπλήρωσης κάποιου όρου ή ολοκλήρωσης των απαιτούμενων βημάτων, τα οποία είναι αλληλένδετα, μπορεί να αποτελέσει λόγο για τη μη ολοκλήρωση της υλοποίησης της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης. Σε μία τέτοια περίπτωση, η Διοίκηση θα επιδιώξει να διαπραγματευτεί εκ νέου τους βασικούς όρους της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης με τη συνεργαζόμενη τράπεζα συμπεριλαμβανομένης και της χρονικής μετάθεσης των συμβατικών οφειλών της από τον υφιστάμενο δανεισμό.

(β) Συζητήσεις με πιστώτριες τράπεζες για την αναδιάρθρωση λοιπών δανειακών υποχρεώσεων εταιρειών του Ομίλου

Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2018 (όπως αναλυτικά περιγράφεται στη σημείωση 26) περιλαμβάνονται υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων των θυγατρικών SINGULARLOGIC € (51,3 εκ.), RKB € (101,9 εκ). συνολικού ποσού € 153.202 χιλ., για την αναδιάρθρωση των οποίων οι Διοικήσεις βρίσκονται σε συζητήσεις με τις πιστώτριες τράπεζες.

Ειδικότερα, οι ως άνω εταιρείες του Ομίλου κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων, βρίσκονται σε διαδικασία συζητήσεων με τα πιστωτικά ιδρύματα, με σκοπό την αναδιάρθρωση των όρων των δανειακών τους υποχρεώσεων (βλ. σημείωση 26),

εξετάζοντας σχέδια που θα μπορέσουν να γίνουν εκατέρωθεν αποδεκτά. Στόχος των συζητήσεων είναι η επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής των δανείων και η διαμόρφωση πιο ρεαλιστικών χρηματοοικονομικών δεικτών εναρμονισμένων με την τρέχουσα οικονομική συγκυρία. Παρά το γεγονός ότι τα τρέχοντα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και του ελληνικού τραπεζικού κλάδου έχουν οδηγήσει σε πιο αυστηρά κριτήρια δανειοδότησης, η Διοίκηση του Ομίλου είναι αισιόδοξη και εκτιμά ότι η όλη διαδικασία των διαπραγματεύσεων για την αναδιάρθρωση θα ολοκληρωθεί με επιτυχία εντός των επόμενων μηνών.

Αν οι ανωτέρω επιδιωκόμενες ενέργειες της Διοίκησης για την Εταιρεία και τις θυγατρικές της δεν τελεσφορήσουν ή αποδειχθούν ανεπαρκείς, λόγω της αστάθειας και αβεβαιότητας που επικρατεί αλλά και της αβεβαιότητας υλοποίησης των ενεργειών που δεν εξαρτώνται αποκλειστικά από τη Διοίκηση, τότε ενδέχεται να επηρεαστούν δυσμενώς τα αποτελέσματα, η λειτουργία και οι προοπτικές του Ομίλου, ήτοι ο συνδυασμός των περιγραφόμενων καταστάσεων υποδηλώνει την ύπαρξη αβεβαιότητας σχετικά με τη δυνατότητα συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ωστόσο, υπό την προϋπόθεση της επιτυχούς ολοκλήρωσης των ανωτέρω ενεργειών, η Διοίκηση αναμένει εύλογα ότι δεν θα αντιμετωπίσει θέματα χρηματοδότησης και ρευστότητας του Ομίλου και της Εταιρείας εντός των επόμενων 12 μηνών.

3.2 Βάση επιμέτρησης

Οι Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται για την αναπροσαρμογή σε εύλογη αξία των παρακάτω στοιχείων:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβάνονται και τα παράγωγα),
- χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, και
- επενδύσεις σε ακίνητα.

3.3 Νόμισμα παρουσίασης

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της μητρικής του Ομίλου) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

3.4 Χρήση εκτιμήσεων

Η σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν στο μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται στη σημείωση 8 των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.5 Αλλαγή στις λογιστικές πολιτικές

Στις Οικονομικές Καταστάσεις έχουν τηρηθεί οι λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιήθηκαν για να καταρτιστούν οι Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2017, προσαρμοσμένων με νέα Πρότυπα, και τις αναθεωρήσεις επί των Προτύπων που επιτάσσουν τα ΔΠΧΑ (βλ. παραγράφους 3.5.1, 3.5.2 και 3.5.3) και με την αλλαγή λογιστικής πολιτικής του Ομίλου σχετικά με την αναγνώριση των αντικαταστάσεων, ουσιωδών επισκευών βλαβών και αναβαθμίσεων εξοπλισμού του λειτουργικού τομέα «Μεταφορές» ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων (βλ. σημείωση 49).

3.5.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις και Διερμηνείες των ΔΠΧΑ εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η επίδραση από την εφαρμογή στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 3.5.3.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Η επίδραση από την εφαρμογή στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 3.5.3.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 1**: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28**: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία δεν έχει σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

3.5.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και Αναθεωρήσεις Προτύπων αλλά και οι ακόλουθες Διερμηνείες για τα υπάρχοντα Πρότυπα, έχουν δημοσιευθεί αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα:

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 από την υποχρεωτική ημερομηνία εφαρμογής του, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Βάσει αυτής της προσέγγισης, η σωρευτική επίδραση από την αρχική εφαρμογή του Προτύπου θα αναγνωρισθεί ως προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, χωρίς αναδιατύπωση της συγκριτικής πληροφόρησης. Κατά την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής, ο Όμιλος θα αναγνωρίσει (α) μια υποχρέωση μίσθωσης επιμετρώμενη στην παρούσα αξία που προκύπτει από την προεξόφληση των υπολειπόμενων καταβολών μισθωμάτων με τη χρήση του οριακού επιτοκίου δανεισμού, όπως αυτό ίσχυε κατά την ημέρα της αρχικής εφαρμογής, και (β) ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού επιμετρώμενο σε ένα ποσό ίσο με την αντίστοιχη υποχρέωση μίσθωσης, προσαρμοσμένο κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις για τις οποίες το υποκείμενο στοιχείο του ενεργητικού είναι χαμηλής αξίας, ο Όμιλος θα αναγνωρίσει τα μισθώματα ως έξοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο, σύμφωνα με τις σχετικές εξαιρέσεις που παρέχονται από το ΔΠΧΑ 16. Παράλληλα, ο Όμιλος θα εφαρμόσει την πρακτική εφαρμογή του Προτύπου και δεν θα προβεί στον διαχωρισμό των μη μισθωτικών στοιχείων από τα μισθωτικά στοιχεία, αντιμετωπίζοντας λογιστικά κάθε μισθωτικό και συναφές μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαίο μισθωτικό στοιχείο.

Ο Όμιλος προέβη σε ανάλυση της αναμενόμενης επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019. Συνοπτικά, με βάση την τρέχουσα εκτίμηση της Διοίκησης, η επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 εκτιμάται ότι θα είναι ως εξής: ο Όμιλος εκτιμά ότι θα αναγνωρίσει στην ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης δικαιώματα χρήσης στοιχείων του ενεργητικού ποσού κατά προσέγγιση μεταξύ € 63,1 εκ. και € 64,4 εκ. και υποχρεώσεις από μισθώσεις ποσού κατά προσέγγιση μεταξύ € 63,1 εκ. και € 64,4 εκ. (Εταιρεία: ποσού κατά προσέγγιση μεταξύ € 0,2 εκ. και € 0,2 εκ.) Στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων, οι αποσβέσεις αναμένεται να αυξηθούν σε

ένα εύρος από € 9,8 εκ. έως € 10,1 εκ. και τα χρηματοοικονομικά έξοδα αναμένεται να αυξηθούν σε ένα εύρος από € 2,9 εκ. έως € 3,0 εκ. Η μείωση των εξόδων από ενοίκια αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση των λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) που θα κυμαίνεται σε ένα εύρος από € 11,0 εκ. έως € 11,4 εκ. Η εκτιμώμενη επίδραση αφορά τις υφιστάμενες συμβάσεις κατά την 1 Ιανουαρίου 2019.
Η πραγματική επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 θα εξαρτηθεί από το επιτόκιο προεξόφλησης του Ομίλου κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, τον προσδιορισμό των συμβάσεων μίσθωσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νέου προτύπου κατά την ημερομηνία αυτή και την τελική αξιολόγηση του Ομίλου για τη διάρκεια της μίσθωσης, ιδιαίτερα όσον αφορά την εξάσκηση τυχόν δικαιωμάτων ανανέωσης και τερματισμού.
Το νέο λογιστικό Πρότυπο για τις μισθώσεις, δεν έχει σημαντικό αντίκτυπο για τον Όμιλο ως εκμισθωτή.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν

καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11**: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **ΔΛΠ 12**: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, **ΔΛΠ 23**: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις

Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με

ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.5.3 Επίδραση από την αρχική υιοθέτηση των Προτύπων ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»**

Ο Όμιλος εφάρμοσε το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» από την 1η Ιανουαρίου 2018 χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης, αναγνωρίζοντας την σωρευτική επίδραση της αρχικής εφαρμογής στο υπόλοιπο έναρξης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Το ΔΠΧΑ 9 διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τις υπάρχουσες απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 για την ταξινόμηση και τη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Ωστόσο, εξαλείφει τις προηγούμενες κατηγορίες του ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία: διακρατούμενα ως τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις και διαθέσιμα προς πώληση. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 δεν είχε επίδραση στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου που αφορούν τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ενώ η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 στην κατάταξη και την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί στο τέλος της παρούσας ενότητας.

Σε ό,τι αφορά την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, η επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου κατά την 01/01/2018 ανέρχεται σε ποσό € 4.020 χιλ. Ως εκ τούτου, κατά την 01/01/2018 τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου μειώθηκαν κατά ποσό € 4.020 χιλ., ενώ οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων αυξήθηκαν ισόποσα.

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του Προτύπου, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν είχε αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

Οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου για τα χρηματοοικονομικά μέσα και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 9, περιγράφονται στις Σημειώσεις 4.2 και 4.3.2 των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες»**

Ο Όμιλος εφάρμοσε το καινούργιο Πρότυπο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» από την 1η Ιανουαρίου 2018 χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης, αναγνωρίζοντας την σωρευτική επίδραση της αρχικής εφαρμογής στο υπόλοιπο έναρξης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017 αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Η συνολική επίδραση από την εφαρμογή του νέου Προτύπου στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου κατά την 01/01/2018 ανήλθε σε ποσό € 184 χιλ. Η υιοθέτηση του νέου Προτύπου κατά την 31/12/2018 είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των εσόδων κατά € 15.643 χιλ. και την ισόποση αύξηση των εξόδων διάθεσης. Η μεταβολή αυτή προέρχεται από τον όμιλο VIVARTIA και δεν έχει επίδραση στο καθαρό αποτέλεσμα του Ομίλου. Η αντίστοιχη επίδραση κατά τη συγκριτική περίοδο ανήλθε σε

€ 17.601 χιλ. και αναμορφώθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της περιόδου 31/12/2017 για σκοπούς συγκρισιμότητας.

Η λογιστική πολιτική για την αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15 περιγράφεται στη Σημείωση 4.17 των συνημμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Συνοπτικά, η επίδραση των προσαρμογών και αναταξινομήσεων στα οικονομικά μεγέθη του Ομίλου και της Εταιρείας από την εφαρμογή των νέων Προτύπων ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» και ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» αναλύεται στον κατωτέρω πίνακα. Τυχόν γραμμές οι οποίες δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφεραν τα νέα Πρότυπα δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Ποσά σε € '000		**Ο ΟΜΙΛΟΣ**		
Απόσπασμα κατάστασης οικονομικής θέσης	**31/12/2017**	**ΔΠΧΑ 9 - προσαρμογές μετάβασης**	**ΔΠΧΑ 15 - προσαρμογές μετάβασης**	**01/01/2018 αναμορφωμένο**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	5.353	(5.353)		-
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	-	5.353		5.353
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	37.625	-	80	37.705
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	220.412	(2.730)		217.682
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	62.556	(1.290)	16	61.282
Εμπορικό χαρ/κιο και λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	45	(45)		-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω ΚΑΧ	-	45		45
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Αποθεματικά εύλογης αξίας	2.273	12		2.285
Αποτελέσματα εις νέον	(3.952.499)	(3.321)	(158)	(3.955.978)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	111.099	(711)	(26)	110.362
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	189.182	-	4	189.186
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	174.120	-	276	174.396

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	31/12/2017	**ΔΠΧΑ 9 - προσαρμογές μετάβασης**	**01/01/2018 αναμορφωμένο**
Εμπορικό χαρ/κιο και λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	367	(367)	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω ΚΑΧ	-	367	367

4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

4.1 Ενοποίηση

4.1.1 Θυγατρικές

Είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρεία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού

συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρεία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ:

- του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον
- της καθαρής αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων,

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού.

Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών εταιρειών έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη σημείωση 2, παρατίθεται πλήρης λίστα των ενοποιούμενων θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά του Ομίλου.

Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρείας.

4.1.2 Συμμετοχές σε Θυγατρικές Εταιρείες (Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις)

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες θυγατρικές της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

4.1.3 Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.

- Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και κατανέμεται στους ιδιοκτήτες της μητρικής.
- Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση). Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.

4.1.4 Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

4.1.5 Συγγενείς

Είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος μπορεί να ασκεί ουσιώδη επιρροή, ωστόσο δεν ασκεί έλεγχο. Οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον Όμιλο συνιστούν ότι το κατεχόμενο ποσοστό μεταξύ 20% και 50% δικαιωμάτων ψήφου μίας εταιρείας υποδηλώνει ουσιώδη επιρροή πάνω στην επενδυόμενη εταιρεία, εκτός αν μπορεί να αποδειχθεί ξεκάθαρα ότι δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης και κατόπιν αποτιμώνται σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς, το κόστος αυξάνεται ή μειώνεται με την αναλογία του Ομίλου στις μεταβολές της καθαρής θέσης της επενδυόμενης. Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή στις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο των μεταβολών των αποθεματικών μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά. Όταν η συμμετοχή του Ομίλου στις ζημίες σε μία συγγενή επιχείρηση ισούται ή υπερβαίνει το κόστος της συμμετοχής του στη συγγενή επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων οποιονδήποτε άλλων επισφαλών απαιτήσεων, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες, εκτός και αν έχει καλύψει υποχρεώσεις ή έχει ενεργήσει πληρωμές εκ μέρους της συγγενούς επιχείρησης και εν γένει εκείνων που προκύπτουν από τη μετοχική ιδιότητα. Εάν μεταγενέστερα η συγγενής επιχείρηση παρουσιάσει κέρδη, η επενδύτρια αρχίζει να αναγνωρίζει εκ νέου το μερίδιό της επί των κερδών, μόνον εφόσον το μερίδιό της επί των κερδών εξισωθεί με το μερίδιο των ζημιών που δεν είχε αναγνωρίσει.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

Οι λογιστικές αρχές που χρησιμοποιούν οι συγγενείς δεν είναι διαφορετικές από αυτές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος, ενώ η ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών καταστάσεων των συγγενών επιχειρήσεων, συμπίπτει με αυτή της μητρικής.

4.1.6 Επενδύσεις σε Συγγενείς (Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις)

Οι επενδύσεις σε συγγενείς στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις αποτιμώνται σε εύλογες αξίες, σύμφωνα με τα οριζόμενα του ΔΠΧΑ 9 για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Οι επενδύσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, ενώ οποιαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή σε αυτή την αξία, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Κατά την 31/12/2018 η Εταιρεία δεν κατείχε επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις.

4.1.7 Συμμετοχές σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Οι επενδύσεις σε από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται ως από κοινού δραστηριότητες (συμμετοχές σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο), είτε ως κοινοπραξίες και η ταξινόμηση εξαρτάται από τα συμβατικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες, σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και μετά προσαρμόζονται με το ποσοστό του Ομίλου πάνω στα κέρδη ή τις ζημίες και στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των κοινοπραξιών. Όταν το ποσοστό του Ομίλου στις ζημίες μιας κοινοπραξίας είναι ίσο ή υπερβαίνει τη συμμετοχή του σε αυτή την κοινοπραξία, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προχωρήσει σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις κοινοπραξίες. Επίσης, απαλείφονται και οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις από τη συναλλαγή για την απομείωση του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάσθηκε.

Περαιτέρω, για τις συμμετοχές του σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις:

α) τα στοιχεία ενεργητικού του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού του ανήκουν από κοινού),

β) τις υποχρεώσεις του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιασδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού),

γ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση, και

δ) τις δαπάνες του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού).

4.2 Χρηματοοικονομικά Μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση ή έναν συμμετοχικό τίτλο σε μία άλλη επιχείρηση.

4.2.1 Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, όταν και μόνο όταν, ο Όμιλος καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του στοιχείου, ή όταν ο Όμιλος μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο και ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας.

Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

4.2.2 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Στοιχείων του Ενεργητικού

Εκτός από εκείνες τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική συνιστώσα χρηματοδότησης και επιμετρώνται με βάση την τιμή συναλλαγής τους σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία προσθέτοντας το σχετικό κόστος της συναλλαγής εκτός από την περίπτωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

α. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
β. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, και
γ. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Η ταξινόμηση προσδιορίζεται βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα», «Χρηματοοικονομικά έξοδα» και «Χρηματοοικονομικά έσοδα», εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

4.2.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετράται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια:

i. το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και

ii. εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου (“SPPI” κριτήριο).

Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά. Μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αντίκτυπος από την προεξόφληση είναι ασήμαντος, η προεξόφληση παραλείπεται.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Η εύλογη αξία των στοιχείων προσδιορίζεται με αναφορά σε συναλλαγές σε μία ενεργό αγορά ή με τη χρήση τεχνικών μεθόδων αποτίμησης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υφίσταται ενεργός αγορά.

4.2.4 Ταξινόμηση και επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως Ομολογιακά Δάνεια και δάνεια τραπεζών. Οι δανειακές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δύναται να ταξινομηθούν κατά την αρχική αναγνώριση ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αν ικανοποιούνται τα κάτωθι κριτήρια.

(α) Η ταξινόμηση αντιστρέφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό τις επιδράσεις της λογιστικής ασυνέπειας (accounting mismatch) που θα προέκυπτε αν η υποχρέωση είχε αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος.
(β) Οι εν λόγω υποχρεώσεις αποτελούν μέρος μιας ομάδας υποχρεώσεων οι οποίες διαχειρίζονται ή αξιολογούνται ως προς την απόδοσή τους στην βάση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις στρατηγικές διαχείρισης χρηματοοικονομικών κινδύνων του Ομίλου.
(γ) Η χρηματοοικονομική υποχρέωση περιέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο το οποίο ταξινομείται και αποτιμάται διακεκριμένα.

Μετατρέψιμα Ομολογιακά Δάνεια

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα χρηματοοικονομικό μέσο έκδοσής του στα ίδια κεφάλαια ή στις υποχρεώσεις ανάλογα με την ουσία των συμβατικών όρων του μέσου. Τα μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια διαχωρίζονται σε δύο τμήματα, αφενός στην χρηματοοικονομική υποχρέωση και αφετέρου στο τμήμα των ιδίων κεφαλαίων που αφορά στο δικαίωμα προαίρεσης που παρέχεται στον κάτοχο να μετατρέψει τις ομολογίες του σε κοινές μετοχές της Εταιρείας.

Η χρηματοοικονομική υποχρέωση αποτιμάται αρχικά στην παρούσα αξία όλων των μελλοντικών πληρωμών που έχει αναλάβει να πραγματοποιήσει ο Όμιλος ανεξάρτητα από την εξάσκηση ή όχι των δικαιωμάτων προαίρεσης των ομολογιούχων. Ως επιτόκιο προεξόφλησης λαμβάνεται το επιτόκιο που ισχύει στην αγορά κατά την ημερομηνία της έκδοσης για ένα όμοιο δάνειο χωρίς το ενσωματωμένο δικαίωμα μετατροπής. Μεταγενέστερα, η υποχρέωση αποτιμάται είτε στο

αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου είτε στην εύλογη αξία σύμφωνα με τα ειδικά χαρακτηριστικά του εκάστοτε ΜΟΔ. Οι τόκοι που προκύπτουν από τα ομολογιακά δάνεια περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα».

Η υπολειμματική αξία μεταξύ του καθαρού προϊόντος της έκδοσης και της παρούσας αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης αναγνωρίζεται, μετά την αφαίρεση του αναλογούντα φόρου εισοδήματος, απευθείας σε λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων.

Στην περίπτωση κατά την οποία δεν πληρείται ο κανόνας «fixed for fixed» του ΔΛΠ 32, το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο αποτελεί στην ολότητά του ένα σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο και, στο σύνολό του (και το στοιχείο του δανείου και το ενσωματωμένο παράγωγο με τη μορφή του δικαιώματος μετατροπής) αποτελεί μια χρηματοοικονομική υποχρέωση.

Πώληση μετατρέψιμων ομολογιών της Εταιρείας μεταγενέστερα της έκδοσής τους, από εταιρείες του Ομίλου λογιστικοποιείται, στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, με τρόπο ανάλογο με την αρχική έκδοση ομολογιών.

4.2.5 Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Μέσα και Λογιστική Αντιστάθμισης

Ο Όμιλος κάνει χρήση παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων όπως συμβόλαια προθεσμιακών πράξεων συναλλάγματος, συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων, συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων και άλλα παράγωγα για αντιστάθμιση κινδύνων που συνδέονται με διακυμάνσεις επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Ο Όμιλος ταξινομεί τα παράγωγα ως κατεχόμενα για αντιστάθμιση κινδύνων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για την αντιστάθμιση κινδύνων που απορρέουν από τις μεταβολές των επιτοκίων, των τιμών μετοχών και των τιμών συναλλάγματος και καυσίμων. Ο Όμιλος εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική εύλογης αξίας ή ταμειακών ροών για παράγωγα τα οποία πληρούν τα σχετικά κριτήρια. Για παράγωγα τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Σχέση αντιστάθμισης για σκοπούς εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης υπάρχει όταν:

α. υπάρχει οικονομική σχέση μεταξύ του αντισταθμιζόμενου στοιχείου και του μέσου αντιστάθμισης,
β. η επίδραση του πιστωτικού κινδύνου δεν κυριαρχεί στις μεταβολές της τιμής που προκύπτουν από αυτήν την οικονομική σχέση, και
γ. η αναλογία αντιστάθμισης της σχέσης αντιστάθμισης είναι η ίδια με αυτή που προκύπτει από την ποσότητα του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που η οικονομική οντότητα στην πραγματικότητα αντισταθμίζει και την ποσότητα του μέσου αντιστάθμισης που η οικονομική οντότητα στην πραγματικότητα χρησιμοποιεί, για αυτή την αντισταθμιστική σχέση. Ωστόσο, ο σχεδιασμός αυτός δεν πρέπει να αντανακλά μία ανισορροπία μεταξύ των σταθμίσεων του αντισταθμιζόμενου στοιχείου και του μέσου αντιστάθμισης, που θα μπορούσε να δημιουργήσει αναποτελεσματικότητα αντιστάθμισης (ανεξάρτητα από το αν θα αναγνωριζόταν ή όχι), η οποία θα οδηγούσε σε ένα λογιστικό αποτέλεσμα ασυμβίβαστο με τους σκοπούς της λογιστικής αντιστάθμισης.

Τα παράγωγα που αποτελούν μέσα αντιστάθμισης αποτιμώνται σε κάθε ημερομηνία λήξης της περιόδου αναφοράς. Ο λογιστικός χειρισμός των μεταβολών στην εύλογη αξία εξαρτάται από τον τύπο της αντιστάθμισης. Για τους σκοπούς της αντισταθμιστικής λογιστικής, η αντιστάθμιση χρηματοοικονομικού κινδύνου ταξινομείται είτε ως αντιστάθμιση εύλογης αξίας, όταν αντισταθμίζεται ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας του καταχωρημένου περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης, ή ως αντιστάθμιση ταμειακών ροών, όταν αντισταθμίζεται η

διακύμανση στις ταμειακές ροές, η οποία μπορεί να προέρχεται από ένα συγκεκριμένο κίνδυνο, άμεσα συσχετιζόμενο με το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση.

Σε συναλλαγές αντιστάθμισης εύλογης αξίας, που πληρούν τα κριτήρια αντισταθμιστικής λογιστικής, τα κέρδη ή οι ζημιές που προέρχονται από την αποτίμηση του μέσου αντιστάθμισης στην εύλογη αξία του, καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Το κέρδος ή η ζημιά της αντιστάθμισης που προκύπτει από το αντισταθμισμένο στοιχείο προσαρμόζει την λογιστική αξία του αντισταθμισμένου στοιχείου και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Σε συναλλαγές αντιστάθμισης ταμειακών ροών, τα κέρδη ή οι ζημιές που αφορούν στο αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης και προέρχονται από μεταβολές στην εύλογη αξία του παράγωγου χρηματοοικονομικού μέσου, καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά έσοδα σε ένα αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών, ενώ το μη αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης καταχωρείται απευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά είχε αναγνωρισθεί προηγουμένως στα λοιπά συνολικά έσοδα αναταξινομείται από τα ίδια κεφάλαια στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και παρουσιάζεται ως προσαρμογή εντός των λοιπών συνολικών εσόδων την περίοδο κατά την οποία ένα αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει τα αποτελέσματα της χρήσης. Ωστόσο, όταν ένα μη χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή υποχρεώση αναγνωρίζεται συνεπεία της συναλλαγής αντιστάθμισης, το κέρδος ή η ζημιά που είχε αναγνωρισθεί προηγουμένως στα λοιπά συνολικά έσοδα περιλαμβάνεται στην αρχική επιμέτρηση του αντισταθμισμένου στοιχείου.

Όταν μία προβλεπομένη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, οποιαδήποτε σχετικό κέρδος ή ζημιά αναγνωρίσθηκε στα λοιπά συνολικά έσοδα μεταφέρεται απευθείας στα κέρδη ή τις ζημιές. Εάν η σχέση αντιστάθμισης παύει να πληρεί τις προϋποθέσεις της αποτελεσματικότητας, η λογιστική αντιστάθμισης διακόπτεται και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές διατηρούνται στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή πραγματοποιηθεί.

4.2.6 Μέθοδοι Επιμέτρησης Εύλογης Αξίας

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία, οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση γενικά αποδεκτών τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται, μοντέλα αποτίμησης παραγώγων και προεξόφληση ταμειακών ροών.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί ευρέως αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης για την εκτίμηση της εύλογης αξίας συνηθισμένων προϊόντων, όπως δικαιώματα και συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και συναλλάγματος. Τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται βασίζονται σε σχετικές μετρήσεις της αγοράς (επιτόκια, τιμές μετοχών κ.λπ.) κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τεχνικές αποτίμησης χρησιμοποιούνται, επίσης, και για την αποτίμηση μη διαπραγματεύσιμων συμμετοχικών τίτλων, καθώς και παραγώγων με υποκείμενο μη διαπραγματεύσιμους συμμετοχικούς τίτλους. Στην περίπτωση αυτή οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται είναι περισσότερο πολύπλοκες και εκτός από δεδομένα της αγοράς, ενσωματώνουν υποθέσεις και εκτιμήσεις για τις μελλοντικές ταμειακές ροές του τίτλου. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίζονται στις καλύτερες εκτιμήσεις της Διοίκησης και το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο της αγοράς για ένα μέσο με τα ίδια χαρακτηριστικά και κινδύνους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αξίες που προκύπτουν από τις ευρέως αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων προσαρμόζονται για να αντανακλούν παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην

αγορά λαμβάνουν υπόψη τους κατά την εκτίμηση της αξίας ενός τίτλου, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος και κίνδυνος εμπορευσιμότητας.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων, που αποτιμώνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης, περιγράφεται ακολούθως. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Ομίλου σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην αποτίμηση της εύλογης αξίας και επιλέγονται βάσει των ειδικών χαρακτηριστικών κάθε επένδυσης.

Η Εταιρεία σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων διενεργεί τους απαιτούμενους υπολογισμούς αναφορικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών της μέσων. Οι επενδύσεις που αφορούν σε εισηγμένες μετοχές σε χρηματιστήρια εσωτερικού και εξωτερικού αποτιμώνται με βάση τις χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών αυτών. Οι επενδύσεις που αφορούν σε μη εισηγμένες μετοχές αποτιμώνται με βάση γενικά αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης τα οποία άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

4.2.7 Συμψηφισμός

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, μόνο όταν ο Όμιλος έχει το νομικό δικαίωμα και προτίθεται να προβεί στον ταυτόχρονο διακανονισμό της απαίτησης και υποχρέωσης στο καθαρό ποσό.

Έξοδα και έσοδα συμψηφίζονται μόνο αν κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τα πρότυπα ή όταν αφορούν κέρδη ή ζημιές που προέκυψαν από μία ομάδα παρόμοιων συναλλαγών, όπως συναλλαγές εμπορικού χαρτοφυλακίου.

4.3 Απομείωση Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού

Ο Όμιλος στα πλαίσια των διενεργούμενων ελέγχων απομείωσης στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς:

i) Αναγνωρίζει και αξιολογεί την επικρατούσα κατάσταση στην ελληνική οικονομία, αλλά και την απόδοση δείγματος εταιρειών του κλάδου της εκάστοτε εταιρείας.
ii) Συγκεντρώνει, αναλύει και παρακολουθεί τις απολογιστικές πληροφορίες απόδοσης, με σημεία αναφοράς την εξέλιξη των χρηματοοικονομικών μεγεθών των εταιρειών στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς. Η ανάλυση των εν λόγω στοιχείων παρέχει πληροφορίες αναφορικά με την επίτευξη ή μη των επιχειρηματικών στόχων και δεικνύει την τάση για τα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική επίδοση των εταιρειών κατά τη λήξη της ετήσιας περιόδου αναφοράς.
iii) Εξετάζει τις επιχειρηματικές συνθήκες και τις διαθέσιμες πληροφορίες και εκτιμήσεις αναφορικά με τις μετέπειτα εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών και τάσεων.

Εφόσον προκύπτουν ενδείξεις απομείωσης στις ενδιάμεσες περιόδους αναφοράς, ο Όμιλος προβαίνει σε επανέλεγχο των παραδοχών των επιχειρηματικών σχεδίων του, χρησιμοποιώντας ως βάση το επιχειρηματικό σχέδιο που καταρτίζεται στη λήξη της προηγούμενης ετήσιας περιόδου αναφοράς και αφορά σε μετέπειτα οικονομικές περιόδους σε ορίζοντα πενταετίας.

4.3.1 Μη Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού (υπεραξία, λοιπά άυλα στοιχεία του ενεργητικού και ενσώματα πάγια)

Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού κατηγοριοποιούνται στην μικρότερη ομάδα στοιχείων που μπορεί να παράγει ταμειακές ροές ανεξάρτητα από άλλα στοιχεία ή

ομάδες στοιχείων του Ομίλου (Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών). Ως αποτέλεσμα, ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού εξετάζονται για μείωση της αξίας τους μεμονωμένα, ενώ άλλα σε επίπεδο Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Η υπεραξία κατανέμεται σε εκείνες τις Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών από τις οποίες αναμένεται να προκύψουν ωφέλειες από συνέργειες σχετιζόμενων επιχειρηματικών συνενώσεων και αντιπροσωπεύει το μικρότερο επίπεδο εντός του Ομίλου στο οποίο η Διοίκηση παρακολουθεί την υπεραξία.

Οι Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών στις οποίες έχει κατανεμηθεί η υπεραξία, ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Όλα τα άλλα μεμονωμένα στοιχεία του ενεργητικού ή Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών ελέγχονται για απομείωση όταν γεγονότα ή μεταβολές των συνθηκών δεικνύουν ότι η λογιστική αξία τους ενδεχομένως να μην είναι ανακτήσιμη.

Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους, το οποίο είναι το υψηλότερο μεταξύ εύλογης αξίας μείον τα κόστη πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, η Διοίκηση προσδιορίζει τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών προσδιορίζοντας ένα κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο προκειμένου να υπολογίσει την παρούσα αξία αυτών των ταμειακών ροών. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο απομείωσης προκύπτουν άμεσα από τους πιο πρόσφατους εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς, προσαρμοσμένα κατάλληλα ώστε να μην περιλαμβάνουν μελλοντικές αναδιοργανώσεις και βελτιώσεις των στοιχείων του ενεργητικού. Προεξοφλητικοί παράγοντες προσδιορίζονται μεμονωμένα για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και αντικατοπτρίζουν τα αντίστοιχα στοιχεία κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί από τη Διοίκηση για κάθε ένα από αυτά.

Οι ζημιές απομείωσης των Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών μειώνουν πρώτα τη λογιστική αξία της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί σε αυτές. Οι εναπομένουσες ζημιές απομείωσης χρεώνονται pro rata στα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού της συγκεκριμένης Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Με εξαίρεση την υπεραξία, όλα τα στοιχεία του ενεργητικού μεταγενέστερα επανεξετάζονται για ενδείξεις που υποδηλώνουν ότι η προηγούμενα αναγνωρισθείσα ζημιά απομείωσής τους δεν υφίσταται πλέον. Μία ζημιά απομείωσης αναστρέφεται εάν η ανακτήσιμη αξία μίας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει την λογιστική της αξία.

4.3.2 Χρηματοοικονομικά Στοιχεία του Ενεργητικού

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1),

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2), και
- των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3).

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που εντάσσονται στο Στάδιο 1 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την περίοδο των επόμενων δώδεκα μηνών, ενώ για εκείνα που εντάσσονται στο Στάδιο 2 ή το Στάδιο 3 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και των ταμειακών ροών που ο Όμιλος ή η Εταιρεία αναμένουν να λάβουν. Η διαφορά προεξοφλείται χρησιμοποιώντας μία εκτίμηση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του Προτύπου για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτήν, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

4.4 Μετατροπή σε Ξένο Νόμισμα

Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου.

(α) Δραστηριότητες εξωτερικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και της υπεραξίας και των προσαρμογών εύλογης αξίας λόγω επιχειρηματικών συνενώσεων, των θυγατρικών εταιρειών του εξωτερικού, μετατρέπονται σε Ευρώ με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και τα έξοδα έχουν μετατραπεί στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου στις μέσες ισοτιμίες κατά την αναφερόμενη χρήση. Όποιες διαφορές προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία, έχουν χρεωθεί /(πιστωθεί) στο αποθεματικό μετατροπής ισολογισμών θυγατρικών σε ξένο νόμισμα, των ιδίων κεφαλαίων, ενώ αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων. Κατά την πώληση, διαγραφή ή αποαναγνώριση κάποιας θυγατρικής εξωτερικού το παραπάνω αποθεματικό μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

(β) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρησιμοποιώντας την ισοτιμία κλεισίματος κατά την ημερομηνία αυτή. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο

νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τα μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς, καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Στην περίπτωση αποτελεσματικής αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου για μη νομισματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται ως διαθέσιμα προς πώληση, το μέρος της μεταβολής της εύλογης αξίας τους που οφείλεται στην μεταβολή του συναλλάγματος καταχωρείται στα αποτελέσματα της περιόδου αναφοράς.

Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αλλά και από την αποτίμηση τέλους χρήσης νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών, απεικονίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια.

4.5 Ενσώματα Πάγια

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις στις αξίες κτήσης τους, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημίες απομείωσης των παγίων. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτόμενες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Ενσώματα Πάγια	Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)
Κτίρια	50-60
Κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	11
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός	10-20
Οχήματα	5-16
Πλοία συμβατικά	35
Ταχύπλοα πλοία τύπου catamaran	25
Πλοία υδροπτέρυγα - ιπτάμενα δελφίνια	15
Προσθήκες και βελτιώσεις πλοίων	5
Λιμενικές εγκαταστάσεις	10
Λοιπός εξοπλισμός	3-10

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου.

Η Διοίκηση του ομίλου ATTICA στο πλαίσιο της απόκτησης της HSW την 31/05/2018 και της εναρμόνισης των λογιστικών εκτιμήσεων του Ομίλου προχώρησε σε επανεκτίμηση των ωφέλιμων ζωών του συνόλου των πλοίων, λαμβάνοντας υπόψιν τις παραγράφους 56-57 του ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια, καθώς και την ισχύουσα πραγματικότητα όσον αφορά στη διάρκεια ζωής ενός πλοίου, και ειδικότερα τα τεχνικά χαρακτηριστικά, το επίπεδο συντήρησης του, την πρακτική

συντηρήσεων που παραδοσιακά ακολουθεί ο όμιλος ATTICA, καθώς και το πρόγραμμα δραστηριοποίησης των πλοίων. Η ωφέλιμη ζωή των συμβατικών πλοίων καθορίσθηκε σε 35 έτη από 30 έτη, ενώ για ταχύπλοα και τα δελφίνια σε 25 και 15 έτη αντίστοιχα. Η Διοίκηση εκτιμά την αλλαγή της λογιστικής εκτίμησης ως εύλογη και εντός του πλαισίου που κινείται ο ανταγωνισμός. Η θετική επίδραση από την ανωτέρω αλλαγή η οποία απεικονίσθηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου της χρήσης 2018 ανήλθε σε ποσό € 4.384 χιλ.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, τότε η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. Κατά την πώληση των ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

4.6 Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού και Δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης

Στα άυλα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται κυρίως άδειες λογισμικού, δικαιώματα και σήματα. Επιπλέον, στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις αναγνωρίζονται άυλα περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους, τα οποία προηγουμένως δεν είχαν αναγνωριστεί στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις των εξαγοραζόμενων εταιρειών.

Ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού αποτιμάται αρχικά στο κόστος κτήσης του. Το κόστος ενός άυλου στοιχείου του ενεργητικού το οποίο αποκτήθηκε σε μία συνένωση επιχειρήσεων, αποτελεί η εύλογη αξία του στοιχείου αυτού κατά την ημερομηνία της απόκτησής του.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημιά απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των άυλων στοιχείων. Με εξαίρεση ορισμένα εμπορικά σήματα τα οποία εκτιμήθηκε ότι έχουν απεριόριστη ωφέλιμη διάρκεια ζωής, όλα τα άλλα άυλα στοιχεία του ενεργητικού έχουν περιορισμένη διάρκεια ζωής, η οποία κυμαίνεται από 3 έως 20 χρόνια. Η περίοδος και η μέθοδος απόσβεσης αναθεωρούνται τουλάχιστον στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς.

(α) Λογισμικό
Η συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν πραγματοποιείται η δαπάνη. Αντίθετα, οι δαπάνες που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού, πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών, ή αντίστοιχα τα έξοδα μετατροπής λογισμικού, ενσωματώνονται στο κόστος κτήσης του άυλου παγίου με απαραίτητη προϋπόθεση να μπορούν να μετρηθούν με αξιοπιστία.

(β) Εμπορικά Σήματα
Τα σήματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημία απομείωσης. Επιπλέον, αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων.

Στο κόστος κτήσης των σημάτων περιλαμβάνονται οι δαπάνες εκπόνησης των σχεδίων και οι δαπάνες που απαιτούνται για την κατοχύρωση των σημάτων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

(γ) Συμβάσεις με Πελάτες (Customer Relations)
Οι συμβάσεις με πελάτες αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα περιουσιακά στοιχεία και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων.

(δ) Άδειες

Οι άδειες αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους με βάση τις διαδικασίες επιμερισμού του τιμήματος εξαγορών στα στοιχεία του ενεργητικού και στις υποχρεώσεις των εξαγορασθέντων. Οι άδειες που αναγνωρίσθηκαν κατά τον επιμερισμό του κόστους αγοράς έχουν απεριόριστη ωφέλιμη ζωή και εξετάζονται για τυχόν απομείωση σε κάθε περίοδο αναφοράς.

(ε) Κόστος Έρευνας και Ανάπτυξης Προϊόντων /Λογισμικού

Το κόστος έρευνας αναγνωρίζεται ως έξοδο στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων κατά την πραγματοποίησή του. Τα έξοδα ανάπτυξης πραγματοποιούνται κυρίως για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και την ανάπτυξη λογισμικού. Τα κόστη έρευνας και ανάπτυξης, αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία μόνο όταν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 38 «Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού». Έξοδα ανάπτυξης τα οποία σε προηγούμενες ετήσιες περιόδους είχαν καταχωρηθεί ως έξοδα, δεν αναγνωρίζονται ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού σε μεταγενέστερη περίοδο, ακόμα και αν προκύψει ότι η συγκεκριμένη ανάπτυξη λογισμικού θα εισφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

(στ) Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβάνουν αγορά πνευματικών δικαιωμάτων για πώληση λογισμικού και αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον αποσβέσεις και τυχόν ζημίες απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών.

Στη συνέχεια ακολουθεί μία περίληψη των πολιτικών που εφαρμόζονται και αφορούν στην ωφέλιμη ζωή των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου:

Άυλο στοιχείο του ενεργητικού	Διάρκεια	Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)
Σήματα / Εμπορικές επωνυμίες	Περιορισμένη	10-20
Λογισμικά προγράμματα	Περιορισμένη	3-8
Κόστος έρευνας και ανάπτυξης	Περιορισμένη	4-8
Δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας	Περιορισμένη	5
Μισθωτικά δικαιώματα	Περιορισμένη	Μισθωτική περίοδος
Σήματα: SingularLogic	Απεριόριστη	-
Σήματα: Blue Star Ferries, Superfast, Hellenic Seaways	Απεριόριστη	-
Σήματα: Delta, Vlachas, Milko, Vitaline, Advance, Life, Barba Stathis, Vereia, Fibella, Everest, La Pasteria, Goody's, Flocafe	Απεριόριστη	-

4.7 Υπεραξία

Υπεραξία (Goodwill) προκύπτει από την εξαγορά θυγατρικών και συγγενών επιχειρήσεων.

Ως υπεραξία αναγνωρίζεται η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγοραζόμενης επιχείρησης κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Στην περίπτωση εξαγοράς μίας θυγατρικής επιχείρησης, η υπεραξία παρουσιάζεται ως ένα διακεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού, ενώ στην περίπτωση εξαγοράς συγγενούς επιχείρησης η υπεραξία ενσωματώνεται στην αξία που παρουσιάζεται η επένδυση του Ομίλου στη συγγενή.

Κατά την ημερομηνία της απόκτησης (ή κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχετικού επιμερισμού του τιμήματος εξαγοράς), η υπεραξία που αποκτάται, κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, ή σε ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τη συνένωση αυτή. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος μείον τις σωρευμένες ζημιές λόγω μείωσης της αξίας της. Η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά εξετάζεται για απομείωση ετησίως ή και πιο συχνά εάν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των

συνθηκών, υποδεικνύουν ότι μπορεί να έχει προκληθεί πιθανή μείωση της αξίας της (βλέπε σημείωση 4.3.1 για τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την εξέταση απομείωσης της υπεραξίας).

Αν τμήμα μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία έχει κατανεμηθεί υπεραξία, πωληθεί, τότε η υπεραξία που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία του τμήματος αυτού προκειμένου να προσδιορισθεί το κέρδος ή η ζημία. Η αξία της υπεραξίας που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα προσδιορίζεται βάσει των σχετικών αξιών του τμήματος που πωλήθηκε και του τμήματος της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών που παραμένει.

4.8 Επενδύσεις σε Ακίνητα

Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν σε όλα εκείνα τα ακίνητα τα οποία κατέχονται (είτε μέσω αγοράς είτε μέσω χρηματοοικονομικής μίσθωσης) από τον Όμιλο, είτε για να αποκομίζει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους, είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου), είτε και για τα δύο, και δεν κατέχονται για: (α) να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ή στην προμήθεια υλικών / υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς και (β) για πώληση κατά την συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται αρχικά στο κόστος κτήσης συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία καθορίζεται από ανεξάρτητους εκτιμητές, με επαρκή εμπειρία σχετικά με την τοποθεσία και τη φύση της επένδυσης σε ακίνητα.

Η λογιστική αξία που αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Κάθε κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από μεταβολή στην εύλογη αξία της επένδυσης, συνιστά αποτέλεσμα και αναγνωρίζεται στα κέρδη ή στις ζημιές περιόδου στην οποία προκύπτει (για το αποτέλεσμα που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της παρουσιαζόμενης περιόδου, βλ. σημείωση 15).

Ακίνητα που βρίσκονται υπό κατασκευή ή αξιοποιούνται για μελλοντική χρήση ως επενδυτικά ακίνητα συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων. Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει την εύλογη αξία του υπό κατασκευή ακινήτου, αλλά αναμένει να είναι σε θέση να προσδιορίσει την εύλογη αξία κατά την ολοκλήρωσή του, το υπό κατασκευή επενδυτικό ακίνητο θα επιμετρηθεί στο κόστος έως την στιγμή που θα καταστεί εφικτό να προσδιοριστεί η εύλογη αξία ή θα ολοκληρωθεί η κατασκευή του.

Μεταφορές ακινήτων από την κατηγορία των επενδύσεων σε ακίνητα γίνονται μόνο όταν υπάρχει μεταβολή χρήσης αυτών, που αποδεικνύεται από την έναρξη της ιδιοχρησιμοποίησης από τον Όμιλο ή την έναρξη της αξιοποίησης με σκοπό την πώληση.

Μία επένδυση σε ακίνητα αποαναγνωρίζεται (απαλείφεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης) κατά τη διάθεση ή όταν η επένδυση αποσύρεται μονίμως από τη χρήση και δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη διάθεσή της. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από την απόσυρση ή τη διάθεση μίας επένδυσης σε ακίνητα, αφορούν στην διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης και της λογιστικής αξίας του στοιχείου του ενεργητικού και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο της απόσυρσης ή της διάθεσης.

4.9 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των ετοίμων και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στο τρέχον σημείο εναπόθεσης και επεξεργασίας τους και αποτελείται από πρώτες ύλες, εργατικά, γενικά βιομηχανικά έξοδα (βασιζόμενα σε κανονική

λειτουργική ικανότητα, αλλά χωρίς να περιλαμβάνει κόστη δανεισμού) και κόστος συσκευασίας. Το κόστος των πρώτων υλών και των ετοίμων προϊόντων καθορίζεται με βάση το μέσο σταθμικό κόστος.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των ετοίμων και ημιτελών προϊόντων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στην κανονική λειτουργία του Ομίλου μείον τα εκτιμώμενα κόστη για την ολοκλήρωσή τους και τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των πρώτων υλών είναι το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία της Εταιρείας. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

4.10 Μισθώσεις

Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις που μεταφέρουν στην Εταιρεία ή στον Όμιλο ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο πάγιο, κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στην εύλογη αξία του μισθωμένου παγίου ή, αν αυτή είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται στα αποτελέσματα. Τα κεφαλαιοποιηθέντα μισθωμένα πάγια αποσβένονται με βάση τη μικρότερη περίοδο από την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή του παγίου ή τη διάρκεια της μίσθωσης.

Λειτουργικές Μισθώσεις
Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου καταχωρούνται ως λειτουργικά μισθώματα. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε σταθερή βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Sale and leaseback

Για συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης (sale and leaseback) που συνιστούν χρηματοδοτική μίσθωση, οποιαδήποτε θετική διαφορά υπέρ του προϊόντος της πώλησης του περιουσιακού στοιχείου αυτού, σε σχέση με την λογιστική του αξία, δεν αναγνωρίζεται άμεσα ως έσοδο από την Εταιρεία και εμφανίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις ως έσοδο επομένων χρήσεων, το οποίο αποσβένεται σύμφωνα με την διάρκεια της μίσθωσης.

Αν η εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά τη χρονική στιγμή μίας συναλλαγής πώλησης και επαναμίσθωσης, είναι μικρότερη από την λογιστική αξία του, τότε η ζημία που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας δεν αναγνωρίζεται αμέσως, εκτός αν υπάρχει απομείωση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου, οπότε η λογιστική αξία μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό σύμφωνα με το ΔΛΠ 36.

4.11 Ταμειακά Διαθέσιμα, Ταμειακά Ισοδύναμα και Δεσμευμένες Καταθέσεις

Τα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις οι οποίες είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων που υπόκεινται σε μη σημαντικό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους. Περιλαμβάνουν επίσης διακριτά τις δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Για τον σκοπό της σύνταξης των ενοποιημένων Καταστάσεων των Ταμειακών Ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

4.12 Μετοχικό Κεφάλαιο και Ίδιες Μετοχές

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου.

(α) Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου
Τα άμεσα έξοδα σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων, καθαρά από φόρους.

(β) Μερίσματα μετοχών
Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

(γ) Ίδιες Μετοχές
Οι μετοχές της Εταιρείας που κατέχονται από την ίδια ή από τις θυγατρικές της, αναγνωρίζονται στην αξία κτήσης τους, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Ίδιες Μετοχές» και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή επαναπωληθούν. Η αξία κτήσης των ιδίων μετοχών περιλαμβάνει και έξοδα συναλλαγών, μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από την Εταιρεία δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Εταιρεία δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος. Η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του ονομαστικού τιμήματος από την επαναπώληση (ή επανέκδοση) των ιδίων μετοχών, καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν περιλαμβάνεται στον προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος της χρήσης. Κατά την 31/12/2018 ο Όμιλος δεν είχε στην κατοχή του ίδιες μετοχές.

4.13 Φορολογία Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία

Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος
Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών Καταστάσεων Οικονομικής Θέσης κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους, και υπολογίζεται σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος
Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής

συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημιά.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν ένα κομμάτι των φορολογικών εξόδων στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης. Μόνο αυτές οι μεταβολές στα στοιχεία του ενεργητικού ή στις υποχρεώσεις που επηρεάζουν τις προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, έχουν ως αποτέλεσμα την σχετική αλλαγή στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις να χρεώνεται έναντι του σχετικού λογαριασμού των Ιδίων Κεφαλαίων.

Κέρδη από ναυτιλιακές δραστηριότητες
Σύμφωνα με τον νόμο 27/1975 άρθρο 6, οι πλοιοκτήτριες εταιρίες πλοίων με Ελληνική σημαία πληρώνουν φόρο για τα πλοία τους, ανεξάρτητα αν έχουν κέρδη ή ζημιές, βάσει των κόρων ολικής χωρητικότητας. Ο φόρος αυτός ουσιαστικά είναι φόρος εισοδήματος ο οποίος αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με όσα ορίζονται από το παραπάνω νόμο.

Με την πληρωμή του παραπάνω φόρου εξαντλείται κάθε υποχρέωση που έχει σχέση με την φορολογία εισοδήματος από ναυτιλιακές δραστηριότητες. Στην περίπτωση αυτή δημιουργείται μόνιμη διαφορά μεταξύ του λογιστικού και του φορολογητέου αποτελέσματος και ως εκ τούτου η διαφορά αυτή δεν λαμβάνεται υπ' όψη στον υπολογισμό αναβαλλόμενης φορολογίας.

Κέρδη από μη ναυτιλιακές δραστηριότητες
Στην περίπτωση αυτή υπολογίζουμε το σύνολο των εσόδων προσθέτοντας τα έσοδα από μη ναυτιλιακές δραστηριότητες. Τα έξοδα που δεν αφορούν έξοδα πλοίων επιμερίζονται με βάση τους κόρους ολικής χωρητικότητας του κάθε πλοίου.

Το ποσό των κερδών που προκύπτει από τον παραπάνω υπολογισμό και αφορά τα μη ναυτιλιακά έσοδα, φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

4.14 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν στην επιδότηση ενσώματων στοιχείων του ενεργητικού, αναγνωρίζονται στην εύλογη τους αξία όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και όλοι οι σχετικοί όροι λήψης της θα τηρηθούν.

Οι επιχορηγήσεις αυτές αναγνωρίζονται ως έσοδα επομένων χρήσεων και μεταφέρονται στα κέρδη ή στις ζημιές κάθε περιόδου αναφοράς σε ισόποσες ετήσιες δόσεις βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων, αφαιρετικά των αντίστοιχων εξόδων αποσβέσεων.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα αναγνωρίζονται αφαιρετικά αυτών των εξόδων κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται για τη συστηματική συσχέτιση τους με τα επιχορηγούμενα έξοδα.

4.15 Παροχές στο Προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

(α) Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών
Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς, με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που ο Φορέας αδυνατεί να καταβάλλει την παροχή στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στους Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

(β) Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενο)
Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρεία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2018 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+

EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης /(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Αποδοχές βασιζόμενες σε Συμμετοχικούς Τίτλους

Ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό αποδοχές σε συμμετοχικούς τίτλους. Συγκεκριμένα ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό, βάσει εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων προγράμματος stock option, δικαιώματα αγοράς μετοχών της Εταιρείας.

Οι αποδοχές αυτές διακανονίζονται με την έκδοση νέων μετοχών από τη Εταιρεία εφόσον ο εργαζόμενος εκπληρώσει κάποιους όρους κατοχύρωσης που συνδέονται με την αποδοτικότητα του και εξασκήσει τα δικαιώματά του.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους εργαζομένους αποτιμώνται στην εύλογη αξία των δικαιωμάτων που τους παραχωρούνται κατά την ημερομηνία παραχώρησης. Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ένα ευρέως αποδεκτό μοντέλο αποτίμησης δικαιωμάτων και λαμβάνοντας υπόψη την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής κατά την ημερομηνία παραχώρησης. Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων μετά την έκδοση τους αναπροσαρμόζεται σε περίπτωση που υπάρξει κάποια τροποποίηση στο πρόγραμμα που είναι ευνοϊκή για τους εργαζομένους. Η υπολογιζόμενη αξία των υπηρεσιών των εργαζομένων αναγνωρίζεται ως έξοδο στην Κατάσταση των Αποτελεσμάτων με ισόποση πίστωση στο λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων, στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο. Το σχετικό ποσό επιμερίζεται σε όλη τη διάρκεια της περιόδου κατοχύρωσης και υπολογίζεται με βάση των αριθμό των δικαιωμάτων που εκτιμάται ότι θα κατοχυρωθούν σε κάθε έτος.

Κατά την εξάσκηση των δικαιωμάτων το καθαρό ποσό που εισπράττεται (μετά την αφαίρεση των άμεσων εξόδων) αναγνωρίζεται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία νέων μετοχών) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο (διαφορά τιμής εξάσκησης και ονομαστικής αξίας μετοχής).

Κατά την 31/12/2018, δε υφίσταται ενεργό πρόγραμμα διάθεσης μετοχών της Εταιρείας και του Ομίλου.

4.16 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών πόρων και η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία. Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Προβλέψεις αναδιοργάνωσης αναγνωρίζονται μόνο εάν υπάρχει ένα λεπτομερές πρόγραμμα της αναδιοργάνωσης και η Διοίκηση έχει ανακοινώσει τα βασικά σημεία του στα μέρη που επηρεάζονται από την αναδιοργάνωση. Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση.

Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

4.17 Αναγνώριση εσόδων – εξόδων

Για την αναγνώριση και την επιμέτρηση των εσόδων που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες ακολουθείται ένα μοντέλο αποτελούμενο από τα εξής πέντε στάδια:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των δεσμεύσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής.
4. Κατανομή της τιμής συναλλαγής στις δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν (ή καθώς) οι δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης εκπληρώνονται.

Η τιμή συναλλαγής είναι το ποσό του ανταλλάγματος σε μία σύμβαση για το οποίο ο Όμιλος αναμένει να έχει δικαίωμα, ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών σε έναν πελάτη, εξαιρουμένων ποσών που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων). Εάν το αντάλλαγμα είναι μεταβλητό, τότε ο Όμιλος εκτιμά το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται για τη μεταβίβαση των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών με τη μέθοδο της αναμενόμενης αξίας ή με τη μέθοδο του πιο πιθανού ποσού. Η τιμή της συναλλαγής, συνήθως, κατανέμεται στις επιμέρους δεσμεύσεις εκτέλεσης με βάση τις σχετικές αυτοτελείς τιμές πώλησης κάθε υποσχόμενου στη σύμβαση, διακριτού αγαθού ή υπηρεσίας.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν εκπληρώνονται οι σχετικές δεσμεύσεις εκτέλεσης, είτε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση αγαθών σε έναν πελάτη) είτε με την πάροδο του χρόνου (συνήθως για υποσχέσεις που αφορούν στη μεταβίβαση υπηρεσιών σε έναν πελάτη).

Ο Όμιλος αναγνωρίζει μία συμβατική υποχρέωση για ποσά που λαμβάνει από τους πελάτες (προπληρωμές) τα οποία αφορούν σε δεσμεύσεις εκτέλεσης που δεν έχουν εκπληρωθεί, καθώς επίσης και όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο

έσοδο) πριν την εκτέλεση των δεσμεύσεων εκτέλεσης της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι δεσμεύσεις εκτέλεσης και το έσοδο αναγνωρισθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει μία απαίτηση από πελάτη όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει το τίμημα για τις εκτελεσμένες δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης προς τον πελάτη. Αντίστοιχα, ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα στοιχείο του ενεργητικού από συμβάσεις όταν έχει ικανοποιήσει τις δεσμεύσεις εκτέλεσης, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου για την έκδοση τιμολογίου.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πώληση αγαθών:** Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται κατά την χρονική στιγμή που ο αγοραστής αποκτά τον έλεγχο των αγαθών, συνήθως με την παράδοση των αγαθών.
- **Αμοιβές παροχής εμπορικού σήματος:** Οι αμοιβές παροχής εμπορικού σήματος σχετίζονται με μία θυγατρική που ιδρύει και αναπτύσσει εστιατόρια γρήγορης εστίασης και καφέ μπαρ μέσω της μεταβίβασης χρήσης εμπορικού σήματος (franchisees). Οι αμοιβές αυτές αναγνωρίζονται ως έσοδο σε δεδουλευμένη βάση στη διάρκεια της σύμβασης.
- **Έσοδα από ναύλους πλοίων:** Τα έσοδα από ναύλους αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης πραγματοποιήσει το ταξίδι.

  Οι κρατικές επιδοτήσεις άγονων γραμμών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο που εκτελούνται και περιλαμβάνονται στις Πωλήσεις.
- **Έσοδα από ναυλώσεις πλοίων:** Τα έσοδα από ναυλώσεις πλοίων αναγνωρίζονται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου εσόδου, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στα ναυλοσύμφωνα.
- **Έσοδα από πωλήσεις υπηρεσιών επί των πλοίων:** Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες είτε απευθείας στον πελάτη είτε μέσω αναδόχων εκδίδοντας κατά την ολοκλήρωση την απόδειξη ή τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών. Η αναγνώριση του εσόδου πραγματοποιείται με βάση την παροχή της υπηρεσίας (αρχή δεδουλευμένου εσόδου).
- **Παροχή υπηρεσιών βάσει συμβάσεων με προκαθορισμένη τιμή /συμβόλαια πολλαπλών στοιχείων:** Ο Όμιλος συνάπτει συμβάσεις με πελάτες για παροχή υπηρεσιών συντήρησης λογισμικού με προκαθορισμένη τιμή ή άλλα μακροχρόνια κατασκευαστικά συμβόλαια (customer-related long-term construction contracts). Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται είτε συνδυαστικά με την πώληση τεχνολογικού εξοπλισμού (συμβάσεις πολλαπλών στοιχείων) είτε σε ξεχωριστά συμβόλαια.

  Οι πελάτες υποχρεούνται να καταβάλουν τμηματικά το τίμημα με βάση τους συμβατικούς όρους. Στην περίπτωση συμβάσεων πολλαπλών στοιχείων, ο Όμιλος αναγνωρίζει τα παραδοτέα με βάση τη σύμβαση (υπηρεσίες, εξοπλισμός κλπ) και επιμερίζει το τίμημα μεταξύ αυτών χρησιμοποιώντας την μέθοδο της σχετικής εύλογης αξίας.

  Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15, στις περιπτώσεις συμβολαίων πολλαπλών στοιχείων, προσδιορίζονται αρχικά οι επιμέρους δεσμεύσεις εκτέλεσης και στη συνέχεια επιμερίζεται η τιμή της συναλλαγής βάσει των αυτοτελών τιμών πώλησης των δεσμεύσεων που έχουν αναγνωριστεί. Το έσοδο από την παροχή υπηρεσιών συντήρησης λογισμικού αναγνωρίζεται με την πάροδο του χρόνου με βάση την αναλογία των ωρών που αναλώθηκαν στην τρέχουσα περίοδο αναφοράς προς το σύνολο των ωρών που προβλέπεται να αναλωθούν βάσει των συμβατικών όρων.

Η αναγνώριση των εσόδων με την πάροδο του χρόνου βάσει της επιμέτρησης της προόδου ως προς την πλήρη εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης εξαρτάται από εκτιμήσεις που σχετίζονται με το σύνολο των εισροών που απαιτούνται για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων εκτέλεσης (π.χ. το συνολικό προϋπολογισθέν συμβατικό κόστος). Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα μίας δέσμευσης εκτέλεσης (π.χ. κατά τη διάρκεια των αρχικών σταδίων μίας σύμβασης), τότε προβαίνει σε εκτίμηση του αποτελέσματος στην έκταση που το αναληφθέν κόστος πιθανολογείται ότι θα ανακτηθεί, ενώ το κόστος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

- **Έσοδα από ενοίκια:** Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου αναγνωρίζονται σταδιακά στην διάρκεια της μίσθωσης.
- **Έσοδα από τόκους και μερίσματα:** Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

  Τα έσοδα από τα μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους από τους μετόχους.

- **Έσοδα από διακοπείσες δραστηριότητες**
  - **Έσοδα από παροχή υπηρεσιών υγείας:** Ο Όμιλος παρείχε, μέσω του ομίλου ΥΓΕΙΑ, υπηρεσίες υγείας τόσο σε ιδιώτες ασθενείς – πελάτες όσο και σε ασθενείς – πελάτες που καλύπτονται μέσω των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών ταμείων και ασφαλιστικών οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα ο βασικός ασφαλιστικός φορέας με τον οποίο συνεργάζεται ο Όμιλος είναι ο ΕΟΠΥΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, με τον φορέα αυτόν ο Όμιλος είχε συνάψει συμφωνίες μέσω των οποίων οι ασθενείς καλύπτονταν πλήρως ή μερικώς ως προς τα έξοδά τους (προσυμφωνημένη αμοιβή) σε ότι αφορά συγκεκριμένες επεμβάσεις. Οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί με τους οποίους συνεργαζόταν ο Όμιλος, αφορούσαν σε ασφαλιστικές εταιρείες του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού. Στις βασικές υπηρεσίες του Ομίλου περιλαμβάνονταν αμοιβές για ιατρικές υπηρεσίες και νοσηλεία, υγειονομικό και φαρμακευτικό υλικό. Το έσοδο υπολογίσθηκε σύμφωνα με τους εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους ανά συμβαλλόμενο (ΕΟΠΥΥ, ιδιώτες, ασφαλιστικές εταιρείες) και αναγνωρίσθηκε κατά την περίοδο παροχής της υπηρεσίας με βάση τα ποσά που αναμένονταν να εισπραχθούν από τους αντισυμβαλλόμενους.
  - **Έσοδα διαχείρισης ξενοδοχείων:** Τα έσοδα από τη διαχείριση του ξενοδοχείου αναγνωρίζονται μετά την αφαίρεση του φόρου προστιθέμενης αξίας, δικαιώματα υπηρεσιών, άλλων φόρων και εκπτώσεων στην περίοδο παροχής των υπηρεσιών.
- **Έξοδα:** Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου αναφοράς σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στα αποτελέσματα ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσης του μισθίου.

  Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση.

4.18 Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού το οποίο αποδίδεται άμεσα στην αγορά, κατασκευή ή παραγωγή επιλέξιμων στοιχείων του ενεργητικού για τα οποία απαιτείται σημαντική περίοδος μέχρι να είναι έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους, προστίθεται στο κόστος κτήσης αυτών των περιουσιακών

στοιχείων μέχρι την χρονική στιγμή που αυτά θα είναι ουσιαστικά έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους. Το κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες περιπτώσεις επιβαρύνει τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

4.19 Κέρδη ή ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες

Μία διακοπείσα δραστηριότητα αποτελεί ένα συστατικό μέρος του Ομίλου που έχει είτε διατεθεί είτε ταξινομηθεί ως κατεχόμενη προς πώληση και

- αντιπροσωπεύει ένα ξεχωριστό μεγάλο τμήμα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή μία γεωγραφική περιοχή εκμεταλλεύσεων,
- είναι μέρος ενός ενιαίου, συντονισμένου προγράμματος διάθεσης ενός μεγάλου τμήματος δραστηριοτήτων ή μιας γεωγραφικής περιοχής εκμεταλλεύσεων ή
- είναι θυγατρική που αποκτήθηκε αποκλειστικά με προοπτική να επαναπωληθεί.

Τα κέρδη ή οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των κερδών ή ζημιών της συγκριτικής περιόδου, παρουσιάζονται ως ξεχωριστό κονδύλι της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτό αποτελεί τα μετά φόρων αποτελέσματα των διακοπεισών δραστηριοτήτων και το μετά φόρων κέρδος ή ζημιά που προέκυψε από την αποτίμηση και διάθεση των στοιχείων του ενεργητικού που έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενα προς πώληση (βλέπε και σημείωση 7).

Οι γνωστοποιήσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνουν γνωστοποιήσεις για προγενέστερες περιόδους που παρουσιάζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις ώστε οι γνωστοποιήσεις να σχετίζονται με όλες τις εκμεταλλεύσεις που έχουν διακοπεί μέχρι την ημερομηνία του λήξης της τελευταίας περιόδου που παρουσιάζεται. Στην περίπτωση κατά την οποία δραστηριότητες προηγούμενα ταξινομημένες ως διακοπείσες θεωρούνται πλέον συνεχιζόμενες, οι γνωστοποιήσεις προηγούμενων περιόδων προσαρμόζονται ανάλογα.

4.20 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της μητρικής εταιρείας με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας τον μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν ως ίδιες μετοχές.

Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αποδίδεται στους μετόχους της μητρικής (αφού αφαιρεθεί ο τόκος επί των μετατρέψιμων μετοχών μετά φόρων) με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο για την επίδραση των απομειούμενων μετατρέψιμων μετοχών).

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και για όλες τις παρουσιαζόμενες λογιστικές περιόδους προσαρμόζεται για γεγονότα που έχουν μεταβάλει τον αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία χωρίς αντίστοιχη μεταβολή στους πόρους.

4.21 Λειτουργικοί τομείς

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης προκειμένου να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή πόρων. Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις εσωτερικές αναφορές. Το Διοικητικό Συμβούλιο χρησιμοποιεί διαφορετικά κριτήρια προκειμένου να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία και ποικίλουν ανάλογα με τη φύση κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους και τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες.

Ως λειτουργικοί τομείς της MIG ορίζονται οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος και στους οποίους βασίζεται το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης του Ομίλου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω των κριτηρίων συνάθροισης και της φύσης των δραστηριοτήτων της MIG (buyouts και equity investments) μερικές από τις θυγατρικές παρουσιάζουν ή ενδέχεται να παρουσιάζουν παρόμοιες επιδόσεις σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, ως να δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο και συνεπώς συναθροίζονται και παρουσιάζονται σε έναν λειτουργικό τομέα. Για την κατηγοριοποίηση ανά λειτουργικό τομέα έχουν ληφθεί υπόψη τα εξής:

- η φύση των προϊόντων και υπηρεσιών,
- ο τύπος καταναλωτή για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες,
- οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τη διανομή των προϊόντων και των υπηρεσιών,
- το νομοθετικό πλαίσιο, και
- οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι.

Από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 8 και με βάση τη διοικητική προσέγγιση προέκυψαν 5 λειτουργικοί τομείς. Ακολούθως παρατίθενται οι λειτουργικοί τομείς του Ομίλου καθώς και οι κύριες ενοποιούμενες εταιρείες (θυγατρικές και συγγενείς) ανά παρουσιαζόμενο λειτουργικό τομέα:

- **Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά** (VIVARTIA)
- **Μεταφορές** (MIG SHIPPING, ATTICA, MIG AVIATION 1, MIG AVIATION 2, ATHENIAN ENGINEERING)
- **Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες** (SINGULARLOGIC, TOWER TECHNOLOGY)
- **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (MARFIN INVESTMENT GROUP, MIG AVIATION HOLDINGS, MARFIN CAPITAL), και
- **Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων-Private equity** (MIG LEISURE*, KETA*, MIG REAL ESTATE SERBIA, RKB, MIG ENVIRONMENT, MIG MEDIA)

* Τα αποτελέσματα των εταιρειών MIG LEISURE και KETA παρουσιάζονται στις διακοπείες δραστηριότητες.

4.22 Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα μακροπρόθεσμο στοιχείο του ενεργητικού ή μία ομάδα στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων ως κατεχόμενα προς πώληση, αν η αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί κατά κύριο λόγο μέσω διάθεσης των στοιχείων και όχι μέσω της χρήσης τους.

Οι βασικές προϋποθέσεις για να ταξινομηθεί ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα στοιχείων (περιουσιακών και υποχρεώσεων) σαν κατεχόμενα προς πώληση, είναι το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα να είναι διαθέσιμα προς άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση, η δε ολοκλήρωση της πώλησης να εξαρτάται μόνο από συνθήκες που είναι συνήθεις και τυπικές για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων και η πώληση θα πρέπει να είναι εξαιρετικά πιθανή.

Για να θεωρείται η πώληση εξαιρετικά πιθανή θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- να υπάρχει δέσμευση της Διοίκησης αναφορικά με ένα σχέδιο πώλησης των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας,
- να έχει ενεργοποιηθεί ένα πρόγραμμα εξεύρεσης αγοραστή και ολοκλήρωσης της συναλλαγής,
- η προσφερόμενη τιμή πώλησης θα πρέπει να είναι σε λογική συσχέτιση με την τρέχουσα αγοραία αξία των προς πώληση περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας περιουσιακών στοιχείων,

- η πώληση αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημέρα που το περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα στοιχείων ταξινομήθηκαν σαν κατεχόμενα προς πώληση εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, και
- οι ενέργειες που απαιτείται να γίνουν προκειμένου να ολοκληρωθεί το σχέδιο πώλησης θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανόν να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο ούτε ότι το σχέδιο θα ακυρωθεί.

Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση του στοιχείου του ενεργητικού ή της ομάδας στοιχείων και υποχρεώσεων ως κατεχόμενων προς πώληση το στοιχείο του ενεργητικού (ή όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στην ομάδα) αποτιμώνται με βάση τα ισχύοντα σε κάθε περίπτωση ΔΠΧΑ.

Τα μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία (ή οι ομάδες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) που ταξινομούνται σαν κατεχόμενα προς πώληση αποτιμώνται (μετά την αρχική ταξινόμηση ως ανωτέρω) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της αξίας που αυτά φέρονται στις οικονομικές καταστάσεις και της εύλογης αξίας τους μειωμένης κατά τα άμεσα έξοδα διάθεσης, και οι προκύπτουσες ζημίες απομείωσης καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως. Όποια πιθανή αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση θα καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσεως αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης.

Από την ημερομηνία κατά την οποία ένα μακροπρόθεσμο στοιχείο του ενεργητικού (ή τα μακροπρόθεσμα στοιχεία του ενεργητικού που περιλαμβάνονται σε μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) ταξινομείται ως κατεχόμενο προς πώληση, δεν λογίζονται αποσβέσεις επί των εν λόγω μακροπρόθεσμων στοιχείων του ενεργητικού. Κατά την 31/12/2018, ο Όμιλος είχε ταξινομήσει μακροπρόθεσμα στοιχεία του ενεργητικού ή ομάδες διάθεσης στοιχείων του ενεργητικού στην εν λόγω κατηγορία (βλέπε και σημείωση 7).

5 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα, ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και ως εκ τούτου τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της Διοίκησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών. Ο Όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, σε συσκέψεις με ειδικούς, σε τάσεις και σε άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον.

(1) Συνενώσεις Επιχειρήσεων

Κατά την αρχική αναγνώριση τα στοιχεία του ενεργητικού, καθώς και οι υποχρεώσεις της αποκτώμενης επιχείρησης συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις στις εύλογες αξίες τους. Κατά την επιμέτρηση των εύλογων αξιών, η Διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές, ωστόσο τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν. Οποιαδήποτε αλλαγή στην επιμέτρηση μετά την αρχική αναγνώριση θα επηρεάσει την επιμέτρηση της υπεραξίας. Λεπτομέρειες των αποκτώμενων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων αναλύονται στη σημείωση 6.

(2) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ καθορίζονται για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένα από τη Διοίκηση επιχειρηματικά σχέδια. Αυτά τα επιχειρηματικά σχέδια και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΔΤΡ και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στη σημείωση 10 των Οικονομικών Καταστάσεων.

(3) Έλεγχοι Απομείωσης Υπεραξίας και Άυλων Στοιχείων του Ενεργητικού με Απεριόριστη Ωφέλιμη Ζωή

Ο Όμιλος διενεργεί τον σχετικό έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής που έχουν προκύψει από θυγατρικές και συγγενείς, τουλάχιστον σε ετήσια βάση ή και όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Για τον ως άνω έλεγχο απομείωσης απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της επιχειρηματικής μονάδας. Συνήθως, χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι της παρούσας αξίας ταμειακών ροών, η αποτίμηση βάσει δεικτών ομοειδών συναλλαγών ή επιχειρήσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και η χρηματιστηριακή τιμή. Για την εφαρμογή των συγκεκριμένων μεθόδων, η Διοίκηση απαιτείται να χρησιμοποιήσει στοιχεία όπως εκτιμώμενη μελλοντική κερδοφορία της θυγατρικής, επιχειρηματικά σχέδια καθώς και στοιχεία της αγοράς, όπως επιτόκια κ.λπ. (περαιτέρω πληροφορίες στις σημειώσεις 10 & 38 των Οικονομικών Καταστάσεων).

(4) Απομείωση Ενσώματων Παγίων

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 9).

(5) Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων
Η Διοίκηση εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού σε κάθε ετήσια περίοδο αναφοράς. Την 31/12/2018 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

(6) Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Χρηματοοικονομικών Μέσων
Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων για τα οποία δεν υπάρχουν δημοσιευμένες τιμές αγοράς, απαιτεί τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων τεχνικών εκτίμησης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας τους απαιτεί διαφόρων ειδών εκτιμήσεις. Οι σημαντικότερες αφορούν στην εκτίμηση των διαφόρων κινδύνων στους οποίους υπόκειται το μέσο, όπως επιχειρηματικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας κτλ., και στην εκτίμηση των μελλοντικών προοπτικών κερδοφορίας επιχειρήσεων σε περίπτωση αποτίμησης συμμετοχικών τίτλων.

(7) Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών
Η απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού βασίζεται σε παραδοχές σχετικά με τον κίνδυνο αθέτησης και τα ποσοστά των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ειδικότερα, η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει στο σχηματισμό κρίσεων κατά την επιλογή των εν λόγω παραδοχών, καθώς και την επιλογή των εισροών για τον υπολογισμό της απομείωσης, βάσει των ιστορικών στοιχείων, των υφιστάμενων συνθηκών της αγοράς και των προβλέψεων για τα μελλοντικά οικονομικά μεγέθη στο τέλος της περιόδου αναφοράς.
Για τα στοιχεία του ενεργητικού από συμβάσεις, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις χρησιμοποιείται η απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων με τη χρήση ενός πίνακα προβλέψεων. Ο εν λόγω πίνακας βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία αλλά προσαρμόζεται με τέτοιον τρόπο ώστε να αντανακλούνται προβλέψεις για την μελλοντική κατάσταση του οικονομικού περιβάλλοντος. Η συσχέτιση μεταξύ των ιστορικών στοιχείων, της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης και των αναμενόμενων πιστωτικών απαιτεί σημαντικές εκτιμήσεις. Το ύψος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές των συνθηκών και τις προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης. Επιπλέον, τα ιστορικά στοιχεία και οι προβλέψεις που γίνονται για το μέλλον ενδέχεται να μην οδηγήσουν σε συμπεράσματα ενδεικτικά του πραγματικού ύψους αθέτησης των υποχρεώσεων πελατών στο μέλλον (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 4.3.2 και 19).

(8) Εκτίμηση Εύλογης Αξίας Παραγώγων και Λογιστική Αντιστάθμισης
Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία για τη διαχείριση μιας σειράς κινδύνων στους οποίους περιλαμβάνονται κίνδυνοι που σχετίζονται με τα επιτόκια, το συνάλλαγμα και τις τιμές των αγαθών. Για τον καθορισμό μιας αποτελεσματικής αντισταθμιστικής σχέσης, ο Όμιλος απαιτείται αφενός να δηλώσει την στρατηγική του για την αντιστάθμιση και αφετέρου να εκτιμήσει ότι η αντιστάθμιση θα είναι αποτελεσματική καθ' όλη τη διάρκεια του μέσου αντιστάθμισης (παραγώγου). Επιπλέον πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση των παραγώγων παρέχεται στη σημείωση 28.

(9) Πρόβλεψη για Φόρο Εισοδήματος
Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Για τον συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Για συγκεκριμένες συναλλαγές

και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσον θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 42).

(10) Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις επί Φορολογικών Ζημιών

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για όλες τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημίες. Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 17).

(11) Επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα

Οι εκτιμήσεις των επενδύσεων σε ακίνητα υποστηρίζονται από εκθέσεις εκτίμησης που πραγματοποιούνται από ανεξάρτητους εκτιμητικούς οίκους, οι οποίοι και προσδιορίζουν την αξία των επενδυτικών ακινήτων ακολουθώντας κατά περίπτωση τις διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους εκτίμησης. Η πλέον κατάλληλη ένδειξη της εύλογης αξίας είναι οι τρέχουσες αξίες που ισχύουν σε μια ενεργή αγορά για συναφή μισθωτήρια αλλά και λοιπά συμβόλαια. Εάν δεν είναι εφικτή η ανεύρεση τέτοιων πληροφοριών, η αξία προσδιορίζεται μέσα από ένα εύρος λογικών εκτιμήσεων των εύλογων αξιών. Στις περισσότερες περιπτώσεις κρίθηκε ως πλέον κατάλληλη, η Τεχνική Ανάλυσης των Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών, καθώς τα ακίνητα κατέχονται από τον Όμιλο για επενδυτικούς σκοπούς και για όλα έχει σχεδιαστεί η μίσθωσή τους ή έχουν ήδη μισθωθεί. Τα μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, βασίζονται σε αξιόπιστες εκτιμήσεις μελλοντικών ταμειακών ροών, που πηγάζουν από τους όρους των εν ισχύ μισθωμάτων και (όπου είναι εφικτό) από εξωτερικά στοιχεία όπως, τρέχουσες τιμές ενοικίασης παρεμφερών ακινήτων στην ίδια τοποθεσία και κατάσταση, χρησιμοποιώντας προεξοφλητικά επιτόκια που απεικονίζουν την τρέχουσα εκτίμηση της αγοράς αναφορικά με την αβεβαιότητα για το ύψος και τη χρονική στιγμή εμφάνισης αυτών των ταμειακών ροών. Για την εφαρμογή τεχνικών αποτίμησης προεξόφλησης ταμειακών ροών, χρησιμοποιούνται παραδοχές, που θεμελιώνουν εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας και είναι αυτές που σχετίζονται με: την είσπραξη συμβατικών ενοικίων, προσδοκώμενα μελλοντικά μισθώματα στην αγορά, κενές περίοδοι, υποχρεώσεις συντήρησης, καθώς και κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια. Περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με τις βασικές παραδοχές περιλαμβάνονται στη σημείωση 47.2.

(12) Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 24).

(13) Αναγνώριση εσόδων από συμβάσεις με προκαθορισμένη τιμή

Η αναγνώριση των εσόδων με την πάροδο του χρόνου βάσει της επιμέτρησης της προόδου ως προς την πλήρη εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης εξαρτάται από εκτιμήσεις που σχετίζονται με το σύνολο των εισροών που απαιτούνται για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων εκτέλεσης (π.χ. το συνολικό προϋπολογισθέν συμβατικό κόστος). Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο Όμιλος δεν είναι

σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα μίας δέσμευσης εκτέλεσης (π.χ. κατά τη διάρκεια των αρχικών σταδίων μίας σύμβασης), τότε προβαίνει σε εκτίμηση του αποτελέσματος στην έκταση που το αναληφθέν κόστος πιθανολογείται ότι θα ανακτηθεί, ενώ το κόστος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

(14) Ανάπτυξη Λογισμικών Προγραμμάτων

Η αναγνώριση των εξόδων, που αποδίδονται στην ανάπτυξη λογισμικών προγραμμάτων του Ομίλου, ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού, πραγματοποιείται μόνο όταν είναι πιθανό ότι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν από τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού θα εισρεύσουν στην επιχείρηση. Στην εκτίμηση των μελλοντικών οικονομικών οφελών ο Όμιλος συνυπολογίζει την τεχνική δυνατότητα να ολοκληρωθεί το άυλο στοιχείο του ενεργητικού προκειμένου αυτό να διατεθεί προς πώληση ή χρήση, την ύπαρξη αγοράς για το προϊόν που παράγει το άυλο στοιχείο του ενεργητικού ή, αν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί εσωτερικά, τη χρησιμότητα του άυλου στοιχείου του ενεργητικού καθώς και τη δυνατότητα αξιόπιστης μέτρησης των εξόδων που θα αποδοθούν στο άυλο στοιχείο του ενεργητικού κατά τη διάρκεια της ανάπτυξής του.

(15) Ενδεχόμενα Στοιχεία του Ενεργητικού και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του. Η Διοίκηση κρίνει ότι οποιοιδήποτε διακανονισμοί δεν θα επηρέαζαν σημαντικά την οικονομική θέση του Ομίλου την 31/12/2018. Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα στοιχεία από την Νομική Υπηρεσία του Ομίλου και των συνεργαζόμενων δικηγορικών γραφείων, τα οποία προκύπτουν βάσει των πρόσφατων εξελίξεων των υποθέσεων που διαχειρίζονται. Στην περίπτωση κατά την οποία πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, η Διοίκηση προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Ο προσδιορισμός του ποσού που θα απαιτηθεί για τον διακανονισμό της υποχρέωσης βασίζεται σε εκτιμήσεις της Διοίκησης και σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης. Μεταβολές στις κρίσεις ή εκτιμήσεις είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μία αύξηση ή μείωση των υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η Διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τα γεγονότα βάσει των οποίων μπορεί να οδηγηθεί και σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της. (βλ. σημείωση 46.3).

(16) Ταξινόμηση Μισθώσεων

Κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΛΠ 17 αναφορικά με την ταξινόμηση των μισθώσεων, υπάρχουν περιπτώσεις όπου μία συναλλαγή δεν είναι πάντα συμπερασματική. Στις περιπτώσεις αυτές η Διοίκηση κάνει χρήση εκτιμήσεων προκειμένου να προσδιορίσει αν μία μίσθωση μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες της ιδιοκτησίας από τον μισθωτή στον εκμισθωτή.

6 ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΥΣΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

6.1 Εξαγορά HSW από τον όμιλο ATTICA

Με την υπ' αριθμ. 658/2018 (Απρίλιος 2018) ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αποφασίστηκε η έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από τον όμιλο ATTICA επί της εταιρείας HSW.

Η έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού έγινε μετά την ανάληψη δεσμεύσεων από τον όμιλο ATTICA, οι οποίες κατά την κρίση της Επιτροπής είναι κατάλληλες, επαρκείς και ανάλογες για να διασφαλίσουν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού στην Ελληνική Ακτοπλοΐα. Οι δεσμεύσεις περιγράφονται αναλυτικά στο Δελτίο Τύπου που εξέδωσε η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Στο τέλος του Μαίου 2018 ο όμιλος ATTICA ολοκλήρωσε τη διαδικασία εξαγοράς πλειοψηφικού πακέτου μετοχών (50,3%) της HSW στα πλαίσια υλοποίησης της από 11/08/2017 συμφωνίας με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. και ετέρους μετόχους μειοψηφίας της HSW, ως ισχύει, για την εξαγορά συνολικά 39.039.833 μετοχών της HSW έναντι συνολικού τιμήματος € 64,4 εκ.

Μέρος του τιμήματος ανερχόμενο σε € 30,61 εκ. καταβλήθηκε τοις μετρητοίς από ίδια διαθέσιμα του ομίλου ATTICA, ενώ το υπολειπόμενο οφειλόμενο ποσό προς τους πωλητές συμφωνήθηκε ότι θα εξοφληθεί με την παράδοση σε αυτούς συνολικά 24.145.523 νέων μετοχών της ATTICA.

Με την από 26/06/2018 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ATTICA κατά ποσό € 7.243.656,90 με την έκδοση 24.145.523 κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας ευρώ 0,30 και τιμής διάθεσης 1,80 εκάστη, με κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων της ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. και ενός ακόμη μετόχου της μειοψηφίας της HSW. Αποφασίσθηκε, επίσης, η κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων στην αύξηση αυτή προκειμένου οι νέες μετοχές να διατεθούν σε μετόχους της HSW. Ως αποτέλεσμα της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ATTICA και την κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης και κεφαλαιοποίησης απαιτήσεων έναντι αυτής, το άμεσο και έμμεσο ποσοστό του Ομίλου MIG στην ATTICA μειώθηκε από 89,38% σε 79,38%.

Μέσω της απόκτησης ελέγχου επί της HSW, ο όμιλος ATTICA επιχειρεί να επιτύχει απόκτηση του κρίσιμου μεγέθους που απαιτείται για να ανταγωνιστεί με επιτυχία τις μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρίες του κλάδου. Ο όμιλος ATTICA θέτει τις βάσεις για τη μακροχρόνια βιωσιμότητά του και την προσέλκυση κεφαλαίων αναγκαίων για νέες επενδύσεις, την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και την ισχυροποίηση της κεφαλαιακής του δομής.

Η υπεραξία που προέκυψε από την ανωτέρω εξαγορά και η οποία περιλήφθηκε στο ομότιτλο κονδύλι της ενοποιημένης Κατάστασης Οικονομικής Θέσης προσδιορίστηκε με βάση τις λογιστικές αξίες της εξαγορασθείσας εταιρείας κατά την 31/05/2018 και ήταν προσωρινή.

Η διαδικασία του προσδιορισμού της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγορασθείσας εταιρείας, ο επιμερισμός του τιμήματος απόκτησης (Purchase Price Allocation) σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» και ο συνεπακόλουθος οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υπεραξίας ολοκληρώθηκε εντός του τετάρτου τριμήνου του 2018.

Οι οριστικές εύλογες αξίες της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της εξαγορασθείσας εταιρείας, το συνολικό τίμημα εξαγοράς, και η προκύπτουσα οριστική υπεραξία για τον Όμιλο κατά την ημερομηνία απόκτησης έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	**Εύλογες αξίες κατά την απόκτηση του ελέγχου**	**Λογιστικές αξίες κατά την απόκτηση του ελέγχου**
Τίμημα αγοράς		
- Αναλογία του τιμήματος αγοράς που καλύπτεται από ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	30.607	30.607
- Εύλογη αξία μετοχών που ανταλλάχθηκαν	33.804	33.804
Συνολικό τίμημα αγοράς	**64.411**	**64.411**
Μείον: Εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν	(53.633)	(38.087)
Υπεραξία	**10.778**	**26.324**

Ποσά σε € '000	Εύλογες αξίες κατά την απόκτηση του ελέγχου	Λογιστικές αξίες κατά την απόκτηση του ελέγχου
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ενσώματα πάγια	262.648	226.983
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	5.830	88
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	1.155	1.155
Αποθέματα	1.392	1.392
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	10.188	10.227
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	12.386	20.871
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	1.030	1.030
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις	7.338	7.338
Σύνολο Ενεργητικού	**301.967**	**269.084**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	1.435	-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	960	960
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	131.601	131.601
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	652	117
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	25.217	25.217
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	10.993	10.993
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	24.482	24.477
Σύνολο Υποχρεώσεων	**195.340**	**193.365**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	-
Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	**106.627**	**75.719**
Ποσοστό απόκτησης	50,3%	50,3%
Καθαρά Στοιχεία του ενεργητικού που αποκτήθηκαν	**53.633**	**38.087**
Καθαρές Ταμειακές ροές κατά την απόκτηση:		
Μετρητά που καταβλήθηκαν για την απόκτηση	30.607	30.607
Μείον: Ταμειακά Διαθέσιμα και Ταμειακά Ισοδύναμα αποκτώμενης	(7.338)	(7.338)
Καθαρή ταμειακή εκροή	**23.269**	**23.269**

Η εύλογη αξία των 24.145.523 μετοχών, οι οποίες εκδόθηκαν και οι οποίες περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του ανταλλάγματος υπολογίστηκε με βάση την τιμή που ίσχυε στο Χ.Α. την ημερομηνία απόκτησης.

Οι σημαντικές διαφοροποιήσεις των κονδυλίων της ενοποιημένης Κατάστασης Οικονομικής Θέσης του αποκτηθέντος ομίλου, που προέκυψαν κατά την οριστικοποίηση των σχετικών εύλογων αξιών έχουν ως κάτωθι:

- Αναγνωρίστηκαν οι εύλογες αξίες των πλοίων κατά την ημερομηνία της απόκτησης βάσει εκθέσεων εκτιμητών. Η συνολική πρόσθετη αξία ανήλθε σε ποσό € 29,2 εκ.
- Αναγνωρίστηκαν άυλα στοιχεία ενεργητικού συνολικής αξίας € 5,7 εκ. Το σήμα /εμπορική επωνυμία HSW αποτιμήθηκε εφαρμόζοντας τη μέθοδο "relief-from-royalty". Η ωφέλιμη ζωή καθορίστηκε σε απεριόριστη και θα εξετάζεται ετησίως για απομείωση. Επίσης, αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ποσού € 1,4 εκ.
- Αποαναγνωρίστηκαν πελάτες και λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού συνολικού ποσού € 2 εκ.
- Αναγνωρίστηκαν επιπρόσθετες προβλέψεις για δικαστικές και λοιπές υποθέσεις συνολικού ποσού € 0,5 εκ.
- Αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου ATTICA επιπλέον μη ελέγχουσες συμμετοχές συνολικού ποσού € 15,4 εκ.

Η επιμέτρηση των μη ελεγχουσών συμμετοχών κατά την 31/05/2018 έγινε με βάση το αναλογικό μερίδιο των τρεχόντων δικαιωμάτων ιδιοκτησίας επί των αναγνωρισμένων ποσών των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού της αποκτηθείσας εταιρείας.

Η απόκτηση της HSW την 01/06/2018 οδήγησε σε αύξηση των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των καθαρών κερδών μετά από φόρους του ομίλου ATTICA κατά το ποσό των € 248.442 χιλ. (29% επί του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού του ομίλου ATTICA), € 155.081 χιλ. (34% επί του συνόλου των υποχρεώσεων του ομίλου ATTICA) και € 14.908 χιλ. (65% επί των καθαρών κερδών μετά από φόρους του ομίλου ATTICA), αντίστοιχα.

Εάν η απόκτηση είχε πραγματοποιηθεί από την 01/01/2018, τότε ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών του ομίλου ATTICA θα ήταν αυξημένος κατά € 31.569 χιλ., ενώ τα ενοποιημένα κέρδη προ φόρων του ομίλου ATTICA θα ήταν μειωμένα κατά € 14.515 χιλ. Η επίδραση αυτή δεν πρέπει να θεωρείται ως ένδειξη των αποτελεσμάτων που θα επιτύχει ο όμιλος ATTICA στο μέλλον σε ενοποιημένη βάση.

Εντός του Ιουνίου 2018, ο όμιλος ATTICA ολοκλήρωσε την απόκτηση πρόσθετου ποσοστού 48,53% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας HSW σε υλοποίηση της από 26/10/2017 συμφωνίας με την εταιρεία ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε. για την εξαγορά συνολικά 37.667.504 μετοχών της HSW έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς € 78,5 εκ. Στο πλαίσιο της ίδιας συμφωνίας, η ATTICA προέβη στην πώληση του πλοίου SUPERFAST XII σε εταιρεία του ομίλου Grimaldi έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς € 74,5 εκ. και η HSW στην πώληση του πλοίου HIGHSPEED 7 στην ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε. έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς € 25 εκ.

Μετά την ανωτέρω συναλλαγή, ο όμιλος ATTICA κατέχει πλέον ποσοστό 98,83% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της HSW. Η ανωτέρω συναλλαγή αποτελεί μία μεταβολή στις μη ελέγχουσες συμμετοχές χωρίς να μεταβάλλεται ο έλεγχος στην HSW και αντιμετωπίσθηκε λογιστικά με βάση τα οριζόμενα στο ΔΠΧΑ 10.

Από την ολοκλήρωση των ανωτέρω και τη μείωση του ποσοστού της MIG στον όμιλο ATTICA προέκυψε ποσό € 38,9 εκ. το οποίο αναγνωρίσθηκε ως συναλλαγή με τους ιδιοκτήτες της μητρικής μειωτικά των ενοποιημένων ιδίων κεφαλαίων, ενώ παράλληλα οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αυξήθηκαν κατά € 47,2 εκ.

6.2 Λοιπές μεταβολές εντός της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2018

- Τον Απρίλιο 2018 η EVEREST προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική ΚΑΜΑΡΑ Α.Ε. ύψους € 210 χιλ. χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Από την εν λόγω συναλλαγή το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 92,24%.
- Τον Ιούνιο 2018 η GOODY'S προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική PELASGIANS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ ύψους € 100 χιλ. Εν συνεχεία, εντός του επόμενου μήνα προχώρησε στην απόκτηση του υπολειπόμενου 49,11% της ανωτέρω θυγατρικής έναντι € 500 χιλ. Από τη δεύτερη συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 298 χιλ. η οποία διαγράφτηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενες θυγατρικές. Το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 100%.
- Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2018 και σύμφωνα με το πλαίσιο που είχε καθορισθεί στην από 01/03/2018 συμφωνία αναδιάρθρωσης των δανείων του ομίλου VIVARTIA με τις δανείστριες τράπεζες, η οποία μεταξύ άλλων προέβλεπε την έκδοση ΚΟΔ ύψους € 103 εκ., η VIVARTIA αγόρασε το σύνολο των μετοχών της EVEREST που κατείχε η επίσης θυγατρική του ομίλου VIVARTIA, GOODY'S έναντι € 47.015 χιλ. και πραγματοποίησε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου

προς τις θυγατρικές της GOODY'S (€ 16.161 χιλ.) και EVEREST (€ 48.391 χιλ.) ενώ η θυγατρική της ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ προέβει σε επιστροφή κεφαλαίου (€ 6.120 χιλ.). Από τις παραπάνω συναλλαγές δεν υπήρξε καμία επίδραση στην καθαρή θέση του ομίλου VIVARTIA και το ποσοστό συμμετοχής του ομίλου σε όλες τις παραπάνω θυγατρικές του, διατηρήθηκε στο 100%.

- Εντός του πρώτου εξαμήνου της χρήσης 2018 η GOODY'S πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τη θυγατρική της ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. (€ 52 χιλ.) με τη συμμετοχή της μειοψηφίας, διατηρώντας σταθερό το έμμεσο ποσοστό συμμετοχής του ομίλου VIVARTIA στην εν λόγω θυγατρική σε 60%.
- Παράλληλα, εντός της χρήσης 2018 η EVEREST πραγματοποίησε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου προς τις θυγατρικές της EVERHOLD LTD (€ 180 χιλ.) και MAGIC FOOD Α.Ε. (€ 450 χιλ.), διατηρώντας σε όλες τις περιπτώσεις το ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στις εν λόγω θυγατρικές σε 100%.
- Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2018 η ΑΛΕΣΙΣ Α.Β.Ε.Ε. προχώρησε σε επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στη ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ποσού € 540 χιλ. Το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA διατηρήθηκε σε 51%.
- Εντός του Ιουνίου 2018 ολοκληρώθηκε η διαδικασία εκκαθάρισης της αδρανούς θυγατρικής εταιρείας ΚΑΜΑΡΑ Α.Ε., στην οποία ο όμιλος VIVARTIA είχε συμμετοχή 92,24%.
- Εντός του πρώτου εξαμήνου, ο όμιλος SINGULARLOGIC προχώρησε στην ίδρυση της θυγατρικής εταιρείας SINGULARLOGIC B.V.
- Εντός της χρήσης 2018, η ATTICA προέβη σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των θυγατρικών της εταιρειών SUPERFAST ENDEKA INC και ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. ποσού ύψους € 2.000 χιλ. και € 8.390 χιλ. αντίστοιχα. Επιπλέον, οι θυγατρικές εταιρείες BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε., ΑΤΤΙΚΑ ΦΕΡΡΙΣ Ν.Ε. και BLUE STAR Ν.Ε. προχώρησαν σε επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στην ATTICA ποσού € 50.137 χιλ., € 20.465 χιλ. και € 24.389 χιλ., αντίστοιχα. Μετά τις ανωτέρω συναλλαγές δεν μεταβλήθηκε η άμεση συμμετοχή της ATTICA στις προαναφερόμενες θυγατρικές εταιρείες, καθώς το ποσοστό συμμετοχής ανερχόταν ήδη σε 100%.
- Εντός του Σεπτεμβρίου 2018, η θυγατρική του ομίλου VIVARTIA, HELLENIC FOOD INVESTMENTS Α.Ε. προχώρησε στην απόκτηση του υπολειπόμενου 22,48% της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA, ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ Α.Ε. έναντι € 115 χιλ. Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 66 χιλ. η οποία διαγράφτηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλουVIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενες θυγατρικές.
- Εντός του τελευταίου τετραμήνου 2018, η ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε. προχώρησε στην σταδιακή απόκτηση του υπολειπόμενου 38,74% της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA, ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΕΜΠΩΝ Α.Ε. έναντι € 94 χιλ. Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 1.293 χιλ. η οποία διαγράφτηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική.
- Εντός του Οκτωβρίου 2018, η EVEREST προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική PLAZA Α.Ε. ύψους € 450 χιλ. χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Από την εν λόγω συναλλαγή το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 96,61%.

- Εντός του ίδιου μήνα η ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. προχώρησε στην απόκτηση του υπολειπόμενου 48,73% της θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA, CAPRESE Α.Ε. έναντι € 150 χιλ. Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 179 χιλ. η οποία διαγράφτηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενες θυγατρικές.
- Εντός του τελευταίου διμήνου 2018, η GOODY'S προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική W ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ Α.Ε. ύψους € 141 χιλ. χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Στη συνέχεια προχώρησε στην σταδιακή απόκτηση του υπολειπόμενου 2,77% της ανωτέρω θυγατρικής έναντι μηδενικού τιμήματος (3 ευρώ). Από τη δεύτερη συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 23 χιλ. η οποία διαγράφτηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενες θυγατρικές. Το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 100%.
- Εντός του Δεκεμβρίου 2018, η HELLENIC FOOD INVESTMENTS Α.Ε. προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου προς τη θυγατρική ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ HOLLYWOOD Α.Ε. ύψους € 322 χιλ. χωρίς τη συμμετοχή των μετόχων μειοψηφίας. Από την εν λόγω συναλλαγή το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA στην ανωτέρω εταιρεία ανήλθε σε 61,18%.
- Εντός του 2018, η ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΛΛΗΝΗΣ Α.Ε. προχώρησε στην απόκτηση του συνόλου των μετοχών της εταιρείας ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε. από την επίσης θυγατρική του ομίλου VIVARTIA, HELLENIC FOOD INVESTMENTS Α.Ε. και μετόχους μειοψηφίας έναντι μηδενικού τιμήματος (2 ευρώ). Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε υπεραξία ύψους € 316 χιλ. η οποία διαγράφτηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του ομίλου VIVARTIA, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενες θυγατρικές και το συνολικό έμμεσο ποσοστό του ομίλου VIVARTIA ανήλθε σε 99,98%.
- Κατά την 09/11/2018, ολοκληρώθηκε από τη MIG η μεταβίβαση των μετοχών του ομίλου ΥΓΕΙΑ προς το σχήμα που ελέγχεται από τα επενδυτικά κεφάλαια της "CVC CAPITAL PARTNERS" έναντι ποσού € 204 εκ. Το συνολικό άμεσο και έμμεσο ποσοστό του Ομίλου MIG στο ΥΓΕΙΑ πριν την ως άνω μεταβίβαση ανερχόταν σε 70,38%. (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.1).
- Εντός της χρήσης 2018, η MIG προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στις θυγατρικές της εταιρείες MIG REAL ESTATE SERBIA ύψους € 105 χιλ και TOWER TECHNOLOGY LTD ύψους € 5 χιλ. Παράλληλα, εντός της χρήσης 2018, η MARFIN CAPITAL προχώρησε σε επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου στη MIG συνολικού ποσού € 108.978 χιλ.

7 ΟΜΑΔΕΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΠΕΙΣΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

7.1 Πώληση του ομίλου ΥΓΕΙΑ

Την 19/05/2018, η MIG έγινε αποδέκτης δεσμευτικής προσφοράς της HELLENIC HEALTHCARE S.A.R.L. (η οποία ελέγχεται από τα επενδυτικά κεφάλαια της CVC CAPITAL PARTNERS) για την πώληση του συνόλου της συμμετοχής της στο ΥΓΕΙΑ που ανέρχεται (άμεσα και έμμεσα) σε 215.189.466 μετοχές και αντιστοιχεί σε 70,38% του μετοχικού κεφαλαίου του ΥΓΕΙΑ.

Η Εκτελεστική Επιτροπή και το Διοικητικό Συμβούλιο της MIG με την από 21/05/2018 συνεδρίασή τους ομόφωνα θεώρησαν την προσφορά ικανοποιητική και αποφάσισαν να παραχωρήσουν στη HELLENIC HEALTHCARE S.A.R.L. περίοδο αποκλειστικότητας για την ολοκλήρωση της συμφωνίας έως και την 30/06/2018.

Περαιτέρω, την 05/07/2018 η MIG ανακοίνωσε την υπογραφή συμφωνίας πώλησης των μετοχών του ΥΓΕΙΑ προς τη HELLENIC HEALTHCARE S.A.R.L. Το προσφερθέν τίμημα ανέρχεται στο ποσό των € 0,95 ανά μετοχή και κατά συνέπεια το συνολικό τίμημα της συναλλαγής ανέρχεται σε € 204.429.933 (το οποίο αντιστοιχεί στο ποσό των € 290.455.814 για το 100% του μετοχικού κεφαλαίου του ΥΓΕΙΑ). Την 25η Αυγούστου 2018, η Τακτική Γενική Συνέλευση της MIG, με απόφασή της ενέκρινε την εν λόγω πώληση και μεταβίβαση, καθώς και το σύνολο των σχετικών αποφάσεων και ενεργειών του Διοικητικού Συμβουλίου της. Σημειώνεται ότι την 27/09/2018 η συναλλαγή εγκρίθηκε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Την 09/11/2018 η MIG ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών του ομίλου ΥΓΕΙΑ προς το σχήμα που ελέγχεται από τα επενδυτικά κεφάλαια της CVC CAPITAL PARTNERS. Κατά την ίδια ως άνω ημερομηνία καταβλήθηκε εξ ολοκλήρου και το τίμημα της συναλλαγής.

Από την παραπάνω συναλλαγή προέκυψε για τον Όμιλο κέρδος ποσού € 93.577 χιλ., το οποίο περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Το ποσό του κέρδους υπολογίστηκε ως η διαφορά μεταξύ του προϊόντος της διάθεσης της συμμετοχής, αφαιρουμένων των σχετικών με τη συναλλαγή εξόδων, και της λογιστικής της αξίας κατά την ημερομηνία της πώλησης. Αντίστοιχα, προέκυψε για την Εταιρεία ζημιά ποσού € 9.310 χιλ., η οποία περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Έσοδα/(Έξοδα) από συμμετοχές και λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού» της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Αναλυτικά, η λογιστική αξία των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού του ομίλου ΥΓΕΙΑ κατά την ημερομηνία της οριστικοποίησης της πώλησης παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά σε € '000	**Λογιστικές αξίες κατά την ημερομηνία της πώλησης**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	342.931
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	77.278
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	22.509
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	**442.718**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	206.882
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	86.746
Σύνολο υποχρεώσεων	**293.628**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	**149.090**
Μείον: Μη ελέγχουσες συμμετοχές	39.953
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	**109.137**

Αντίστοιχα, ο υπολογισμός του αποτελέσματος της συναλλαγής αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	**Αποτέλεσμα από την πώληση**
Λογιστική αξία	109.137
Τίμημα πώλησης μείον των εξόδων διάθεσης	202.518
Κέρδος από την πώληση	**93.381**
Αναταξινόμηση λοιπών συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με τις διακοπείσες δραστηριότητες στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων	196
Συνολικό κέρδος από την πώληση	**93.577**
Κατανεμημένα σε:	
Ιδιοκτήτες της μητρικής	93.577
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	-

Ο Όμιλος δεν ενοποίησε κατά την 31/12/2018 τα στοιχεία Κατάστασης Οικονομικής Θέσης του ομίλου ΥΓΕΙΑ, ενώ συμπεριέλαβε στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων το αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες του εν λόγω ομίλου έως και την ημερομηνία πώλησης, ήτοι κέρδη ποσού € 107.006 χιλ. (αναλύεται περαιτέρω σε κέρδος από την πώληση ποσού € 93.577 χιλ. και σε κέρδη δραστηριότητας της εταιρείας για την περίοδο 01/01-09/11/2018 ποσού € 13.429 χιλ. - βλ. αναλυτικά σημείωση 7.6).

7.2 Απόφαση για πώληση της συμμετοχής στην κυπριακή ΚΕΤΑ

Η Διοίκηση του Ομίλου, συνεξετάζοντας τις αναληφθείσες δεσμεύσεις στο πλαίσιο της Συμφωνίας Αναδιάρθρωσης της μητρικής εταιρείας, εντός του β εξαμήνου 2018 αποφάσισε την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει η θυγατρική της MIG LEISURE στην εταιρεία ΚΕΤΑ, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου Hilton Cyprus. Στη βάση αυτή, η Διοίκηση του Ομίλου προέβη στον διορισμό χρηματοοικονομικού συμβούλου για τον συντονισμό, μεταξύ άλλων, της λήψης μη δεσμευτικών αρχικά και δεσμευτικών ακολούθως προσφορών από τους ενδιαφερόμενους επενδυτές, καθώς επίσης και την υποστήριξη στις διαπραγματεύσεις με τους προτιμώμενους επενδυτές.

Περαιτέρω, την 27/02/2019, η MIG ανακοίνωσε την υπογραφή συμφωνίας πώλησης για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει η θυγατρική της MIG LEISURE στην εταιρεία ΚΕΤΑ, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου Hilton Cyprus, προς την εταιρεία VIBRANA HOLDINGS LTD συμφερόντων της ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ Α.Ε.Ε.Α.Π. και του ομίλου INVEL. Το τίμημα της πώλησης ανέρχεται σε € 38,64 εκ. και συμφωνήθηκε να καταβληθεί εξ ολοκλήρου κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η οποία θα λάμβανε χώρα μετά την χορήγηση στην αγοράστρια της απαιτούμενης έγκρισης από την αρμόδια κυπριακή Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού. Η πώληση της συμμετοχής στην ΚΕΤΑ αποτελεί μέρος ευρύτερης συναλλαγής για την πώληση προς την αγοράστρια συνολικά ποσοστού 96,82% στην ΚΕΤΑ ιδιοκτησίας της Εταιρείας και της LOUIS PLC έναντι € 54,89 εκ. Την 27/03/2019 η συναλλαγή εγκρίθηκε από την αρμόδια κυπριακή Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού, ενώ την 18/04/2019 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση των ως άνω μετοχών. Από το τίμημα της πώλησης εξοφλήθηκε τραπεζικός δανεισμός ποσού € 27,5 εκ. της MIG LEISURE, ενώ μέρος του υπολειπόμενου τιμήματος χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας.

Βάσει των ανωτέρω, κατά την 31/12/2018 τα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της ΚΕΤΑ και της MIG LEISURE ταξινομήθηκαν ως μία ομάδα διάθεσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 για τα κατεχόμενα προς πώληση μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού. Κατά την ημερομηνία της ταξινόμησης στην ομάδα διάθεσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία αποτίμησαν τα στοιχεία της ομάδας διάθεσης στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας μείον των εξόδων πώλησης (σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5, παρ.15). Από τη σύγκριση του ποσού της εύλογης αξίας της ομάδας διάθεσης με το ποσό της αντίστοιχης λογιστικής της αξίας, δεν προέκυψε ανάγκη αναγνώρισης ζημιάς στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

Τα έσοδα και τα έξοδα, τα κέρδη και οι ζημιές που σχετίζονται με την εν λόγω διακοπείσα δραστηριότητα δεν περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα του Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την περίοδο 01/01-31/12/2018, ήτοι ζημιές ποσού € 1.272 χιλ., και παρουσιάζονται στα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες. Επίσης, παρουσιάζονται διακριτά και οι λογιστικές αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και των σχετιζόμενων με αυτά υποχρεώσεων της ομάδας διάθεσης κατά την 31/12/2018 (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.6).

7.3 Πώληση της HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA (θυγατρική του ομίλου ΥΓΕΙΑ)

Κατά την 31/12/2017 τα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της HYGEIA HOSPITAL TIRANA ShA ταξινομήθηκαν ως μία ομάδα διάθεσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 5 για τα κατεχόμενα προς πώληση μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού.

Την 06/07/2018, το ΥΓΕΙΑ υπέγραψε τη σύμβαση πώλησης του συνόλου των μετοχών της κατά 100% θυγατρικής HYGEIA HOSPITAL TIRANA ShA προς την εταιρεία AMERICAN HOSPITAL SH.A. Η εν λόγω πώληση οριστικοποιήθηκε την 22/08/2018 με τη μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής HYGEIA HOSPITAL TIRANA ShA προς την εταιρεία AMERICAN HOSPITAL SH.A.

7.4 Απόφαση για διακοπή δραστηριοτήτων της ATHENIAN ENGINEERING

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ATHENIAN ENGINEERING με βάση την από 21/12/2012 συνεδρίασή του, αποφάσισε να προβεί σε διακοπή των δραστηριοτήτων της, λαμβανομένων υπόψη της εξέλιξης των οικονομικών μεγεθών της εταιρείας και των προοπτικών της αγοράς.

Σε συνέχεια της παραπάνω απόφασης ο Όμιλος ενοποίησε κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017 τα στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της ATHENIAN ENGINEERING με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης, ενώ συμπεριέλαβε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων τα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες της εν λόγω εταιρείας για τις περιόδους 01/01-31/12/2018 και 01/01-31/12/2017, ήτοι ζημιές ποσού € 16 χιλ. και € 20 χιλ. αντίστοιχα (βλ. αναλυτικά σημείωση 7.6).

7.5 Διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου αναφοράς (01/01-31/12/2017)

Στις διακοπείσες δραστηριότητες της συγκριτικής περιόδου περιλαμβάνονται:

- τα αποτελέσματα του ομίλου ΥΓΕΙΑ για την περίοδο 01/01-31/12/2017 (λόγω πώλησης την 09/11/2018),
- τα αποτελέσματα της ΚΕΤΑ και της MIG LEISURE για την περίοδο 01/01-31/12/2017 (λόγω ταξινόμησής τους στις ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση κατά την 31/12/2018),
- τα αποτελέσματα της SUNCE KONCERN D.D. ZAGREB για την περίοδο από 01/01-13/06/2017 (λόγω πώλησης την 13/06/2017, η εν λόγω εταιρεία ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης), και
- τα αποτελέσματα της ATHENIAN ENGINEERING για την περίοδο 01/01-31/12/2017 (λόγω της από 21/12/2012 απόφασης του ΔΣ της εν λόγω εταιρείας για διακοπή των δραστηριοτήτων της).

7.6 Καθαρά αποτελέσματα Ομίλου από διακοπείσες δραστηριότητες

Τα καθαρά αποτελέσματα του Ομίλου από διακοπείσες δραστηριότητες για τις περιόδους 01/01-31/12/2018 και 01/01-31/12/2017 αναλύονται ως εξής:

	01/01-31/12/2018				**01/01-31/12/2017**			
Ποσά σε € '000	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**
Πωλήσεις	191.215	-	12.209	**203.424**	227.560	-	11.975	**239.535**
Κόστος πωληθέντων	(155.014)	-	(4.962)	**(159.976)**	(189.164)	-	(5.002)	**(194.166)**
Μικτό κέρδος	**36.201**	**-**	**7.247**	**43.448**	**38.396**	**-**	**6.973**	**45.369**
Έξοδα διοίκησης	(15.075)	(16)	(2.709)	**(17.800)**	(20.212)	(23)	(2.132)	**(22.367)**
Έξοδα διάθεσης	(4.543)	-	(3.412)	**(7.955)**	(5.320)	-	(3.298)	**(8.618)**
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	3.130	-	4	**3.134**	5.112	-	1	**5.113**
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	(833)	(3)	(1.773)	**(2.609)**	(1.213)	-	-	**(1.213)**
Λειτουργικό κέρδος	**18.880**	**(19)**	**(643)**	**18.218**	**16.763**	**(23)**	**1.544**	**18.284**

	01/01-31/12/2018				01/01-31/12/2017			
Ποσά σε € '000	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	1.296	-	(5)	**1.291**	197	-	-	**197**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(6.590)	-	(673)	**(7.263)**	(11.284)	-	(710)	**(11.994)**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	5	3	3	**11**	35	3	10	**48**
Κέρδη/(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	**-**	-	-	(1.050)	**(1.050)**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες	**13.591**	**(16)**	**(1.318)**	**12.257**	**5.711**	**(20)**	**(206)**	**5.485**
Φόρος εισοδήματος	(162)	-	46	**(116)**	188	-	(141)	**47**
Κέρδη/(Ζημιές) μετά φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες	**13.429**	**(16)**	**(1.272)**	**12.141**	**5.899**	**(20)**	**(347)**	**5.532**
Διαγραφή συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενων προς πώληση μέσα από την κατάσταση αποτελεσμάτων	196	-	-	**196**	(2.368)	-	-	**(2.368)**
Κέρδη /(ζημιές) από την αποτίμηση των ομάδων διάθεσης σε εύλογες αξίες	-	-	-	**-**	(8.700)	-	-	**(8.700)**
Κέρδη /(ζημιές) από την εκποίηση διακοπεισών δραστηριοτήτων	93.381	-	-	**93.381**	3.197	-	740	**3.937**
Αποτέλεσμα χρήσης από διακοπείσες δραστηριότητες	**107.006**	**(16)**	**(1.272)**	**105.718**	**(1.972)**	**(20)**	**393**	**(1.599)**
Κατανεμημένα σε:								
Ιδιοκτήτες της μητρικής	103.024	(16)	(1.253)	**101.755**	(1.352)	(20)	48	**(1.324)**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	3.982	-	(19)	**3.963**	(620)	-	345	**(275)**

Επιπλέον οι λογιστικές αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και των σχετιζόμενων με αυτά υποχρεώσεων ταξινομημένων ως κατεχόμενες προς πώληση (KETA και MIG LEISURE) κατά την 31/12/2018 και (HYGEIA HOSPITAL-TIRANA ShA) κατά την 31/12/2017 αναλύονται ως εξής:

	31/12/2018	**31/12/2017**
Ποσά σε € '000	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Υπηρεσίες Υγείας**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ενσώματα πάγια	58.792	25.456
Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	-	242
Αποθέματα	160	651
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	559	730
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	71	211
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	2.127	69
Στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	**61.709**	**27.359**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	8.426	-
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.062	11.318
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	481	6.636
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	28.058	7.606
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.741	1.799
Υποχρεώσεις συνδεδεμένες με στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	**39.768**	**27.359**

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοδοτικές δραστηριότητες που αφορούν στις διακοπείσες δραστηριότητες για τις περιόδους 01/01-31/12/2018 και 01/01-31/12/2017:

Ποσά σε € '000	01/01-31/12/2018				01/01-31/12/2017			
	Υπηρεσίες Υγείας	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολο**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	22.489	(24)	458	**22.923**	9.276	(16)	2.505	**11.765**
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(8.533)	3	(525)	**(9.055)**	(6.472)	3	(411)	**(6.880)**
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(2.470)	-	(705)	**(3.175)**	(6.401)	-	(816)	**(7.217)**
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	(154)	-	-	**(154)**	(80)	-	-	**(80)**
Συνολικές καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	**11.332**	**(21)**	**(772)**	**10.539**	**(3.677)**	**(13)**	**1.278**	**(2.412)**

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες για τις παρουσιαζόμενες ετήσιες περιόδους αναφοράς 01/01-31/12/2018 και 01/01-31/12/2017 ανέρχονται σε € 0,1083 και € (0,0014) αντίστοιχα, ενώ τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή από διακοπείσες δραστηριότητες ανήλθαν σε € 0,0184 και € (0,0004) αντίστοιχα (βλ. αναλυτικό τρόπο υπολογισμού στη σημείωση 43).

8 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 8, σύμφωνα με το οποίο, ο καθορισμός των λειτουργικών τομέων βασίζεται στην «διοικητική προσέγγιση» και επιβάλλει η πληροφόρηση που γνωστοποιείται εξωτερικά να είναι αυτή που βασίζεται στην εσωτερική πληροφόρηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και έχει καθορίσει πέντε (5) λειτουργικούς τομείς δραστηριότητας του Ομίλου (βλ. σημείωση 4.21). Η απαιτούμενη πληροφόρηση ανά λειτουργικό τομέα έχει ως εξής:

Τα έσοδα και κέρδη, τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις κάθε λειτουργικού τομέα παρουσιάζονται ως ακολούθως:

Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Χρηματ/κες Υπηρεσίες**	**Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων ***	**Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες**	**Διακοπείσες δραστ/τες**	**Σύνολο**
01/01-31/12/2018								
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	600.122	-	37.691	350.766	7.585	**996.164**	203.424	**1.199.588**
Διατομεακά έσοδα	6.483	-	3.683	14.635	6.302	**31.103**	-	**31.103**
Λειτουργικό κέρδος	26.980	(15.888)	(435)	28.687	(3.948)	**35.396**	18.218	**53.614**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	(31.997)	(372)	(1.840)	(39.962)	(6)	**(74.177)**	(14.675)	**(88.852)**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	58.977	(15.516)	1.405	68.649	(3.942)	**109.573**	32.893	**142.466**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(79)	(229)	(641)	10.935	(1)	**9.985**	1.291	**11.276**
Απομείωση	(4.953)	-	-	(12.771)	-	**(17.724)**	-	**(17.724)**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	79	40	7	28	4	**158**	11	**169**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(21.334)	(28.804)	(3.272)	(26.551)	(4.206)	**(84.167)**	(7.263)	**(91.430)**
Κέρδη /(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	574	-	-	427	-	**1.001**	-	**1.001**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	1.274	(44.881)	(4.341)	755	(8.151)	**(55.344)**	12.257	**(43.087)**
Φόρος εισοδήματος	1.769	-	(859)	2.065	(35)	**2.940**	(116)	**2.824**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2018	923.231	272.983	89.433	916.045	270.614	**2.472.306**	61.709	**2.534.015**
Υποχρεώσεις της 31/12/2018	665.012	567.234	91.163	459.870	363.158	**2.146.437**	39.768	**2.186.205**

Ποσά σε € '000	Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά	Υπηρεσίες Υγείας (Διακοπείσα δραστ/τα)	Χρηματ/κες Υπηρεσίες	Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες	Μεταφορές	Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων *	Σύνολο από συνεχ/νες δραστ/τες	Διακοπείσες δραστ/τες	Σύνολο
01/01-31/12/2017									
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	577.505	-	-	34.364	260.874	6.838	**879.581**	239.535	**1.119.116**
Διατομεακά έσοδα	5.330	-	-	3.180	10.682	5.890	**25.082**	-	**25.082**
Λειτουργικό κέρδος	26.351	-	(13.218)	(8.203)	23.829	(8.121)	**20.638**	18.284	**38.922**
Απόσβεση ενσώματων/άυλων περιουσιακών στοιχείων	(30.011)	-	(379)	(3.449)	(35.624)	(6)	**(69.469)**	(20.079)	**(89.548)**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	56.362	-	(12.839)	(4.754)	59.453	(8.115)	**90.107**	38.363	**128.470**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	1.479	-	217	(33)	(1.169)	(71)	**423**	197	**620**
Απομείωση	(1.381)	-	-	(2.660)	-	-	**(4.041)**	-	**(4.041)**
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης	-	-	-	-	5.326	-	**5.326**	-	**5.326**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	91	-	28	202	29	8	**358**	48	**406**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(26.635)	-	(36.031)	(3.720)	(18.244)	(3.871)	**(88.501)**	(11.994)	**(100.495)**
Κέρδη /(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	1.013	-	-	-	(7.520)	-	**(6.507)**	(1.050)	**(7.557)**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	918	-	(48.732)	(14.414)	2.251	(12.327)	**(72.304)**	5.485	**(66.819)**
Φόρος εισοδήματος	(2.384)	-	-	660	(307)	(38)	**(2.069)**	47	**(2.022)**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2017	959.418	434.916	268.494	89.299	747.937	338.420	**2.838.484**	27.359	**2.865.843**
Υποχρεώσεις της 31/12/2017	699.922	297.836	720.324	85.208	285.224	399.803	**2.488.317**	27.359	**2.515.676**

* Υποκατηγορίες του λειτουργικού τομέα Εταιρειών Ιδιωτικών Κεφαλαίων:

Ποσά σε € '000

01/01-31/12/2018	Τομέας Αναψυχής	Εκμετάλλευση ακινήτων	Λοιπά	Σύνολο
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	-	7.277	308	**7.585**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	(55)	(8.194)	98	**(8.151)**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2018	-	266.159	4.455	**270.614**
01/01-31/12/2017				
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	-	6.487	351	**6.838**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	(64)	(12.381)	118	**(12.327)**
Στοιχεία ενεργητικού της 31/12/2017	63.931	270.370	4.119	**338.420**

Η συμφωνία των εσόδων, των λειτουργικών κερδών ή ζημιών, των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων κάθε λειτουργικού τομέα με τα αντίστοιχα ποσά των Οικονομικών Καταστάσεων έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000

Έσοδα	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Συνολικά έσοδα παρουσιαζόμενων τομέων	1.230.691	1.144.198
Προσαρμογές για :		
Διατομεακά έσοδα	(31.103)	(25.082)
Διακοπείσες δραστηριότητες	(203.424)	(239.535)
Έσοδα Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης	**996.164**	**879.581**

Ποσά σε € '000

Κέρδη ή ζημιές	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Συνολικά κέρδη ή ζημιές τομέων	(43.087)	(66.819)
Προσαρμογές για :		
Διακοπείσες δραστηριότητες	(12.257)	(5.485)
Κέρδη ή ζημιές προ φόρων	**(55.344)**	**(72.304)**

Ποσά σε € '000

Κέρδη / (Ζημιές) διακοπεισών δραστηριοτήτων	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων διακοπεισών δραστηριοτήτων	12.257	5.485
Προσαρμογές για :		
Φόρος εισοδήματος	(116)	47
Διαγραφή συνολικών εσόδων σχετιζόμενων με μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού κατεχόμενων προς πώληση μέσα από την κατάσταση αποτελεσμάτων	196	(2.368)
Κέρδη /(ζημιές) από την αποτίμηση των ομάδων διάθεσης σε εύλογες αξίες	-	(8.700)
Κέρδη /(Ζημιές) από την εκποίηση της διακοπείσας δραστηριότητας	93.381	3.937
Κέρδη/(Ζημιές) χρήσης μετά φόρων διακοπεισών δραστηριοτήτων	**105.718**	**(1.599)**

Ποσά σε € '000

Στοιχεία ενεργητικού	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Στοιχεία ενεργητικού τομέων	2.472.306	2.838.484
Διατομεακές απαιτήσεις	(275.918)	(266.093)
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	61.709	27.359
Σύνολο ενεργητικού Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Ομίλου	**2.258.097**	**2.599.750**

Ποσά σε € '000

Υποχρεώσεις	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Υποχρεώσεις τομέων	2.146.437	2.488.317
Διατομεακές υποχρεώσεις	(275.918)	(266.093)
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατεχόμενα προς πώληση	39.768	27.359
Σύνολο υποχρεώσεων Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Ομίλου	**1.910.287**	**2.249.583**

Γνωστοποίηση γεωγραφικών πληροφοριών:

Ποσά σε € '000

Στοιχεία την 31/12/2018	**Ελλάδα**	**Χώρες Ευρώπης**	**Λοιπές Χώρες**	**Σύνολο**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	860.199	119.728	16.237	**996.164**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες (διακοπείσες δραστηριότητες)	180.418	23.006	-	**203.424**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού*	1.737.350	37.571	-	**1.774.921**

Ποσά σε € '000

Στοιχεία την 31/12/2017	**Ελλάδα**	**Χώρες Ευρώπης**	**Λοιπές Χώρες**	**Σύνολο**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	763.176	100.510	15.895	**879.581**
Έσοδα από εξωτερικούς πελάτες (διακοπείσες δραστηριότητες)	207.892	31.643	-	**239.535**
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού 31/12/2017	1.932.372	102.814	-	**2.035.186**

** Τα μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού δεν περιλαμβάνουν τα «Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού» καθώς επίσης και τις «Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις» σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 8.*

9 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων παγίων του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
Ποσά σε € '000	**Πλοία**	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2018	**780.340**	**458.957**	**375.533**	**69.084**	**11.378**	**1.695.292**
Προσθήκες	12.887	5.489	4.334	3.288	7.338	33.336
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	373.431	191	84	3.100	-	376.806
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	(148.998)	(54.488)	(13.188)	(1.012)	(217.686)
Προσθήκες πωληθεισών θυγατρικών	-	1.012	7.502	1.006	254	9.774
Προσθήκες περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	-	535	-	535
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	(134.671)	(1.979)	(1.484)	(3.755)	-	(141.889)
Πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	(5)	(3.747)	(46)	-	(3.798)
Απομείωση ενσώματων παγίων	(909)	-	-	-	-	(909)
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	-	(72.284)	(40)	(6.238)	-	(78.562)
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	432	1.645	3.756	(240)	(6.164)	(571)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2018	**1.031.510**	**244.028**	**331.450**	**53.546**	**11.794**	**1.672.328**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2018	**(234.283)**	**(107.233)**	**(226.423)**	**(55.498)**	**-**	**(623.437)**
Αποσβέσεις χρήσης	(38.976)	(7.131)	(20.337)	(3.635)	-	(70.079)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	(111.308)	(181)	(78)	(2.591)	-	(114.158)
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	49.941	1.841	1.338	3.717	-	56.837
Αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	(1.327)	-	(446)	-	(1.773)
Αποσβέσεις χρήσης πωληθεισών θυγατρικών	-	(3.254)	(3.498)	(746)	-	(7.498)
Αποσβέσεις πωληθέντων στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	5	1.618	46	-	1.669
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθεισών θυγατρικών	-	34.158	39.170	10.827	-	84.155
Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	15.667	40	4.063	-	19.770
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	1	-	1
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	1	24	(21)	(12)	-	(8)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2018	**(334.625)**	**(67.431)**	**(208.191)**	**(44.274)**	**-**	**(654.521)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	**696.885**	**176.597**	**123.259**	**9.272**	**11.794**	**1.017.807**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Πλοία**	**Αεροσκάφη**	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2017	**769.515**	**3.505**	**487.805**	**378.204**	**70.170**	**11.249**	**1.720.448**
Προσθήκες	5.499	-	2.063	11.103	4.473	12.783	35.921
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	330	61	290	202	883
Προσθήκες από εταιρείες που ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	240	155	354	228	977
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	(732)	(950)	(313)	-	(1.995)
Προσθήκες περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	84	116	152	-	352
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-	(3.505)	(3.073)	(3.720)	(2.759)	(42)	(13.099)
Πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	-	(1.108)	-	-	(1.108)
Αναστροφή απομείωσης	5.326	-	-	-	-	-	5.326
Συναλλαγματικές διαφορές περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	600	(673)	55	-	(18)
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	(35.666)	(12.859)	(3.632)	(1)	(52.158)
Αναταξινομήσεις	-	-	7.306	5.204	294	(12.804)	-
Λοιπές τακτοποιήσεις	-	-	-	-	-	(237)	(237)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2017	**780.340**	**-**	**458.957**	**375.533**	**69.084**	**11.378**	**1.695.292**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Πλοία**	**Αεροσκάφη**	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2017	**(199.554)**	**(1.530)**	**(102.000)**	**(216.133)**	**(56.513)**	**-**	**(575.730)**
Αποσβέσεις χρήσης	(34.729)	(43)	(12.525)	(24.373)	(4.517)	-	(76.187)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-	-	(125)	(60)	(190)	-	(375)
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	-	1.573	3.072	3.628	2.375	-	10.648
Αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	-	(625)	(2.257)	(162)	-	(3.044)
Αποσβέσεις χρήσης στοιχείων πωληθεισών θυγατρικών	-	-	(69)	(66)	(8)	-	(143)
Αποσβέσεις πωληθέντων στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	-	-	1.029	-	-	1.029
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθεισών θυγατρικών	-	-	536	890	306	-	1.732
Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	-	4.575	10.169	3.260	-	18.004
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	1	-	1
Συναλλαγματικές διαφορές περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	-	-	(72)	750	(50)	-	628
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2017	**(234.283)**	**-**	**(107.233)**	**(226.423)**	**(55.498)**	**-**	**(623.437)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**546.057**	**-**	**351.724**	**149.110**	**13.586**	**11.378**	**1.071.855**

Επί των ενσώματων παγίων πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Εάν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, το επιπλέον ποσό αφορά σε ζημιά απομείωσης, η οποία αναγνωρίζεται απευθείας σε επιβάρυνση των αποτελεσμάτων. Το μεγαλύτερο ποσό που προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου αφού εξαιρεθούν οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την πώληση και της αξίας λόγω χρήσης (value in use), αποτελεί και την ανακτήσιμη αξία του παγίου.

Κατά τη χρήση 2018, αναγνωρίσθηκαν ζημιές απομείωσης ενσώματων παγίων για τον Όμιλο ποσού € 909 χιλ. Το σύνολο των εν λόγω απομειώσεων σχετίζεται με απομειώσεις πλοίων του λειτουργικού τομέα «Μεταφορές». Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίστηκε στη βάση της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης, όπως αυτή εκτιμήθηκε από ανεξάρτητους εκτιμητικούς οίκους.

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων παγίων της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2018	**3.710**	**5**	**1.219**	**4.934**
Προσθήκες	-	-	13	13
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-	-	(4)	(4)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2018	**3.710**	**5**	**1.228**	**4.943**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2018	**(3.215)**	**-**	**(1.159)**	**(4.374)**
Αποσβέσεις χρήσης	(349)	(1)	(20)	(370)
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	-	-	4	4
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2018	**(3.564)**	**(1)**	**(1.175)**	**(4.740)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	**146**	**4**	**53**	**203**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις**	**Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα**	**Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Σύνολο**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2017	**3.710**	**406**	**1.401**	**5.517**
Προσθήκες	-	5	2	7
Πωλήσεις / Αποσύρσεις	-	(406)	(184)	(590)
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2017	**3.710**	**5**	**1.219**	**4.934**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2017	**(2.866)**	**(392)**	**(1.314)**	**(4.572)**
Αποσβέσεις χρήσης	(349)	(5)	(23)	(377)
Αποσβέσεις πωληθέντων / αποσυρθέντων	-	397	178	575
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2017	**(3.215)**	**-**	**(1.159)**	**(4.374)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**495**	**5**	**60**	**560**

Η αναπόσβεστη αξία των αποκτηθέντων με χρηματοοικονομική μίσθωση ενσώματων παγίων κατά την 31/12/2018 για τον Όμιλο ανέρχεται σε ποσό € 3.041 χιλ. (31/12/2017: € 7.257 χιλ.) ενώ για την Εταιρεία ανέρχεται κατά την 31/12/2018 σε ποσό € 0 χιλ. (31/12/2017: € 0 χιλ).

Η αναπόσβεστη αξία των αποκτηθέντων με χρηματοοικονομική μίσθωση ενσώματων παγίων του Ομίλου παρουσιάζεται ακολούθως με ανάλυση ανά κατηγορία ενσώματων παγίων:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Πλοία	2.835	4.089
Οικόπεδα, Κτίρια & εγκαταστάσεις	-	1
Μηχανήματα & Μεταφορικά Μέσα	20	2.906
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	186	261
Σύνολο	**3.041**	**7.257**

10 ΥΠΕΡΑΞΙΑ

10.1 Ανάλυση κίνησης της υπεραξίας

Η κίνηση της υπεραξίας στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31/12/2018 και 31/12/2017 έχει ως κάτωθι:

Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Μεταφορές**	**Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες**	**Εταιρίες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Σύνολα**
Καθαρή λογιστική αξία την 01/01/2017	**153.217**	**14.551**	**22.662**	**47.343**	**-**	**237.773**
Αγορά - ενοποίηση θυγατρικών	2.965	-	-	-	-	2.965
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**156.182**	**14.551**	**22.662**	**47.343**	**-**	**240.738**
Καθαρή λογιστική αξία την 01/01/2018	**156.182**	**14.551**	**22.662**	**47.343**	**-**	**240.738**
Αγορά - ενοποίηση θυγατρικών	-	-	10.778	-	-	10.778
Πώληση θυγατρικής	-	(14.551)	-	-	-	(14.551)
Απομείωση υπεραξίας	-	-	(3.310)	-	-	(3.310)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	**156.182**	**-**	**30.130**	**47.343**	**-**	**233.655**
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2018	999.619	23.643	174.428	47.343	18.670	1.263.703
Συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης	(843.437)	(23.643)	(144.298)	-	(18.670)	(1.030.048)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	**156.182**	**-**	**30.130**	**47.343**	**-**	**233.655**

Η υπεραξία που είχε αναγνωριστεί κατά την 31/12/2017 μειώθηκε κατά ποσό € 3.310 χιλ. λόγω του ελέγχου απομείωσης που διενεργήθηκε στη λήξη της παρουσιαζόμενης ετήσιας περιόδου αναφοράς. Οι ζημιές απομείωσης αφορούν στην αποαναγνώριση υπεραξίας που είχε κατανεμηθεί στον λειτουργικό τομέα «Μεταφορές».

Οι προσθήκες της ετήσιας περιόδου συνολικού ποσού € 10.778 χιλ. αφορούν σε υπεραξία που προέκυψε από απόκτηση που πραγματοποιήθηκε εντός της χρήσης 2018 από τον όμιλο ATTICA (βλ. αναλυτικά σημείωση 6.1).

10.2 Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας και άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή

Κατά την 31/12/2018 διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας που έχει αναγνωριστεί και κατ' επέκταση των αναγνωρισμένων άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη διάρκεια ζωής. Ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας που προέκυψε από τις αποκτήσεις των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου πραγματοποιήθηκε έχοντας επιμερίσει τα στοιχεία αυτά στις επιμέρους Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας που σχετίζεται με τις επιμέρους ΜΔΤΡ έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης, η οποία υπολογίστηκε με την χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών.

Αντίστοιχα, το ανακτήσιμο ποσό των εμπορικών σημάτων με απεριόριστη διάρκεια ζωής (αξία λόγω χρήσης), προσδιορίστηκε με βάση τα έσοδα που θα προέκυπταν από τα δικαιώματα χρήσης (μέθοδος Income Approach via Relief from Royalty). Στον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση χρησιμοποιεί παραδοχές τις οποίες θεωρεί λογικές και βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση που έχει στη διάθεση της και ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων (βλ. αναλυτικά σημείωση 10.3).

Κατά την 31/12/2018, ανά ΜΔΤΡ, οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση των εν λόγω απομειώσεων έχουν ως εξής:

Τομέας «Μεταφορές»: Οι απομειώσεις προέκυψαν κατά κύριο λόγο από τις αυξημένες ανάγκες για νέες επενδύσεις τα επόμενα χρόνια με σκοπό την απαιτούμενη τήρηση των διεθνών συμβάσεων μείωσης του περιβαλλοντικού αντίκτυπου καθώς και λόγω των της μείωσης του εκτιμώμενου ρυθμού ανάπτυξης στο διηνεκές.

Τομέας «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά»: Οι απομειώσεις προέκυψαν από τον υπό-κλάδο «Γαλακτοκομικά και ποτά» του ομίλου VIVARTIA και αφορούν κυρίως σε ζημιές που αναγνωρίστηκαν στα άυλα του εν λόγω κλάδου. Οι εν λόγω ζημιές οφείλονται στον περιορισμό των εσόδων των εταιρειών του ομίλου VIVARTIA που δραστηριοποιούνται στον παραπάνω υπό-κλάδο, ως αποτέλεσμα της παρατεταμένης ύφεσης στην ελληνική οικονομία που έχει σαν αντίκτυπο την μείωση της καταναλωτικής δαπάνης καθώς και λόγω της μείωσης του εκτιμώμενου ρυθμού ανάπτυξης στο διηνεκές.

10.2.1 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η κίνηση της υπεραξίας εντός της χρήσης 2018 και ο τρόπος που αυτή έχει επιμεριστεί στους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου περιγράφεται αναλυτικά στη σημείωση 10.1 ανωτέρω. Από τον διενεργηθέντα έλεγχο απομείωσης, προέκυψε η ανάγκη αποαναγνώρισης υπεραξίας συνολικού ποσού € 3.310 χιλ., ποσό το οποίο και έχει επιβαρύνει τα ενοποιημένα αποτελέσματα των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων του Ομίλου και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου, ανάλυση των οποίων παρουσιάζεται στη σημείωση 11, περιλαμβάνουν και άυλα στοιχεία του ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή. Από τον διενεργηθέντα έλεγχο απομείωσης με ημερομηνία αναφοράς την 31/12/2018 προέκυψε η ανάγκη

αναγνώρισης ζημιών απομείωσης επί των άυλων στοιχείων του ενεργητικού ποσού € 13.505 χιλ. (2017: € 4.041 χιλ.) εκ του οποίου (i) ποσό € 4.953 χιλ. αφορά σε απομειώσεις άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή του λειτουργικού τομέα «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά» και (ii) ποσό € 8.552 χιλ. αφορά σε απομειώσεις άυλων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή του λειτουργικού τομέα «Μεταφορές» (βλ. σημείωση 11). Τα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Μετά τις διενεργηθείσες απομειώσεις, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή ανέρχονται συνολικά κατά την 31/12/2018 σε ποσό € 217.114 χιλ. (2017: € 382.414 χιλ.) και περιλαμβάνουν τα εξής: (α) εμπορικά σήματα του τομέα «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά» ποσού € 176.879 χιλ., (β) εμπορικά σήματα του τομέα «Μεταφορές» ποσού € 27.429 χιλ., και (γ) εμπορικά σήματα του τομέα «Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες» ποσού € 12.806 χιλ.

10.2.2 Εταιρικές οικονομικές καταστάσεις

Αντίστοιχα, σε επίπεδο εταιρικών Οικονομικών Καταστάσεων το συνολικό ποσό απομείωσης ανήλθε σε ποσό € 109.491 χιλ. το οποίο αφορά: (i) ποσό € 64.764 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην ATTICA, (ii) ποσό € 19.350 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην VIVARTIA, (iii) ποσό € 18.467 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην SINGULARLOGIC, (iv) ποσό € 105 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG REAL ESTATE SERBIA, (v) ποσό € 55 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG LRE CROATIA, (vi) ποσό € 28 χιλ. σε απομειώσεις της συμμετοχής στην MIG AVIATION HOLDINGS, και (vii) ποσό € 6.722 χιλ. σε απομειώσεις λοιπών στοιχείων του ενεργητικού από την RKB (βλ. σημείωση 12 και 16). Τα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Έσοδα/(Έξοδα) από συμμετοχές και λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού» της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

10.3 Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Η ανακτήσιμη αξία κάθε ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από κάθε ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών:

- **Κατάρτιση 5ετών επιχειρηματικών σχεδίων ανά ΜΔΤΡ:**
    - Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5ετίας. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.
    - Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.
    - Επί των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.

Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των ΜΔΤΡ βασίστηκαν σε 5ετή επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

- **Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές:**

Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας έχουν εξαχθεί συμπερασματικά χρησιμοποιώντας τις εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης στο διηνεκές, όπως αυτές λήφθηκαν από εξωτερικές πηγές. Για την χρήση που έληξε την 31/12/2018 το ποσοστό ανάπτυξης στο διηνεκές μειώθηκε στο 1.6% από 2.0% την 31/12/2017.

- **Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC):**

Η μέθοδος του WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε ΜΔΤΡ, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού και τυχόν επιχορηγήσεις, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων της εταιρείας. Οι βασικές παράμετροι προσδιορισμού του σταθμισμένου κόστους κεφαλαίου (WACC) περιλαμβάνουν:

- Απόδοση μηδενικού κινδύνου επιτοκίου της αγοράς (risk-free return):

Δεδομένου του προσδιορισμού όλων των ταμειακών ροών των επιχειρηματικών σχεδίων στο νόμισμα του ευρώ, ως απόδοση μηδενικού κινδύνου (risk-free return), χρησιμοποιήθηκε η απόδοση του δεκαετούς Euro Swap Rate (EUS). Κατά την ημερομηνία της αποτίμησης το δεκαετές Euro Swap Rate ήταν 0,81%. Δεν χρησιμοποιήθηκε ως απόδοση μηδενικού κινδύνου το 10ετές Ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου, δεδομένης της αναγνώρισης από τις αγορές σημαντικού ασφάλιστρου κινδύνου (spread) στον συγκεκριμένο τίτλο.

- Ειδικός κίνδυνος της χώρας (country risk premium):

Για τον υπολογισμό του ειδικού κινδύνου της χώρας (country risk premium) λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Ο κίνδυνος που σχετίζεται με την δραστηριοποίηση στην κάθε αγορά (Ελλάδα, Βουλγαρία κ.λπ.), όπως αυτός προκύπτει από το προαναφερθέν country risk premium, έχει συμπεριληφθεί στο Κόστος Κεφαλαίου (Cost of Equity) της κάθε εταιρείας.

- Equity risk premium:

Για τον υπολογισμό του equity risk premium λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Οι δείκτες ευαισθησίας beta αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς.

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της. Παρακάτω αναφέρονται οι κυριότερες παραδοχές που υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον υπολογισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών, προκειμένου να προσδιοριστεί η αξία χρήσης και να διενεργηθεί έλεγχος απομείωσης:

Βασικές παραδοχές επιχειρηματικών πλάνων	WACC		WACC στο διηνεκές		Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά	8,2%-8,7%	7,9%-9,5%	8,2%-8,7%	7,9%-9,5%	1,6%	2,0%
Μεταφορές	10,4%	10,4%	10,4%	10,4%	1,6%	2,0%
Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες	10,0%	8,1%	10,0%	8,1%	1,6%	2,0%

Οι απομειώσεις της χρήσης σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας παρουσιάζονται στην σημείωση 38 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Ανάλυση ευαισθησίας των ανακτήσιμων ποσών:

Η Διοίκηση δεν γνωρίζει επί του παρόντος οποιοδήποτε άλλο γεγονός ή συνθήκη που θα επέφερε λογικά πιθανή μεταβολή σε κάποια από τις βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε ο προσδιορισμός του ανακτήσιμου ποσού των ΜΔΤΡ. Παρά ταύτα, την 31/12/2018, ο Όμιλος ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών ανά ΜΔΤΡ σε σχέση με μία μεταβολή σε κάποιες από τις

βασικές παραδοχές που παρουσιάζονται στη σημείωση 10.3 (ενδεικτικά αναφέρεται μία αλλαγή: (i) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το 2023 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο περιθώριο EBITDA έως το διηνεκές, (ii) μίας εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το 2023 και μισής εκατοστιαίας μονάδας στο επιτόκιο προεξόφλησης έως το διηνεκές ή (iii) μισής εκατοστιαίας μονάδας στον ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές). Από τις σχετικές αναλύσεις προκύπτει ότι στην περίπτωση των ανωτέρω μεταβολών μπορεί να ανακύψει ένα ποσό απομείωσης για τον Όμιλο μεταξύ € 27,4 εκ. έως μέγιστο € 51,3 εκ. το οποίο και αφορά συνολικά στους λειτουργικούς τομείς «Τρόφιμα και Γαλακτοκομικά», «Μεταφορές» και «Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες».

11 ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου για τις χρήσεις 2018 και 2017 παρουσιάζονται συνοπτικά στους πίνακες που ακολουθούν:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
Ποσά σε € '000	**Άδειες**	**Σχέσεις Πελατών**	**Εμπορικά Σήματα**	**Λογισμικά Προγράμματα**	**Συμβάσεις Διανομής**	**Τεχνική Υποστήριξη (Τεχνογνωσία)**	**Λοιπά**	**Σύνολα**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2018	**86.661**	**45.232**	**309.665**	**38.689**	**4.702**	**7.551**	**36.066**	**528.566**
Προσθήκες	-	-	100	2.063	-	-	3.297	5.460
Πωλήσεις /αποσύρσεις	-	-	-	(561)	-	-	(265)	(826)
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	5.745	110	-	-	-	5.855
Προσθήκες πωληθεισών θυγατρικών	21	-	-	1.218	-	-	-	1.239
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	(86.682)	(45.232)	(70.950)	(15.442)	-	(136)	(37)	(218.479)
Απομείωση άυλων στοιχείων του ενεργητικού	-	-	(13.505)	-	-	-	-	(13.505)
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	(147)	424	-	-	159	436
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2018	**-**	**-**	**230.908**	**26.501**	**4.702**	**7.415**	**39.220**	**308.746**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2018	**(45)**	**(20.506)**	**(9.367)**	**(32.862)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(28.302)**	**(103.335)**
Αποσβέσεις χρήσης	-	-	(592)	(1.575)	-	-	(1.904)	(4.071)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	-	-	521	-	-	265	786
Συσσωρευμένες αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-	-	-	(25)	-	-	-	(25)
Αποσβέσεις χρήσης πωληθεισών θυγατρικών	(12)	(2.108)	-	(1.190)	-	-	-	(3.310)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθείσας θυγατρικής	57	22.614	-	13.548	-	136	4	36.359
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	147	(1)	-	-	(150)	(4)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2018	**-**	**-**	**(9.812)**	**(21.584)**	**(4.702)**	**(7.415)**	**(30.087)**	**(73.600)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	**-**	**-**	**221.096**	**4.917**	**-**	**-**	**9.133**	**235.146**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
Ποσά σε € '000	**Άδειες**	**Σχέσεις Πελατών**	**Εμπορικά Σήματα**	**Λογισμικά Προγράμματα**	**Συμβάσεις Διανομής**	**Τεχνική Υποστήριξη (Τεχνογνωσία)**	**Λοιπά**	**Σύνολα**
Μικτή λογιστική αξία την 01/01/2017	**87.187**	**45.232**	**311.444**	**38.026**	**4.702**	**7.551**	**35.898**	**530.040**
Προσθήκες	3	-	5	2.339	-	-	2.641	4.988
Πωλήσεις /αποσύρσεις	-	-	(3)	(883)	-	-	(628)	(1.514)
Προσθήκες από νέες ενοποιήσεις	-	-	-	8	-	-	-	8
Προσθήκες περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	5	-	-	31	-	-	-	36
Μεταφορά εταιρειών από συγγενείς σε θυγατρικές	-	-	-	-	-	-	350	350
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	-	-	(135)	-	-	-	(135)
Απομείωση άυλων στοιχείων του ενεργητικού	-	-	(1.781)	-	-	-	(2.260)	(4.041)
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	(543)	-	-	(756)	-	-	-	(1.299)
Συναλλαγματικές διαφορές περιουσιακών στοιχείων ταξινομημένων ως κατεχόμενα προς πώληση	9	-	-	12	-	-	-	21
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	-	47	-	-	65	112
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2017	**86.661**	**45.232**	**309.665**	**38.689**	**4.702**	**7.551**	**36.066**	**528.566**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 01/01/2017	**(428)**	**(17.585)**	**(8.795)**	**(31.315)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(25.458)**	**(95.834)**
Αποσβέσεις χρήσης	(6)	(2.921)	(575)	(2.946)	-	-	(3.472)	(9.920)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	-	3	842	-	-	628	1.473
Αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	(58)	-	-	(173)	-	-	-	(231)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις πωληθείσας θυγατρικής	-	-	-	135	-	-	-	135
Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	454	-	-	603	-	-	-	1.057
Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	(7)	-	-	(9)	-	-	-	(16)
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	-	-	1	-	-	-	1
Συσσωρευμένες αποσβέσεις την 31/12/2017	**(45)**	**(20.506)**	**(9.367)**	**(32.862)**	**(4.702)**	**(7.551)**	**(28.302)**	**(103.335)**
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**86.616**	**24.726**	**300.298**	**5.827**	**-**	**-**	**7.764**	**425.231**

Εντός της χρήσης αναγνωρίστηκαν συνολικές ζημιές απομείωσης επί της αξίας των άυλων στοιχείων του ενεργητικού ποσού € 13.505 χιλ. (31/12/2017: € 4.041 χιλ.) οι οποίες και επιβάρυναν τα ενοποιημένα αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες (βλ. σημείωση 10.2). Το εν λόγω ποσό αφορά στο σύνολό του σε ζημιές απομείωσης επί των άυλων στοιχείων του ενεργητικού με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή.

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017 παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί και αφορούν στο σύνολό τους λογισμικά προγράμματα:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Μικτή λογιστική αξία έναρξης	**684**	**686**
Προσθήκες	9	-
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	(2)
Μικτή λογιστική αξία λήξης	**693**	**684**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις έναρξης	**(682)**	**(681)**
Αποσβέσεις χρήσης	(2)	(2)
Λοιπές κινήσεις/Αναταξινομήσεις	-	1
Συσσωρευμένες αποσβέσεις λήξης	**(684)**	**(682)**
Καθαρή λογιστική αξία λήξης	**9**	**2**

12 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

12.1 Ανάλυση κίνησης επενδύσεων σε θυγατρικές χρήσης 2018

Οι θυγατρικές της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 2.

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Εταιρεία	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε. / MARFIN CAPITAL S.A.	30	211.858
ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ / MIG SHIPPING S.A.	368.733	433.497
VIVARTIA A.B.E.E.	398.976	418.326
MIG LEISURE LIMITED	7.145	7.145
MIG REAL ESTATE (SERBIA) B.V.	-	-
MIG LEISURE & REAL ESTATE CROATIA B.V.	-	55
MIG AVIATION HOLDINGS LTD	76	104
MIG ENVIRONMENT A.E.	-	-
SINGULARLOGIC A.E. / TOWER TECHNOLOGY HOLDINGS (OVERSEAS) LIMITED	7.057	25.519
MIG MEDIA A.E.	75	75
ATHENIAN ENGINEERING A.E.	-	-
Σύνολα	**782.092**	**1.096.579**

Η ανάλυση της κίνησης του λογαριασμού «Επενδύσεις σε Θυγατρικές» κατά την παρούσα και την προηγούμενη χρήση, έχει ως εξής:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**1.096.579**	**1.174.147**
Μεταβολές μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	110	(44.606)
Πωλήσεις θυγατρικών	(211.828)	-
Απομείωση επενδύσεων αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	(102.769)	(32.962)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**782.092**	**1.096.579**

Σύμφωνα με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές και τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, η Εταιρεία διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης επί των στοιχείων του ενεργητικού στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις απομείωσης. Ο σχετικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται και νωρίτερα, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ενδεχόμενης ζημιάς απομείωσης. Η αξιολόγηση που διενεργείται, εστιάζει τόσο σε εξωγενείς όσο και σε ενδογενείς παράγοντες.

Εντός της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 προέκυψε απομείωση επί της αξίας των συμμετοχών σε θυγατρικές συνολικού ποσού € 102.769 χιλ. το οποίο περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Έσοδα/(Έξοδα) από συμμετοχές και λοιπά χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού» της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Η ζημιά απομείωσης οφείλεται σε μεταβολές επί των παραδοχών της Διοίκησης κατά την κατάρτιση των επιχειρηματικών πλάνων που σχετίζονται με τη λειτουργία των επιμέρους εταιρειών καθώς και του ρυθμού ανάπτυξης στο διηνεκές (βλ. αναλυτικά σημείωση 10.2.2).

12.2 Θυγατρικές με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις θυγατρικές εταιρείες με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών:

	Αναλογία δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και ψήφου κατεχόμενων από μη ελέγχουσες συμμετοχές		**Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα που κατανέμονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές**		**Σωρευμένες μη ελέγχουσες συμμετοχές στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης**	
Επωνυμία θυγατρικής	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA	7,92%	7,92%	3.434	2.987	35.746	33.228
ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	20,62%	10,62%	(2.660)	234	90.883	46.566

Ακολούθως συνοψίζονται οι οικονομικές πληροφορίες των ενοποιούμενων ομίλων, στις οποίες οι μη ελέγχουσες συμμετοχές κατέχουν σημαντικό ποσοστό:

Ποσά σε € '000	ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA		ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	696.675	721.392	767.711	616.661
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού	226.556	238.026	146.938	129.850
Σύνολο Ενεργητικού	**923.231**	**959.418**	**914.649**	**746.511**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	504.769	151.352	286.802	226.841
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	160.243	548.570	173.059	58.364
Σύνολο Υποχρεώσεων	**665.012**	**699.922**	**459.861**	**285.205**
Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής	**222.473**	**226.268**	**363.905**	**414.740**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	**35.746**	**33.228**	**90.883**	**46.566**

Ποσά σε € '000	ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA		ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	
Κατάσταση Αποτελεσμάτων /Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Πωλήσεις	**606.605**	**582.835**	**365.401**	**271.541**
Κέρδη /(Ζημιές) χρήσης κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(567)	(4.545)	1.966	1.903
Κέρδη /(Ζημιές) χρήσης κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	3.525	3.060	1.049	226
Κέρδη /(Ζημιές) χρήσης	**2.958**	**(1.485)**	**3.015**	**2.129**
Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσης	**(788)**	**(661)**	**(16.110)**	**79**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης κατανεμημένα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	(1.264)	(5.133)	(10.435)	1.974
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης κατανεμημένα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	3.434	2.987	(2.660)	234
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα χρήσης	**2.170**	**(2.146)**	**(13.095)**	**2.208**
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	(3.396)	(1.611)	-	-

Ποσά σε € '000	ΟΜΙΛΟΣ VIVARTIA		ΟΜΙΛΟΣ ATTICA	
Κατάσταση των Ταμειακών Ροών	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(19.558)	28.422	82.145	30.565
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(18.606)	(19.747)	(20.988)	(12.012)
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	33.376	(9.403)	(45.745)	(25.637)
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	**(4.788)**	**(728)**	**15.412**	**(7.084)**
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στην αρχή της χρήσης	59.946	60.674	44.099	51.220
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	(87)	(37)
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις στο τέλος της χρήσης	**55.158**	**59.946**	**59.424**	**44.099**

Σημ.: *Ενοποιημένα στοιχεία πριν από τις απαλοιφές με τον ευρύτερο Όμιλο.*

Ο Όμιλος δεν έχει συμμετοχές σε μη ενοποιούμενες δομημένες οντότητες.

13 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ

Ο Όμιλος έχει συμμετοχές σε συνδεδεμένες εταιρείες, οι οποίες λόγω ουσιώδους επιρροής ταξινομούνται ως συγγενείς και ενοποιούνται με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (το αντικείμενο δραστηριότητας και τα κατεχόμενα

ποσοστά συμμετοχής του Ομίλου στις εν λόγω επενδύσεις, παρουσιάζονται αναλυτικά στην σημείωση 2 των οικονομικών καταστάσεων).

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στη συνεισφορά των συγγενών εταιρειών στα κέρδη/(ζημιές) προ φόρων του Ομίλου, έκρινε ότι καθεμία από τις συγγενείς εταιρείες ξεχωριστά είναι επουσιώδης και για τον λόγο αυτό γνωστοποιεί στον παρακάτω πίνακα, συγκεντρωτικά το μερίδιό του για αυτές τις συγγενείς εταιρείες:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Κέρδη /(ζημιές) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.001	(6.507)
Κέρδη /(ζημιές) μετά από φόρους από διακοπείσες δραστηριότητες	-	(1.050)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	**1.001**	**(7.557)**
Συνολική συμμετοχή του Ομίλου στη λογιστική αξία αυτών των συγγενών	**22.552**	**17.119**

Η κίνηση του λογαριασμού των συγγενών επιχειρήσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου, έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**17.119**	**59.342**
Πωλήσεις συγγενών	-	(43.236)
Μεταβολές μετοχικού κεφαλαίου	8.290	5.854
Μεταφορά από λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	(4.033)	-
Κέρδος/(Ζημιές) από συγγενείς επιχ/σεις ενοπ/νες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	1.176	(6.507)
Μεταφορά ζημιών σε λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	-	1.666
Υπόλοιπο κλεισίματος	**22.552**	**17.119**

AFRICA MOROCCO LINKS (AML)

Εντός του 2018, ο όμιλος ATTICA συμμετείχε μέσω της 100% θυγατρικής εταιρείας ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην AFRICA MOROCCO LINKS με το ποσό των € 8.290 χιλ. τοις μετρητοίς.

14 ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Η ανάλυση των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού μέσω των αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**		**31/12/2017**	
	Μακροπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	**Βραχυπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού**	**Μακροπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού**	**Βραχυπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού**
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων χρήσης:				
Μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ	-	27	-	25
Μετοχές εισηγμένες σε Χρηματιστήρια εξωτερικού	123	-	122	-
Μη εισηγμένες μετοχές	165	-	5.228	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα	-	-	3	-
Αμοιβαία κεφάλαια	16	150	-	412
Σύνολα	**304**	**177**	**5.353**	**437**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	31/12/2018		31/12/2017	
	Μακροπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	Μακροπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων χρήσης:				
Αμοιβαία κεφάλαια	-	150	-	367
Σύνολα	**-**	**150**	**-**	**367**

Η μεταβολή των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού μέσω των αποτελεσμάτων για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
Ποσά σε € '000	31/12/2018		31/12/2017	
	Μακροπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	Μακροπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού
Υπόλοιπο ανοίγματος	**5.353**	**437**	**471**	**2.867**
Προσθήκες	16		5.000	-
Πωλήσεις	-	-	(1.128)	(2.436)
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	-	13	-	-
Αύξηση/(μείωση) από προσαρμογές στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(65)	(228)	7	7
Μείωση / επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου	-	-	-	(1)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	6	-
Ζημιές απομείωσης που αναστράφηκαν στην ΚΑΧ	-	-	997	-
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	(45)	-	-
Αναταξινομήσεις	(5.000)	-	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**304**	**177**	**5.353**	**437**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	31/12/2018		31/12/2017	
	Μακροπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	Μακροπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού	Βραχυπρόθεσμα χρημ/κά στοιχεία ενεργητικού
Υπόλοιπο ανοίγματος	**-**	**367**	**-**	**815**
Πωλήσεις	-	-	-	(448)
Αύξηση/(μείωση) από προσαρμογές στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	(217)	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**-**	**150**	**-**	**367**

15 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

Οι επενδύσεις σε ακίνητα του Ομίλου προσδιορίζονται με βάση τη μέθοδο της εύλογης αξίας του ΔΛΠ 40, ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρή λογιστική αξία έναρξης	**265.878**	**275.225**
Προσθήκες	1.535	1.696
Μειώσεις	-	(28)
Μειώσεις από πωλήσεις θυγατρικών	(167)	-
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	(7.460)	(10.942)
Λοιπές μεταβολές	-	(73)
Καθαρή λογιστική αξία λήξης	**259.786**	**265.878**

Οι επενδύσεις σε ακίνητα την 31/12/2018 περιλαμβάνουν επενδυτικά ακίνητα της θυγατρικής εταιρείας RKB συνολικής αξίας € 259.786 χιλ. επί των οποίων υφίστανται προσημειώσεις προς εξασφάλιση δανεισμού της RKB (βλ. σημείωση 46.2). Ο Όμιλος εντός της χρήσης 2018 προέβη στην επανεκτίμηση της εύλογης αξίας του χαρτοφυλακίου ακινήτων της RKB, αναθέτοντας την εργασία της εκτίμησης σε ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών ακινήτων. Από την επανεκτίμηση της εύλογης αξίας των εν λόγω επενδυτικών ακινήτων προέκυψε μείωση κατά ποσό € 7.460 χιλ. το οποίο και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2018.

Επιπροσθέτως, τα ακόλουθα ποσά τα οποία σχετίζονται με τα επενδυτικά ακίνητα έχουν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα της χρήσης:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Έσοδα μισθωμάτων από την επένδυση σε ακίνητα	10.318	9.166
Άμεσες λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν από την επένδυση σε ακίνητα που δημιούργησε τα μισθωτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της χρήσης	3.041	2.679
Άμεσες λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν από την επένδυση σε ακίνητα που δεν δημιούργησε τα μισθωτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της χρήσης	1.314	1.433

16 ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Εγγυήσεις	4.101	4.833	44	51
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	1.874	9.532	10	10
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	-	-	251.836	251.836
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	-	-	(77.318)	(70.596)
Καθαρή λογιστική αξία	**5.975**	**14.365**	**174.572**	**181.301**

Το ποσό των € 251.836 χιλ. που αντλήθηκε κατά τη χρήση 2014 από το ΜΟΔ της MIG χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή δανειακών υποχρεώσεων της θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου RKB προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. για τις οποίες είχε παρασχεθεί η εταιρική εγγύηση της MIG. Με την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. έχει συμφωνηθεί η υποκατάσταση της Εταιρείας στη θέση της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. για τις δανειακές υποχρεώσεις που εξοφλήθηκαν σύμφωνα με κάθε εφαρμοστέο δίκαιο και την κρατούσα πρακτική.

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης για την Εταιρεία κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2018 και 2017 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Υπόλοιπο αρχής	**(70.596)**	**(60.412)**
Πρόσθετες προβλέψεις	(6.722)	(10.184)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(77.318)**	**(70.596)**

17 ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και υπολογίζονται βάσει του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος που αναμένεται να ισχύει στις

χρήσεις κατά τις οποίες αναμένεται να αναστραφούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστέες διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Τα συμψηφισμένα ποσά για τον Όμιλο είναι τα παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	31/12/2018		31/12/2017	
Ποσά σε € '000	**Α.Φ. Απαίτηση**	**Α.Φ. Υποχρέωση**	**Α.Φ. Απαίτηση**	**Α.Φ. Υποχρέωση**
Ενσώματα πάγια	-	40.222	-	68.904
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	-	51.152	-	113.319
Μακροπρόθεσμες επενδύσεις	319	-	384	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	4.386	-	9.224	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	434	3.066	571	2.757
Λοιπά αποθεματικά	-	14	-	16
Αποτελέσματα εις νέον	5.318	-	10.292	1.390
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	4.531	-	10.023	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.607	1.255	3.192	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	961	-	1.150	7
Σύνολα	**17.556**	**95.709**	**34.836**	**186.393**
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	935	935	2.789	2.789
Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση / Υποχρέωση	**18.491**	**96.644**	**37.625**	**189.182**

Σημειώνεται ότι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού € 5.318 χιλ. έχει αναγνωριστεί μόνο σε εκείνο το τμήμα των ζημιών για το οποίο η Διοίκηση εκτιμά ότι είναι εύλογα βέβαιος ο συμψηφισμός τους με μελλοντικά φορολογικά κέρδη κατά την επόμενη πενταετία.

18 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Τα αποθέματα του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Εμπορεύματα	11.176	11.871
Έτοιμα προϊόντα	16.885	21.074
Ημιτελή προϊόντα	14.777	15.536
Πρώτες ύλες και λοιπά αναλώσιμα	21.252	23.323
Καύσιμα και λιπαντικά	3.745	2.515
Ανταλλακτικά παγίων στοιχείων	5.262	4.728
Σύνολα	**73.097**	**79.047**
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδέως κινούμενα και κατεστραμμένα αποθέματα χρήσης	(521)	(190)
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδέως κινούμενα και κατεστραμμένα αποθέματα προηγούμενων χρήσεων	(2.102)	(2.975)
Καθαρή Λογιστική Αξία	**70.474**	**75.882**

Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι λόγω του σημαντικά διαφοροποιημένου αντικειμένου δραστηριότητας των ενοποιούμενων εταιρειών, η φύση των αποθεμάτων διαφέρει. Τα αποθέματα προέρχονται κατά βάση από τους ομίλους VIVARTIA και ATTICA.

Η κίνηση των προβλέψεων για απαξίωση αποθεμάτων για τον Όμιλο κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2018 και 2017 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Υπόλοιπο αρχής	**(3.165)**	**(4.429)**
Προσθήκες	(521)	(190)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	820	1.118
Μειώσεις από πωλήσεις θυγατρικών	243	-
Μειώσεις από μεταφορά σε ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	-	340
Προσθήκες στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	(21)
Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	17
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(2.623)**	**(3.165)**

19 ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Εμπορικές απαιτήσεις από τρίτους	235.714	289.691
Εμπορικές απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	2.070	2.448
Γραμμάτια εισπρακτέα	639	14.488
Επιταγές εισπρακτέες	41.790	49.602
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(130.973)	(141.270)
Καθαρές εμπορικές απαιτήσεις	**149.240**	**214.959**
Προκαταβολές σε προμηθευτές	8.292	6.648
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(1.197)	(1.195)
Σύνολα	**156.335**	**220.412**

Έναντι εμπορικών απαιτήσεων του ομίλου VIVARTIA ποσού € 91.328 χιλ. ο Όμιλος έχει λάβει εγγυήσεις από πελάτες ποσού € 18.489 χιλ. (31/12/2017: € 28.300 χιλ.).

Η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου κατά τη διάρκεια των χρήσεων που έληξαν την 31/12/2018 και 31/12/2017 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Υπόλοιπο αρχής	**(142.465)**	**(164.287)**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική ΔΠΧΑ 9	(2.730)	-
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο αρχής	**(145.195)**	**(164.287)**
Πρόσθετες προβλέψεις	(1.545)	(6.616)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	1.885	27.534
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	(15.292)	(2)
Μειώσεις από πωλήσεις θυγατρικών	28.085	-
Αναταξινομήσεις	-	1.004
Προβλέψεις χρήσης διακοπεισών δραστηριοτήτων	(1.859)	36
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις πωληθεισών θυγατρικών	1.710	-
Μεταφορά από και προς ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	26	312
Συναλλαγματικές διαφορές	15	(441)
Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	(5)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(132.170)**	**(142.465)**

Η ανάλυση των ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων εμπορικών απαιτήσεων παρατίθεται στη σημείωση 48.5.

20 ΛΟΙΠΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Χρεώστες διάφοροι	33.860	39.936	264	264
Απαιτήσεις από δημόσιες αρχές	6.151	13.825	151	175
Προκαταβολές και δάνεια στο προσωπικό	844	726	41	48
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	1.791	735	112	-
Προπληρωθέντα έξοδα	14.452	10.837	681	560
Απαιτήσεις από πώληση συμμετοχών	2.184	1.614	2.184	1.614
Λοιπές απαιτήσεις	9.053	6.776	14.343	3.622
Σύνολα	**68.335**	**74.449**	**17.776**	**6.283**
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(16.849)	(11.893)	(264)	(264)
Καθαρές απαιτήσεις χρεωστών	**51.486**	**62.556**	**17.512**	**6.019**

Η κατηγορία Χρεώστες Διάφοροι στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την απαίτηση του ομίλου ATTICA από την εταιρεία AFRICA MOROCCO LINKS, η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι απαιτήσεις από δημόσιες αρχές αφορούν κυρίως σε προκαταβεβλημένους και παρακρατούμενους φόρους και σε ΦΠΑ, ο οποίος κατά περίπτωση αναμένεται να εισπραχθεί ή να συμψηφισθεί.

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης λοιπών κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Υπόλοιπο αρχής	**(11.893)**	**(12.088)**	**(264)**	**(264)**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική ΔΠΧΑ 9	(1.290)	-	-	-
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο αρχής	**(13.183)**	**(12.088)**	**(264)**	**(264)**
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	(7.167)	-	-	-
Μειώσεις από πωλήσεις θυγατρικών	3.434	-	-	-
Πρόσθετες προβλέψεις	(123)	(214)	-	-
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	190	1.734	-	-
Αναταξινομήσεις	-	(1.424)	-	-
Διακοπείσες δραστηριότητες	-	99	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(16.849)**	**(11.893)**	**(264)**	**(264)**

21 ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ, ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και οι δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Μετρητά στο ταμείο	7.085	9.814	129	98
Ταμειακά διαθέσιμα στην τράπεζα	107.926	106.054	257	316
Βραχυπρόθεσμες προθεσμιακές τραπεζικές καταθέσεις	2.340	7.369	2.340	5.660
Δεσμευμένες τραπεζικές καταθέσεις	4.111	7.270	388	3.480
Σύνολο ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδυνάμων και δεσμευμένων καταθέσεων	**121.462**	**130.507**	**3.114**	**9.554**
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις σε €	113.260	123.821	3.113	9.327
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις σε ξένο νόμισμα	8.202	6.686	1	227
Σύνολο ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδυνάμων και δεσμευμένων καταθέσεων	**121.462**	**130.507**	**3.114**	**9.554**

Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια και βασίζονται στα μηνιαία επιτόκια καταθέσεων τραπεζών. Τα έσοδα από τόκους από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε τράπεζες λογιστικοποιούνται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έσοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Από τις δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου, ποσό € 3.723 χιλ. (31/12/2017: € 5.738 χιλ.) αφορά στην εξασφάλιση πιστωτικών διευκολύνσεων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου. Το αντίστοιχο ποσό για την Εταιρεία ανέρχεται σε € 0 χιλ. (31/12/2017: € 1.955 χιλ.).

22 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά την 31/12/2018 ανέρχεται στο ποσό των € 281.853.224,40 ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρούμενο σε 939.510.748 ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας εκάστης μετοχής € 0,30. Κάθε μετοχή της Εταιρείας παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου. Ο λογαριασμός της διαφοράς υπέρ το άρτιο ανέρχεται την 31/12/2018 σε € 3.874.689 χιλ.

23 ΛΟΙΠΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ

Τα λοιπά αποθεματικά για τον Όμιλο αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2017	**32.140**	**501**	**2.960**	**(1.820)**	**33.781**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	1.754	1.754
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(2.783)	-	(2.783)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	**32.140**	**501**	**177**	**(66)**	**32.752**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ				
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2018	**32.140**	**501**	**177**	**(66)**	**32.752**
Λοιπές τακτοποιήσεις	-	-	400	-	400
Πωληθείσα θυγατρική	-	-	(196)	-	(196)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	**32.140**	**501**	**381**	**(66)**	**32.956**

Τα λοιπά αποθεματικά για την Εταιρεία αναλύονται ως ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2017	**32.140**	**501**	**3.090**	**35.731**
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	-	-	(2.783)	(2.783)
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	**32.140**	**501**	**307**	**32.948**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
Ποσά σε € '000	**Τακτικό αποθεματικό**	**Ειδικά αποθεματικά**	**Λοιπά αποθεματικά**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος την 01/01/2018	**32.140**	**501**	**307**	**32.948**
Κινήσεις εντός της χρήσης	-	-	-	-
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2018	**32.140**	**501**	**307**	**32.948**

Τα αποθεματικά εύλογης αξίας για τον Όμιλο αναλύονται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	**31/12/2017**
Ποσά σε € '000	**Αντιστάθμιση ταμειακών ροών**	**Αντιστάθμιση ταμειακών ροών**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**2.273**	**2.085**
Προσαρμογές λόγω εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9	12	-
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο ανοίγματος	**2.285**	**2.085**
Κέρδη/(Ζημιές) αποτίμησης μετ/μενη απ'ευθείας στα Ι.Κ.	-	6
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(12.319)	182
Υπόλοιπο κλεισίματος	**(10.034)**	**2.273**

24 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας των χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωση στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησής τους. Αναφορικά με τις θυγατρικές που έχουν έδρα την Ελλάδα (που συνιστούν και το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου) το ύψος των αποζημιώσεων ποικίλει ανάλογα με τον μισθό, τα έτη υπηρεσίας και τον τρόπο της αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση) του εργαζομένου. Υπάλληλοι που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση. Σε περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης καταβάλλεται εφάπαξ αποζημίωση του Ν.2112/20. Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως υποχρέωση την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Πρόκειται για μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα καθορισμένων παροχών (defined benefit plans) σύμφωνα με το ΔΛΠ 19 και η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε βάσει αναλογιστικής μελέτης.

Η ανάλυση της υποχρέωσης παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2018			31/12/2017		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	21.269	-	21.269	33.033	3.918	36.951
Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος	-	-	-	-	1.186	1.186
	21.269	**-**	**21.269**	**33.033**	**2.732**	**35.765**
Ταξινομημένη ως :						
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	21.269	-	21.269	33.033	2.732	35.765

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2018			31/12/2017		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	230	-	230	209	-	209
	230	**-**	**230**	**209**	**-**	**209**
Ταξινομημένη ως :						
Μακροπρόθεσμη υποχρέωση	230	-	230	209	-	209

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2018			31/12/2017		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	769	-	769	1.252	471	1.723
Κόστος προϋπηρεσίας	5.715	-	5.715	3.945	-	3.945
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	374	-	374	588	55	643
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**6.858**	**-**	**6.858**	**5.785**	**526**	**6.311**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2018			31/12/2017		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	19	-	19	23	-	23
Κόστος προϋπηρεσίας	142	-	142	264	-	264
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	4	-	4	3	-	3
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**165**	**-**	**165**	**290**	**-**	**290**

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2018			**31/12/2017**		
Ποσά σε € '000	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(308)	-	(308)	(412)	(49)	(461)
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) από μεταβολές στην εμπειρία	(964)	-	(964)	(470)	(98)	(568)
Συνολικά έσοδα /(έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	**(1.272)**	**-**	**(1.272)**	**(882)**	**(147)**	**(1.029)**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2018			**31/12/2017**		
Ποσά σε € '000	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	(3)	-	(3)	(3)	-	(3)
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) από μεταβολές στην εμπειρία	(7)	-	(7)	(20)	-	(20)
Συνολικά έσοδα /(έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	**(10)**	**-**	**(10)**	**(23)**	**-**	**(23)**

Οι μεταβολές στην παρούσα αξία της υποχρέωσης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2018			**31/12/2017**		
Ποσά σε € '000	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)**	**Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)**	**Σύνολο**
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**33.033**	**3.918**	**36.951**	**31.777**	**3.586**	**35.363**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	769	-	769	1.252	471	1.723
Έξοδο τόκων	374	-	374	588	68	656
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) στην υποχρέωση	1.272	-	1.272	882	158	1.040
Παροχές πληρωθείσες	(7.926)	-	(7.926)	(5.286)	(365)	(5.651)
Κόστος προϋπηρεσίας	5.715	-	5.715	3.945	-	3.945
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών διακοπεισών δραστηριοτήτων	(12.910)	(3.918)	(16.828)	-	-	-
Τρέχον κόστος απασχόλησης διακοπεισών δραστηριοτήτων	-	-	-	(176)	-	(176)
Κόστος προϋπηρεσίας από νεοαποκτηθείσες εταιρείες	942	-	942	-	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας από εταιρείες που ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσεις	-	-	-	51	-	51
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**21.269**	**-**	**21.269**	**33.033**	**3.918**	**36.951**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2018			31/12/2017		
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Σύνολο
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**209**	**-**	**209**	**184**	**-**	**184**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	19	-	19	23	-	23
Έξοδο τόκων	4	-	4	3	-	3
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) στην υποχρέωση	10	-	10	23	-	23
Παροχές πληρωθείσες	(154)	-	(154)	(288)	-	(288)
Κόστος προϋπηρεσίας	142	-	142	264	-	264
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**230**	**-**	**230**	**209**	**-**	**209**

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος του Ομίλου έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 1η Ιανουαρίου	**1.186**	**728**
Έσοδο τόκων	-	13
Απόδοση των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (εξαιρουμένων των ποσών που περιλαμβάνονται στον καθαρό τόκο)	-	11
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	(1.186)	-
Εισφορές εργοδότη	-	799
Παροχές πληρωθείσες	-	(365)
Εύλογη αξία στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος την 31η Δεκεμβρίου	**-**	**1.186**

Τα στοιχεία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος μπορούν να αναλυθούν στις ακόλουθες επενδυτικές κατηγορίες:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017
Ποσά σε € '000	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)	Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Χρηματοδοτούμενα)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	-	1.186
Σύνολο	**-**	**1.186**

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τους ανωτέρω λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,70%	1,80%	1,70%	1,80%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,84%	1,82%	1,80%	1,80%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%

Οι παραπάνω παραδοχές αναπτύχθηκαν από τη Διοίκηση σε συνεργασία με ανεξάρτητο αναλογιστή που εκπόνησε την αναλογιστική μελέτη.

Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων είναι το επιτόκιο προεξόφλησης και η αναμενόμενη μεταβολή των μισθών. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τις επιδράσεις στην αναλογιστική υποχρέωση από τυχόν μεταβολές των εν λόγω παραδοχών.

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ				Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31/12/2018 Προεξοφλητικό επιτόκιο		31/12/2017 Προεξοφλητικό επιτόκιο		31/12/2018 Προεξοφλητικό επιτόκιο		31/12/2017 Προεξοφλητικό επιτόκιο	
	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	(1.653)	1.491	(2.600)	2.563	(16)	18	(16)	18
	Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών		Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	
	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	1.359	(1.556)	2.258	(2.351)	12	(11)	12	(11)

25 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Οι κρατικές επιχορηγήσεις του Ομίλου αφορούν σε επιχορηγήσεις επενδύσεων και η κίνησή τους κατά τη διάρκεια των χρήσεων που έληξαν την 31/12/2018 και την 31/12/2017 ήταν οι κάτωθι:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο ανοίγματος	**6.946**	**7.721**
Είσπραξη νέων επιχορηγήσεων	2.012	68
Απόσβεση επιχορηγήσεων	(1.138)	(843)
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	(105)	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	**7.715**	**6.946**

26 ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας την 31/12/2018 αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	2.052	3.772	-	-
Τραπεζικός δανεισμός	137.053	147.749	-	-
Ομολογιακά δάνεια (ΟΔ)	955.647	869.589	228.750	257.500
Μετατρέψιμα ομολογιακά δάνεια (ΜΟΔ)	297.205	501.628	297.205	425.200
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στους επόμενους 12 μήνες	(427.134)	(541.845)	(228.750)	(58.750)
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	**964.823**	**980.893**	**297.205**	**623.950**

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	2	317	-	-
Τραπεζικός δανεισμός	63.297	101.248	20.000	15.922
Λοιπά δάνεια	-	-	900	900
Πλέον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα στους επόμενους 12 μήνες	427.134	541.845	228.750	58.750
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**490.433**	**643.410**	**249.650**	**75.572**

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων καθώς και των χρηματοδοτικών μισθώσεων για την ετήσια περίοδο 01/01-31/12/2018 (και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο) περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Το μέσο επιτόκιο του Ομίλου για την ετήσια περίοδο που έληξε την 31/12/2018 ανήλθε: (α) για τα μακροπρόθεσμα δάνεια σε 4,82 % (2017: 5,67 %) και (β) για τα βραχυπρόθεσμα δάνεια σε 6,14% (2017: 5,27%).

Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της 31/12/2018 του Ομίλου, περιλαμβάνονται υποχρεώσεις κεφαλαίου και τόκων (βλ. σημείωση 3.1) συνολικού ποσού € 153.202 χιλ. θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, για τις οποίες η Διοίκηση βρίσκεται, κατά την ημερομηνία έγκρισης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, σε συζητήσεις με τις πιστώτριες τράπεζες για την αναδιάρθρωσή τους.

(α) Δανεισμός της Εταιρείας (MIG):

Κοινό ομολογιακό δάνειο € 115.000 χιλ.

Την 18/03/2015 η MIG προχώρησε στην υπογραφή Προγράμματος Ομολογιακού Δανείου ύψους έως € 115.000 χιλ. σε δύο σειρές, που ανέλαβε την υποχρέωση να καλύψει η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., για την αναχρηματοδότηση ισόποσων υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας προς αυτήν. Η έκδοση της πρώτης σειράς ύψους € 100.000 χιλ. ολοκληρώθηκε την 19/03/2015, ενώ η έκδοση της δεύτερης σειράς ύψους € 15.000 χιλ. ολοκληρώθηκε την 21/10/2016. Η διάρκεια του δανείου ορίσθηκε τριετής (3) με λήξη τον Οκτώβριο 2019. Το επιτόκιο προσδιορίστηκε σε Euribor 6μήνου πλέον περιθωρίου 4,10% το οποίο θα προσαυξάνεται σταδιακά, καταλήγοντας στην τελευταία χρήση (2019) να ανέρχεται σε 5,25%.

Το υπόλοιπο του δανείου κατά την 31/12/2018 ανέρχεται σε € 86.250 χιλ., κατόπιν καταβολής οφειλόμενων δόσεων συνολικού ποσού € 28.750 χιλ. την 28/12/2018. Το υπόλοιπο του δανείου καθίσταται συμβατικά πληρωτέο εντός του β΄εξαμήνου 2019.

Κοινό ομολογιακό δάνειο € 150.000 χιλ.

Την 21/10/2016 η MIG προχώρησε στην υπογραφή Προγράμματος Ομολογιακού Δανείου ύψους έως € 150.000 χιλ., που ανέλαβε την υποχρέωση να καλύψει ο όμιλος EUROBANK, για την αναχρηματοδότηση ισόποσων υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας προς αυτήν. Η λήξη του δανείου ορίσθηκε τριετής (3) με λήξη τον Οκτώβριο 2019. Το επιτόκιο προσδιορίστηκε σε Euribor 6μήνου πλέον περιθωρίου 4,40% το οποίο θα προσαυξάνεται σταδιακά, καταλήγοντας στην τελευταία χρήση (2019) να ανέρχεται σε 5,25%.

Την 02/12/2016 η ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS Α.Ε. προέβη σε μεταβίβαση του κοινού ομολογιακού δανείου έκδοσης της Εταιρείας ύψους € 150.000 χιλ. προς Επενδυτικά Κεφάλαια που διαχειρίζεται η FORTRESS. Η τράπεζα παρέμεινε Πληρεξούσιος Καταβολών και Εκπρόσωπος των Ομολογιούχων.

Το υπόλοιπο του δανείου κατά την 31/12/2018 ανέρχεται σε € 142.500 χιλ., κατόπιν καταβολής της πρώτης δόσης ποσού € 7.500 χιλ. την 30/06/2017. Η Εταιρεία έλαβε επιστολή παροχής συναίνεσης για την μεταφορά οφειλόμενων δόσεων συνολικού ποσού € 30.000 χιλ. έως τη λήξη του δανείου, ήτοι την 23/10/2019. Συνεπεία και του παραπάνω, το σύνολο του δανείου είναι καταβλητέο εντός του δευτέρου εξαμήνου του 2019.

Προς εξασφάλιση των παραπάνω ομολογιακών δανείων συνολικού ποσού € 228,8 εκ. κατά την 31/12/2018, έχει ενεχυριαστεί το σύνολο των μετοχών των εταιρειών ATTICA και VIVARTIA κυριότητας (άμεσης και έμμεσης) της Εταιρείας. Τα δικαιώματα ψήφου των παραπάνω μετοχών παραμένουν στην Εταιρεία, ενώ το ενέχυρο εκτείνεται στους καρπούς και στα ωφελήματα των εν λόγω χρεογράφων και αποδίδονται στην Εταιρεία εφόσον δεν συντρέχει γεγονός καταγγελίας.

Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειου ύψους € 425.200 χιλ.

Την 27/07/2017 το Δ.Σ. της MIG προέβη στην εξειδίκευση των όρων του νέου Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου, η έκδοση του οποίου αποφασίσθηκε από τη Β΄ Επαναληπτική Τακτική

Γενική Συνέλευση της 10/07/2017. Η συνολική έκδοση του ΜΟΔ δύναται να ανέλθει σε ποσό έως € 460.302 χιλ. με την έκδοση έως 1.534.340.000 ομολογιών ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές.

Οι ομολογιούχοι θα δύνανται να ζητούν τη μετατροπή των ομολογιών τους σε μετοχές της Εταιρείας το πρώτον μετά την παρέλευση 12 μηνών από την έκδοση του ΜΟΔ και στη συνέχεια σε κάθε μηνιαία επέτειο καθ' όλη τη διάρκεια του ΜΟΔ με προηγούμενη έγγραφη ειδοποίηση προς την Εταιρεία (εφεξής η «Ημέρα Ειδοποίησης Μετατροπής»). Στην περίπτωση αυτή, η Εταιρεία θα έχει δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής του συνόλου των εν λόγω ομολογιών, για τις οποίες ασκείται το δικαίωμα μετατροπής, εντός προθεσμίας 15 εργασίμων ημερών αρχομένης την επομένη της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής. Εφόσον παρέλθει άπρακτη η εν λόγω προθεσμία, θα επέρχεται η μετατροπή των εν λόγω ομολογιών την 20η εργάσιμη ημέρα από την επομένη της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής (εφεξής η «Ημέρα Μετατροπής»). Η τιμή μετατροπής θα ισούται με την χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της προηγούμενης της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής. Σε περίπτωση που κατά την προηγούμενη της Ημέρας Ειδοποίησης Μετατροπής η χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής είναι κατώτερη της ονομαστικής αξίας της μετοχής (€ 0,30), η Εταιρεία θα προβαίνει κατόπιν αιτήματος των ομολογιούχων στις κατάλληλες εταιρικές πράξεις προκειμένου να προκληθεί αναπροσαρμογή της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής σε ποσό τουλάχιστον τριάντα λεπτών του ευρώ (€ 0,30), η οποία και θα είναι η τιμή μετατροπής. Η Ημέρα Μετατροπής θα ακολουθεί στην περίπτωση αυτή την ολοκλήρωση των εν λόγω εταιρικών πράξεων. Την 28/07/2017 η MIG προχώρησε στην υπογραφή του Προγράμματος Έκδοσης Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου ύψους έως € 460.250 χιλ. Το νέο ΜΟΔ δεν έχει εισαχθεί προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Η διάρκεια του ΜΟΔ ορίστηκε σε 4 έτη με δυνατότητα για πρόωρη αποπληρωμή σε κάθε μηνιαία επέτειο καθ' όλη τη διάρκεια του ΜΟΔ και ειδικώς στην περίπτωση ασκήσεως του δικαιώματος μετατροπής. Το επιτόκιο του ΜΟΔ ορίστηκε σε EURIBOR 12 μηνών πλέον περιθωρίου 4%. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα του ΜΟΔ, η Εταιρεία έχει δυνατότητα κεφαλαιοποίησης μέρους των οφειλόμενων τόκων, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, με την έκδοση συνολικά έως 116.833.849 επιπρόσθετων ομολογιών (PIK Bonds) ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30 μετατρέψιμων σε μετοχές της Εταιρείας. Το ΜΟΔ θα δύναται να εξασφαλίζεται με ενέχυρο / χρηματοοικονομική ασφάλεια επί εισηγμένων και μη μετοχών κυριότητας της Εταιρείας. Η σχετική σύμβαση περιλαμβάνει όρους σχετικά με υποχρεώσεις και περιορισμούς του εκδότη, γεγονότα καταγγελίας, τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών και διάθεση περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου κατόπιν λήψης κατά περίπτωσιν των απαιτούμενων συναινέσεων από λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη.

Κατά την 31/07/2018, ήτοι την 1η περίοδο εκτοκισμού, σύμφωνα με τους όρους του ΜΟΔ κεφαλαιοποιήθηκε μέρος των οφειλόμενων τόκων ποσού € 8.622 χιλ. με την έκδοση 28.740.370 επιπρόσθετων ομολογιών (PIK Bonds) ονομαστικής αξίας εκάστης € 0,30. Παράλληλα, μέρος του τιμήματος από την πώληση του ΥΓΕΙΑ (ποσό € 136.617 χιλ.) διατέθηκε σε πρόωρη αποπληρωμή του ΜΟΔ. Συνεπεία των ως άνω γεγονότων, το υπόλοιπο του δανείου κατά την 31/12/2018 ανέρχεται σε € 297.205 χιλ.

(β) Δανεισμός του ομίλου VIVARTIA

Οι συνολικές δανειακές υποχρεώσεις του ομίλου VIVARTIA ανήλθαν την 31/12/2018 σε € 432.431 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 393.110 χιλ. αφορά μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, ενώ ποσό € 39.321 χιλ. αφορά βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Σημειώνεται ότι εντός του πρώτου εξαμήνου του 2018 ολοκληρώθηκε η αναδιάρθρωση κεφαλαίου και τόκων των κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων του ομίλου VIVARTIA, συνολικού ποσού € 365.208 χιλ. το υπόλοιπο των οποίων κατά την 31/12/2018 ανέρχεται σε ποσό € 362.708 χιλ.

Πιο συγκεκριμένα, την 01/03/2018 υπογράφηκε μεταξύ του ομίλου VIVARTIA και των πιστωτικών ιδρυμάτων, Ιδιωτικό Συμφωνητικό Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης των ανωτέρω κοινοπρακτικών δανείων με όρους επωφελείς για τον όμιλο VIVARTIA όπως ενδεικτικά χαμηλότερα περιθώρια δανεισμού και επέκταση της λήξης τους μέχρι την 20/10/2024. Σε αυτό καταγράφονταν το πλαίσιο των βασικών όρων της αναδιάρθρωσης, ενώ παράλληλα προβλεπόταν η έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου ύψους € 103.000 χιλ. προς τη VIVARTIA, η κάλυψη του οποίου έγινε την 18/04/2018 και το προϊόν του χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή ισόποσων τραπεζικών υποχρεώσεων του κλάδου εστίασης. Τον Ιούνιο 2018 με την υπογραφή των επιμέρους τροποποιητικών συμβάσεων, ολοκληρώθηκε σύμφωνα με τους όρους του Ιδιωτικού Συμφωνητικού Χρηματοοικονομικής Αναδιάρθρωσης και του ΚΟΔ της VIVARTIA, η αναδιάρθρωση των κοινοπρακτικών ομολογιακών δανείων των θυγατρικών ΔΕΛΤΑ, ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, GOODY'S και EVEREST.

Οι βασικοί όροι της αναδιάρθρωσης όλων των κοινοπρακτικών δανείων του ομίλου VIVARTIA προβλέπουν ετήσιο επιτόκιο EURIBOR τρίμηνης περιόδου πλέον περιθωρίου ενώ η λήξη τους έχει ορισθεί για την 20/10/2024. Επιπροσθέτως, ενσωματώνουν πρόγραμμα αποπληρωμών κεφαλαίου, εμπράγματες εξασφαλίσεις (προσημειώσεις επί ακινήτων, πλασματικά ενέχυρα επί μηχανολογικού εξοπλισμού, ενέχυρα επί μετοχών θυγατρικών, ενέχυρα επί εμπορικών σημάτων), περιοριστικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες, καθώς και λοιπούς όρους, υποχρεώσεις και γεγονότα καταγγελίας στα πλαίσια αντίστοιχων προγραμμάτων κοινών ομολογιακών δανείων.

Επιπλέον, με την ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των ομολογιακών δανείων του ομίλου VIVARTIA, εγκρίθηκε από την τράπεζα EUROBANK ERGASIAS A.E. η διευθέτηση λοιπών δανειακών υποχρεώσεων πλέον τόκων του ομίλου Εστίασης, συνολικού ποσού € 12.391 χιλ., η οποία είναι σε φάση υλοποίησης και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019. Οι βασικοί όροι των δανείων θα περιλαμβάνουν την επιμήκυνση της διάρκειας των δανείων για έξι χρόνια από την 31/12/2018, και ουσιαστική μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους στα πλαίσια που έχουν οριοθετηθεί από τα Κοινοπρακτικά Δάνεια. Λόγω της ανωτέρω έγκρισης ποσό € 8.378 χιλ. μεταφέρθηκε στις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του ομίλου VIVARTIA από τις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις των ΔΛΠ.

(γ) Δανεισμός του ομίλου ATTICA

Την 31/12/2018 τα δάνεια του ομίλου ATTICA ανέρχονται σε € 346.085 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 71.583 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Η αύξηση των δανειακών υποχρεώσεων του ομίλου ATTICA σε σχέση με την 31/12/2017 οφείλεται κυρίως στην ολική ενσωμάτωση της HSW συνεπεία της εξαγοράς της από τον όμιλο ATTICA εντός του 2018.

Εντός της χρήσης 2018 ο όμιλος ATTICA κατέβαλε ποσό ύψους € 163,6 εκ. εκ των οποίων ποσό € 57 εκ. αφορούσε την εξόφληση των δόσεων των μακροπρόθεσμων δανείων του, καθώς και την εξόφληση των μακροπρόθεσμων δανείων των πλοίων SUPERFAST XII και HIGHSPEED 7 που πωλήθηκαν.

Με την από 28/12/2018 έκτακτη Γενική Συνέλευση της ATTICA αποφασίστηκε η οικειοθελής προπληρωμή του ανταλλάξιμου ομολογιακού δανείου ποσού € 87 εκ. έκδοσης της θυγατρικής BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. κατόπιν εξασκήσεως του δικαιώματος ανταλλαγής από τους ομολογιούχους δανειστές (επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της FORTRESS) και επιπρόσθετα, η διοίκηση της ATTICA αποφάσισε την πρόωρη αποπληρωμή ομολογιακού δανείου ποσού € 18,4 εκ. έκδοσης της θυγατρικής BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. προς τους ομολογιούχους δανειστές (επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της FORTRESS). Η εν λόγω αποπληρωμή των δύο δανείων πραγματοποιήθηκε με τη λήψη νέου μακροπρόθεσμου τραπεζικού δανείου από τραπεζικό ίδρυμα ποσού € 100,4 εκ. διάρκειας 5 ετών το οποίο αποτιμάται στο

αναπόσβεστο κόστος. Επιπλέον, ο όμιλος ATTICA σύναψε ομολογιακό δάνειο με τραπεζικό ίδρυμα ποσού € 17.500 χιλ. διάρκειας 4 ετών το οποίο αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος.

(δ) Δανεισμός RKB

Την 31/12/2018 τα τραπεζικά δάνεια της RKB ανέρχονται σε € 75,0 εκ. και αφορούν σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, ενώ στις λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνονται και δεδουλευμένοι τόκοι ύψους € 26,9 εκ.

Το εν λόγω δάνειο έχει συναφθεί την 24/06/2008 και οι όροι του προβλέπουν περιπτώσεις καταγγελίας που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μη εμπρόθεσμη καταβολή πληρωμών, οικονομικές ρήτρες καθώς και μη συμμόρφωση με τις γενικές και οικονομικές διασφαλίσεις που έχουν παρασχεθεί. Επίσης, προς εξασφάλιση του παραπάνω δανείου έχουν προσημειωθεί ακίνητα ιδιοκτησίας της RKB. Το δάνειο έχει ταξινομηθεί στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, βάσει των απαιτήσεων του ΔΛΠ 1, καθώς η RKB δεν βρίσκεται σε συμμόρφωση με συμβατικούς όρους.

Η Διοίκηση του Ομίλου βρίσκεται σε διαδικασία συζητήσεων αναφορικά με την αναχρηματοδότηση της εν λόγω δανειακής υποχρέωσης.

(ε) Δανεισμός SINGULARLOGIC

Την 31/12/2018 τα δάνεια του ομίλου SINGULARLOGIC ανέρχονται σε € 62.723 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 62.717 χιλ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις περιλαμβάνονται ομολογιακά δάνεια ποσού € 51.314 χιλ. τα οποία συμβατικά έληγαν την 31/01/2018. Στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης με τα πιστωτικά ιδρύματα των ανωτέρω υποχρεώσεων η εταιρεία απέστειλε αιτήματα παροχής συναίνεσης αναφορικά με την παράταση της λήξης τους και έλαβε παράταση μέχρι την 31/10/2018. Σε συνέχεια των ανωτέρω τον Ιανουάριο του 2019 η εταιρεία έλαβε παράταση των ομολογιακών δανείων μέχρι την 31/01/2020 με αναδρομική ισχύ από 31/10/2018. Παράλληλα την 31/12/2018 δεν τηρούνταν οι χρηματοοικονομικοί όροι που ρύθμιζαν τις ανωτέρω τραπεζικές υποχρεώσεις.

Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων, έχουν συσταθεί ενέχυρα επί του συνόλου των μετοχών της SINGULARLOGIC καθώς και επί εμπορικών σημάτων και εμπορικών απαιτήσεων της με κριτήρια που ορίζονται από τις δανειακές συμβάσεις. Επίσης, η εταιρεία έχει συστήσει ενέχυρο επί του συνόλου των μετοχών εκδόσεως θυγατρικών της, κυριότητας της, το οποίο θα εκτείνεται και στα μερίσματα των ως άνω μετοχών.

Η διοίκηση της SINGULARLOGIC βρίσκεται σε διαδικασία συζητήσεων με τις πιστώτριες τράπεζες με σκοπό την αναδιάρθρωση των εν λόγω δανείων.

26.1 Πίνακας μελλοντικών αποπληρωμών δανειακών υποχρεώσεων

Αναφορικά με τα μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια παρατίθεται παρακάτω ο πίνακας μελλοντικών αποπληρωμών για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Έως 1 έτους	490.433	643.410	249.650	75.572
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	53.418	365.003	-	198.750
Μεταξύ 2 ετών και 3 ετών	341.526	45.807	297.205	-
Μεταξύ 3 ετών και 4 ετών	160.529	525.593	-	425.200
Μεταξύ 4 ετών και 5 ετών	105.351	30.618	-	-
Άνω των 5 ετών	303.999	13.872	-	-
	1.455.256	**1.624.303**	**546.855**	**699.522**

26.2 Υποχρεώσεις Χρηματοδοτικών Μισθώσεων

Οι μελλοντικές ελάχιστες καταβολές των χρηματοοικονομικών μισθώσεων σε σχέση με την παρούσα αξία των καθαρών ελάχιστων καταβολών για τον Όμιλο κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017 αναλύονται ως εξής:

Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**			
	31/12/2018		**31/12/2017**	
Ποσά σε € '000	**Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές**	**Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών**	**Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές**	**Παρούσα αξία ελάχιστων μελλοντικών καταβολών**
Έως 1 έτους	1.371	1.264	1.688	1.485
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	806	790	2.733	2.604
Σύνολο ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	**2.177**	**2.054**	**4.421**	**4.089**
Μείον: Ποσά που αποτελούν χρηματοοικονομικά έξοδα	(123)	-	(332)	-
Σύνολο παρούσας αξίας ελάχιστων μελλοντικών καταβολών	**2.054**	**2.054**	**4.089**	**4.089**

Το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων καθώς και των χρηματοδοτικών μισθώσεων για τη χρήση που έληξε την 31/12/2018 περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά έξοδα» της ενοποιημένης και εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων (βλ. σημείωση 39).

27 ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ακολούθως παρατίθεται η συμφωνία της μεταβολής των υποχρεώσεων από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, για τον Όμιλο και την Εταιρεία για τη χρήση που έληξε την 31/12/2018 και την 31/12/2017:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		
Ποσά σε € '000	**Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις**	**Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις**	**Σύνολο**
31/12/2017	**980.893**	**643.410**	**1.624.303**
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές	(275.350)	(159.339)	(434.689)
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	220.900	45.139	266.039
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών /Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	14.909	(3.907)	11.002
Μεταφορά σε ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	(1.498)	(28.058)	(29.556)
Μεταβολές στην εύλογη αξία	10.503	-	10.503
Αναταξινομήσεις	6.837	(6.837)	-
Λοιπές μεταβολές	7.629	25	7.654
31/12/2018	**964.823**	**490.433**	**1.455.256**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		
Ποσά σε € '000	**Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις**	**Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις**	**Σύνολο**
31/12/2016	**855.987**	**818.495**	**1.674.482**
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές	(381.473)	(140.947)	(522.420)
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	425.200	52.985	478.185
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών /Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	45	45
Μεταφορά σε ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	(11.318)	(7.606)	(18.924)
Μεταβολές στην εύλογη αξία	8.927	-	8.927
Αναταξινομήσεις	80.203	(80.203)	-
Λοιπές μεταβολές	3.367	641	4.008
31/12/2017	**980.893**	**643.410**	**1.624.303**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Ποσά σε € '000	**Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις**	**Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις**	**Σύνολο**
31/12/2017	**623.950**	**75.572**	**699.522**
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές	(136.617)	(70.672)	(207.289)
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	-	46.000	46.000
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Αναταξινομήσεις	(198.750)	198.750	-
Λοιπές μεταβολές	8.622		8.622
31/12/2018	**297.205**	**249.650**	**546.855**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Ποσά σε € '000	**Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις**	**Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις**	**Σύνολο**
31/12/2016	**597.144**	**106.895**	**704.039**
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές	(375.247)	(102.523)	(477.770)
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	425.200	44.700	469.900
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Αναταξινομήσεις	(26.500)	26.500	-
Λοιπές μεταβολές	3.353		3.353
31/12/2017	**623.950**	**75.572**	**699.522**

28 ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ

Την 31/12/2018 τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανέρχονταν σε απαιτήσεις ποσού € 2.738 χιλ. και υποχρεώσεις ποσού € 10.732 χιλ. έναντι απαιτήσεων ποσού € 4.433 χιλ. την 31/12/2017. Τα εν λόγω παράγωγα αφορούν σε πράξεις αντιστάθμισης μέρους κινδύνου μεταβολής της τιμής του καυσίμου, στις οποίες έχει προβεί ο όμιλος ATTICA. Στα εν λόγω στοιχεία η αποτίμηση απεικονίζεται σε εύλογη αξία.

29 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η ανάλυση της κίνησης των προβλέψεων του Ομίλου:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2018			31/12/2017		
Ποσά σε € '000	**Λοιπές προβλέψεις**	**Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων**	**Σύνολα**	**Λοιπές προβλέψεις**	**Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων**	**Σύνολα**
Υπόλοιπο ανοίγματος	**1.168**	**12.668**	**13.836**	**1.867**	**15.096**	**16.963**
Πρόσθετες προβλέψεις	458	365	823	190	93	283
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	(1.103)	(466)	(1.569)	(64)	(121)	(185)
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που ανεστράφησαν	(153)	(42)	(195)	(825)	(2.360)	(3.185)
Πρόσθετες προβλέψεις από απόκτηση θυγατρικών	446	206	652	-	-	-
Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	-	(8.585)	(8.585)	-	-	-
Πρόσθετες προβλέψεις πωληθεισών θυγατρικών	-	44	44	-	-	-
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις πωληθεισών θυγατρικών	-	(1.209)	(1.209)	-	-	-
Αχρησιμοποίητα ποσά προβλέψεων που αναστράφησαν (πωληθείσας θυγατρικής	-	-	-	-	(40)	(40)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**816**	**2.981**	**3.797**	**1.168**	**12.668**	**13.836**
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	643	2.612	3.255	1.062	12.299	13.361
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	173	369	542	106	369	475
	816	**2.981**	**3.797**	**1.168**	**12.668**	**13.836**

Στον ανωτέρω πίνακα, εκτός από την ανάλυση των προβλέψεων με βάση τη φύση της δέσμευσης, παρουσιάζεται και η ανάλυσή τους με βάση το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα των εκροών οικονομικών πόρων (παρουσιάζεται διάκριση αυτών μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων προβλέψεων). Ειδικότερα και αναφορικά με τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις σημειώνεται ότι δεν εμφανίζονται σε προεξοφλημένα ποσά, καθώς δεν υπάρχει ακριβής εκτίμηση του χρόνου καταβολής τους.

Προβλέψεις επίδικων υποθέσεων:

Οι προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις του Ομίλου κατά την 31/12/2018 συνολικού ποσού € 2.981 χιλ. αφορούν κατά κύριο λόγο: (α) κατά ποσό € 1.471 χιλ. σχηματισθείσες προβλέψεις του ομίλου VIVARTIA και (β) ποσό € 1.141 χιλ. που αφορά σε σχηματισθείσες προβλέψεις του ομίλου ATTICA κυρίως για αποζημιώσεις ναυτικών οι οποίοι εργάζονταν στα πλοία του ομίλου.

Λοιπές προβλέψεις:

Οι λοιπές προβλέψεις του Ομίλου ανέρχονται κατά την 31/12/2018 σε ποσό € 816 χιλ. Η κατηγορία αυτή αφορά σε διάφορες προβλέψεις για κινδύνους κυρίως των εταιρειών του ομίλου VIVARTIA και του ομίλου ATTICA, εκ των οποίων κανένας μεμονωμένα δεν είναι ουσιώδης για τα οικονομικά μεγέθη των ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

30 ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	-	20	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις	4.610	6.425	3.638	4.955
Σύνολο	**4.610**	**6.445**	**3.638**	**4.955**

31 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι εμπορικές υποχρεώσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Προμηθευτές	122.669	149.908
Επιταγές πληρωτέες	1.378	4.884
Προκαταβολές πελατών	6.779	8.638
Λοιπές υποχρεώσεις	1.257	6.718
Σύνολο	**132.083**	**170.148**

Για την Εταιρεία δεν υπάρχει ανάλυση σχετικά με τις εμπορικές υποχρεώσεις, καθώς είναι εταιρεία συμμετοχών.

32 ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΤΕΟΙ

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου, αφορούν σε τρέχουσες υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Έξοδο φόρου που αναλογεί στη χρήση	830	1.119
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	62	360
Σύνολο	**892**	**1.479**

33 ΛΟΙΠΕΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Έσοδα επόμενης χρήσης - Επιχορηγήσεις	12.428	8.717	-	-
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	10.701	11.441	110	118
Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους	32.076	21.374	288	274
Μερίσματα πληρωτέα	1.035	1.880	-	-
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό	8.899	6.451	-	-
Δεδουλευμένα έξοδα	11.886	12.420	1.737	1.004
Λοιπές υποχρεώσεις	13.927	18.848	4.730	3.642
Υποχρεώσεις από αγορά ενσώματων παγίων	1.168	1.478	-	-
Δεδουλευμένοι τόκοι	45.401	91.511	9.636	10.596
Σύνολο	**137.521**	**174.120**	**16.501**	**15.634**

Στο κονδύλι των δεδουλευμένων τόκων περιλαμβάνονται τόκοι θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου ποσού € 26,9 εκ. περίπου, οι οποίοι κατά την 31/12/2018 δεν είχαν καταβληθεί στα πλαίσια της υφιστάμενης διαπραγμάτευσης για την αναχρηματοδότηση των δανείων του Ομίλου με τα πιστωτικά ιδρύματα.

34 ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Οι πωλήσεις του Ομίλου αναλυτικά ανά γεωγραφική περιοχή έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές	350.766	260.859
Πωλήσεις προϊόντων	489.518	450.417
Πωλήσεις εμπορευμάτων	104.384	122.814
Πωλήσεις πρώτων υλών	9.369	7.664
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	42.127	37.827
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**996.164**	**879.581**
Σύνολα από διακοπείσες δραστηριότητες	203.424	239.535
Σύνολο	**1.199.588**	**1.119.116**

Η κατανομή των εσόδων από πωλήσεις στους λειτουργικούς τομείς του Ομίλου παρουσιάζεται στη σημείωση 8.

35 ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

Το κόστος πωληθέντων καθώς και τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
	01/01-31/12/2018				**01/01-31/12/2017**			
Ποσά σε € '000	**Κόστος πωληθέντων**	**Έξοδα διοίκησης**	**Έξοδα διάθεσης**	**Σύνολο**	**Κόστος πωληθέντων**	**Έξοδα διοίκησης**	**Έξοδα διάθεσης**	**Σύνολο**
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	140.632	54.446	54.132	**249.210**	120.647	43.476	55.009	**219.132**
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	279.444	74	618	**280.136**	265.887	56	556	**266.499**
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	61.236	3.054	5.792	**70.082**	55.455	2.971	5.544	**63.970**
Αποσβέσεις άυλων παγίων	2.006	1.376	713	**4.095**	3.336	1.531	632	**5.499**
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	7.194	15.940	4.222	**27.356**	5.633	14.568	4.019	**24.220**
Παροχές τρίτων	18.327	1.460	4.373	**24.160**	17.132	1.527	4.360	**23.019**
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	8.839	3.081	11.996	**23.916**	9.958	3.003	14.139	**27.100**
Φόροι και τέλη	1.283	1.199	1.170	**3.652**	1.295	693	1.395	**3.383**
Καύσιμα - Λιπαντικά	137.177	15	-	**137.192**	87.275	13	-	**87.288**
Προβλέψεις	698	-	1.222	**1.920**	178	50	1.494	**1.722**
Ασφάλιστρα	6.069	1.405	381	**7.855**	4.350	1.352	424	**6.126**
Επισκευές και συντηρήσεις	27.308	3.041	2.209	**32.558**	23.711	2.405	2.136	**28.252**
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	6.204	474	13.411	**20.089**	5.812	276	9.820	**15.908**
Προμήθειες πωλήσεων	65	-	47.698	**47.763**	-	-	44.468	**44.468**
Έξοδα λιμένων	13.642	-	-	**13.642**	11.082	-	-	**11.082**
Λοιπά έξοδα	8.161	4.489	4.849	**17.499**	12.461	4.652	4.941	**22.054**
Έξοδα μεταφοράς	6.052	396	14.856	**21.304**	5.526	335	14.240	**20.101**
Αναλώσιμα	6.725	287	1.126	**8.138**	6.284	271	1.086	**7.641**
Σύνολα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**731.062**	**90.737**	**168.768**	**990.567**	**636.022**	**77.179**	**164.263**	**877.464**
Σύνολα από διακοπείσες δραστηριότητες	159.976	17.800	7.955	**185.731**	194.166	22.367	8.618	**225.151**
Σύνολο	**891.038**	**108.537**	**176.723**	**1.176.298**	**830.188**	**99.546**	**172.881**	**1.102.615**

Για την ετήσια περίοδο 2018, στα έξοδα διοίκησης του Ομίλου περιλαμβάνονται αμοιβές του νόμιμου ελεγκτή ή του ελεγκτικού γραφείου ύψους € 151 χιλ., που αφορούν επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

Τα λειτουργικά έξοδα της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ							
	01/01-31/12/2018				01/01-31/12/2017			
Ποσά σε € '000	**Παροχές & προμήθειες τρίτων**	**Παροχές προσωπικού**	**Λοιπά έξοδα**	**Σύνολο**	**Παροχές & προμήθειες τρίτων**	**Παροχές προσωπικού**	**Λοιπά έξοδα**	**Σύνολο**
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	-	5.363	-	5.363	-	4.803	-	4.803
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	6.821	-	740	7.561	4.270	-	896	5.166
Παροχές τρίτων	-	-	80	80	-	-	91	91
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	-	-	302	302	-	-	479	479
Φόροι και τέλη	-	-	13	13	-	-	32	32
Ασφάλιστρα	-	-	663	663	-	-	769	769
Επισκευές και συντηρήσεις	-	-	276	276	-	-	250	250
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	883	-	-	883	308	-	-	308
Λοιπά έξοδα	122	-	289	411	211	-	375	586
Σύνολο	**7.826**	**5.363**	**2.363**	**15.552**	**4.789**	**4.803**	**2.892**	**12.484**

Τα ποσά που αναγνωρίσθηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας λόγω συνταξιοδοτικών προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών ανέρχονται σε € 6.296 χιλ. και € 1.833 χιλ., αντίστοιχα (01/01-31/12/2017: € 1.986 χιλ. και € 1.344 χιλ., αντίστοιχα). Τα ως άνω ποσά περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους» του παραπάνω πίνακα.

36 ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Έσοδα από ενοίκια	456	427
Έσοδα από επιδοτήσεις	3.234	2.495
Αποζημιώσεις	597	673
Αποσβέσεις ληφθέντων επιχορηγήσεων	1.138	808
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	2.538	4.783
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις από αποζημίωση προσωπικού	644	329
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	10.842	9.730
Λοιπά έσοδα	8.662	13.026
Κέρδη από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	11.731	228
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**39.842**	**32.499**
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από διακοπείσες δραστηριότητες	3.134	5.113
Σύνολο λοιπών εσόδων εκμετάλλευσης	**42.976**	**37.612**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Λοιπά έσοδα	-	51
Κέρδη από την πώληση ενσώματων παγίων	-	42
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	65	-
Σύνολο λοιπών εσόδων	**65**	**93**

37 ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης για τον Όμιλο αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Φόροι ακίνητης περιουσίας και λοιποί φόροι	1.125	1.171
Προβλέψεις	925	1.355
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας επενδύσεων σε ακίνητα (Σημ. 15)	7.460	10.942
Ζημιές από την πώληση επενδυτικών ακινήτων, ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού	102	254
Λοιπά έξοδα	431	256
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**10.043**	**13.978**
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από διακοπείσες δραστηριότητες	2.609	1.213
Σύνολο λοιπών εξόδων εκμετάλλευσης	**12.652**	**15.191**

38 ΛΟΙΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Κέρδη/(ζημιές) εύλογης αξίας λοιπών χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(293)	1.004
Κέρδη/(ζημιές) από την πώληση λοιπών χρημ/κών στοιχείων μέσω αποτελεσμάτων	-	225
Απομείωση στοιχείων ενεργητικού	(17.724)	(4.041)
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	-	5.326
Αποτέλεσμα από παράγωγα	11.136	(1.156)
Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(144)	(147)
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(714)	497
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(7.739)**	**1.708**
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες	1.291	197
Σύνολο λοιπών χρημ/κών αποτελεσμάτων	**(6.448)**	**1.905**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Κέρδη/(ζημιές) από πωλήσεις θυγατρικών και συγγενών	(9.310)	(310)
Απομείωση επενδύσεων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(109.491)	(43.146)
Σύνολο εσόδων/(εξόδων) συμμετοχών και λοιπών χρημ/κών στοιχείων ενεργητικού	**(118.801)**	**(43.456)**
Κέρδη/ (ζημιές) από την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	226
Κέρδη/ (ζημιές) εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(217)	-
Κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(11)	(8)
Σύνολο εσόδων/(εξόδων) χρημ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**(228)**	**218**

Η απομείωση που αναγνωρίστηκε σε επιβάρυνση των ενοποιημένων και εταιρικών αποτελεσμάτων εντός των χρήσεων 2018 και 2017 αναλύεται περαιτέρω ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Απομείωση σε :				
Υπεραξία	3.310	-	-	-
Άυλα στοιχεία του ενεργητικού	13.505	4.041	-	-
Ενσώματα στοιχεία του ενεργητικού	909	-	-	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές	-	-	102.769	32.962
Συγγενείς και λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	6.722	10.184
Σύνολο απομείωσης	**17.724**	**4.041**	**109.491**	**43.146**

39 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Τόκοι μακροπρόθεσμων δανείων	5.324	5.492	-	-
Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	3.884	4.598	1.102	1.741
Τόκοι ομολογιακών δανείων	61.699	72.417	27.836	34.351
Τόκοι χρημ/κών μισθώσεων	201	290	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	374	349	4	3
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	355	267	-	-
Λοιποί τόκοι έξοδα	12.330	5.088	51	54
Χρημ/κά έξοδα από συνεχ/νες δραστηριότητες	**84.167**	**88.501**	**28.993**	**36.149**
Χρημ/κά έξοδα από διακ/σες δραστηριότητες	7.263	11.994	-	-
Σύνολο χρημ/κών εξόδων	**91.430**	**100.495**	**28.993**	**36.149**

Στο κονδύλι «Λοιποί τόκοι έξοδα» του ανωτέρω πίνακα περιλαμβάνεται ποσό € 6,2 εκ. που αφορά σε χρηματοοικονομικό κόστος του ομίλου ATTICA λόγω της προπληρωμής του ανταλλάξιμου ομολογιακού δανείου.

40 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	95	89	33	28
Τόκοι πελατών	6	205	-	-
Τόκοι χορηγηθέντων δανείων	4	-	224	120
Λοιποί τόκοι έσοδα	53	64	-	-
Χρημ/κά έσοδα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**158**	**358**	**257**	**148**
Χρημ/κά έσοδα από διακοπείσες δραστηριότητες	11	48	-	-
Σύνολο χρημ/κών εσόδων	**169**	**406**	**257**	**148**

41 ΚΕΡΔΗ /(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Στον ακόλουθο πίνακα αναλύονται για τον Όμιλο τα κέρδη και οι ζημιές από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με την μέθοδο της καθαρής θέσης:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Κέρδη από συγγενείς επιχειρήσεις	1.001	1.013
Ζημιές από συγγενείς επιχειρήσεις	-	(7.520)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**1.001**	**(6.507)**
Κέρδη/(ζημιές) από συγγενείς επιχ/σεις - Διακοπείσες δραστ/τες	-	(310)
Σύνολο	**1.001**	**(6.817)**

42 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ο φόρος εισοδήματος (συνολικά τόσο από συνεχιζόμενες όσο και από διακοπείσες δραστηριότητες) που απεικονίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται για τον Όμιλο και την Εταιρεία ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Τρέχον έξοδο φόρου	5.270	4.814	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	(9.982)	(2.886)	-	-
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	1	(394)	-	-
Λοιποί φόροι	1.771	535	-	-
Σύνολο φόρου εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(2.940)**	**2.069**	**-**	**-**
Φόρος εισοδήματος από διακοπείσες δραστηριότητες	116	(47)		
Σύνολο φόρου εισοδήματος	**(2.824)**	**2.022**	**-**	**-**

Η συμφωνία για το ποσό των φόρων εισοδήματος που καθορίζεται από την εφαρμογή του Ελληνικού φορολογικού συντελεστή στα κέρδη προ φόρων συνοψίζεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Ζημιές προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(55.344)	(72.304)	(163.624)	(92.010)
Συντελεστής Φόρου	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενη δαπάνη φόρου	**(16.050)**	**(20.968)**	**(47.451)**	**(26.683)**
Προσαρμογές στο φόρο σε σχέση με:				
Αφορολόγητα εισοδήματα	(4.116)	(1.605)	-	-
Πρόσθετοι φόροι & προσαυξήσεις προηγούμενων χρήσεων	1.576	67	1	-
Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ. φορολ. απαίτηση	22.384	22.183	45.235	24.409
Μη εκπιπτόμενες δαπάνες	5.377	3.808	2.215	2.274
Επίδραση από μεταβολές φορολογικού συντελεστή	(10.944)	-	-	-
Επίδραση από διαφορές φορολογικών συντελεστών θυγατρικών εξωτερικού	329	1.148	-	-
Λοιπά	(1.496)	(2.564)	-	-
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	**(2.940)**	**2.069**	**-**	**-**

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν μια ενδεχόμενη υποχρέωση για πρόσθετες ποινές και φόρους από τις ανέλεγκτες χρήσεις, για τις οποίες έχουν διενεργηθεί επαρκείς προβλέψεις (βλ. σημείωση 46.6). Οι ανέλεγκτες χρήσεις της Εταιρείας και των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη σημείωση 2.

Σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται στις ελληνικές επιχειρήσεις για τις χρήσεις 2018 και 2017 είναι 29%. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4579/2018, οι συντελεστές φορολογίας εισοδήματος των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ετησίως, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής. Από τη σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος, λόγω της επαναμέτρησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, προέκυψε για τον Όμιλο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος (έσοδο) ποσού € 10.944 χιλ. που καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Πληροφορίες σχετικά με τον αναβαλλόμενο φόρο αναφέρονται στη σημείωση 17.

43 ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο 01/01-31/12/2018 και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο, τόσο για τις συνεχιζόμενες όσο και για τις διακοπείσες δραστηριότητες υπολογίστηκαν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
(α) Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (ποσά σε € '000)	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Κέρδη/(Ζημιές)				
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(54.792)	(73.493)	(163.624)	(92.010)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από διακοπείσες δραστηριότητες	101.755	(1.324)	-	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής για σκοπούς βασικών κερδών ανά μετοχή	**46.963**	**(74.817)**	**(163.624)**	**(92.010)**
Αριθμός μετοχών				
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των βασικών κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	939.510.748	939.510.748	939.510.748	939.510.748
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(0,0583)**	**(0,0782)**	**(0,1742)**	**(0,0979)**
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από διακοπείσες δραστηριότητες	**0,1083**	**(0,0014)**	**-**	**-**
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή)	**0,0500**	**(0,0796)**	**(0,1742)**	**(0,0979)**

Κατά την 31/12/2018 υπάρχει μια κατηγορία δυνητικών τίτλων μετοχών που θα μπορούσαν να μειώσουν τα κέρδη ανά μετοχή και συγκεκριμένα οι μετατρέψιμοι χρεωστικοί τίτλοι (ΜΟΔ). Οι μετατρέψιμοι χρεωστικοί τίτλοι θεωρείται ότι έχουν μετατραπεί σε κοινές μετοχές και το καθαρό κέρδος ή ζημιά προσαρμόζεται προκειμένου να εξαλειφθεί το έξοδο τόκου.

Τα μειωμένα κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο 01/01-31/12/2018 και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο τόσο για τις συνεχιζόμενες όσο και για τις διακοπείσες δραστηριότητες υπολογίστηκαν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
(β) Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (ποσά σε € '000)	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Κέρδη/(Ζημιές)				
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(54.792)	(73.493)	(163.624)	(92.010)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής από διακοπείσες δραστηριότητες	101.755	(1.324)	-	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής για σκοπούς μειωμένων κερδών ανά μετοχή	**46.963**	**(74.817)**	**(163.624)**	**(92.010)**
Έξοδο τόκου μετατρέψιμων ομολόγων	15.452	20.533	15.452	20.533
Αριθμός μετοχών				
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των βασικών κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	939.510.748	939.510.748	939.510.748	939.510.748
Επίδραση απομείωσης:				
Πλέον: Αύξηση αριθμού μετοχών από πιθανή εξάσκηση δικαιωμάτων μετατροπής ομολόγων	4.589.385.891	2.269.664.629	4.589.385.891	2.269.664.629
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των μειωμένων κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	5.528.896.639	3.209.175.377	5.528.896.639	3.209.175.377
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(0,0071)**	**(0,0165)**	**(0,0268)**	**(0,0223)**
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή) από διακοπείσες δραστηριότητες	**0,0184**	**(0,0004)**	**-**	**-**
Μειωμένα κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ ανά μετοχή)	**0,0113**	**(0,0169)**	**(0,0268)**	**(0,0223)**

44 ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Οι φορολογικές επιδράσεις των λοιπών συνολικών εσόδων για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ					
	31/12/2018			**31/12/2017**		
Ποσά σε € '000	**Ποσά προ φόρων**	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**	**Ποσά προ φόρων**	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού	-	-	**-**	146	-	**146**
Συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού που αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της χρήσης	-	-	**-**	2.368	-	**2.368**
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	-	-	**-**	7	-	**7**
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(16.007)	-	**(16.007)**	204	-	**204**
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	(1.097)	316	**(781)**	(1.029)	255	**(774)**
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)	**(17.104)**	**316**	**(16.788)**	**1.696**	**255**	**1.951**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
	31/12/2018			**31/12/2017**		
Ποσά σε € '000	**Ποσά προ φόρων**	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**	**Ποσά προ φόρων**	**Έσοδο /(έξοδο) φόρου**	**Ποσά μετά φόρων**
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	(10)	-	**(10)**	(23)	-	**(23)**
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)	**(10)**	**-**	**(10)**	**(23)**	**-**	**(23)**

45 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

45.1 Συναλλαγές Εταιρείας με θυγατρικές

α) Λογαριασμοί απαιτήσεων	**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Δάνεια & λοιπές απαιτήσεις	14.125	3.254
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	251.836	251.836
Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	-	150
Σύνολο	**265.961**	**255.240**

β) Λογαριασμοί υποχρεώσεων	**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Λοιπές υποχρεώσεις	125	9
Δάνεια & λοιπές υποχρεώσεις	900	900
Σύνολο	**1.025**	**909**

γ) Έσοδα	**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Χρηματοοικονομικά έσοδα	220	120
Σύνολο	**220**	**120**

δ) Έξοδα	**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Λοιπά έξοδα	893	383
Χρηματοοικονομικά έξοδα	191	121
Σύνολο	**1.084**	**504**

45.2 Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

α) Λογαριασμοί απαιτήσεων	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	15.929	31.028	-	-
Καταθέσεις	44.148	42.213	2.845	9.160
Διακοπείσες δραστηριότητες	7	-	-	-
Σύνολο	**60.084**	**73.241**	**2.845**	**9.160**

β) Λογαριασμοί υποχρεώσεων	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.035	1.875	11	3
Δανειακές υποχρεώσεις	800.791	914.817	411.043	564.565
Υποχρεώσεις προς Διευθυντικά στελέχη	1	1	1	1
Διακοπείσες δραστηριότητες	27.689	-	-	-
Σύνολο	**830.516**	**916.693**	**411.055**	**564.569**

γ) Έσοδα	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Λοιπά έσοδα	2.254	7.183	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	42	78	17	25
Διακοπείσες δραστηριότητες	220	249	-	-
Σύνολο	**2.516**	**7.510**	**17**	**25**

δ) Έξοδα	**Ο ΟΜΙΛΟΣ**		**Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Λοιπά έξοδα	1.770	2.735	77	687
Χρηματοοικονομικά έξοδα	36.858	35.055	23.001	21.518
Διακοπείσες δραστηριότητες	3.651	6.243	-	-
Σύνολο	**42.279**	**44.033**	**23.078**	**22.205**

45.3 Συναλλαγές εταιρειών Ομίλου που απαλείφονται

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Απαιτήσεις	275.918	266.093
Υποχρεώσεις	(275.918)	(266.093)
Σύνολο	**-**	**-**

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Πωλήσεις	31.103	25.082
Λειτουργικά έσοδα/(έξοδα)	(31.103)	(25.082)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	411	241
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(411)	(241)
Σύνολο	**-**	**-**

45.4 Σημαντικότερες συναλλαγές και υπόλοιπα Εταιρείας και Ομίλου

Οι σημαντικότερες συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων μερών την 31/12/2018, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24, είναι οι κάτωθι:

Ποσά σε € '000		**ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ**	**ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**	**ΕΣΟΔΑ**	**ΕΞΟΔΑ**
ATTICA	Θυγατρική	7.000	-	-	191
VIVARTIA	Θυγατρική	1.718	-	85	12
SINGULARLOGIC	Θυγατρική	5.407	33	135	120
MIG MEDIA Α.Ε. ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Θυγατρική	-	92	-	748
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΛΤΔ	Θυγατρική	-	-	-	13
JSC ROBNE KUCE BEOGRAD (RKB)	Θυγατρική	251.836	-	-	-
ATHENIAN ENGINEERING	Θυγατρική-Διακοπείσα δραστηριότητα	-	900	-	-
Όμιλος ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	2.845	411.054	17	23.078
Διευθυντικά στελέχη	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1	-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	**268.806**	**412.080**	**237**	**24.162**

Οι σημαντικότερες συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ του Ομίλου και των συνδεδεμένων μερών την 31/12/2018, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24, είναι οι κάτωθι:

Ποσά σε € '000		**ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ**	**ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**	**ΕΣΟΔΑ**	**ΕΞΟΔΑ**
Συγγενείς και λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες ομίλου SINGULARLOGIC	Συγγενείς & λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες	563	5	374	135
Συγγενείς και λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες ομίλου VIVARTIA	Συγγενείς & λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες	2.109	18	1.366	350
Συγγενείς και λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες ομίλου ATTICA	Συγγενείς & λοιπές συνδεδεμένες εταιρείες	11.645	454	-	318
HYGEIA HOSPITAL TIRANA ShA	Θυγατρικές-Διακοπείσα δραστηριότητα	-	-	28	-
Όμιλος ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	45.767	830.038	748	41.476
Διευθυντικά στελέχη	Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	1	-	-
		60.084	**830.516**	**2.516**	**42.279**

45.5 Παροχές βασικών διευθυντικών στελεχών

Οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών του Ομίλου στις οποίες περιλαμβάνονται μικτοί μισθοί, αμοιβές, κόστος κοινωνικής ασφάλισης, αποζημιώσεις και λοιπές επιβαρύνσεις, ανέρχονται για τη χρήση 2018 σε € 11,8 εκ. και για τη χρήση 2017 σε € 10,5 εκ., (Εταιρεία: για το 2018 € 2,2 εκ., για το 2017 € 1,9 εκ.). Επιπλέον οι προβλέψεις για παροχές μετά την έξοδο τους από την υπηρεσία, σύμφωνα με τις αποφάσεις των Γ.Σ., ανέρχονται για τη χρήση 2018 σε € 6 εκ. και για τη χρήση 2017 σε € 1,8 εκ. (Εταιρεία: για το 2018 € 1,6 εκ., για το 2017 € 1,2 εκ.).

Οι παροχές της διακοπείσας δραστηριότητας [αφορούν στον όμιλο ΥΓΕΙΑ και στην ΚΕΤΑ (ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου Hilton Cyprus)] ανέρχονται για τη χρήση 2018 σε € 4,2 εκ. (όμιλος ΥΓΕΙΑ μέχρι την ημερομηνία πώλησης) και για τη χρήση 2017 σε € 5,0 εκ.

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια στα διευθυντικά στελέχη του Ομίλου (και τις οικογένειές τους).

46 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

46.1 Εγγυήσεις

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις του Ομίλου MIG την 31/12/2018 συνοψίζονται ακολούθως.

- Ο όμιλος VIVARTIA την 31/12/2018 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ύψους € 10.974 χιλ. (31/12/2017: € 13.630 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις καλής εκτέλεσης επιδοτούμενων επενδυτικών προγραμμάτων συνολικού ύψους € 178 χιλ. (31/12/2017: € 226 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για συμμετοχή σε διαγωνισμούς ύψους € 235 χιλ. (31/12/2017: € 421 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για την καλή πληρωμή των προμηθευτών ύψους € 528 χιλ. (31/12/2017: € 482 χιλ.).
- Ο όμιλος ATTICA την 31/12/2018 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ύψους € 833 χιλ. (31/12/2017: € 1.200 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για την αποπληρωμή εμπορικών υποχρεώσεων ύψους € 651 χιλ. (31/12/2017: € 151 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για τη συμμετοχή του σε διάφορους διαγωνισμούς ύψους € 641 χιλ. (31/12/2017: € 161 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις προς τις δανείστριες τράπεζες για την αποπληρωμή δανείων των πλοίων του ομίλου ύψους € 343.474 χιλ. (31/12/2017: € 222.637 χιλ.),
  - είχε παράσχει λοιπές εγγυήσεις ύψους € 961 χιλ. (31/12/2017: € 0 χιλ.).
- Ο όμιλος SINGULARLOGIC την 31/12/2018 είχε τις παρακάτω ενδεχόμενες υποχρεώσεις:
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης συμβάσεων με πελάτες ύψους € 2.555 χιλ. (31/12/2017: € 3.451 χιλ.),
  - είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές για προκαταβολές έργων του Δημοσίου ύψους € 3.783 χιλ. (31/12/2017: € 3.963 χιλ.),
  - είχε παράσχει εγγυήσεις για συμμετοχή σε διαγωνισμούς ύψους € 216 χιλ. (31/12/2017: € 330 χιλ.).
  - είχε εκχωρήσει απαιτήσεις ύψους € 8.604 χιλ. (31/12/2017: € 9.654 χιλ.) για την κάλυψη τραπεζικών δανείων.

46.2 Εμπράγματα Βάρη

- Επί των πλοίων του ομίλου ATTICA έχουν εγγραφεί υποθήκες αξίας € 932.524 χιλ. (31/12/2017: € 685.273 χιλ.) περίπου για εξασφάλιση των ενυπόθηκων δανειακών υποχρεώσεων.
- Προς εξασφάλιση των δανείων της θυγατρικής RKB έχουν προσημειωθεί τα επενδυτικά ακίνητα ιδιοκτησίας της, συνολικής αξίας ποσού € 259.786 χιλ. (31/12/2017: € 265.711 χιλ.).
- Επί συγκεκριμένων παγίων της ΔΕΛΤΑ και ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ (θυγατρικών του ομίλου VIVARTIA) έχουν εγγραφεί προσημειώσεις προς εξασφάλιση των ομολογιακών τους δανείων. Αντίστοιχα, προσημειώσεις έχουν εγγραφεί και επί συγκεκριμένων παγίων της UNITED MILK COMPANY LTD (θυγατρικής του ομίλου VIVARTIA) προς εξασφάλιση του τραπεζικού της δανεισμού. Για την OLYMPIC CATERING AE έχει συσταθεί πλασματικό ενέχυρο επί του παραγωγικού της μηχανολογικού εξοπλισμού προς εξασφάλιση του ομολογιακού της δανείου.
- Προς εξασφάλιση των ομολογιακών δανείων των εταιρειών ΔΕΛΤΑ, GOODY'S και EVEREST (θυγατρικών του ομίλου VIVARTIA), έχουν συσταθεί ενέχυρα επί των σημάτων των εταιρειών.
- Τα τραπεζικά δάνεια της θυγατρικής ΚΕΤΑ είναι εξασφαλισμένα με επιβάρυνση επί των ενσώματων παγίων ποσού € 17.544 χιλ. (31/12/2017: € 17.544 χιλ.).

46.3 Δικαστικές Υποθέσεις

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, όταν είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Ο Όμιλος την 31/12/2018 έχει διενεργήσει προβλέψεις ύψους € 2.981 χιλ. (31/12/2017: € 12.668 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 9.750 χιλ. αφορά τη διακοπείσα δραστηριότητα του ομίλου ΥΓΕΙΑ) για επίδικες υποθέσεις (βλ. σημείωση 29). Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου ή της Εταιρείας, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας τους πέρα της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων.

Προσφυγή της MIG κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η MIG υπέβαλε την 12/09/2013 Αίτημα για Διαιτησία (Request for Arbitration) κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας από κοινού με άλλους Έλληνες επενδυτές προς στον Γενικό Γραμματέα (Secretary-General) του εδρεύοντος στην Ουάσινγκτον «Διεθνούς Κέντρου δια τον Διακανονισμόν των Διαφορών εξ Επενδύσεων» (International Centre for Settlement of Investment Disputes – ICSID) που ιδρύθηκε από την Σύμβαση της 18ης Μαρτίου 1965 δια την ρύθμισιν των σχετιζομένων προς τας επενδύσεις διαφορών μεταξύ Κρατών και υπηκόων άλλων Κρατών. Αντικείμενο του Αιτήματος της MIG ήταν η αξίωση αποζημίωσης για κάθε ζημία απορρέουσα από την επένδυσή της στην CPB ύψους € 824 εκ. και κάθε άλλη ζημία που υπέστη λόγω παραβιάσεων από την Κυπριακή Δημοκρατία των άρθρων 2, 3 και 4 της διμερούς διεθνούς σύμβασης σχετικά με την αμοιβαία προώθηση και προστασία των επενδύσεων μεταξύ Κύπρου και Ελλάδος με ημερομηνία 30/03/1992.

Το διαιτητικό δικαστήριο απαρτίστηκε από τον Καθηγητή Bernard Hanotiau (Βέλγιο) ως πρόεδρο και τον κ. Daniel M Price (ΗΠΑ) και τον Sir David AO Edwards (Ηνωμένο Βασίλειο) ως διαιτητές.

Την 26/07/2018 το Διαιτητικό Δικαστήριο γνωστοποίησε στους πληρεξούσιους δικηγόρους των διάδικων μερών την απόφασή του έκτασης 363 σελίδων. Μεταξύ, άλλων το Διαιτητικό Δικαστήριο έκρινε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν παραβίασε τη Συνθήκη και ιδίως την αρχή της δίκαιης και ίσης μεταχείρισης και την απαγόρευση απαλλοτρίωσης ή εθνικοποίησης της επένδυσης των

προσφυγόντων στην CPB και καταδίκασε τους προσφυγόντες να καταβάλουν μέρος των δικαστικών εξόδων της Κυπριακής Δημοκρατίας και συγκεκριμένα το ποσό των € 5.000.000, το οποίο καταβλήθηκε εντός του 2018 (και λογιστηκοποιήθηκε ως έξοδο της χρήσης).

Αγωγή της CPB κατά της MIG

Εν συνεχεία της προσφυγής της MIG στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας με την οποία διεκδικούσε το ποσό των € 824 εκ. πλέον τόκων και περαιτέρω ζημιών από την επένδυσή της στην CPB, η κρατική τράπεζα CPB, η οποία από το 2013 τελεί υπό εξυγίανση, κατέθεσε αγωγή εις βάρος της (καθώς και σε βάρος μεταξύ άλλων του Α. Βγενόπουλου και των κ.κ. Μπουλούτα και Μάγειρα) στα Κυπριακά Δικαστήρια για ποσό άνω των € 2 εκ. χωρίς όμως να προσδιοριστεί a priori ποιο είναι το αγωγικό αντικείμενο, «επιφυλασσόμενη να προσδιορίσει τους ισχυρισμούς και τη ζημία της σε μεταγενέστερο χρόνο».

Την 08/05/2013 εκδόθηκε Προσωρινό Διάταγμα (Ασφαλιστικά μέτρα) που, μεταξύ άλλων, διατάσσει και απαγορεύει μέχρι νεωτέρας διαταγής του στην MIG να μεταβιβάσει προς τους ή προς όφελος των Α. Βγενόπουλου, Ε. Μπουλούτα και Κ. Μάγειρα, οιαδήποτε περιουσιακά της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων χρημάτων – εκτός εάν η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων των τελευταίων χωρίς επιβαρύνσεις και άλλες εξασφαλίσεις («αξία χωρίς επιβαρύνσεις») υπερβαίνει το ποσό των € 3,79 δις.

Στις 28/06/2013 η MIG καταχώρησε αίτηση παραμερισμού της διαδικασίας (ακύρωσης του κλητηρίου εντάλματος).

Την 02/07/2013 οι Α. Βγενόπουλος, Ε. Μπουλούτας και Κ. Μάγειρας κατέθεσαν ένσταση στην αίτηση της CPB για προσωρινό διάταγμα. Η MIG δήλωσε ότι δε θα υποβάλει ένσταση και θα αποδεχθεί την έκβαση των ενστάσεων των ως άνω εναγομένων χωρίς να συνομολογεί τα πραγματικά περιστατικά που εκθέτει η CPB στη δικογραφία της.

Στις 23/05/2014 δημοσιεύθηκαν οι ενδιάμεσες αποφάσεις του Δικαστηρίου με τις οποίες απορρίφθηκαν οι αιτήσεις παραμερισμού των εναγομένων και τα διατάγματα ημερομηνίας 08/05/2013 έγιναν απόλυτα έναντι όλων των καθ' ων η αίτηση και ισχύουν μέχρι το πέρας της αγωγής ή μέχρι άλλης διαταγής του δικαστηρίου.

Η MIG κατέθεσε εφέσεις κατά α) της ενδιάμεσης απόφασης ημερομηνίας 23/05/2014 επί της αίτησης παραμερισμού και β) της ενδιάμεσης απόφασης/ διαταγής ημερομηνίας 23/05/2014 επί της αίτησης για προσωρινό διάταγμα και των σχετικών ενστάσεων των εναγομένων.

Την 17/07/2014 η MIG κατέθεσε αίτηση παραμερισμού λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και την 04/11/2014 η CPB κατέθεσε ένσταση. Στο μεταξύ η CPB καταχώρησε αίτηση τροποποίησης της έκθεσης απαίτησης και η MIG ένσταση επ' αυτής. Η CPB περαιτέρω αιτήθηκε την αναβολή της ακρόασης της αίτησης για παραμερισμό λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας μέχρι να εκδικαστεί η αίτησή της για την τροποποίηση της έκθεσης απαίτησης. Παρά την ένσταση της MIG το Δικαστήριο με ενδιάμεση απόφασή του ανέβαλε την ακρόαση και η MIG καταχώρησε Έφεση κατ' αυτής. Στις 08/09/2015 εκδόθηκε η ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία επιτράπηκε η τροποποίηση της έκθεσης απαίτησης κατά της οποίας η MIG καταχώρησε Έφεση. Η ως άνω τροποποίηση καταχωρήθηκε την 08/09/2015 και επιδόθηκε στους δικηγόρους των εναγομένων την 11/09/2015. Διατυπώνοντας σειρά επιφυλάξεων η CPB υπολογίζει το ύψος της ζημίας που έχει υποστεί σε € 3,99 δις.

Στις 15/02/2016 διεξήχθη ακρόαση σε σχέση με ένα προδικαστικό ζήτημα που αφορά την αίτηση της MIG για παραμερισμό λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας και συγκεκριμένα το ποιος διάδικος έχει το βάρος απόδειξης. Το Δικαστήριο στις 11/04/2016 εξέδωσε την απόφασή του σύμφωνα με την οποία κατά το γενικό κανόνα το βάρος απόδειξης φέρει

ο διάδικος που προβάλλει κάποιο ισχυρισμό και συγκεκριμένα στις υπό εκδίκαση αιτήσεις το βάρος απόδειξης φέρουν οι αιτητές – εναγόμενοι.

Η MIG κατέθεσε την γραπτή της αγόρευση στις αιτήσεις παραμερισμού λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας ημερομηνίας 17/07/2014 στις 05/09/2016 και η CPB στις 12/09/2016.

Με την από 17/05/2016 Ειδοποίηση η MIG ενημερώθηκε για τον ορισμό των εφέσεων που είχε καταθέσει κατά των ενδιάμεσων αποφάσεων ημερομηνίας 23/05/2014 στις 16/06/2016, οπότε το Ανώτατο Δικαστήριο όρισε 90 ημέρες διορία για να καταχωρηθεί το περίγραμμα της MIG και ακολούθως 90 μέρες στην CPB για να καταχωρήσει το δικό της περίγραμμα. Η MIG καταχώρησε το περίγραμμά της στις 12/09/2016, η CPB καταχώρησε το δικό της περίγραμμα στις 12/12/2016. Στις 26/03/2019 η CPB αποδέχθηκε την τροποποίηση του τίτλου από τους κληρονόμους του Α. Βγενόπουλου, με την επιφύλαξη παντός δικαιώματός της, και το Δικαστήριο διέταξε όπως τα τροποποιημένα εφετήρια καταχωρηθούν εντός 30 ημερών.

Την 31/01/2017 εκδόθηκε απόφαση στις αιτήσεις παραμερισμού λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, με την οποία το Δικαστήριο δέχθηκε τη δικαιοδοσία του και δεν εισήλθε στην εξέταση των επιμέρους αιτημάτων και ισχυρισμών των αιτούντων, μεταξύ των οποίων το αίτημα για την παραπομπή του θέματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη διατύπωση προδικαστικού ερωτήματος. Την 14/02/2017 η MIG και οι κ.κ. Μπουλούτας και Μάγειρας κατέθεσαν έφεση κατά της ανωτέρω απόφασης. Οι κληρονόμοι του εκλιπόντος Α. Βγενόπουλου πρέπει να αναμένεται ότι θα καθορίσουν ομοίως τη θέση τους.

Όσον αφορά τη δικαιοδοσία, η MIG έλαβε γνωμοδότηση από τον Καθηγητή Ιδιωτικού Δικαίου του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης Andrian Briggs ο οποίος υποστηρίζει ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 δεν συντρέχει δικαιοδοσία των Κυπριακών Δικαστηρίων για την υπόθεση, την οποία κατέθεσε στο Δικαστήριο.

Κατόπιν του θανάτου του Α. Βγενόπουλου η υπόθεση έχει ορισθεί για οδηγίες κατόπιν διαδοχικών αναβολών για την 16/05/2019 με σκοπό μέχρι τότε να καταχωρηθεί σχετική αίτηση τροποποίησης και/ή προσθήκης διαδίκου.

Σημειώνεται ότι η CPB έχει εκκινήσει διαδικασία αναγνώρισης εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας και συγκεκριμένα στην Ελλάδα και στην Αγγλία, του διατάγματος παγοποίησης ημερομηνίας 23/05/2014, το οποίο δεν στρέφεται κατά της περιουσίας της MIG αλλά διατάσσει και απαγορεύει μέχρι νεωτέρας διαταγής του στην MIG να μεταβιβάσει προς τους ή προς όφελος του Α. Βγενόπουλου και των κ.κ Μπουλούτα και Μάγειρα, οιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων χρημάτων – εκτός εάν η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων χωρίς επιβαρύνσεις και άλλες εξασφαλίσεις υπερβαίνει το ποσό των € 3,79 δις. Με την απόφαση υπ' αριθμ. 27/2016 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Εκούσια Δικαιοδοσία) κηρύχθηκε εκτελεστό στην Ελλάδα το ανωτέρω διάταγμα, κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στην απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών. Κατά της εν λόγω απόφασης, η MIG (από κοινού με τους ανωτέρω εναγόμενους) κατέθεσε ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών (Αμφισβητούμενη Δικαιοδοσία) Προσφυγή η οποία απορρίφθηκε με την απόφαση υπ' αριθμ. 983/2017 του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών, η οποία εκδόθηκε στις 02/03/2017. Κατά της ανωτέρω απόφασης η MIG άσκησε αναίρεση ενώπιον του Αρείου Πάγου.

Επιπροσθέτως με τη Διάταξη του Δικαστή Leslie του High Court of Justice της Αγγλίας και Ουαλίας, Queen's Bench Division, με ημερομηνία 26/02/2015, κηρύχθηκε εκτελεστό στην Αγγλία και την Ουαλία το ως άνω διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Κατά της ως άνω Διάταξης, η MIG από κοινού με τους ανωτέρω εναγόμενους έχει καταθέσει προσφυγή η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί. Στη βάση της ως άνω Διάταξης επιβεβαιώθηκε από το ίδιο Δικαστήριο στην Αγγλία ότι η ανωτέρω Διάταξη του Δικαστή Leslie με την οποία κηρύχθηκε εκτελεστό στην Αγγλία

και την Ουαλία το ως άνω διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας θα μπορεί να εκτελεσθεί στην Αγγλία και την Ουαλία μόνο μετά την έκδοση οριστικής απόφασης επί της κατατεθείσας προσφυγής κατά της άνω Διάταξης. Κατά της ανωτέρω Διάταξης η CPB κατέθεσε έφεση, την οποία το Δικαστήριο έκανε δεκτή την 12/01/2018 καταδικάζοντας τους καθ' ων η έφεση στην καταβολή των δικαστικών εξόδων της εφεσείουσας. Κατόπιν σχετικής αίτησης της CPB εκδόθηκε απόφαση ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47(2) και (3) του Κανονισμού 44/2001 του Συμβουλίου, η οποία δεν αφορά την περιουσία της MIG. Η διαδικασία εκδίκασης της προσφυγής διεκόπη με νεώτερες διαταγές του Δικαστηρίου έως την 30/06/2019.

Η Εταιρεία εξακολουθεί να θεωρεί πως η αγωγή εναντίον της είχε ως προφανή στόχο την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας στη διεθνή διαιτητική διαδικασία. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων της MIG, κατά το αρχικό αυτό στάδιο εκδίκασης, η αξίωση της CPB και κατά συνέπειαν η έκβαση της υπόθεσης είναι ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης, υπό το πρίσμα τόσο των παρανόμων πράξεων ή παραλείψεων όσο και της ζημίας, λαμβανομένου υπόψιν και του συνόλου των συνθηκών της υπόθεσης, περιλαμβανομένων των παραλλήλων διαδικασιών.

Αγωγή των 1. «Elma Holdings Public Co Ltd», 2. «Liberty Life Insuranse Public Company Ltd», 3. «Δωδώνη Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου Δημόσια Εταιρεία Λίμιτεδ» και 4. «Jupiter Portfolio Investments Public Company Limited» κατά, μεταξύ άλλων, της MIG ενώπιον των κυπριακών δικαστηρίων.

Οι ενάγουσες εταιρείες έχουν στραφεί πέραν της MIG κατά της CPB, των πρώην μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου, της «Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ», της «Dubai Financial Limited Liability Company», της «Deutsche Bank A.G. London Branch», της «PricewaterhouseCoopers Ltd», της «Grant Thornton (Cyprus) Ltd», και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Οι ενάγουσες εταιρείες αιτούνται αποζημιώσεις για ζημίες που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν λόγω ενεργειών ή και παραλείψεων του Διοικητικού Συμβουλίου της CPB και συνωμοσίας μεταξύ της Εταιρείας και άλλων εναγομένων, οι οποίες οδήγησαν τη CPB σε καθεστώς εξυγίανσης και/ή διακοπή των εργασιών της και/ή κατάρρευση και/ή χρεωκοπία χωρίς ωστόσο να γίνονται αναφορές σε συγκεκριμένες πράξεις ή παραλείψεις. Το συνολικό ύψος των αιτούμενων αποζημιώσεων ανέρχεται σε € 39 εκ. πλέον τόκων και εξόδων.

Η Διοίκηση της MIG θεωρεί ότι η αγωγή είναι αβάσιμη, καθώς όμως η εκδίκασή της βρίσκεται ακόμα σε αρχικό διαδικαστικό στάδιο και δεν έχουν δοθεί λεπτομέρειες της απαίτησης, οι νομικοί σύμβουλοί της δεν είναι σε θέση να εκφράσουν ακόμα άποψη για την έκβασή της.

Ποινική υπόθεση FOCUS

Η ποινική υπόθεση υπ' αριθμόν 15161/16 καταχωρήθηκε την 25/07/2016 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας εναντίον δέκα (και ήδη οκτώ) συνολικά κατηγορουμένων περιλαμβανομένης και της MIG (ήδη Κατηγορουμένης 7). Το κατηγορητήριο επεδόθη στη MIG την 08/08/2016. Η υπόθεση αφορά έμβασμα ύψους € 1 εκ. την 27/07/2007 από λογαριασμό της εταιρείας «Focus Maritime Corporation» (ήδη κατηγορουμένη 8) συμφερόντων του Μιχάλη Ζολώτα (ήδη κατηγορουμένου 2) σε λογαριασμό της εταιρείας «A.C.Christodoulou Consultants Ltd» (ήδη κατηγορουμένης 6) συμφερόντων της Αθηνάς Χριστοδούλου (ήδη κατηγορουμένης 4), κόρης του τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Χριστόδουλου Χριστοδούλου (κατηγορουμένου 1), που φέρεται ότι έγινε προκειμένου ο τελευταίος να μην προβεί στις δέουσες ενέργειες και έρευνες αναφορικά με την απόκτηση από την MIG (ήδη κατηγορουμένη 7) ελέγχου στη CPB τον Φεβρουάριο του 2006. Την ανωτέρω «αμοιβή» για τον ανωτέρω σκοπό φέρεται ότι συμφώνησε ο Χριστόδουλος Χριστοδούλου (κατηγορούμενος 1) να λάβει από τον Ανδρέα Βγενόπουλο και την MIG (ήδη κατηγορούμενη 7). Επίσης, φέρεται ότι συμφώνησε με τον Ανδρέα Βγενόπουλο ως επιπλέον αντάλλαγμα να προσληφθεί ο τότε γαμπρός

του Ανδρέας Κιζουρίδη (πρώην Κατηγορούμενος 5) σε υψηλόβαθμη θέση στη CPB. Κατά την ακρόαση της 22/03/2017 ο Γενικός Εισαγγελέας της Κυπριακής Δημοκρατίας αφαίρεσε τους Α. Βγενόπουλο (πρώην κατηγορούμενο 2), λόγω του θανάτου του, και Κ. Μάγειρα (πρώην κατηγορούμενο 4), λόγω απόρριψης του αιτήματος εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης από την Ελληνική Δικαιοσύνη, από το κατηγορητήριο και παρέπεμψε την υπόθεση στο Κακουργιοδικείο Λευκωσίας για όλους τους υπόλοιπους κατηγορουμένους, συμπεριλαμβανομένης της MIG.

Η ακροαματική διαδικασία της υπόθεσης άρχισε την 09/05/2018 δια της εξέτασης μαρτύρων κατηγορίας οι οποίοι κατέθεσαν διάφορα τεκμήρια. Κατόπιν της απόρριψης σειράς προδικαστικών ενστάσεων των κατηγορουμένων κατά της κατάθεσης τεκμηρίων, η ακρόαση συνεχίσθηκε με την εξέταση μαρτύρων.

Στις 16/03/2019 ο εκ των κατηγορουμένων Α. Κιζουρίδης έδωσε αυτοβούλως πολυσέλιδη κατάθεση στην οποία παρέθεσε λεπτομερώς σημαντικά γεγονότα που άπτονται των επίδικων θεμάτων. Στις 19/03/2019 ο Γενικός Εισαγγελέας, λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο της κατάθεσης και αφού έκρινε ότι πρόκειται για αξιόπιστη μαρτυρία, διέκοψε την ποινική δίωξη εναντίον του Α. Κιζουρίδη ώστε αυτός να κληθεί ως μάρτυρας κατηγορίας. Κατόπιν υποβολής ενστάσεων από τους συνηγόρους των κατηγορουμένων, το Δικαστήριο τελικώς με απόφαση του ημερομηνίας 02/04/2019 επέτρεψε το μεγαλύτερο μέρος της κατάθεσης του Α. Κιζουρίδη, ενώ κατά το μέρος που αφορούσε την εξ ακοής μαρτυρία την επέτρεψε αλλά όχι ως προς την αλήθεια του περιεχομένου της παρά μόνο ως προς το ότι έγιναν δηλώσεις από τον αποβιώσαντα Α. Βγενόπουλο. Στις 02/04/2019 ολοκληρώθηκε η μαρτυρία του Α. Κιζουρίδη.

Συνεχίζεται η ακρόαση με την κατάθεση νέων μαρτύρων κατηγορίας.

Σημειώνεται ότι η MIG ως νομικό πρόσωπο δεν υποχρεούται σε αυτοπρόσωπη εμφάνιση (δια των διευθυντών της) και δύναται να καταδικασθεί μόνον σε καταβολή χρηματικού προστίμου. Η διαδικαστική εξέλιξη της υπόθεσης και ιδιαίτερα το κατά πόσον η δίκη θα συνεχισθεί για το σύνολο των κατηγοριών ή και εν γένει είναι αβέβαια δεδομένων του θανάτου του Α. Βγενόπουλου, της εκδόσεως του Μ. Ζολώτα για ένα μόνο αδίκημα και της απόφασης της Ελληνικής Δικαιοσύνης περί μη εκδόσεως του Κ. Μάγειρα. Το ύψος του προστίμου που μπορεί να επιβληθεί στην MIG σε περίπτωση καταδίκης της συνεπεία των ανωτέρω δεν δύναται επί του παρόντος να υπολογισθεί.

Αγωγή της LOUIS PLC κατά της MIG LEISURE

Η εταιρεία LOUIS PLC κατέθεσε αγωγή κατά της MIG LEISURE ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, με την οποία αιτείται να διαταχθεί η εκτέλεση της από 13/08/2007 συμφωνίας μετόχων με την MIG LEISURE με την αγορά από την MIG LEISURE των 600.000 μετοχών της εταιρείας ΚΕΤΑ κυριότητας της LOUIS PLC, άλλως να επιδικασθεί σχετική αποζημίωση. Την 11/01/2016 η MIG LEISURE κατέθεσε την υπεράσπισή της ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Κατόπιν ολοκλήρωσης της κατάθεσης ενόρκων δηλώσεων αποκάλυψης εγγράφων εκατέρωθεν, η υπόθεση είχε οριστεί για ακρόαση κατόπιν διαδοχικών αναβολών για την 16/04/2019. Ενόψει της ολοκλήρωσης της μεταβίβασης προς την VIBRANA HOLDINGS LTD του συνόλου της συμμετοχής της MIG LEISURE και της LOUIS PLC στην ΚΕΤΑ, την 16/04/2019 η υπόθεση παρέμεινε για οδηγίες στις 10/05/2019 για σκοπούς εξώδικης διευθέτησης. Ήδη, κατόπιν ολοκλήρωσης της ανωτέρω συναλλαγής, αναμένεται να καταχωρηθεί ειδοποίηση διακοπής της όλης διαδικασίας από την LOUIS PLC.

Λοιπές Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Την 18/12/2015 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της SKYSERV προς την SWISSPORT AVIAREPS HELLAS S.A. Σύμφωνα με τους επιμέρους όρους αγοραπωλησίας η MIG

έχει αναλάβει να αποκαταστήσει τυχόν ποσά που κληθεί να καταβάλει η SKYSERV για τα οποία δεν υπήρχε προηγούμενη πρόβλεψη στις Οικονομικές της Καταστάσεις. Κατά της SKYSERV η «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Α.Ε.–Υπό Εκκαθάριση» (εφεξής «ΟΑΥ») έχει καταθέσει 3 αγωγές με αίτημα την καταβολή του συνολικού ποσού € 5,6 εκ. (νομιμοτόκως από την παρέλευση 30 ημερών από την έκδοση εκάστου τιμολογίου) επικαλούμενη συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που είχαν συναφθεί μεταξύ τους την 09/06/2009. Η συζήτηση των ως άνω αγωγών έλαβε χώρα την 21/02/2018, την 28/02/2018 και την 14/03/2018. Επί της μίας εκ των ανωτέρω αγωγών με αγωγικό αντικείμενο ύψους € 1.243 χιλ. πλέον τόκων, εξεδόθη η υπ' αρ. 4964/2018 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή η αγωγή κατά το ποσό των € 1.183 χιλ. εντόκως από την 23/10/2009. Η εν λόγω απόφαση δεν έχει επιδοθεί ακόμα στην Εταιρεία, ενώ ήδη μελετώνται οι επόμενες κινήσεις της Εταιρείας περιλαμβανομένης της άσκησης έφεσης. Επί των λοιπών δύο αγωγών αναμένεται η έκδοση απόφασης.

Παραμένει η εκτίμηση της Εταιρείας ότι οι εν λόγω αγωγές ήταν αόριστες και αβάσιμες. Κατά την εκδίκαση των αγωγών, η ΟΑΥ δεν εισέφερε αποδεικτικά μέσα ικανά – κατ' αντικειμενική κρίση – για το σχηματισμό δικανικής πεποίθησης υπέρ του ουσία βάσιμου των απαιτήσεών της. Περαιτέρω, η SKYSERV προέβαλε ένσταση καταχρηστικής ασκήσεως της κάθε αγωγής, διότι η ΟΑΥ εδήλωσε δια του τότε νομίμου εκπροσώπου της σε τρία διαφορετικά χρονικά σημεία ότι καμία οφειλή εκ των επίδικων συμβάσεων δεν υφίστατο και ότι τα επίδικα τιμολόγια επρόκειτο να ακυρωθούν ήδη πριν τη θέση της ΟΑΥ σε εκκαθάριση, όπερ όμως ως απεδείχθη εκ των πραγμάτων δεν έγινε. Για τους ανωτέρω λόγους, η Εταιρεία θεωρεί πιθανή την ανατροπή της ως άνω εκδοθείσας επί της μίας εκ των τριών αγωγών απόφασης στο δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας, ενώ ως προς τις άλλες δύο αγωγές παραμένει η εκτίμησή της ότι ακόμη και στην περίπτωση που ήθελε προσπερασθεί η αοριστία και το Δικαστήριο εισέλθει στην ουσία της υπόθεσης, εν τέλει οι αγωγές θα πρέπει να απορριφθούν ως ουσία αβάσιμες ή έστω ως καταχρηστικώς ασκηθείσες.

Την 09/11/2018 ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του συνόλου της άμεσης και έμμεσης συμμετοχής της Εταιρείας στο ΥΓΕΙΑ προς την «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΧΕΛΘΚΕΑΡ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» («η Αγοράστρια»). Σύμφωνα με τους επιμέρους όρους αγοραπωλησίας η Εταιρεία (από κοινού με την 100% θυγατρική της «MARFIN CAPITAL S.A.») έχει αναλάβει έναντι της Αγοράστριας, μεταξύ άλλων, την ευθύνη από ή σε σχέση με δικαστικές υποθέσεις του ΥΓΕΙΑ, του ΜΗΤΕΡΑ και/ή του ΛΗΤΩ που αφορούν ιατρικό σφάλμα (malpractice), επαγγελματική ευθύνη και άλλες παρόμοιες υποθέσεις, υπό την προϋπόθεση ότι το γεγονός ή οι συνθήκες που προκάλεσαν την εκκίνηση της διαδικασίας ανατρέχουν σε ημερομηνία προγενέστερη της 09/11/2018. Η ευθύνη της Εταιρείας ισχύει για κάθε ποσό το οποίο το ΥΓΕΙΑ, το ΜΗΤΕΡΑ και/ή το ΛΗΤΩ θα αναλάβει ως υποχρέωση ή θα καταβάλει ως αποζημίωση ή θα πληρώσει σύμφωνα με εκτελεστή δικαστική απόφαση ή με εξωδικαστικό συμβιβασμό, στο μέτρο που το ποσό αυτό υπερβαίνει: (α) το ποσό των προβλέψεων που έχουν γίνει ειδικώς για καθεμία εκ των ΥΓΕΙΑ, ΜΗΤΕΡΑ, ΛΗΤΩ στις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της 31/12/2017 και (β) κάθε ποσό που αυτή η εταιρεία έχει πραγματικά εισπράξει ως δικαιούχος σύμφωνα με έγκυρο ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Η Αγοράστρια οφείλει να ενημερώνει την Εταιρεία για κάθε σημαντική εξέλιξη σε υποθέσεις που γεννούν ευθύνη και η Εταιρεία οφείλει να συνδράμει κατά τον ευλόγως αναγκαίο τρόπο ώστε η Αγοράστρια να μετριάσει, συμβιβάσει, αμυνθεί κατά αξιώσεων τρίτων μερών κ.λπ.

Μέχρι στιγμής η Εταιρεία δεν έχει λάβει σχετική ενημέρωση επί τέτοιων εξελίξεων. Πάντως, σημειώνεται ότι η Εταιρεία θεωρεί ότι κατά το χρόνο μεταβίβασης είχαν ληφθεί ικανοποιητικές προβλέψεις από τις ανωτέρω εταιρείες του ομίλου ΥΓΕΙΑ για ενδεχόμενη ευθύνη τους από τις ανωτέρω περιγραφείσες δικαστικές υποθέσεις.

46.4 Δεσμεύσεις από λειτουργικά μισθώματα

Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα ενοικίασης βάσει μη ακυρώσιμων συμβολαίων λειτουργικής μίσθωσης την 31/12/2018 και 31/12/2017 έχουν ως κάτωθι:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Εντός 1 έτους	18.342	18.920	137	284
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	43.138	47.650	158	295
Άνω των 5 ετών	45.339	52.089	-	-
Βραχυπρόθεσμες δεσμεύσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	-	18	-	-
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	**106.819**	**118.677**	**295**	**579**

46.5 Λοιπές δεσμεύσεις

Οι λοιπές δεσμεύσεις του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Εντός 1 έτους	1.490	1.270
Βραχυπρόθεσμες λοιπές δεσμεύσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων	-	375
Μακροπρόθεσμες λοιπές δεσμεύσεις διακοπεισών δραστηριοτήτων	-	370
Σύνολο λοιπών δεσμεύσεων	**1.490**	**2.015**

46.6 Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, οι οποίες αναλύονται στη σημείωση 2 των Οικονομικών Καταστάσεων της ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2018. Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά τον χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων, διενεργώντας σχετικές προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο Όμιλος έχει διενεργήσει προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ύψους € 1.255 χιλ. (31/12/2017: € 1.645 χιλ.).

Η Διοίκηση θεωρεί ότι πέρα των σχηματισμένων προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης:

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2017, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ.1 του Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2016, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Για τη χρήση 2018, ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμάται ότι αυτές δεν θα

έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής σε προαιρετική βάση.

47 ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

47.1 Επιμέτρηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Ανάλυση επιπέδων χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

- **Επίπεδο 1:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- **Επίπεδο 2:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.
- **Επίπεδο 3:** Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Στο εν λόγω επίπεδο περιλαμβάνονται επενδύσεις των οποίων ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίζεται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (επιχειρησιακό πλάνο πενταετίας), χρησιμοποιώντας ωστόσο και παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (Beta, Net Debt/Enterprise Value πανομοιότυπων εταιρειών του εκάστοτε κλάδου όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του WACC).

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες σε επαναλαμβανόμενη βάση κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
	31/12/2018				31/12/2017			
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	**Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήσης αναφοράς**				**Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήσης αναφοράς**			
Ποσά σε € '000	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**	**Επίπεδο 1**	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:								
- Μετοχές	150	-	165	315	147	-	231	378
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	150	16	166	-	367	-	367
- Ομολογίες	-	-	-	-	-	45	-	45
- Παράγωγα	-	2.738	-	2.738	-	4.433	-	4.433
Μη επαναλαμβανόμενες επιμετρήσεις στην εύλογη αξία								
-Ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	-	-	-	-	-	27.359	-	27.359
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	**150**	**2.888**	**181**	**3.219**	**147**	**32.204**	**231**	**32.582**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις								
- Δάνεια	-	-	-	-	-	76.428	-	76.428
- Παράγωγα	-	10.732	-	10.732	-	-	-	-
Μη επαναλαμβανόμενες επιμετρήσεις στην εύλογη αξία								
-Ομάδες διάθεσης κατεχόμενες προς πώληση	-	-	-	-	-	27.359	-	27.359
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	**-**	**10.732**	**-**	**10.732**	**-**	**103.787**	**-**	**103.787**
Καθαρή εύλογη αξία	**150**	**(7.844)**	**181**	**(7.513)**	**147**	**(71.583)**	**231**	**(71.205)**

Η αντίστοιχη ανάλυση για την Εταιρεία έχει ως εξής:

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	31/12/2018 Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήσης αναφοράς	31/12/2017 Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήσης αναφοράς
Ποσά σε € '000	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 2**
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων		
- Αμοιβαία κεφάλαια	150	367
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	**150**	**367**
Καθαρή εύλογη αξία	**150**	**367**

Εντός των χρήσεων 2018 και 2017 δεν υπήρχαν μεταφορές μεταξύ των Επιπέδων 1 και 2.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπές επενδύσεις αποτιμώμενες σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων

Οι επενδύσεις που αφορούν σε εισηγμένες μετοχές σε χρηματιστήρια εσωτερικού και εξωτερικού αποτιμώνται με βάση τις χρηματιστηριακές τιμές των μετοχών αυτών. Οι επενδύσεις που αφορούν σε μη εισηγμένες μετοχές αποτιμώνται με βάση μοντέλα αποτίμησης τα οποία άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

Αποτιμήσεις σε εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Επιπέδου 3

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν ταξινομηθεί στο Επίπεδο 3 του Ομίλου για τις χρήσεις 2018 και 2017 παρουσιάζεται ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		
	31/12/2018		31/12/2017
Ποσά σε € '000	Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του επενδυτικού χαρτοφυλακίου
	Μετοχές	Αμοιβαία κεφάλαια	Μετοχές
Υπόλοιπα έναρξης	**231**	**-**	**362**
Αγορές	-	16	-
Πωλήσεις	-	-	(1.128)
Συνολικά κέρδη /(ζημιές) που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα στο κονδύλι:			
- Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	(66)	-	997
Υπόλοιπα λήξης	**165**	**16**	**231**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα και αφορά σε μη πραγματοποιηθέντα κέρδη /(ζημιές) των χρηματοοικονομικών μέσων του Επιπέδου 3	(66)	-	997

47.2 Επιμέτρηση εύλογης αξίας μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες σε επαναλαμβανόμενη βάση κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017:

	31/12/2018 Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήση αναφοράς	31/12/2017 Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της χρήσης αναφοράς
Ποσά σε € '000	**Επίπεδο 3**	**Επίπεδο 3**
Επενδύσεις σε ακίνητα		
-Ακίνητα στην Ελλάδα	-	167
-Ακίνητα στην Σερβία	259.786	265.711
Σύνολο μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού	**259.786**	**265.878**

Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων του επιπέδου 3 του Ομίλου, βασίζεται σε σχετική εργασία εκτίμησης διενεργηθείσα από ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών ακινήτων. Ενδεικτικά για την αποτίμηση των επενδυτικών ακινήτων, οι βασικές παραδοχές που στηρίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, που έχουν χρησιμοποιηθεί συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Παραδοχές	31/12/2018 Βαλκανικές χώρες	31/12/2017 Βαλκανικές χώρες
Μίσθωση	€ 2,8-€ 90 / τ.μ	€ 2,8-€ 90 / τ.μ
Επιτόκιο προεξόφλησης	7,6%-11,6%	7,2%-11,8%

48 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Κάθε μία από τις μεγάλες επενδύσεις της MIG εκτίθεται σε συγκεκριμένους κινδύνους. Η ενδεχόμενη έλευση αυτών των κινδύνων για μία ή περισσότερες επενδύσεις, δύναται να μεταβάλλει την συνολική αξία του χαρτοφυλακίου της MIG, οδηγώντας στον επαναπροσδιορισμό των στρατηγικών στόχων του Ομίλου.

48.1 Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Οι παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, είναι οι κίνδυνοι χρηματοδότησης και επιτοκίου, αγοράς, τιμών καυσίμων, ρευστότητας, πιστωτικός και συναλλαγματικός. Ο Όμιλος ελέγχει και αξιολογεί σε περιοδική βάση, ξεχωριστά αλλά και συνδυαστικά την έκθεσή του στους ανωτέρω κινδύνους και χρησιμοποιεί χρηματοοικονομικά μέσα, προκειμένου να αντισταθμίσει την έκθεσή του σε συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνων.

Η αξιολόγηση και η διαχείριση των κίνδυνων που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και ο Όμιλος διενεργούνται από τη Διοίκηση. Κύριος στόχος είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση όλων των μορφών κινδύνων στους οποίους εκτίθενται η Εταιρεία και ο Όμιλος, μέσα από τις επιχειρηματικές και τις επενδυτικές τους δραστηριότητες.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα ή εφαρμόζει εξειδικευμένες στρατηγικές, προκειμένου να περιορίσει την έκθεσή του σε μεταβολές στις αξίες των επενδύσεων, οι οποίες μπορεί να προκύψουν από διακυμάνσεις της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών στα επικρατούντα επιτόκια και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

48.2 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Το νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε χώρες του εξωτερικού και συνεπώς είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών. Αυτό το είδος κινδύνου προκύπτει κυρίως από υπάρχουσες ή προσδοκώμενες ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, καθώς και από επενδύσεις σε χώρες του εξωτερικού. Το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων και εξόδων της MIG και του Ομίλου είναι σε Ευρώ. Αντίστοιχα, το σημαντικότερο μέρος των επενδύσεων της Εταιρείας είναι σε Ευρώ.

Για τη διαχείριση της έκθεσής του σε συναλλαγματικούς κινδύνους, ο Όμιλος προβαίνει στη χρήση παραγώγων (προθεσμιακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης σε συνάλλαγμα) με χρηματοοικονομικούς οργανισμούς για λογαριασμό και στο όνομα των εταιρειών του Ομίλου. Ο Όμιλος κατέχει επενδύσεις σε επιχειρήσεις του εξωτερικού, τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των οποίων εκτίθενται σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ο κίνδυνος συναλλαγματικών ισοτιμιών αυτού του είδους προκύπτει από τις ισοτιμίες του δολαρίου των ΗΠΑ, της Λίρας Αγγλίας, του Βουλγαρικού Λεβ και λοιπών νομισμάτων χωρών της Ευρώπης στις οποίες δραστηριοπούνται οι εταιρείες του Ομίλου έναντι του Ευρώ, και αντισταθμίζεται μερικώς από αντίστοιχες υποχρεώσεις των αντιστοίχων προαναφερθέντων νομισμάτων.

Η επένδυση του Ομίλου στη σερβική RKB δεν είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς τα στοιχεία του ενεργητικού (επενδυτικά ακίνητα και λοιπά ενσώματα πάγια) που διαθέτει, είναι σε Ευρώ και οι εισροές που προκύπτουν από την εκμετάλλευση αυτών κατά το μεγαλύτερο μέρος τους είναι σε Ευρώ. Σημειώνεται ότι σε άλλες αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος (σε άλλες βαλκανικές χώρες) αξιολογούνται οι χρηματοδοτικές ανάγκες της εκάστοτε εταιρείας και εφόσον είναι εφικτό, η χρηματοδότηση γίνεται στο αντίστοιχο νόμισμα με το στοιχείο του ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται ή πρόκειται να χρηματοδοτηθεί.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου ανά νόμισμα μετατρεπόμενων σε Ευρώ κατά την 31/12/2018 και 31/12/2017 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2018						**Ο ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2017**					
Ποσά σε € '000	**USD**	**GBP**	**LEK**	**BGN**	**RON**	**Λοιπά**	**USD**	**GBP**	**LEK**	**BGN**	**RON**	**Λοιπά**
Ονομαστικά ποσά												
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	831	50	-	8.631	2.778	1.251	1.113	49	1.652	8.170	2.143	477
Χρημ/κές υποχρεώσεις	(288)	(2)	-	(3.642)	(2.666)	(464)	(143)	(122)	(8.435)	(3.529)	(1.945)	(559)
Βραχυχρόνια έκθεση	**543**	**48**	**-**	**4.989**	**112**	**787**	**970**	**(73)**	**(6.783)**	**4.641**	**198**	**(82)**
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	2	-	311	-	-	25.698	1	-	190
Χρημ/κές υποχρεώσεις	-	-	-	(38)	-	-	-	-	-	(192)	-	-
Μακροχρόνια έκθεση	**-**	**-**	**-**	**(36)**	**-**	**311**	**-**	**-**	**25.698**	**(191)**	**-**	**190**

Ακολουθεί πίνακας ανάλυσης ευαισθησίας του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου λαμβάνοντας υπόψη μία εύλογη μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά +/- 10%.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ									
	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%
	31/12/2018									
Ποσά σε € '000	**USD**		**GBP**		**LEK**		**RON**		**Λοιπά**	
Αποτέλεσμα περιόδου (προ φόρων)	49	(49)	4	(4)	-	-	2	(2)	110	(110)
Καθαρή Θέση	49	(49)	4	(4)	-	-	2	(2)	110	(110)

	31/12/2017									
Ποσά σε € '000	**USD**		**GBP**		**LEK**		**RON**		**Λοιπά**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	88	(88)	(9)	9	-	-	4	(4)	11	(11)
Καθαρή Θέση	88	(88)	(9)	9	(1.985)	1.985	4	(4)	11	(11)

Στον παραπάνω πίνακα δεν περιλαμβάνεται ανάλυση ευαισθησίας για το νόμισμα Λεβ, καθώς η συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ Λεβ και Ευρώ παραμένει σταθερή.

Η έκθεση του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο ποικίλλει κατά τη διάρκεια του έτους ανάλογα με τον όγκο των συναλλαγών και την ευρύτερη έκθεσή του σε ξένο νόμισμα. Εν τούτοις, η ανωτέρω ανάλυση θεωρείται αντιπροσωπευτική της έκθεσης του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο.

48.3 Χρηματοδοτικός και επιτοκιακός κίνδυνος

Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει

ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος.

Ο τραπεζικός δανεισμός αποτελεί μία από τις πήγες χρηματοδότησης των επενδύσεων του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με κυμαινόμενο επιτόκιο και ως εκ τούτου εξαρτάται άμεσα από το ύψος και τις μεταβολές των επιτοκίων, γεγονός που εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο ταμειακών ροών. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τη διάρκεια των χρηματοδοτικών του αναγκών. Επομένως, οι αποφάσεις για τη διάρκεια, καθώς και τη σχέση μεταξύ σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου ενός νέου δανείου, λαμβάνονται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας με βάση μια εύλογη μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +/– 1%:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	1%	-1%	1%	-1%
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**		**31/12/2017**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(17.706)	17.706	(16.968)	16.968
Ίδια κεφάλαια	(17.706)	17.706	(16.968)	16.968

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	1%	-1%	1%	-1%
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**		**31/12/2017**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(6.760)	6.760	(6.929)	6.929
Ίδια κεφάλαια	(6.760)	6.760	(6.929)	6.929

48.4 Κίνδυνος της Αγοράς

Ο κίνδυνος του Ομίλου και της Εταιρείας σε σχέση με τις επενδύσεις τους πηγάζει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τρέχουσες τιμές αποτίμησης μετοχών και άλλων κινητών αξιών που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές.

Σημειώνεται ότι:

- Οι επενδύσεις σε θυγατρικές αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.
- Το χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους με τις διαφορές αποτίμησης να αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της εταιρικής και ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Ο κίνδυνος του Ομίλου και της Εταιρείας αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ή των λοιπών συνολικών εσόδων προέρχεται από ενδεχόμενες δυσμενείς κινήσεις στις τρέχουσες τιμές των μετοχών και άλλων κινητών αξιών. Στις 31/12/2018, τα στοιχεία του ενεργητικού που ήταν εκτεθειμένα στον κίνδυνο της αγοράς ανέρχονταν σε € 3 εκ. για τον Όμιλο και € 0,2 εκ. για την Εταιρεία, αντίστοιχα. Μία μεταβολή ύψους +/-30% σε επενδύσεις των οποίων τα κέρδη ή οι ζημίες από αποτίμηση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια, θα είχε ως αποτέλεσμα μεταβολή κατά +/- € 0,1 εκ. για τον Όμιλο και +/- € 0,05 εκ. για την Εταιρεία.

48.5 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι η πιθανή μη έγκαιρη αποπληρωμή προς τον Όμιλο και την Εταιρεία των υφιστάμενων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων των αντισυμβαλλόμενων. Τα στοιχεία του ενεργητικού

τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	**31/12/2018**	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων				
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	2.738	4.433	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	121.462	130.507	3.114	9.554
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	174.821	243.617	-	-
Σύνολο	**299.021**	**378.557**	**3.114**	**9.554**

Με στόχο την ελαχιστοποίηση των πιστωτικών κινδύνων και επισφαλειών ο Όμιλος έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές και έχει θεσπίσει διαδικασίες παρακολούθησης ανά αντισυμβαλλόμενο βάσει της πιστοληπτικής του δυνατότητας.

- Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Στη λήξη της χρήσης 2018, η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων.
- Για την ελαχιστοποίηση του πιστωτικού κινδύνου σε ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα ο Όμιλος συναλλάσσεται μόνο με αναγνωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, επαρκούς πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Η χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου κατά την 31/12/2018 έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ						
Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Πληροφορική & Τηλεπ/νίες**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Απαλοιφές**	**Σύνολο**
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:							
< 90 ημέρες	8.448	-	925	2.088	-	(115)	11.346
<91 - 180 ημέρες	893	-	420	513	-	(418)	1.408
<181 - 360 ημέρες	579	-	465	265	-	(465)	844
> 360 ημέρες	3.009	-	43	15	-	(43)	3.024
Σύνολο	**12.929**	**-**	**1.853**	**2.881**	**-**	**(1.041)**	**16.622**

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει επί συνεχούς βάσης τις εμπορικές απαιτήσεις με αυστηρά κριτήρια και στα πλαίσια αυτά δεν κρίθηκε σκόπιμη η δημιουργία πρόσθετης πρόβλεψης των παραπάνω απαιτήσεων.

Η αντίστοιχη χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου κατά την 31/12/2017 έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000	**Τρόφιμα & Γαλακτοκομικά**	**Μεταφορές**	**Εταιρείες Ιδιωτικών Κεφαλαίων**	**Πληροφορική & Τηλεπ/νίες**	**Υπηρεσίες Υγείας**	**Απαλοιφές**	**Σύνολο**
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:							
< 90 ημέρες	9.590	-	1.447	2.834	5.700	(531)	19.040
<91 - 180 ημέρες	1.037	-	144	1.177	6.954	(115)	9.197
<181 - 360 ημέρες	606	1.567	652	361	7.170	(652)	9.704
> 360 ημέρες	3.253	-	239	67	9.008	(239)	12.328
Σύνολο	**14.486**	**1.567**	**2.482**	**4.439**	**28.832**	**(1.537)**	**50.269**

48.6 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω

της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα, ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής του ικανότητας.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31/12/2018 και 31/12/2017 για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ							
	31/12/2018				**31/12/2017**			
Ποσά σε € '000	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**		**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Εντός 6 μηνών**	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	126.553	290.170	660.034	303.999	98.608	120.976	964.417	13.872
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	614	650	790	-	725	760	2.604	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	127.398	4.685	-	-	165.608	4.540	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	129.327	9.086	4.610	-	164.482	11.117	6.045	400
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	19.385	53.061	-	-	368.144	54.197	-	-
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	10.732	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	**414.009**	**357.652**	**665.434**	**303.999**	**797.567**	**191.590**	**973.066**	**14.272**

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ							
	31/12/2018				**31/12/2017**			
Ποσά σε € '000	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**		**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**	**Εντός 6 μηνών**	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	-	228.750	297.205	-	32.250	26.500	623.950	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες-μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	16.501	-	3.638	-	15.634	-	4.955	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	900	20.000	-	-	16.822	-	-	-
Σύνολο	**17.401**	**248.750**	**300.843**	**-**	**64.706**	**26.500**	**628.905**	**-**

Όπως παρουσιάζεται και στον παραπάνω πίνακα ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2018 ανήλθε σε € 1.455.256 χιλ. με ποσό € 964.823 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 490.433 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Αντίστοιχα, ο συνολικός δανεισμός της Εταιρείας κατά την 31/12/2018 ανήλθε σε € 546.855 χιλ. με ποσό € 297.205 χιλ. να αφορά σε μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις και ποσό € 249.650 χιλ. να αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31/12/2018 παρουσιάζουν αρνητικό κεφάλαιο κίνησης, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά € 369.531 χιλ. και € 245.375 χιλ. αντίστοιχα. Το θέμα αυτό θα επιλυθεί με την επιτυχή ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης των δανείων των εταιρειών του Ομίλου (βλ. σημειώσεις 3.1 και 26).

48.7 Κίνδυνος διακύμανσης τιμών καυσίμων

Το σύνολο των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των μεταφορών, επηρεάζονται σημαντικά από τη διακύμανση των τιμών των καυσίμων, καθώς αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα λειτουργικά τους κόστη. Μία αύξηση ή μείωση στην τιμή των καυσίμων κατά 10% σε ετήσια βάση, θα έχει επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου κατά -/+ € 13,5 εκ. περίπου.

48.8 Κίνδυνος ατυχημάτων

Λόγω της φύσεως των εργασιών τους, οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται στον προαναφερόμενο κίνδυνο που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματα, την πελατεία ή και τη λειτουργία του Ομίλου . Τα πλοία του ομίλου ATTICA καλύπτονται ασφαλιστικά, για ασφάλιση σκάφους και μηχανής, για ασφάλιση αυξημένης αξίας και για ασφάλιση σκάφους κατά πολεμικών κινδύνων. Οι εταιρίες του ομίλου VIVARTIA καλύπτονται από ευρύ φάσμα ασφαλιστηρίων συμβολαίων που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων αστική ευθύνη, περιουσία, μεταφορές, περιβαλλοντική ευθύνη κατά τρόπο που ο όποιος κίνδυνος και ενδεχόμενη ζημία μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά και αξιόπιστα. Ομοίως ο όμιλος SINGULARLOGIC καλύπτεται για τη λειτουργία του από τα αναγκαία σχετικά αυστηρά ISO αλλά και από αντίστοιχα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

48.9 Κίνδυνος ανταγωνισμού

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων των κλάδων μεταφορών και τρόφιμα και γαλακτοκομικά είναι ιδιαίτερα έντονος και ενδέχεται να επηρεάζει αρνητικά τις πωλήσεις και την κερδοφορία τους.

Ο κλάδος τρόφιμα και γαλακτοκομικά και ιδιαίτερα οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο όμιλος VIVARTIA (γαλακτοκομικά, κατεψυγμένα λαχανικά και ζύμες, καταστήματα εστίασης), αποτελούν πεδίο έντονου ανταγωνισμού τόσο από μεγάλους εγχώριους ή διεθνείς παίκτες των εν λόγω αγορών, όσο και από πολύ μικρούς εθνικούς ή ακόμα και τοπικούς ανταγωνιστές. Ενδεχόμενες αλλαγές σε διατάξεις σχετικές με τη δραστηριότητα των ανωτέρω κλάδων (π.χ. διάρκεια ζωής προϊόντων, σήμανση προέλευσης προϊόντων, διαφοροποίηση συντελεστών ΦΠΑ, ασφαλιστικές και εργασιακές διατάξεις κ.λπ.) διαφοροποιούν το πεδίο του ανταγωνισμού. Παράλληλα, ως αποτέλεσμα της γενικής τάσης της κατανάλωσης παγκοσμίως αλλά και ιδιαίτερα λόγω των υφιστάμενων οικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα, διαμορφώνεται μία διαρκής αύξηση στην κατανάλωση προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας με επίδραση στον ανταγωνισμό των γαλακτοκομικών προϊόντων, των λαχανικών και των ζυμών. Τέλος, ο υπό-κλάδος εστίασης δραστηριοποιείται σε ένα επίσης ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον με τη συντριπτική πλειοψηφία των ανταγωνιστών να αποτελείται από μη οργανωμένα δίκτυα εστίασης δηλαδή βασικά από μεμονωμένα καταστήματα φαγητού - καφέ. Ο έντονος ανταγωνισμός σε συνδυασμό με την σμίκρυνση της αγορά εστίασης, λόγω της ύφεσης που μάστισε τη χώρα τα προηγούμενα έτη, είχε προφανή αρνητική επίδραση στις πωλήσεις και την κερδοφορία του.

Ο όμιλος ATTICA δραστηριοποιείται σε γραμμές με έντονο ανταγωνισμό ο οποίος μπορεί να ενταθεί περαιτέρω στην προσπάθεια των εταιρειών να αποκτήσουν μεγαλύτερο μερίδιο σε ήδη ώριμες αγορές.

48.10 Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου όσον αφορά στη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει τη διατήρηση της υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης και των υγιών δεικτών κεφαλαίου,
- να εξασφαλίσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του (going concern) και
- ως εταιρεία συμμετοχών να αυξήσει την αξία της Εταιρείας και κατά συνέπεια των μετόχων της μέσω της αύξησης της αξίας του χαρτοφυλακίου εταιρειών.

Ο Όμιλος παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του ποσού των ιδίων κεφαλαίων, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα όπως αυτά απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Το κεφάλαιο για τις χρήσεις 2018 και 2017 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	347.810	350.167	410.428	574.062
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα & δεσμευμένες καταθέσεις	(121.462)	(130.507)	(3.114)	(9.554)
Κεφάλαιο	**226.348**	**219.660**	**407.314**	**564.508**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	347.810	350.167	410.428	574.062
Πλέον: Δάνεια	1.455.256	1.624.303	546.855	699.522
Σύνολο κεφαλαίων	**1.803.066**	**1.974.470**	**957.283**	**1.273.584**
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	1:7,97	1:8,99	1:2,35	1:2,26

Ο Όμιλος ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν δάνεια μειωμένης εξασφάλισης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να ρευστοποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει τον δανεισμό.

49 ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η Διοίκηση του ομίλου ATTICA προέβη εντός της τρέχουσας χρήσης σε εφαρμογή των παραγράφων 14 - 15 του ΔΛΠ 8 σχετικά με την αλλαγή λογιστικής πολιτικής στις οικονομικές καταστάσεις.

Ως συνέπεια, οι παρουσιαζόμενες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για την ετήσια συγκριτική περίοδο έχουν αναμορφωθεί. Οι διορθώσεις που διενεργήθηκαν εφαρμόστηκαν αναδρομικά επηρεάζοντας, τόσο την συγκριτική περίοδο αναφοράς, ήτοι την 31/12/2017, όσο και την έναρξη της νωρίτερης παρουσιαζόμενης συγκριτικής περιόδου, ήτοι την 31/12/2016.

Η αλλαγή λογιστικής πολιτικής αφορά στην αναγνώριση των αντικαταστάσεων, ουσιωδών επισκευών βλαβών και αναβαθμίσεων εξοπλισμού ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων.

Σύμφωνα με την προηγούμενη λογιστική πολιτική του Ομίλου, οι ουσιώδεις επισκευές βλαβών καθώς και οι αντικαταστάσεις/αναβαθμίσεις στον εξοπλισμό των πλοίων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη απόδοση τους, αναγνωρίζονταν στο κυκλοφορούν ενεργητικό, στο κονδύλι λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού, και επιβάρυναν τα αποτελέσματα του Ομίλου αναλογικά με τη διάρκεια τους.

Ο Όμιλος εντός της τρέχουσας χρήσης, άλλαξε τη λογιστική πολιτική και με βάση τη νέα λογιστική πολιτική οι αντικαταστάσεις, ουσιώδεις επισκευές και αναβαθμίσεις του εξοπλισμού των πλοίων, οι οποίες έχουν διάρκεια ζωής δύο έως και πέντε έτη, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων του Ομίλου.

Σημειώνεται ο Όμιλος θα ακολουθήσει και στη νέα λογιστική πολιτική την ίδια μέθοδο απόσβεσης που ακολουθούσε στην προηγούμενη λογιστική πολιτική.

Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι πληροφορίες που παρουσιάζονται μετά την ανωτέρω εφαρμογή του ΔΛΠ 8, είναι περισσότερο σχετικές και παρουσιάζουν με αξιόπιστο τρόπο την οικονομική θέση του Ομίλου. Παράλληλα, η νέα λογιστική πολιτική του Ομίλου είναι σε

αντιστοιχία με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 16 «Ενσώματα Πάγια» παρ. 14. Τέλος, σημειώνεται ότι με την ανωτέρω αλλαγή τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων είναι συγκρίσιμα με διεθνείς εταιρείες του κλάδου οι οποίες ακολουθούν την ίδια λογιστική πολιτική.

Επίδραση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31/12/2017 και της 31/12/2016

Ποσά σε € '000	31/12/2017	31/12/2016
Ενσώματα Πάγια (Δημοσιευμένο)	**1.065.215**	**1.133.786**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (προσθήκες)	15.831	10.932
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (αποσβέσεις)	(9.191)	-
Ενσώματα Πάγια (Αναμορφωμένο)	**1.071.855**	**1.144.718**
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού (Δημοσιευμένο)	**69.196**	**71.656**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (προσθήκες)	(15.831)	(10.932)
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (αποσβέσεις)	9.191	
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού (Αναμορφωμένο)	**62.556**	**60.724**

Επίδραση στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος της 31/12/2017

Η επίδραση στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος αφορά στον προσδιορισμό των λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων και αποσβέσεων. Κανένα άλλο κονδύλι δεν επηρεάστηκε από την αλλαγή λογιστικής πολιτικής καθώς όπως έχει ήδη προαναφερθεί η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων γινόταν αναλογικά με τη διάρκεια της εκάστοτε επιθεώρησης/αντικατάστασης. Αναλυτικά, η επίδραση στα λειτουργικά κέρδη προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων και αποσβέσεων για τη χρήση 2017 έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000	01/01-31/12/2017
Λειτουργικά κέρδη προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων και αποσβέσεων (Δημοσιευμένο)	**117.756**
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων διακοπεισών δραστηριοτήτων	(36.840)
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής αναγνώρισης επιθεωρήσεων/αντικαταστάσεων (αποσβέσεις)	9.191
Λειτουργικά κέρδη προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων και αποσβέσεων (Αναμορφωμένο)	**90.107**

Επίδραση στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών της 31/12/2017

Η επίδραση στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών της 31/12/2017 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	01/01-31/12/2017
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες (Δημοσιευμένο)	**15.926**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής αναγνώρισης επιθεωρήσεων/αντικαταστάσεων	4.899
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες (Αναμορφωμένο)	**20.825**

Ποσά σε € '000	01/01-31/12/2017
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (Δημοσιευμένο)	**19.879**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής αναγνώρισης επιθεωρήσεων/αντικαταστάσεων	(4.899)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (Αναμορφωμένο)	**14.980**

50 ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

Την 18/04/2019, ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών που κατείχε η θυγατρική εταιρεία MIG LEISURE στην εταιρεία ΚΕΤΑ, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου Hilton Cyprus, προς την εταιρεία VIRBANA HOLDINGS LTD συμφερόντων της ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ Α.Ε.Ε.Α.Π. και του ομίλου INVEL.

Πέρα των παραπάνω γεγονότων δεν υπάρχουν μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα ΔΠΧΑ.

51 ΕΓΚΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ την 24/04/2019.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.	Ο Διευθύνων Σύμβουλος	Ο Οικονομικός Διευθυντής	Η Προϊσταμένη Λογιστηρίου
Παναγιώτης Θρουβάλας	Αθανάσιος Παπανικολάου	Christophe Vivien	Σταυρούλα Μαρκουλή
Α.Δ.Τ. ΑΚ543083	Α.Δ.Τ. ΑΝ612863	Αρ.Διαβ. 14AD07810	Α.Δ.Τ. ΑΒ656863